

TI-Nspire™ CX CAS Referanseguiden

Viktig Informasjon

Dersom ikke annet er uttrykkelig nevnt i Lisensen som finnes vedlagt programmet, gir ikke Texas Instruments noen garanti, verken uttrykt eller underforstått, herunder, men ikke begrenset til noen impliserte garantier for salgbarhet og egnethet for et bestemt formål, med hensyn til noen som helst programmer eller bokmaterialer som kun er tilgjengelig på et "som det er"-grunnlag. Ikke i noen tilfeller kan Texas Instruments bli holdt ansvarlig overfor noen for spesielle, indirekte, tilfeldige eller følgeskader i forbindelse med eller som et resultat av anskaffelsen eller bruken av disse materialene. Texas Instruments' eneste og eksklusive ansvar, uten hensyn til aksjonsformen, kan ikke overstige den summen som er blitt fremsatt i lisensen for programmet. I tillegg kan ikke Texas Instruments bli holdt ansvarlig for noen krav av noe slag mot bruken av disse materialene av en annen part.

© 2020 Texas Instruments Incorporated

Faktiske produkter kan være litt annerledes enn på bilder.

Innhold

Uttrykkssjabloner	1
Alfabetisk oversikt	8
A	8
B	17
C	21
D	46
E	59
F	69
G	79
I	90
L	98
M	115
N	123
O	132
P	135
Q	144
R	147
S	162
T	188
U	204
V	205
W	206
X	208
Z	209
Symboler	218
TI-Nspire™ CX II – Tegnekommandoer	245
Grafikkprogrammering	245
Grafikkskjerm	245
Standardvisning og innstillinger	246
Feilmeldinger på grafikkskjerm	247
Ugyldige kommandoer i grafikkmodus	247
C	248
D	249
F	252
G	254
P	255
S	257
U	259

Tomme (åpne) elementer	260
Snarveier/hurtigtaster for å legge inn matematiske uttrykk	262
EOS™ (Ligningsoperativsystem)-hierarkiet	264
TI-Nspire CX II – TI-Basic programmeringsfunksjoner	266
Auto-innrykk i Programmeringseditor	266
Forbedrede feilmeldinger for TI-Basic	266
Konstanter og verdier	269
Feilkoder og feilmeldinger	270
Varselkoder og meldinger	278
Generell informasjon	280
Hjelp på nettet (online)	280
Kontakt TIs brukerstøtte	280
Service og garantiinformasjoner	280
Stikkordregister	281

Uttrykkssjabloner

Med uttrykkssjablonene er det enkelt å skrive inn uttrykk i standardisert, matematisk fremstilling. Når du setter inn en sjablon, kommer den til syne på kommandolinjen med små blokker i posisjoner der du kan legge inn elementer. En markør viser hvilke elementer du kan sette inn.

Bruk pilknappene eller trykk på **tab** for å bevege markøren til hvert elements posisjon, og skriv inn en verdi eller et uttrykk for elementet. Trykk på **enter** eller **ctrl enter** for å behandle uttrykket.

Brøk-sjablon

ctrl **÷** **taster**

Eksempel:

Merk: Se også **/ (divider)**, side 220.

$$\frac{12}{8 \cdot 2} = \frac{3}{4}$$

EkspONENT-sjablon

^ **tast**

Eksempel:

Merk: Skriv inn den første verdien, trykk på **^** og skriv så inn eksponenten. For å flytte markøren tilbake til grunnlinjen, trykk på høyre pil (**►**).

$$2^3 = 8$$

Merk: Se også **^ (potens)**, side 221.

Kvadratrot-sjablon

ctrl **x²** **taster**

Merk: Se også **√()** (**kvadratrot**), side 231.

Eksempel:

$$\sqrt{4} = 2$$
$$\sqrt{\{9, a, 4\}} = \{3, \sqrt{a}, 2\}$$

N-te rot-sjablon

ctrl **^** **taster**

Eksempel:

Merk: Se også **rot()**, side 159.

N-te rot-sjablon

ctrl **^** **taster**

$$\sqrt[n]{8} \quad 2$$

$$\sqrt[n]{\{8, 27, b\}} \quad \left\{ 2, 3, b^{\frac{1}{3}} \right\}$$

e eksponent-sjablon

e^x **tast**

e

$$e^1 \quad e$$

Naturlig grunntall e opphøyd i en eksponent

$$e^1 \quad 2.71828182846$$

Merk: Se også **e[^]()**, side 59.

Logaritme-sjablon

ctrl **10^x** **taster**

log **()**

Eksempel:

Beregner logaritme til et spesifisert grunntall. Hvis grunntallet er forhåndsinnstilt på 10, utelates grunntallet.

$$\log_{10}(2) \quad 0.5$$

Merk: Se også **log()**, side 110.

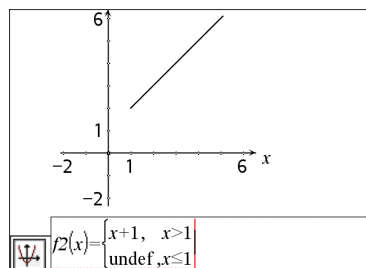
Stykkevis sjablon (2-delers)

Katalog > **f₂**

f₂

Eksempel:

Lar deg opprette uttrykk og betingelser for en to-delers stykkevis definert funksjon. For å legge til en del, klikk på sjablonen og gjenta sjablonen.

Merk: Se også **stykkevis()**, side 137.

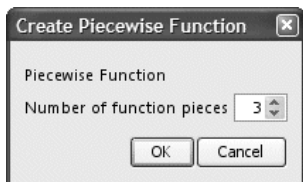
Stykkevis sjablon (N-delers)

Katalog >

Lar deg opprette uttrykk og betingelser for en N--delers stykkevis definert funksjon. Ber om N .

Eksempel:

Se eksemplet for Stykkevis sjablon (2-delers).

Merk: Se også `stykkevis()`, side 137.

Sjablon for ligningssystemer med 2 ukjente

Katalog >

Oppretter et system av to ligninger. For å legge en rad til et eksisterende system, klikk inn sjablonen og gjenta sjablonen.

Merk: Se også `system()`, side 188.

Eksempel:

$$\begin{array}{l} \text{solve} \left(\begin{cases} x+y=0 \\ x-y=5 \end{cases}, x, y \right) \quad x=\frac{5}{2} \text{ and } y=-\frac{5}{2} \\ \text{solve} \left(\begin{cases} y=x^2-2 \\ x+2 \cdot y=-1 \end{cases}, x, y \right) \\ \quad x=-\frac{3}{2} \text{ and } y=\frac{1}{4} \text{ or } x=1 \text{ and } y=-1 \end{array}$$

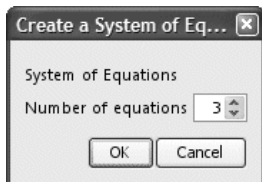
Sjablon for ligningssystemer med N ukjente

Katalog >

Lar deg opprette et system av N ligninger. Ber om N .

Eksempel:

Se eksemplet for Sjabloner for ligningssystemer (2 ligninger).

Merk: Se også `system()`, side 188.

Sjablon for absoluttverdi

Katalog >

 Merk: Se også **abs()**, side 8.

Eksempel:

$$\left| \left\{ 2, -3, 4, -4^3 \right\} \right| \quad \left\{ 2, 3, 4, 64 \right\}$$

gg°mm'ss.ss'' sjablon

Katalog >

 ° ' "

Lar deg sette inn vinkler i **gg° mm' ss.ss''** - format, der **gg** er antallet desimale grader, **mm** er antallet minutter og **ss.ss** er antallet sekunder.

Eksempel:

$$30^{\circ}15'10'' \quad \frac{10891 \cdot \pi}{64800}$$

Matrise-sjablon (2 x 2)

Katalog >

Oppretter en 2 x 2-matrise.

Eksempel:

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix} \cdot a \quad \begin{bmatrix} a & 2 \cdot a \\ 3 \cdot a & 4 \cdot a \end{bmatrix}$$

Matrise-sjablon (1 x 2)

Katalog >

Eksempel:

$$\text{crossP}(\begin{bmatrix} 1 & 2 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 3 & 4 \end{bmatrix}) \quad \begin{bmatrix} 0 & 0 & -2 \end{bmatrix}$$

Matrise-sjablon (2 x 1)

Katalog >

Eksempel:

$$\begin{bmatrix} 5 \\ 8 \end{bmatrix} \cdot 0.01 \quad \begin{bmatrix} 0.05 \\ 0.08 \end{bmatrix}$$

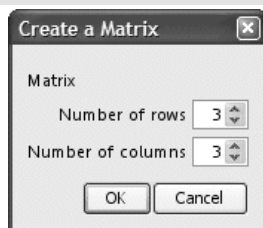
Matrise-sjablon (m x n)

Katalog >

Sjablonen kommer til syne etter at du er blitt bedt om å spesifisere antallet rader og kolonner.

Eksempel:

$$\text{diag} \left(\begin{bmatrix} 4 & 2 & 6 \\ 1 & 2 & 3 \\ 5 & 7 & 9 \end{bmatrix} \right) \quad \begin{bmatrix} 4 & 2 & 9 \end{bmatrix}$$

Merk: Hvis du oppretter en matrise med et stort antall rader og kolonner, må du muligens vente en liten stund før den vises på skjermen.

Sum-sjablon (Σ)

$$\sum_{i=0}^{} ()$$

Eksempel:

$$\sum_{n=3}^7 (n) \quad 25$$

Merk: Se også $\Sigma()$ (sumSeq), side 232.

Produkt-sjablon (Π)

$$\prod_{i=0}^{} ()$$

Eksempel:

$$\prod_{n=1}^5 \left(\frac{1}{n} \right) \quad \frac{1}{120}$$

Merk: Se også $\Pi()$ (prodSeq), side 232.

Første derivert-sjablon

$$\frac{d}{dx} ()$$

Eksempel:

$$\frac{d}{dx} (x^3) \quad 3 \cdot x^2$$

$$\frac{d}{dx} (x^3) |_{x=3} \quad 27$$

Den første deriverte sjablonen kan også brukes for å beregne førstederiverte i et punkt.

Første derivert-sjablon

Katalog >

Merk: Se også **d()** (derivert), side 229.

Andre derivert-sjablon

Katalog >

$$\frac{d^2}{dx^2}(x)$$

Den andre deriverte sjablonen kan også brukes for å beregne andrederverte i et punkt.

Merk: Se også **d()** (derivert), side 229.

Eksempel:

$\frac{d^2}{dx^2}(x^3)$	$6 \cdot x$
$\frac{d^2}{dx^2}(x^3) _{x=3}$	18

N-te derivert-sjablon

Katalog >

$$\frac{d^n}{dx^n}(x)$$

Merk: Se også **d()** (derivert), side 229.

Eksempel:

$\frac{d^2}{dx^2}(x^3) _{x=3}$	6
--------------------------------	---

Bestemt integral-sjablon

Katalog >

$$\int_a^b f(x) dx$$

Merk: Se også **f()** integral(), side 218.

Eksempel:

$\int_a^b x^2 dx$	$\frac{b^3}{3} - \frac{a^3}{3}$
-------------------	---------------------------------

ubestemt integral-sjablon

Katalog >

$$\int f(x) dx$$

Merk: Se også **f()** integral(), side 218.

Eksempel:

$\int x^2 dx$	$\frac{x^3}{3}$
---------------	-----------------

$$\lim_{x \rightarrow a} ()$$

Eksempel:

$$\lim_{x \rightarrow 5} (2 \cdot x + 3) \quad 13$$

Bruk – eller (–) for venstre grense. Bruk + for høyre grense.

Merk: Se også `grense()`, side 100.

Alfabetisk oversikt

Elementer med navn som ikke er alfabetiske (som f.eks. +, !, og >) er opplistet på slutten av dette avsnittet (side 218). Hvis ikke annet er spesifisert, er alle eksemplene i dette avsnittet utført i grunninnstilling-modus, og det antas at ingen av variablene er definert.

A

abs()

Katalog >

abs(*UttrI*)⇒*uttrykk*

abs(*ListeI*)⇒*liste*

abs(*MatriseI*)⇒*matrise*

Returnerer argumentets absoluttverdi.

Merk: Se også **Absoluttverdi-sjablon**, side 4.

Hvis argumentet er et komplekst tall, returneres absoluttverdien (modulus).

Merk: Alle ubestemte variabler behandles som reelle variabler.

$\left\lceil \left\{ \frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{3} \right\} \right\rceil$	$\left\{ \frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{3} \right\}$
$ 2-3 \cdot i $	$\sqrt{13}$
$ z $	$ z $
$ x+y \cdot i $	$\sqrt{x^2+y^2}$

amortTbl()

Katalog >

amortTbl(*NPmt*,*N*,*I*,*PV*, [*Pmt*], [*FV*], [*PpY*], [*CpY*], [*PmtAt*], [*avrundVerdi*])⇒*matrise*

Amortiseringsfunksjon som returnerer en matrise som en amortiseringstabell for et sett med TVM-argumenter.

NPmt er antallet betalinger som skal inkluderes i tabellen. Tabellen starter med den første betalingen.

N, *I*, *PV*, *Pmt*, *FV*, *PpY*, *CpY* og *PmtAt* er beskrevet i tabellen med TVM-argumenter, side 202.

- Hvis du utelater *Pmt*, grunninnstilles den til ***Pmt*=tvmPmt(*N*,*I*,*PV*,*FV*,*PpY*,*CpY*,*PmtAt*)**.
- Hvis du utelater *FV*, grunninnstilles den til ***FV*=0**.
- Grunninnstillingene for *PpY*, *CpY* og

amortTbl(12,60,10,5000,,,12,12)

0	0.	0.	5000.
1	-41.67	-64.57	4935.43
2	-41.13	-65.11	4870.32
3	-40.59	-65.65	4804.67
4	-40.04	-66.2	4738.47
5	-39.49	-66.75	4671.72
6	-38.93	-67.31	4604.41
7	-38.37	-67.87	4536.54
8	-37.8	-68.44	4468.1
9	-37.23	-69.01	4399.09
10	-36.66	-69.58	4329.51
11	-36.08	-70.16	4259.35
12	-35.49	-70.75	4188.6

PmtAt er de samme som for TVM-funksjonene.

avrundVerdi spesifiserer antallet desimalplasser for avrunding. Grunninnstilling=2.

Kolonnene i resultatmatrisen er i denne rekkefølgen: Betalingsnummer, betalt rentebeløp, betalt hovedbeløp og balanse.

Balansen som vises i rad *n* er balansen etter betaling *n*.

Du kan bruke resultatmatrisen som inndata for de andre amortiseringsfunksjonene $\Sigma\text{Int}()$ og $\Sigma\text{Prn}()$, side 233, og **bal()**, side 17.

and

BoolskUttr1 and *BoolskUttr2* $\Rightarrow$ *Boolsk uttrykk*

Boolsk liste1 and *Boolsk liste2* $\Rightarrow$ *Boolsk liste*

Boolsk matrise1 and *Boolsk matrise2* $\Rightarrow$ *Boolsk matrise*

Returnerer sann eller usann eller en forenklet form av opprinnelig uttrykk.

Heltall1 and *Heltall2* $\Rightarrow$ *heltall*

Sammenlikner to reelle heltall bit-for-bit med en and-handling. Internt er begge heltallene omregnet til 64-biters binære tall med fortegn. Når tilsvarende biter sammenliknes, er resultatet 1 hvis en av bitene er 1; ellers er resultatet 0. Den returnerte verdien representerer bit-resultatene og vises i grunntallmodus.

Du kan skrive inn heltallene med hvilket som helst grunntall. Hvis du skriver inn en binær eller heksadesimal verdi, må du bruke hhv. prefiks 0b eller 0h. Uten slik prefiks blir heltall behandlet som desimalt (grunntall 10).

$$\begin{array}{ccc} x \geq 3 \text{ and } x \geq 4 & & x \geq 4 \\ \{x \geq 3, x \leq 0\} \text{ and } \{x \geq 4, x \leq 2\} & & \{x \geq 4, x \leq 2\} \end{array}$$

I heksades grunntall-modus:

$$0\text{h}7\text{AC}36 \text{ and } 0\text{h}3\text{D}5\text{F} \quad 0\text{h}2\text{C}16$$

Viktig: Null, ikke bokstaven O.

I binær grunntall-modus:

$$0\text{b}100101 \text{ and } 0\text{b}100 \quad 0\text{b}100$$

I desimalt grunntall-modus:

$$37 \text{ and } 0\text{b}100 \quad 4$$

Hvis du skriver inn et desimalt heltall som er for stort for en 64-biters binær form med fortegn, brukes en symmetrisk modulhandling for å sette verdien inn i gyldig område.

Merk: Et binært innlegg kan bestå av opptil 64 siffer (i tillegg til prefikset 0b). Et heksadesimalt innlegg kan bestå av opptil 16 siffer.

angle() vinkel

angle(*Uttr1*) ⇒ *uttrykk*

I Grader-vinkelmodus:

Returnerer vinkelen til argumentet, tolker argumentet som et komplekst tall.

$$\text{angle}(0+2 \cdot i) \quad 90$$

Merk: Alle ubestemte variabler behandles som reelle variabler.

I Gradian-vinkelmodus:

$$\text{angle}(0+3 \cdot i) \quad 100$$

I Radian-vinkelmodus:

$$\text{angle}(1+i) \quad \frac{\pi}{4}$$

$$\text{angle}(z) \quad \frac{-\pi \cdot (\text{sign}(z) - 1)}{2}$$

$$\text{angle}(x+i \cdot y) \quad \frac{\pi \cdot \text{sign}(y)}{2} - \tan^{-1}\left(\frac{x}{y}\right)$$

$$\text{angle}\left\{1+2 \cdot i, 3+0 \cdot i, 0-4 \cdot i\right\} \quad \left\{\frac{\pi}{2}, \tan^{-1}\left(\frac{1}{2}\right), 0, \frac{-\pi}{2}\right\}$$

angle(*Liste1*) ⇒ *liste*

angle(*Matrise1*) ⇒ *matrise*

Returnerer en liste eller vinkelmatrise av elementene i *Liste1* eller *Matrise1*, tolker hvert element som et komplekst tall som representerer et to-dimensjonalt, rektangulært koordinatpunkt.

ANOVA

ANOVA *Liste1, Liste2[, Liste3,..., Liste20]*
[, *Merke*]

Utfører en enveis analyse av varians for å sammenlikne gjennomsnitt for mellom 2 og 20 populasjoner. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen (side 183).

Merke=0 for Data, *Merke*=1 for Stats

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.F	Verdi av F-statistikken
stat.PVal	Minste signifikansnivå som null-hypotesen kan forkastes ved
stat.df	Grader frihet for gruppene
stat.SS	Sum av kvadrater for gruppene
stat.MS	Gjennomsnitt av kvadrater for gruppene
stat.dfError	Grader av frihet for feilene
stat.SSError	Sum av kvadrater av feilene
stat.MSError	Gjennomsnitt av kvadrater av feilene (gjennomsnittlig kvadratavvik)
stat.sp	Felles standardavvik
stat.xbarliste	Gjennomsnitt av listenes inndata
stat.CLowerList	95% konfidensintervaller for gjennomsnittet av hver inndata-liste
stat.UpperList	95% konfidensintervaller for gjennomsnittet av hver inndata-liste

ANOVA2way

ANOVA2way *Liste1, Liste2[,...[,Liste10]]*
[,LevRad]

Beregner en toveis analyse av varians for å sammenlikne gjennomsnitt for mellom 2 og 10 populasjoner. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen (side 183).

LevRad=0 for Blokk

LevRad=2,3,...,*Len*-1, for To Faktor, hvor
Len=lengde(*Liste1*)=lengde(*Liste2*) = ... =
 lengde(*Liste10*) og *Len* / *LevRad* ∈ {2,3,...}

Utdata: Blokk-oppsett

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.F	F-statistikk over kolonnefaktoren
stat.PVal	Minste signifikansnivå som null-hypotesen kan forkastes ved
stat.df	Grader frihet for kolonnefaktoren
stat.SS	Sum av kvadrat for kolonnefaktoren
stat.MS	Gjennomsnitt av kvadrater for kolonnefaktor
stat.FBlock	F-statistikk for faktor
stat.PValBlock	Minste sannsynlighet som null-hypotesen kan forkastes ved
stat.dfBlockstat.dfBlock	Grader frihet for faktor
stat.SSBlock	Sum av kvadrater for faktor
stat.MSBlock	Gjennomsnitt av kvadrater for faktor
stat.dfError	Grader av frihet for feilene
stat.SSError	Sum av kvadrater av feilene
stat.MSError	Gjennomsnitt av kvadrater av feilene (gjennomsnittlig kvadratavvik)
stat.s	Standardavvik for feilen

KOLONNEFAKTOR Utdata

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.Fcol	F-statistikk over kolonnefaktoren
stat.PValCol	Kolonnefaktorens sannsynlighetsverdi
stat.dfCol	Grader frihet for kolonnefaktoren
stat.SSCol	Sum av kvadrater av kolonnefaktoren
stat.MSCol	Gjennomsnitt av kvadrater for kolonnefaktor

RADFAKTOR Utdata

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.Frow	F-statistikk over radfaktoren
stat.PValRow	Kolonnefaktorens sannsynlighetsverdi
stat.dfRow	Grader frihet for radfaktoren
stat.SSRow	Sum av kvadrater for radfaktoren
stat.MSRow	Gjennomsnitt av kvadrater for radfaktor

INTERAKSJON Utdata

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.FInteract	F-statistikk over interaksjonen
stat.PVallInteract	Interaksjonens sannsynlighetsverdi
stat.dflInteract	Grader av frihet for interaksjonen
stat.SSInteract	Sum av kvadrater for interaksjonen
stat.MSInteract	Gjennomsnitt av kvadrater for interaksjon

FEIL Utdata

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.dfError	Grader av frihet for feilene
stat.SSError	Sum av kvadrater av feilene
stat.MSError	Gjennomsnitt av kvadrater av feilene (gjennomsnittlig kvadratavvik)
s	Standardavvik for feilen

Ans (svar)	ctrl(-) taster
Ans⇒verdi	5656
Returnerer resultatet av det sist behandlede uttrykket.	56+460
	60+464

approx() (tilnærm)	Katalog >
approx(Uttr1)⇒uttrykk	approx($\frac{1}{3}$)0.333333
Returnerer behandlingen av argumentet som et uttrykk med desimalverdier, hvis mulig, uavhengig av om modus er Auto eller Tilnærmet .	approx($\{\{\frac{1}{3}, \frac{1}{9}\}\}$)$\{0.333333, 0.111111\}$
Dette er det samme som å skrive inn argumentet og trykke på ctrlenter .	approx($\{\sin(\pi), \cos(\pi)\}$)$\{0, -1\}$
	approx($[\sqrt{2} \sqrt{3}]$)$[1.41421 \ 1.73205]$
	approx($[\frac{1}{3} \ \frac{1}{9}]$)$[0.333333 \ 0.111111]$
approx(Liste1)⇒liste	approx($\{\sin(\pi), \cos(\pi)\}$)$\{0, -1\}$
approx(Matrise1)⇒matrise	approx($[\sqrt{2} \ \sqrt{3}]$)$[1.41421 \ 1.73205]$

approx() (tilnærm)

Katalog >

Returnerer en liste eller *matrise* hvor hvert element er blitt behandlet til en desimalverdi, hvis mulig.

►approxFraction()

Katalog >

Uttr ►**approxFraction**([*Tol*])⇒*uttrykk*

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \tan(\pi) \quad 0.833333$$

Liste ►**approxFraction**([*Tol*])⇒*liste*

$$0.8333333333333333 \text{ ► } \text{approxFraction}(5 \cdot 10^{-14})$$

Matrise ►**approxFraction**([*Tol*])⇒*matrise*

Returnerer argumentet som en brøk med en toleranse på *Tol*. Hvis *tol* utelates, brukes en toleranse på 5.E-14.

$$\frac{5}{6}$$
$$\{\pi, 1.5\} \text{ ► } \text{approxFraction}(5 \cdot 10^{-14})$$
$$\left\{ \frac{5419351}{1725033}, \frac{3}{2} \right\}$$

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive **@>approxFraction(...)**.

approxRational()

Katalog >

approxRational(*Uttr*[, *Tol*])⇒*uttrykk*

$$\text{approxRational}(0.333, 5 \cdot 10^{-5}) \quad \frac{333}{1000}$$

approxRational(*Liste*[, *Tol*])⇒*liste*

$$\text{approxRational}(\{0.2, 0.33, 4.125\}, 5 \cdot 10^{-14})$$

approxRational(*Matrise*[, *Tol*])⇒*matrise*

Returnerer argumentet som en brøk med en toleranse på *Tol*. Hvis *Tol* utelates, brukes en toleranse på 5.E-14.

$$\left\{ \frac{1}{5}, \frac{33}{100}, \frac{33}{8} \right\}$$

arccos()

Se $\cos^{-1}()$, side 33.

arccosh()

Se $\cosh^{-1}()$, side 34.

arccot()

Se $\cot^{-1}()$, side 35.

arccoth() Se $\coth^{-1}()$, side 36.

arccsc() Se $\csc^{-1}()$, side 39.

arccsch() Se $\operatorname{csch}^{-1}()$, side 39.

arcLen() (bueLen)

arcLen(*Uttr1*, *Var*, *Start*, *Slutt*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

Returnerer buelengden for *Uttr1* fra *Start* til *Slutt* med hensyn på variabel *Var*.

Buelengden beregnes som et integral av et uttrykk definert i funksjonsmodus.

arcLen(*Liste1*, *Var*, *Start*, *End*) $\Rightarrow$ *liste*

Returnerer en liste over buelengdene til hvert element i *Liste1* fra *Start* til *Slutt* med hensyn til *Var*.

Katalog >

$\operatorname{arcLen}(\cos(x), x, 0, \pi)$
 $\operatorname{arcLen}(f(x), x, a, b)$

3.8202
 $\int_a^b \sqrt{\left(\frac{d}{dx}(f(x))\right)^2 + 1} dx$

$\operatorname{arcLen}(\{\sin(x), \cos(x)\}, x, 0, \pi)$

$\{3.8202, 3.8202\}$

arcsec() Se $\sec^{-1}()$, side 162.

arcsech() Se $\operatorname{sech}^{-1}()$, side 163.

arcsin() Se $\sin^{-1}()$, side 174.

arcsinh() Se $\sinh^{-1}()$, side 175.

() (utvid/sett sammen)Katalog > **augment(Liste1, Liste2)**⇒*liste* $\text{augment}(\{1, -3, 2\}, \{5, 4\}) \quad \{1, -3, 2, 5, 4\}$

Returnerer en ny liste som er *Liste2* lagt til på slutten av *Liste1*.

augment(Matrise1, Matrise2)⇒*matrise*

Returnerer en ny matrise som er *Matrise2* lagt til på *Matrise1*. Når tegnet “,” brukes, må matrisen ha like raddimensjoner, og *Matrise2* er lagt til på *Matrise1* som nye kolonner. Endrer ikke *Matrise1* eller *Matrise2*.

$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix} \rightarrow m1$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$
$\begin{bmatrix} 5 \\ 6 \end{bmatrix} \rightarrow m2$	$\begin{bmatrix} 5 \\ 6 \end{bmatrix}$
$\text{augment}(m1, m2)$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 5 \\ 3 & 4 & 6 \end{bmatrix}$

avgRC() (gjsnEH)Katalog > **avgRC(Uttr1, Var [=Verdi] [, Trinn])**⇒*uttrykk* $\text{avgRC}(f(x), x, h) \quad \frac{f(x+h) - f(x)}{h}$ **avgRC(Uttr1, Var [=Verdi] [, Liste1])**⇒*liste* $\text{avgRC}(\sin(x), x, h) | x=2 \quad \frac{\sin(h+2) - \sin(2)}{h}$ **avgRC(Liste1, Var [=Verdi] [, Trinn])**⇒*liste* $\text{avgRC}(x^2 - x + 2, x) \quad 2 \cdot (x - 0.4995)$ $\text{avgRC}(x^2 - x + 2, x, 0.1) \quad 2 \cdot (x - 0.45)$ **avgRC(Matrise1, Var [=Verdi] [, Trinn])**⇒*matrise* $\text{avgRC}(x^2 - x + 2, x, 3) \quad 2 \cdot (x + 1)$

Returnerer differenskvotienten tatt i positiv retning (gjennomsnittlig endringshastighet).

Uttr1 kan være et brukerdefinert funksjonsnavn (se **Func**).

Hvis *verdi* er spesifisert, opphever den eventuell forhåndsstilt verdi eller aktuell “|” erstatning for variabelen.

Trinn er trinnverdien. Hvis *Trinn* utelates, brukes grunninnstilling 0,001.

Merk at den liknende funksjonen **centralDiff()** bruker derivasjonskvotienten.

B

bal()

Katalog >

bal(*NPmt*,*N*,*I*,*PV*,*[Pmt]*, *[FV]*, *[PpY]*, *[CpY]*, *[PmtAt]*, *[avrundVerdi]*) $\Rightarrow$ *verdi*

bal(5,6,5.75,5000,,12,12) 833.11

bal(*NPmt*,*amortTabell*) $\Rightarrow$ *verdi*

tbl:=amortTbl(6,6,5.75,5000,,12,12)

Amortiseringsfunksjon som beregner planlagt balanse etter en spesifisert betaling.

0	0.	0.	5000.
1	-23.35	-825.63	4174.37
2	-19.49	-829.49	3344.88
3	-15.62	-833.36	2511.52
4	-11.73	-837.25	1674.27
5	-7.82	-841.16	833.11
6	-3.89	-845.09	-11.98

N, *I*, *PV*, *Pmt*, *FV*, *PpY*, *CpY* og *PmtAt* er beskrevet i tabellen med TVM-argumenter, side 202.

bal(4,tbl) 1674.27

NPmt spesifiserer det betalingsnummeret som du vil at dataene skal beregnes etter.

N, *I*, *PV*, *Pmt*, *FV*, *PpY*, *CpY* og *PmtAt* er beskrevet i tabellen med TVM-argumenter, side 202.

- Hvis du utelater *Pmt*, grunninnstilles den til *Pmt*=**tvmPmt**(*N*,*I*,*PV*,*FV*,*PpY*,*CpY*,*PmtAt*).
- Hvis du utelater *FV*, grunninnstilles den til *FV*=0.
- Grunninnstillingene for *PpY*, *CpY* og *PmtAt* er de samme som for TVM-funksjonene.

avrundVerdi spesifiserer antallet desimalplasser for avrunding.
Grunninnstilling=2.

bal(*NPmt*,*amortTabell*) beregner balansen etter betalingsnummer *NPmt*, basert på amortiseringstabell *amortTabell*. Argumentet *amortTabell* må være en matrise i den form som er beskrevet under **amortTbl()**, side 8.

Merk: Se også Σ Int() og Σ Prn(), side 233.

Heltall1 ►Base2⇒*heltall*

256►Base2

0b100000000

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive @►Base2.

0h1F►Base2

0b11111

Regner om *Heltall1* til et binært tall. Binære eller heksadesimale tall har alltid et prefiks, hhv. 0b eller 0h. Null, ikke bokstaven O, fulgt av b eller h.

0b *binærTall*

0h *heksadesimalTall*

Et binært tall kan bestå av opptil 64 siffer. Et heksadesimaltall kan bestå av opptil 16.

Uten prefiks blir *Heltall1* behandlet som et desimalt tall (grunntall 10). Resultatet vises binært, uavhengig av grunntallets modus.

Negative tall vises på “toerkomplement”-form. Eksempel:

-1 vises som

0hFFFFFFFFFFFFFFFF i heksadesimal modus

0b111...111 (64 1-ere) i binær modus

-2⁶³ vises som

0h8000000000000000 i heksadesimal modus

0b100...000 (63 nuller) i binær modus

Hvis du oppgir et desimalt heltall som ligger utenfor verdiområdet for et 64-bit binært tall med fortegn, vil en symmetrisk modulusoperasjon bli brukt til å konvertere tallet inn i gyldig verdiområde. Se følgende eksempler på verdier utenfor verdiområdet.

2⁶³ blir -2⁶³ og vises som

0h8000000000000000 i heksadesimal
modus

0b100...000 (63 nuller) i binær modus

2^{64} blir 0 og vises som

0h0 i heksadesimal modus

0b0 i binær modus

$-2^{63} - 1$ blir $2^{63} - 1$ og vises som

0h7FFFFFFFFFFFFFFF i heksadesimal
modus

0b111...111 (64 1-ere) i binær modus

►Base10 (Grunntall10)

Heltall1 ►Base10⇒*heltall*

Merk: Du kan sette inn denne operatoren
fra datamaskintastaturet ved å skrive
@>Base10.

Omregner *Heltall1* til et desimaltall
(grunntall 10). Binært eller heksadesimalt
inndata må alltid ha et prefiks, hhv. 0b eller
0h.

0b binærTall

0h *heksadesimalTall*

Null, ikke bokstaven O, fulgt av b eller h.

Et binært tall kan bestå av opptil 64 siffer.
Et heksadesimaltall kan bestå av opptil 16.

Uten prefiks behandles *Heltall1* som
desimaltall. Resultatet vises i desimaltall,
uavhengig av grunntall-modus.

0b10011►Base10	19
0h1F►Base10	31

Heltall1 ►Base16⇒*heltall*

256►Base16

0h100

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive @>Base16.

0b111100001111►Base16

0hF0F

Omregner *Heltall1* til et heksadesimaltall. Binære eller heksadesimale tall har alltid et prefiks, hhv. 0b eller 0h.

0b binærTall

0h *heksadesimalTall*

Null, ikke bokstaven O, fulgt av b eller h.

Et binært tall kan bestå av opptil 64 siffer.
Et heksadesimaltall kan bestå av opptil 16.

Uten prefiks blir *Heltall1* behandlet som et desimalt tall (grunntall 10). Resultatet vises i heksadesimal, uavhengig av grunntallets modus.

Hvis du oppgir et desimalt heltall som er for stort for et 64-bit binært tall med fortegn, vil en symmetrisk modulusoperasjon bli brukt til å konvertere tallet inn i gyldig verdiområde. For mer informasjon, se ►Base2, side 18.

binomCdf()

binomCdf(*n,p*)⇒*liste*

binomCdf

(*n,p,nedreGrense,øvreGrense*)⇒*tall* hvis *nedreGrense* og *øvreGrense* er tall, *liste* hvis *nedreGrense* og *øvreGrense* er lister

binomCdf(*n,p,øvreGrense*) for $P(0 \leq X \leq \text{øvreGrense}) \Rightarrow \text{tall}$ hvis *øvreGrense* er et tall, *liste* hvis *øvreGrense* er en liste

Beregner en kumulativ sannsynlighet for diskret binomisk fordeling med *n* antall forsøk og sannsynlighet *p* for å finne treff ved hvert forsøk.

For $P(X \leq \text{øvreGrense})$, sett *nedreGrense*=0

binomPdf(n, p) $\Rightarrow$ liste

binomPdf($n, p, XVerd$) $\Rightarrow$ tall hvis $XVerd$ er et tall, liste hvis $XVerd$ er en liste

Beregner en sannsynlighet ved $XVerd$ for diskret binomisk fordeling med n antall forsøk og sannsynlighet p for å finne treff ved hvert forsøk.

C

ceiling() (øvre)

ceiling($Uttal$) $\Rightarrow$ heltall

$\text{ceiling}(456)$ 1.

Returnerer det nærmeste heltallet som er $\geq$ argumentet.

Argumentet kan være et reelt eller et komplekst tall.

Merk: Se også **floor()** (nedre).

ceiling($ListeI$) $\Rightarrow$ liste

$\text{ceiling}(\{-3.1, 1, 2.5\})$ $\{-3., 1, 3.\}$

ceiling($MatriceI$) $\Rightarrow$ matrice

$\text{ceiling}\left(\begin{bmatrix} 0 & -3.2 \cdot i \\ 1.3 & 4 \end{bmatrix}\right)$ $\begin{bmatrix} 0 & -3. \cdot i \\ 2. & 4 \end{bmatrix}$

Returnerer en liste eller matrise med den øvre i hvert element.

centralDiff()

centralDiff($Uttal, Var [=Verdi]$ [,Trinn]) $\Rightarrow$ uttrykk

$\text{centralDiff}(\cos(x), x, h)$

$$\frac{-\cos(x-h) - \cos(x+h)}{2 \cdot h}$$

centralDiff($Uttal, Var$ [,Trinn]) | $Var = Verdi$ $\Rightarrow$ uttrykk

$\lim_{h \rightarrow 0} (\text{centralDiff}(\cos(x), x, h))$ $-\sin(x)$

centralDiff($Uttal, Var [=Verdi]$ [,Liste]) $\Rightarrow$ liste

$\text{centralDiff}(x^3, x, 0.01)$
 $3 \cdot (x^2 + 0.000033)$

centralDiff($ListeI, Var [=Verdi]$ [,Trinn]) $\Rightarrow$ liste

$\text{centralDiff}(\cos(x), x) | x = \frac{\pi}{2}$ -1.

centralDiff($MatriseI, Var [=Verdi]$ [,Trinn]) $\Rightarrow$ matrise

$\text{centralDiff}(x^2, x, \{0.01, 0.1\})$
 $\{2 \cdot x, 2 \cdot x\}$

Returnerer den numeriske deriverte ved hjelp av derivasjonskvotient-formelen.

Hvis *verdi* er spesifisert, opphever den eventuell forhåndsildelt verdi eller aktuell “|” erstatning for variabelen.

Trinn er trinnverdien. Hvis *Trinn* utelates, brukes grunninnstilling 0,001.

Hvis du bruker *Liste1* eller *Matrise1*, blir handlingen avbildet gjennom verdiene i listen eller gjennom matriseelementene.

Merk: Se også og **d()**.

cFactor() (kFaktor)

cFactor(*Uttr1*[,*Var*]) $\Rightarrow$ *uttrykk*

cFactor(*Liste1*[,*Var*]) $\Rightarrow$ *liste*

cFactor(*Matrise1*[,*Var*]) $\Rightarrow$ *matrise*

cFactor(*Uttr1*) returnerer *Uttr1*, faktorisert med hensyn på alle dets variabler over en felles nevner.

Uttr1 er faktorisert så mye som mulig i lineære rasjonale faktorer, selv om det innfører nye, ikke-reelle tall. Med dette alternativet kan du faktorisere med hensyn på mer enn en variabel.

cFactor(*Uttr1*,*Var*) returnerer *Uttr1*, faktorisert med hensyn på variabel *Var*.

Uttr1 er faktorisert så mye som mulig i faktorer som er lineære i *Var*, muligens med ikke-reelle konstanter, selv om det innfører irrasjonale konstanter eller deluttrykk som er irrasjonale i andre variabler.

$\text{cFactor}(a^3 \cdot x^2 + a \cdot x^2 + a^3 + a \cdot x)$	$a \cdot (a^2 + 1) \cdot (x - i) \cdot (x + i)$
$\text{cFactor}\left(x^2 + \frac{4}{9}\right)$	$\frac{(3 \cdot x - 2 \cdot i) \cdot (3 \cdot x + 2 \cdot i)}{9}$
$\text{cFactor}(x^2 + 3)$	$x^2 + 3$
$\text{cFactor}(x^2 + a)$	$x^2 + a$

$\text{cFactor}(a^3 \cdot x^2 + a \cdot x^2 + a^3 + a \cdot x)$	$a \cdot (a^2 + 1) \cdot (x - i) \cdot (x + i)$
$\text{cFactor}(x^2 + 3, x)$	$(x + \sqrt{3} \cdot i) \cdot (x - \sqrt{3} \cdot i)$
$\text{cFactor}(x^2 + a, x)$	$(x + \sqrt{a} \cdot i) \cdot (x - \sqrt{a} \cdot i)$

Faktorene og leddene deres er sortert med *Var* som hovedvariabel. Liknende potenser av *Var* er samlet sammen i hver faktor. Inkluder *Var* hvis du må faktorisere med hensyn på bare den ene variabelen og du er villig til å akseptere irrasjonale uttrykk i en annen tilfeldig variabel for å øke faktoriseringen med hensyn på *Var*. Det kan hende at faktor bestemmes tilfeldig med hensyn på andre variabler.

Ved Auto-innstilling av modusen **Auto eller Tilnærmet** vil en inkludering av *Var* også gjøre det mulig å tilnærme med flytende desimalpunkt-koeffisienter der hvor irrasjonale koeffisienter ikke kan uttrykkes eksplisitt utfra innebygde funksjoner. Selv dersom det bare er én variabel, vil man kunne oppnå en mer komplett faktorisering ved å inkludere *Var*.

Merk: Se også **faktor()**.

$$\begin{array}{l} \text{cFactor}(x^5 + 4 \cdot x^4 + 5 \cdot x^3 - 6 \cdot x - 3) \\ x^5 + 4 \cdot x^4 + 5 \cdot x^3 - 6 \cdot x - 3 \\ \text{cFactor}(x^5 + 4 \cdot x^4 + 5 \cdot x^3 - 6 \cdot x - 3, x) \\ (x - 0.964673) \cdot (x + 0.611649) \cdot (x + 2.12543) \cdot (x \end{array}$$

For å se hele resultatet, trykk på og bruk så og for å bevege markøren.

char()

char(Heltall) ⇒ tegn

Returnerer en tegnstreng som inneholder det tegnet som er nummerert med *Heltall* fra tegnsettet på grafregneren. Gyldig område for *Heltall* er 0–65535.

$$\begin{array}{l} \text{char}(38) \quad \quad \quad \text{"\&"} \\ \text{char}(65) \quad \quad \quad \text{"A"} \end{array}$$

charPoly()

charPoly
(kvadratMatrise, *Var*) ⇒ polynomuttrykk

charPoly
(kvadratMatrise, *Utr*) ⇒ polynomuttrykk

charPoly
(
kvadratMatrise1, Matrise2
) ⇒ polynomuttrykk

Returnerer det karakteristiske polynomet til *kvadratMatrise*. Det karakteristiske polynomet til $n \times n$ -matrisen *A*, angitt som $p_A(\lambda)$, er polynomet som er definert ved

$$\begin{array}{l} m := \begin{bmatrix} 1 & 3 & 0 \\ 2 & -1 & 0 \\ -2 & 2 & 5 \end{bmatrix} \quad \quad \quad \begin{bmatrix} 1 & 3 & 0 \\ 2 & -1 & 0 \\ -2 & 2 & 5 \end{bmatrix} \\ \text{charPoly}(m, x) \quad \quad \quad -x^3 + 5 \cdot x^2 + 7 \cdot x - 35 \\ \text{charPoly}(m, x^2 + 1) \quad \quad -x^6 + 2 \cdot x^4 + 14 \cdot x^2 - 24 \\ \text{charPoly}(m, m) \quad \quad \quad 0 \end{array}$$

$$p_A(\lambda) = \det(\lambda \cdot I - A)$$

der I er $n \times n$ identitetsmatrisen.

kvadratMatrise1 og *kvadratMatrise2* må ha samme dimensjon.

 χ^2 way **χ^2 way** *ObsMatrise***chi22way** *ObsMatrise*

Beregner en χ^2 test for samling av "tellingene" på toveis-tabellen i den observerte matrisen *ObsMatrise*. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen (side 183).

For informasjon om effekten av tomme elementer i en matrise, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat. χ^2	Chi-kvadratstat: $\text{sum}(\text{observert} - \text{forventet})^2 / \text{forventet}$
stat.PVal	Minste signifikansnivå som null-hypotesen kan forkastes ved
stat.df	Grader av frihet for chi-kvadratstatistikk
stat.UtrMat	Matrise av forventet element-telletebell ved antatt nullhypotese
stat.KompMat	Matrise av elementbidrag til chi kvadratstatistikk

 χ^2 Cdf()

χ^2 Cdf(*nedreGrense*,*øvreGrense*,*df*) $\Rightarrow$ *tall*
hvis *nedreGrense* og *øvreGrense* er tall,
liste hvis *nedreGrense* og *øvreGrense* er lister

chi2Cdf(*nedreGrense*,*øvreGrense*,*df*) $\Rightarrow$ *tall*
hvis *nedreGrense* og *øvreGrense* er tall,
liste hvis *nedreGrense* og *øvreGrense* er lister

Beregner χ^2 -fordelingens sannsynlighet mellom *nedreGrense* og *øvreGrense* for det angitte antall frihetsgrader *df*.

For $P(X \leq \text{øvreGrense})$, sett *nedreGrense* = 0.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

χ^2 GOF *obsListe*,*uttrListe*,*df*

chi2GOF *obsListe*,*uttrListe*,*df*

Utfører en test for å bekrefte at utvalgsdata er fra en populasjon som er i overensstemmelse med en angitt fordeling. *obsListe* er en liste over antall, og må inneholde heltall. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183).

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat. χ^2	Chi-kvadratstat: $\text{sum}((\text{observert} - \text{forventet})^2 / \text{forventet})$
stat.PVal	Minste signifikansnivå som null-hypotesen kan forkastes ved
stat.df	Grader av frihet for chi-kvadratstatistikk
stat.CompList	Elementbidrag til chi kvadratstatistikk

χ^2 Pdf(*XVerd*,*df*) $\Rightarrow$ *tall* hvis *XVerd* er et tall, *liste* hvis *XVerd* er en liste

chi2Pdf(*XVerd*,*df*) $\Rightarrow$ *tall* hvis *XVerd* er et tall, *liste* hvis *XVerd* er en liste

Beregner sannsynlighetstettheten (pdf) for χ^2 -fordelingen ved en bestemt *XVerd*-verdi for det angitte antallet frihetsgrader *df*.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

ClearAZ (slettAZ)Katalog > **ClearAZ**

Sletter alle enkelttegn-variabler i det aktuelle oppgaveområdet.

Hvis en eller flere av variablene er låst, viser denne kommandoen en feilmelding og sletter kun de ulåste variablene. Se **unLock**, side 205.

$5 \rightarrow b$	5
<i>b</i>	5
ClearAZ	Done
<i>b</i>	<i>b</i>

ClrErr (SlettFeil)Katalog > **ClrErr**

Tømmer feilstatus og stiller systemvariabelen *feilKode* til null.

Else -leddet i **Try...Else...EndTry**-blokken bør bruke **ClrErr** eller **PassErr**. Hvis feilen skal bearbeides eller ignoreres, bruk **ClrErr**. Hvis det ikke er kjent hva som skal gjøres med feilen, bruk **PassErr** for å sende den til den neste feilbehandleren. Hvis det ikke er flere ventende **Try...Else...EndTry** feilbehandlere, vises feil-dialogboksen som normalt.

Merk: Se også **PassErr**, side 136, og **Try**, side 198.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.

For et eksempel på **ClrErr**, se eksempel 2 under **Try** -kommandoen, side 198.

colAugment() (kolUtvid)**Katalog >** **colAugment**(*Matrise1*, *Matrise2*) $\Rightarrow$ *matrise*

Returnerer en ny matrise som er *Matrise2* lagt til på *Matrise1*. Matrisene må ha like kolonnedimensjoner, og *Matrise2* er lagt til *Matrise1* som nye rader. Endrer ikke *Matrise1* eller *Matrise2*.

$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix} \rightarrow m1$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$
$\begin{bmatrix} 5 & 6 \end{bmatrix} \rightarrow m2$	$\begin{bmatrix} 5 & 6 \end{bmatrix}$
$\text{colAugment}(m1, m2)$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix}$

colDim()**Katalog >** **colDim**(*Matrise*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

Returnerer antallet kolonner som ligger i *Matrise*.

$\text{colDim}\left(\begin{bmatrix} 0 & 1 & 2 \\ 3 & 4 & 5 \end{bmatrix}\right)$	3
--	---

Merk: Se også **radDim()**.

colNorm()**Katalog >** **colNorm**(*Matrise*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

Returnerer den største summene av absoluttverdiene for elementene i kolonnene i *Matrise*.

$\begin{bmatrix} 1 & -2 & 3 \\ 4 & 5 & -6 \end{bmatrix} \rightarrow mat$	$\begin{bmatrix} 1 & -2 & 3 \\ 4 & 5 & -6 \end{bmatrix}$
$\text{colNorm}(mat)$	9

Merk: Udefinerte matriseelementer er ikke tillatt. Se også **radNorm()**.

comDenom()**Katalog >** **comDenom**(*Uttr1*[, *Var*]) $\Rightarrow$ *uttrykk***comDenom***Liste1*[, *Var*]) $\Rightarrow$ *liste***comDenom**(*Matrise1*[, *Var*]) $\Rightarrow$ *matrise*

$\text{comDenom}\left(\frac{y^2+y}{(x+1)^2}+y^2+y\right)$	
$\frac{x^2 \cdot y^2 + x^2 \cdot y + 2 \cdot x \cdot y^2 + 2 \cdot x \cdot y + 2 \cdot y^2 + 2 \cdot y}{x^2 + 2 \cdot x + 1}$	

comDenom(*Uttr1*) returnerer en redusert brøk av en fullt utvidet teller over en fullt utvidet nevner.

comDenom(Utr1,Var) returnerer en redusert brøk av teller og nevner som er utvidet med hensyn på *Var*. Leddene og faktorene deres er sortert med *Var* som hovedvariabel. Liknende potenser av *Var* er samlet sammen. Det kan hende at faktor bestemmes tilfeldig av de innsamlede koeffisienter. Sammenliknet med å utelate *Var* sparer dette ofte tid samt plass både i minnet og på skjermen, samtidig som uttrykket blir mer forståelig. Det gjør også at etterfølgende handlinger på resultatet går raskere og at minnet ikke belastes så mye.

Hvis *Var* ikke opptrer i *Utr1*, vil **comDenom(Utr1,Var)** returnere en redusert brøk av en ikke utvidet teller over en ikke utvidet nevner. Slike resultater sparer vanligvis både tid og plass i både minnet og på skjermen. Slike delvis faktoriserte resultater gjør også at etterfølgende handlinger på resultatet går mye raskere og at minnet ikke belastes så mye.

Selv om det ikke foreligger noen nevner, er **comDen**-funksjonen ofte en rask måte å oppnå delvis faktorisering på, hvis **factor()** er for langsam eller hvis den tar for stor plass i minnet.

Tips: Legg inn denne **comden()**-funksjonsdefinisjonen og prøv den rutinemessig som et alternativ til **comDenom()** og **factor()**.

$$\text{comDenom}\left(\frac{y^2+y}{(x+1)^2}+y^2+y,x\right) \\ \frac{x^2 \cdot y \cdot (y+1) + 2 \cdot x \cdot y \cdot (y+1) + 2 \cdot y \cdot (y+1)}{x^2 + 2 \cdot x + 1}$$

$$\text{comDenom}\left(\frac{y^2+y}{(x+1)^2}+y^2+y,y\right) \\ \frac{y^2 \cdot (x^2 + 2 \cdot x + 2) + y \cdot (x^2 + 2 \cdot x + 2)}{x^2 + 2 \cdot x + 1}$$

Define **comden(exprn)=comDenom(exprn,abc)**
Done

$$\text{comden}\left(\frac{y^2+y}{(x+1)^2}+y^2+y\right) \frac{(x^2+2 \cdot x+2) \cdot y \cdot (y+1)}{(x+1)^2}$$

$$\text{comden}(1234 \cdot x^2 \cdot (y^3-y) + 2468 \cdot x \cdot (y^2-1)) \\ 1234 \cdot x \cdot (x \cdot y + 2) \cdot (y^2-1)$$

completeSquare ()

completeSquare(UtrEllerLign,Var)⇒uttrykk eller ligning

completeSquare(UtrEllerLign,Var^Potens)⇒uttrykk eller ligning

completeSquare(UtrEller Lign, Var1, Var2 [...])⇒uttrykk eller ligning

completeSquare(UtrEllerLign, {Var1, Var2 [...]})⇒uttrykk eller ligning

$$\text{completeSquare}(x^2+2 \cdot x+3,x) \quad (x+1)^2+2$$

$$\text{completeSquare}(x^2+2 \cdot x=3,x) \quad (x+1)^2=4$$

$$\text{completeSquare}(x^6+2 \cdot x^3+3,x^3) \quad (x^3+1)^2+2$$

$$\text{completeSquare}(x^2+4 \cdot x+y^2+6 \cdot y+3=0,x,y) \\ (x+2)^2+(y+3)^2=10$$

completeSquare ()

Katalog >

Omregner et kvadratisk polynomuttrykk av formen $a \cdot x^2 + b \cdot x + c$ til formen $a \cdot (x-h)^2 + k$

- eller -

Omregner en kvadratisk ligning av formen $a \cdot x^2 + b \cdot x + c = d$ til formen $a \cdot (x-h)^2 = k$

Det første argumentet må være et kvadratisk uttrykk eller en kvadratisk ligning i standard form med hensyn på det andre argumentet.

Det andre argumentet må være et enkelt ledd i én variabel eller et enkelt ledd i én variabel opphøyd i en rasjonal eksponent, for eksempel x , y^2 eller $z^{1/3}$.

Den tredje eller fjerde syntaksen forsøker å fullføre kvadratet med hensyn på variabler $Var1$, $Var2$ [...]).

$$\text{completeSquare}\left(3 \cdot x^2 + 2 \cdot y + 7 \cdot y^2 + 4 \cdot x = 3, \{x, y\}\right)$$

$$3 \cdot \left(x + \frac{2}{3}\right)^2 + 7 \cdot \left(y + \frac{1}{7}\right)^2 = \frac{94}{21}$$

$$\text{completeSquare}\left(x^2 + 2 \cdot x \cdot y \cdot x, y\right) \quad (x+y)^2 - y^2$$

conj()

Katalog >

conj(*Uttr1*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

conj(*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste*

conj(*Matrise1*) $\Rightarrow$ *matrise*

Returnerer den komplekse konjugerte av argumentet.

Merk: Alle ubestemte variabler behandles som reelle variabler.

$$\text{conj}(1+2 \cdot i) \quad 1-2 \cdot i$$

$$\text{conj}\left(\begin{bmatrix} 2 & 1-3 \cdot i \\ -i & -7 \end{bmatrix}\right) \quad \begin{bmatrix} 2 & 1+3 \cdot i \\ i & -7 \end{bmatrix}$$

$$\text{conj}(z) \quad z$$

$$\text{conj}(x+i \cdot y) \quad x-y \cdot i$$

constructMat()

katalog >

constructMat

(*Uttr*, *Var1*, *Var2*, *antRad*, *antKol*) $\Rightarrow$ *matrise*

Returnerer en matrise basert på argumentene.

Uttr er et uttrykk i variablene *Var1* og *Var2*. Elementene i resultatmatrisen dannes ved å beregne *Uttr* for hver økte verdi av *Var1* og *Var2*.

$$\text{constructMat}\left(\frac{1}{i+j}, i, j, 3, 4\right) \quad \begin{bmatrix} \frac{1}{2} & \frac{1}{3} & \frac{1}{4} & \frac{1}{5} \\ \frac{1}{3} & \frac{1}{4} & \frac{1}{5} & \frac{1}{6} \\ \frac{1}{4} & \frac{1}{5} & \frac{1}{6} & \frac{1}{7} \end{bmatrix}$$

Var1 økes automatisk fra **1** og opp til *antRad*. I hver rad øker *Var2* fra **1** og opp til *antKol*.

CopyVar (kopiVar)

CopyVar *Var1*, *Var2*

CopyVar *Var1*., *Var2*.

CopyVar *Var1*, *Var2* kopierer verdien av variabelen *Var1* til variabelen *Var2*, og oppretter *Var2* om nødvendig. Variabel *Var1* må ha en verdi.

Hvis *Var1* er navnet på en eksisterende brukerdefinert funksjon, kopieres definisjonen av denne funksjonen til funksjon *Var2*. Funksjon *Var1* må være definert.

Var1 må følge reglene for variabelnavn eller være et indirekte uttrykk som kan forenkles til et variabelnavn som oppfyller reglene.

Var1. må være navnet på en eksisterende variabelgruppe, for eksempel statistikk *stat.nn*-resultater eller variabler som er opprettet med **LibShortcut()** -funksjonen). Hvis *Var2*. allerede eksisterer, vil denne kommandoen erstatte alle medlemmer som er felles for begge grupper og legge til de medlemmene som ikke allerede eksisterer. Hvis ett eller flere medlemmer av *Var2*. er låst, blir alle medlemmer av *Var2*. værende uendret.

CopyVar *Var1*., *Var2*. kopierer alle medlemmene av *Var1*. variabelgruppe til *Var2*. gruppe, og oppretter *Var2*. om nødvendig.

Define $a(x)=\frac{1}{x}$	Done
Define $b(x)=x^2$	Done
CopyVar a,c: c(4)	$\frac{1}{4}$
CopyVar b,c: c(4)	16

<i>aa.a</i> :=45	45																
<i>aa.b</i> :=6.78	6.78																
CopyVar <i>aa.</i> , <i>bb.</i>	Done																
getVarInfo()	<table><tr><td><i>aa.a</i></td><td>"NUM"</td><td></td><td>0</td></tr><tr><td><i>aa.b</i></td><td>"NUM"</td><td></td><td>0</td></tr><tr><td><i>bb.a</i></td><td>"NUM"</td><td></td><td>0</td></tr><tr><td><i>bb.b</i></td><td>"NUM"</td><td></td><td>0</td></tr></table>	<i>aa.a</i>	"NUM"		0	<i>aa.b</i>	"NUM"		0	<i>bb.a</i>	"NUM"		0	<i>bb.b</i>	"NUM"		0
<i>aa.a</i>	"NUM"		0														
<i>aa.b</i>	"NUM"		0														
<i>bb.a</i>	"NUM"		0														
<i>bb.b</i>	"NUM"		0														

Var1. må være navnet på en eksisterende variabelgruppe, for eksempel statistikk *stat.nm*-resultater, eller variabler som er opprettet med **LibShortcut()**-funksjonen. Hvis *Var2*. allerede finnes, vil denne kommandoen erstatte alle medlemmer som er felles for begge gruper, og legge til de medlemmene som ikke allerede finnes. Hvis en enkel (ikke i gruppe) variabel med navnet *Var2* finnes, oppstår det en feil.

corrMat()

corrMat(*Liste1*,*Liste2*[,...[,*Liste20*]])

Beregner korrelasjonsmatrisen for den utvidede matrisen [*Liste1*, *Liste2*, . . . , *Liste20*].

►cos

Uttr ►cos

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive @>cos.

Representerer *Uttr* med cosinus. Dette er en konverteringsoperator. Den kan bare brukes på slutten av kommandolinjen.

►cos reduserer alle potenser av sin(...) modulus $1 - \cos(\dots)^2$ slik at alle gjenværende potenser av cos(...) har eksponenter i området (0, 2). Dermed vil resultatet være uten sin(...) hvis og bare hvis sin(...) inntreffer i det gitte uttrykket bare med partallseksponenter.

Merk: Denne konverteringsoperatoren støttes ikke i vinkelmodusen grader eller gradianer. Før du bruker den, må du kontrollere at vinkelmodus er satt til radianer, og at *Uttr* ikke inneholder eksplisitte referanser til vinkler i grader eller gradianer.

$\{\sin(x)\}^2 \text{►cos}$	$1 - \{\cos(x)\}^2$
-----------------------------	---------------------

cos(UttrI) ⇒ uttrykk

cos(ListeI) ⇒ liste

cos(UttrI) returnerer cosinus til argumentet som et uttrykk.

cos(ListeI) returnerer en liste av cosinus til alle elementer i *ListeI*.

Merk: Argumentet tolkes som grader, gradian eller radian av en vinkel, avhengig av aktuell vinkelmodus-innstilling. Du kan bruke °, G eller r for å hoppe over vinkelmodusen midlertidig.

I Grader-vinkelmodus:

$$\begin{array}{r} \cos\left(\frac{\pi}{4}\right) \quad \frac{\sqrt{2}}{2} \\ \cos(45) \quad \frac{\sqrt{2}}{2} \\ \cos(\{0,60,90\}) \quad \left\{1, \frac{1}{2}, 0\right\} \end{array}$$

I Gradian-vinkelmodus:

$$\cos(\{0,50,100\}) \quad \left\{1, \frac{\sqrt{2}}{2}, 0\right\}$$

I Radian-vinkelmodus:

$$\begin{array}{r} \cos\left(\frac{\pi}{4}\right) \quad \frac{\sqrt{2}}{2} \\ \cos(45^\circ) \quad \frac{\sqrt{2}}{2} \end{array}$$

cos(kvadratMatriseI) ⇒ kvadratMatrise

Returnerer matrisens cosinus til *kvadratMatriseI*. Dette er ikke det samme som å beregne cosinus til hvert element.

Når en skalarfunksjon f(A) virker på *kvadratMatriseI* (A), beregnes resultatet av algoritmen:

Beregner egenverdiene (li) og egenvektorene (V i) av A.

kvadratMatriseI må kunne diagonaliseres. Den kan heller ikke ha symbolske variabler som ikke er tildelt noen verdi.

Utform matrisene:

I Radian-vinkelmodus:

$$\begin{array}{r} \cos\left(\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}\right) \quad \begin{bmatrix} 0.212493 & 0.205064 & 0.121389 \\ 0.160871 & 0.259042 & 0.037126 \\ 0.248079 & -0.090153 & 0.218972 \end{bmatrix} \end{array}$$

$$B = \begin{bmatrix} \lambda_1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \lambda_2 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & \lambda_n \end{bmatrix} \text{ and } X = [V_1, V_2, \dots, V_n]$$

Da er $A = X B X^{-1}$ og $f(A) = X f(B) X^{-1}$. For eksempel, $\cos(A) = X \cos(B) X^{-1}$ hvor:

$\cos(B) =$

$$\begin{bmatrix} \cos(\lambda_1) & 0 & \dots & 0 \\ 0 & \cos(\lambda_2) & \dots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & \cos(\lambda_n) \end{bmatrix}$$

Alle beregningene utføres med flytende desimalpunkt-aritmetikk.

$\cos^{-1}(Utt1) \Rightarrow \text{uttrykk}$

I Grader-vinkelmodus:

$\cos^{-1}(Liste1) \Rightarrow \text{liste}$

$$\cos^{-1}(1) \quad 0$$

$\cos^{-1}(Utt1)$ returnerer vinkelen som har cosinus lik *Utt1* som et uttrykk.

I Gradian-vinkelmodus:

$\cos^{-1}(Liste1)$ returnerer en liste over invers cosinus for hvert element i *Liste1*.

$$\cos^{-1}(0) \quad 100$$

Merk: Resultatet returneres som en vinkel i enten grader, gradian eller radian, avhengig av aktuell vinkelmodus-innstilling.

I Radian-vinkelmodus:

$$\cos^{-1}(\{0,0,2,0,5\}) \quad \left\{ \frac{\pi}{2}, 1.36944, 1.0472 \right\}$$

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive **arccos** (...).

$\cos^{-1}(kvadratMatrise1) \Rightarrow kvadratMatrise$

I radian-vinkelmodus og rektangulært, kompleks format:

Returnerer matrisens inverse cosinus til *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne invers cosinus til hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

$$\cos^{-1} \begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1.73485+0.064606 \cdot i & -1.49086+2.10514 \\ -0.725533+1.51594 \cdot i & 0.623491+0.778369 \\ -2.08316+2.63205 \cdot i & 1.79018-1.27182 \cdot i \end{bmatrix}$$

kvadratMatrise1 må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

For å se hele resultatet, trykk på og bruk så og for å bevege markøren.

cosh()

Katalog >

cosh(*Uttr1*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

I Grader-vinkelmodus:

cosh(*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste*

$$\cosh\left(\left(\frac{\pi}{4}\right)^r\right) \qquad \cosh(45)$$

cosh(*Uttr1*) returnerer hyperbolsk cosinus til argumentet som et uttrykk.

cosh(*Liste1*) returnerer en liste over hyperbolsk cosinus til hvert element i *Liste1*.

cosh(*kvadratMatrise1*) $\Rightarrow$ *kvadratMatrise*

I Radian-vinkelmodus:

Returnerer matrisens hyperbolske cosinus til *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne hyperbolsk cosinus til hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

$$\cosh\left(\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}\right) \begin{bmatrix} 421.255 & 253.909 & 216.905 \\ 327.635 & 255.301 & 202.958 \\ 226.297 & 216.623 & 167.628 \end{bmatrix}$$

kvadratMatrise1 må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

cosh⁻¹()

Katalog >

cosh⁻¹(*Uttr1*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

$$\cosh^{-1}(1) \qquad 0$$

cosh⁻¹(*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste*

$$\cosh^{-1}(\{1,2,1,3\}) \qquad \{0,1.37286,\cosh^{-1}(3)\}$$

cosh⁻¹(*Uttr1*) returnerer invers hyperbolsk cosinus for argumentet som et uttrykk.

cosh⁻¹(*Liste1*) returnerer en liste over invers hyperbolsk cosinus til hvert element i *Liste1*.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive **arccosh (...)**.

cosh⁻¹(*kvadratMatrise1*) $\Rightarrow$ *kvadratMatrise*

I radian-vinkelmodus og rektangulært, kompleks format:

cosh⁻¹()

Katalog >

Returnerer matrisens inverse hyperbolsk cosinus til *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne invers hyperbolsk cosinus til hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

kvadratMatrise1 må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

$$\cosh^{-1}\left(\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}\right) = \begin{bmatrix} 2.52503+1.73485\cdot i & -0.009241-1.49086\cdot i & 0.486969-0.725533\cdot i \\ 0.486969-0.725533\cdot i & 1.66262+0.623491\cdot i & -0.322354-2.08316\cdot i \\ -0.322354-2.08316\cdot i & 1.26707+1.79018\cdot i & \end{bmatrix}$$

For å se hele resultatet, trykk på og bruk så og for å bevege markøren.

cot()

 tast

cot(*Uttr1*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

cot(*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste*

Returnerer cotangens av *uttrykk1*, eller returnerer en liste med cotangens til alle elementene i *liste1*.

Merk: Argumentet tolkes som grader, gradianer eller radianer av en vinkel, avhengig av aktuell vinkelmodus-innstilling. Du kan bruke °, G eller R for å hoppe over vinkelmodusen midlertidig.

I Grader-vinkelmodus:

$$\cot(45) = 1$$

I Gradian-vinkelmodus:

$$\cot(50) = 1$$

I Radian-vinkelmodus:

$$\cot(\{1,2,1,3\}) = \left\{ \frac{1}{\tan(1)}, 0.584848, \frac{1}{\tan(3)} \right\}$$

cot⁻¹()

 tast

cot⁻¹(*Uttr1*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

cot⁻¹(*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste*

Returnerer vinkelen som har cotangens lik *Uttr1* eller returnerer en liste som inneholder invers cotangens til hvert element i *Liste1*.

Merk: Resultatet returneres som en vinkel i enten grader, gradian eller radian, avhengig av aktuell vinkelmodus-innstilling.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive **arccot** (...).

I Grader-vinkelmodus:

$$\cot^{-1}(1) = 45.$$

I Gradian-vinkelmodus:

$$\cot^{-1}(1) = 50.$$

I Radian-vinkelmodus:

$$\cot^{-1}(1) = \frac{\pi}{4}$$

coth()Katalog > **coth**(*Uttr1*) $\Rightarrow$ *uttrykk* $\text{coth}(1.2)$ 1.19954**coth**(*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste* $\text{coth}(\{1, 3, 2\})$ $\left\{ \frac{1}{\tanh(1)}, 1.00333 \right\}$

Returnerer hyperbolsk cotangens til *uttrykk1*, eller returnerer en liste med hyperbolsk cotangens til alle elementene i *liste1*.

coth⁻¹()Katalog > **coth⁻¹**(*Uttr1*) $\Rightarrow$ *uttrykk* $\text{coth}^{-1}(3.5)$ 0.293893**coth⁻¹**(*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste*
 $\text{coth}^{-1}(\{-2, 2, 1, 6\})$
 $\left\{ \frac{-\ln(3)}{2}, 0.518046, \frac{\ln\left(\frac{7}{5}\right)}{2} \right\}$

Returnerer invers hyperbolsk cotangens til *Uttr1*, eller returnerer en liste med invers hyperbolsk cotangens til hvert element i *Liste1*.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive **arccoth (...)**.

count() (antall)Katalog > **count**(*Verdi1* eller *Liste1* [, *Verdi2* eller *Liste2* [...]]) $\Rightarrow$ *verdi* $\text{count}(2, 4, 6)$ 3 $\text{count}(\{2, 4, 6\})$ 3

Returnerer samlet antall av alle elementer i argumentene som behandles til numeriske verdier.

 $\text{count}\left(2, \{4, 6\}, \begin{bmatrix} 8 & 10 \\ 12 & 14 \end{bmatrix}\right)$ 7

Hvert argument kan være et uttrykk, en verdi, liste eller matrise. Du kan blande datatyper og bruke argumenter med forskjellige dimensjoner.

 $\text{count}\left(\frac{1}{2}, 3+4i, \text{undef}, "hello", x+5, \text{sign}(0)\right)$ 2

For en liste, matrise eller et celleområde blir hver element behandlet for å bestemme om det bør inkluderes i antallet.

I det siste eksemplet ble bare 1/2 og 3+4*i talt. De resterende argumentene, dersom x er udefinert, behandler ikke til numeriske verdier.

I applikasjonen Lister og regneark kan du bruke et celleområde istedenfor et argument.

Tomme (åpne) elementer ignoreres. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

countIf() (tellIf)

countIf(*Liste*,*Kriterium*) $\Rightarrow$ *verdi*

Returnerer samlet antall av alle argumenter i *Liste* som møter de spesifiserte *kriterier*.

Kriterium kan være:

- En verdi, et uttrykk eller en streng. For eksempel, **3** teller kun de elementene i *Liste* som forenkles til verdien 3.
- Et boolsk uttrykk som inneholder symbolet **?** som plassholder for hvert element. For eksempel, **?<5** teller kun de elementene i *Liste* som er mindre enn 5.

I applikasjonen Lister og regneark kan du bruke et celleområde istedenfor *Liste*.

Tomme (åpne) elementer i listen ignoreres. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

Merk: Se også **sumIf()**, side 187, og **frequency()**, side 77.

<code>countIf({1,3,"abc",undef,3,1},3)</code>	2
---	---

Teller alle elementer som er lik 3.

<code>countIf({"abc","def","abc",3},"def")</code>	1
---	---

Teller alle elementer som er lik "def."

<code>countIf({x^2,x^-1,1,x,x^2},x)</code>	1
--	---

Teller alle elementer som er lik *x*; dette eksemplet antar at variabelen *x* er udefinert.

<code>countIf({1,3,5,7,9},?<5)</code>	2
--	---

Teller 1 og 3.

<code>countIf({1,3,5,7,9},2<?<8)</code>	3
---	---

Teller 3, 5 og 7.

<code>countIf({1,3,5,7,9},?<4 or ?>6)</code>	4
--	---

Teller 1, 3, 7 og 9.

cPolyRoots()

cPolyRoots(*Poly*,*Var*) $\Rightarrow$ *liste*

cPolyRoots(*KoeffListe*) $\Rightarrow$ *liste*

Den første syntaksen, **cPolyRoots**(*Poly*,*Var*), returnerer en liste over komplekse røtter av polynom *Poly* med hensyn på variabel *Var*.

Poly må være et polynom i én variabel.

<code>polyRoots(y^3+1,y)</code>	{-1}
---------------------------------	------

<code>cPolyRoots(y^3+1,y)</code>	$\left\{-1, \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i, \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i\right\}$
----------------------------------	---

<code>polyRoots(x^2+2*x+1,x)</code>	{-1,-1}
-------------------------------------	---------

<code>cPolyRoots({1,2,1})</code>	{-1,-1}
----------------------------------	---------

Den andre syntaksen, **cPolyRoots** (*KoeffListe*), returnerer en liste over komplekse røtter for koeffisienter i *KoeffListe*.

Merk: Se også **polyRoots()**, side 141.

crossP() (kryssprodukt)

crossP(Liste1, Liste2) ⇒ liste

Returnerer kryssproduktet av *Liste1* og *Liste2* som en liste.

Liste1 og *Liste2* må ha lik dimensjon, og dimensjonen må være enten 2 eller 3.

crossP(Vektor1, Vektor2) ⇒ vektor

Returnerer en rad- eller kolonnevektor (avhengig av argumentene) som er kryssproduktet av *Vektor1* og *Vektor2*.

Både *Vektor1* og *Vektor2* må være radvektorer, eller begge må være kolonnevektorer. Begge vektorene må ha lik dimensjon, og dimensjonen må være enten 2 eller 3.

$$\text{crossP}(\{a1, b1\}, \{a2, b2\}) \\ \{0, 0, a1 \cdot b2 - a2 \cdot b1\}$$

$$\text{crossP}(\{0, 1, 2, 2, -5\}, \{1, -0, 5, 0\}) \\ \{-2, 5, -2, 25\}$$

$$\text{crossP}([1 \ 2 \ 3], [4 \ 5 \ 6]) \quad [-3 \ 6 \ -3]$$

$$\text{crossP}([1 \ 2], [3 \ 4]) \quad [0 \ 0 \ -2]$$

csc()

csc(Uttr1) ⇒ uttrykk

I Grader-vinkelmodus:

csc(Liste1) ⇒ liste

$$\text{csc}(45) \quad \sqrt{2}$$

Returnerer cosekans til *Uttr1*, eller returnerer en liste med cosekans til hvert element i *Liste1*.

I Gradian-vinkelmodus:

$$\text{csc}(50) \quad \sqrt{2}$$

I Radian-vinkelmodus:

$$\text{csc}\left(\left\{1, \frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{3}\right\}\right) \quad \left\{\frac{1}{\sin(1)}, 1, \frac{2 \cdot \sqrt{3}}{3}\right\}$$

csc⁻¹()**trig** **tast****csc⁻¹(Uttr1)** ⇒ *uttrykk*

I Grader-vinkelmodus:

csc⁻¹(Liste1) ⇒ *liste*csc⁻¹(1)

90.

Returnerer vinkelen som har cosekans lik *Uttr1*, eller returnerer en liste med invers cosekans til hvert element i *Liste1*.

I Gradian-vinkelmodus:

csc⁻¹(1)

100.

Merk: Resultatet returneres som en vinkel i enten grader, gradianer eller radianer, avhengig av aktuell vinkelmodus-innstilling.

I Radian-vinkelmodus:

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive **arccsc** (...).

$$\text{csc}^{-1}(\{1,4,6\}) \quad \left\{ \frac{\pi}{2}, \sin^{-1}\left(\frac{1}{4}\right), \sin^{-1}\left(\frac{1}{6}\right) \right\}$$

csch()**Katalog** > **csch(Uttr1)** ⇒ *uttrykk*

csch(3)

$$\frac{1}{\sinh(3)}$$

csch(Liste1) ⇒ *liste*

Returnerer hyperbolsk cosekans til *Uttr1* eller returnerer en liste med hyperbolsk cosekans til alle elementene i *Liste1*.

csch({1,2,1,4})

$$\left\{ \frac{1}{\sinh(1)}, 0.248641, \frac{1}{\sinh(4)} \right\}$$

csch⁻¹()**Katalog** > **csch⁻¹(Uttr1)** ⇒ *uttrykk*csch⁻¹(1)sinh⁻¹(1)**csch⁻¹(Liste1)** ⇒ *liste*csch⁻¹({1,2,1,3})

$$\left\{ \sinh^{-1}(1), 0.459815, \sinh^{-1}\left(\frac{1}{3}\right) \right\}$$

Returnerer invers hyperbolsk cosekans til *Uttr1*, eller returnerer en liste med invers hyperbolsk cosekans til hvert element i *Liste1*.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive **arccsch** (...).

cSolve (*Ligning*, *Var*) $\Rightarrow$ *Boolsk uttrykk*

cSolve(*Ligning*, *Var*=*Forslag*) $\Rightarrow$ *Boolsk uttrykk*

cSolve (*Ulikhet*, *Var*) $\Rightarrow$ *Boolsk uttrykk*

$\text{cSolve}(x^3=1, x)$	
$x = \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i$ or $x = \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i$ or $x = -1$	
$\text{solve}(x^3=1, x)$	$x = -1$

Returnerer komplekse løsningsalternativer av en ligning eller ulikhet i *Var*. Målet er å produsere alternativer for alle reelle og ikke-reelle løsninger. Selv om *Ligning* er reell, kan **cSolve()** returnere ikke-reelle resultater i Reelt resultat Komplekst format.

cSolve() setter midlertidig grunnmengde til kompleks i løpet av løsningsprosessen selv om den aktuelle grunnmengden er reell. I kompleks grunnmengde bruker brøkpotens med oddetall i nevneren hovedforgreining heller enn reell forgreining. Følgelig er løsninger fra **solve()** på ligninger som omfatter slike brøkpotenser ikke nødvendigvis en delmengde av løsningene fra **cSolve()**.

cSolve() starter med eksakte, symbolske metoder. Unntatt i **Eksakt** modus bruke **cSolve()** også iterativ, tilnærmet kompleks polynomisk faktorisering, om nødvendig.

Merk: Se også **cZeros()**, **solve()**, og **zeros()**.

$\text{cSolve}\left(x^{\frac{1}{3}}=1, x\right)$	false
$\text{solve}\left(x^{\frac{1}{3}}=1, x\right)$	$x = -1$

I Vis siffer-modus av Fast 2:

$\text{exact}\left(\text{cSolve}\left(x^5+4x^4+5x^3-6x-3=0, x\right)\right)$	
$x \cdot (x^4+4x^3+5x^2-6)=3$	
$\text{cSolve}(\text{Ans}, x)$	
$x = -1.11+1.07 \cdot i$ or $x = -1.11-1.07 \cdot i$ or $x = -2.9$	

For å se hele resultatet, trykk på **▲** og bruk så **◀** og **▶** for å bevege markøren.

cSolve(*Lign1* and *Lign2* [and...],
*Var*ElForslag1, *Var*ElForslag2 [, ...])
 $\Rightarrow$ *Boolsk uttrykk*

cSolve(*LignSystem*, *Var*ElForslag1,
*Var*ElForslag2 [, ...]) $\Rightarrow$ *Boolsk uttrykk*

Returnerer komplekse løsningsalternativer til simultane, algebraiske ligninger, der hvert *varElForslag* spesifiserer en variabel som du vil finne løsningen til.

Alternativt kan du spesifisere et startforslag for en variabel. Hvert *varElForslag* må ha formen:

variabel

– eller –

variabel = reelt eller ikke-reelt tall

For eksempel er x gyldig, og det er også $x=3+i$.

Hvis alle ligningene er polynomiske og hvis du IKKE spesifiserer noe startforslag, bruker **cSolve()** Gröbner/Buchbergers leksikale eliminasjonsmetode for å prøve å bestemme **alle** komplekse løsninger.

Komplekse løsninger kan inkludere både reelle og ikke-reelle løsninger, som i eksemplet til høyre.

$$\text{cSolve}\left(u \cdot v - u = v \text{ and } v^2 = -u, \{u, v\}\right) \\ u = \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i \text{ and } v = \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i \text{ or } u = \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i \text{ and } v = \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i$$

For å se hele resultatet, trykk på og bruk så og for å bevege markøren.

Simultane, polynomiske ligninger kan ha ekstra variabler uten verdiparametre, men som representerer gitte tallverdier som kan settes inn senere.

$$\text{cSolve}\left(u \cdot v - u = c \cdot v \text{ and } v^2 = -u, \{u, v\}\right) \\ u = \frac{-\left(\sqrt{4 \cdot c - 1} \cdot i + 1\right)^2}{4} \text{ and } v = \frac{\sqrt{4 \cdot c - 1} \cdot i + 1}{2}$$

Du kan også inkludere løsningsvariabler som ikke forekommer i ligningene. Disse løsningene viser hvordan løsningsfamilier kan inneholde vilkårlige konstanter i form av ck , hvor k er et heltall mellom 1 og 255.

$$\text{cSolve}\left(u \cdot v - u = v \text{ and } v^2 = -u, \{u, v, w\}\right) \\ u = \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i \text{ and } v = \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i \text{ and } w = c43 \text{ or } u = \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i \text{ and } v = \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i \text{ and } w = c43$$

For polynomiske systemer kan beregningstiden eller plassen i minnet sterkt avhenge av hvilken rekkefølge du setter løsningsvariabler i. Hvis startforslaget bruker opp minneplassen eller tålmodigheten din, kan du prøve å flytte om på variablene i ligningene og/eller *varElForslag* -listen.

Hvis du ikke inkluderer noen forslag og hvis en ligning er ikke-polynomisk i en vilkårlig variabel men alle ligningene er lineære i alle løsningsvariabler, bruker **cSolve()** gaussisk eliminasjon for å prøve å bestemme alle løsninger.

Hvis et system er verken polynomisk i alle variablene eller lineært i løsningsvariablene, bestemmer **cSolve()** som regel en løsning med en tilnærmet iterativ metode. I så fall må antallet løsningsvariabler være lik antallet ligninger, og alle andre variabler (parametre) i ligningene må forenkles til tall.

Et ikke-reelt forslag er ofte nødvendig for å bestemme en ikke-reell løsning. For konvergens kan det hende at et forslag må være ganske nært en løsning.

$$\text{cSolve}\left(u+v=e^w \text{ and } u-v=i, \{u,v\}\right) \\ u=\frac{e^w+i}{2} \text{ and } v=\frac{e^w-i}{2}$$

$$\text{cSolve}\left(e^z=w \text{ and } w=z^2, \{w,z\}\right) \\ w=0.494866 \text{ and } z=0.703467$$

$$\text{cSolve}\left(e^z=w \text{ and } w=z^2, \{w,z=1+i\}\right) \\ w=0.149606+4.8919 \cdot i \text{ and } z=1.58805+1.5402i$$

For å se hele resultatet, trykk på ▲ og bruk så ◀ og ▶ for å bevege markøren.

CubicReg

CubicReg $X, Y[, [Frekv] [, Kategori, Inkluder]]$

Finder den kubiske polynomiske regresjonen $y = a \cdot x^3 + b \cdot x^2 + c \cdot x + d$ for listene X og Y med frekvensen $Frekv$. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183).

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X og Y er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt X og Y forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall ≥ 0 .

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende X og Y -dataene.

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $a \cdot x^3 + b \cdot x^2 + c \cdot x + d$
stat.a, stat.b, stat.c, stat.d	Regresjonskoeffisienter
stat.R ²	Koeffisientbestemmelse
stat.Resid	Residualene fra regresjonen
stat.XReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>X-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> , og <i>Inkludert kategorier</i>
stat.YReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>Y-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>inkludert kategorier</i>
stat.FreqReg	Liste over frekvenser som samsvarer med <i>stat.XReg</i> og <i>stat.YReg</i>

cumulativeSum()

cumulativeSum(Liste1) ⇒ liste

$\text{cumulativeSum}(\{1, 2, 3, 4\}) \quad \{1, 3, 6, 10\}$

Returnerer en liste over de kumulative summene av elementene i *Liste1*, og starter med element 1.

cumulativeSum(Matrise1) ⇒ matrise

Returnerer en matrise av de kumulative summene av elementene i *Matrise1*. Hvert element er den kumulative summen av kolonnen fra topp til bunn.

$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix} \rightarrow m1$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix}$
$\text{cumulativeSum}(m1)$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 4 & 6 \\ 9 & 12 \end{bmatrix}$

Et tomt (åpent) element i *Liste1* eller *Matrise1* produserer et åpent element i den resulterende listen eller matrisen. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

Cycle (Løkke)

Overfører øyeblikkelig kontroll til den neste iterasjonen i aktuell løkke (**For**, **While**, eller **Loop**).

Cycle er ikke tillatt utenfor de tre løkkestrukturene (**For**, **While**, eller **Loop**).

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkt håndboken.

Funksjonsliste som summerer heltallene fra 1 til 100 og hopper over 50.

Define $g()$ = Func	Done
Local $temp, i$	
$0 \rightarrow temp$	
For $i, 1, 100, 1$	
If $i = 50$	
Cycle	
$temp + i \rightarrow temp$	
EndFor	
Return $temp$	
EndFunc	
$g()$	5000

►Cylind

Vektor ►Cylind

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive **@>Cylind**.

Viser rad- eller kolonnevektor i sylindrisk form $[r, \angle \theta, z]$.

Vektor må ha nøyaktig tre elementer. Det kan være enten en rad eller en kolonne.

$\begin{bmatrix} 2 & 2 & 3 \end{bmatrix}$ ►Cylind	$\begin{bmatrix} 2 \cdot \sqrt{2} & \angle \frac{\pi}{4} & 3 \end{bmatrix}$
---	---

cZeros() (kNullp)

cZeros (*Uttr*, *Var*) $\Rightarrow$ liste

Returnerer en liste over alternative reelle eller ikke-reelle verdier av *Var* som gir *Uttr*=0. **cZeros()** gjør dette ved å beregne **uttr** ► **liste(cSolve(Uttr=0, Var), Var)**. Ellers er **cZeros()** lik **zeros()**.

Merk: Se også **cSolve()**, **solve()** og **zeros()**.

cZeros ({*Uttr1*, *Uttr2* [, ...] },
{*VarElForslag1*, *VarElForslag2* [, ...]
}) $\Rightarrow$ matrise

I Vis siffer-modus av Fast 3:

$cZeros(x^5 + 4 \cdot x^4 + 5 \cdot x^3 - 6 \cdot x - 3, x)$
$\{-1.114 + 1.073 \cdot i, -1.114 - 1.073 \cdot i, -2.125, -0.612, 0\}$

For å se hele resultatet, trykk på og bruk så og for å bevege markøren.

Returnerer alternative posisjoner der alle uttrykkene er null samtidig. Hvert *VarElForslag* spesifiserer en ukjent som du vil finne verdien til.

Alternativt kan du spesifisere et startforslag for en variabel. Hvert *varElForslag* må ha formen:

variabel

– eller –

variabel = reelt eller ikke-reelt tall

For eksempel er x gyldig, og det er også $x=3+i$.

Hvis alle uttrykkene er polynomiske og hvis du IKKE spesifiserer noe startforslag, bruker **cZeros()** Gröbner/Buchbergers leksikale eliminasjonsmetode for å prøve å bestemme alle komplekse nullpunkter.

Komplekse nullpunkter kan inkludere både reelle og ikke-reelle nullpunkter, som i eksemplet til høyre.

Hver rad i resultatmatrisen presenterer et alternativt nullpunkt, med komponentene plassert som i *VarElForslag* -listen. For å trekke ut en rad, pek på matrisen med *[rad]*.

$$\text{cZeros}\left(\left\{u \cdot v - u - v, v^2 + u\right\}, \left\{u, v\right\}\right) \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i & \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i \\ \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i & \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i \end{bmatrix}$$

Trekk ut rad 2:

$$\text{Ans}[2] \begin{bmatrix} \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i & \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i \end{bmatrix}$$

Simultane polynomer kan ha ekstra variabler uten verdi (parametre), men som representerer gitte tallverdier som kan settes inn senere.

Du kan også inkludere ukjente variabler som ikke forekommer i uttrykkene. Disse nullpunktene viser hvordan nullpunkt-familier kan inneholde vilkårlige konstanter i form av ck , hvor k er et heltall mellom 1 og 255.

$$\text{cZeros}\left(\left\{u \cdot v - u - c \cdot v^2, v^2 + u\right\}, \left\{u, v\right\}\right) \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ -(c-1)^2 & -(c-1) \end{bmatrix}$$

$$\text{cZeros}\left(\left\{u \cdot v - u - v, v^2 + u\right\}, \left\{u, v, w\right\}\right) \text{cZero}\left(\left\{u \cdot (v-1) - v, u + v^2\right\}, \left\{u, v, w\right\}\right) \begin{bmatrix} 0 & 0 & c4 \\ \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i & \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i & c4 \\ \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i & \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot i & c4 \end{bmatrix}$$

For polynomiske systemer kan beregningstiden eller plassen i minnet sterkt avhenge av hvilken rekkefølge du setter de ukjente i. Hvis startforslaget bruker opp minneplassen eller tålmodigheten din, kan du prøve å flytte om på variablene i uttrykkene og/eller *VarElForslag*-listen.

Hvis du ikke inkluderer noen forslag og hvis et uttrykk er ikke-polynomisk i en vilkårlig variabel men alle uttrykkene er lineære i alle ukjente, bruker **cZeros()** gaussisk eliminasjon for å prøve å bestemme alle nullpunktene.

$$\left| \text{cZeros}\left(\left\{u+v-e^w, u-v-j\right\}, \left\{u, v\right\}\right) \right| \left[\frac{e^w+j}{2} \quad \frac{e^w-j}{2} \right]$$

Hvis et system er verken polynomisk i alle variablene eller lineært i de ukjente, bestemmer **cZeros()** som regel ett nullpunkt med en tilnærmet iterativ metode. I så fall må antallet ukjente være lik antallet uttrykk, og alle andre variabler i uttrykkene må forenkles til tall.

$$\left| \text{cZeros}\left(\left\{e^z-w, w-z^2\right\}, \left\{w, z\right\}\right) \right| \left[0.494866 \quad -0.703467 \right]$$

Et ikke-reelt forslag er ofte nødvendig for å bestemme et ikke-reelt nullpunkt. For konvergens kan det hende at et forslag må være ganske nært et nullpunkt.

$$\left| \text{cZeros}\left(\left\{e^{-z}-w, w-z^2\right\}, \left\{w, z=1+j\right\}\right) \right| \left[0.149606+4.8919 \cdot i \quad 1.58805+1.54022 \cdot i \right]$$

D

dbd()

Katalog >

dbd(dato1,dato2)⇒verdi

Returnerer antallet dager mellom *dato1* og *dato2* ved hjelp av aktuelt-antall-dager-metoden.

dato1 og *dato2* kan være tall eller lister av tall innenfor datoområdet på en vanlig kalender. Hvis både *dato1* og *dato2* er lister, må de være like lange.

dato1 og *dato2* må ligge mellom årene 1950 og 2049.

Du kan legge inn datoene i ett av to formater. Hvor du setter desimalkommaet bestemmer hvilket datoformat du bruker.

dbd(12.3103,1.0104)	1
dbd(1.0107,6.0107)	151
dbd(3112.03,101.04)	1
dbd(101.07,106.07)	151

MM.DDÅÅ (format som vanligvis brukes i USA)

DDMM.ÅÅ (format som vanligvis brukes i Europa)

►DD

Verdi ►DD⇒verdi

Liste1 ►DD⇒liste

Matrise1 ►DD⇒matrise

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive @>DD.

Returnerer desimalekvivalenten til argumentet uttrykt i grader. Argumentet er et tall, en liste eller matrise som tolkes av vinkelmodus-innstillingen i gradianer, radianer eller grader.

I Grader-vinkelmodus:

(1.5°) ►DD	1.5°
$(45^\circ 22' 14.3'')$ ►DD	45.3706°
$(\{45^\circ 22' 14.3'', 60^\circ 0' 0''\})$ ►DD	$\{45.3706^\circ, 60^\circ\}$

I Gradian-vinkelmodus:

1 ►DD	$\frac{9}{10}^\circ$
---------	----------------------

I Radian-vinkelmodus:

(1.5) ►DD	85.9437°
-------------	-----------------

►Decimal

Uttr1 ►Decimal⇒Uttrykk

Liste1 ►Decimal⇒Uttrykk

Matrise1 ►Decimal⇒Uttrykk

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive @>Decimal.

Viser argumentet i desimalform. Denne operatoren kan kun brukes på slutten av kommandolinjen.

$\frac{1}{3}$ ►Decimal	0.333333
------------------------	------------

Define (Definer)

Define Var = Uttrykk

Define Funksjon(*Param1*, *Param2*, ...) = *Uttrykk*

Definerer variabelen *Var* eller den egendefinerte funksjonen *Funksjon*.

Parametere, som f.eks. *Param1*, er plassholdere for å sette argumenter til funksjonen. Når du kaller opp en egendefinert funksjon, må du legge til argumenter (for eksempel verdier eller variabler) som samsvarer med parameterne. Når funksjonen er kalt opp, behandler den *Uttrykk* ved hjelp av de argumentene som er lagt til.

Var og *Funksjon* kan ikke være navnet på systemvariabel eller innebygget funksjon eller kommando.

Merk: Denne type **Define** er ekvivalent til å utføre uttrykket: *uttrykk* → *Funksjon* (*Param1*, *Param2*).

Define Funksjon(*Param1*, *Param2*, ...) = **Funk**
Blokk
EndFunk

Define Program(*Param1*, *Param2*, ...) = **Prgm**
Blokk
EndPrgm

I denne formen kan egendefinert funksjon eller program utføre en blokk med flere utsagn.

Blokk kan enten være et enkelt utsagn eller en rekke med utsagn på separate linjer. *Blokk* kan også inkludere uttrykk og instruksjoner (som **If**, **Then**, **Else** og **For**).

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produktboken.

Define $g(x,y)=2 \cdot x-3 \cdot y$	Done
$g(1,2)$	-4
$1 \rightarrow a: 2 \rightarrow b: g(a,b)$	-4
Define $h(x)=\text{when}(x<2, 2 \cdot x-3, -2 \cdot x+3)$	Done
$h(-3)$	-9
$h(4)$	-5

Define $g(x,y)=\text{Func}$	Done
If $x>y$ Then	
Return x	
Else	
Return y	
EndIf	
EndFunc	
$g(3,-7)$	3

Define $g(x,y)=\text{Prgm}$	
If $x>y$ Then	
Disp x , " greater than ", y	
Else	
Disp x , " not greater than ", y	
EndIf	
EndPrgm	
	Done
$g(3,-7)$	
	3 greater than -7
	Done

Merk: Se også **Define BiblPriv**, side 49 og **Define BiblOff**, side 49.

Define LibPriv (Definer BiblPriv)

Define LibPriv *Var* = *Uttrykk*

Define LibPriv *Funksjon*(*Param1*, *Param2*,
...) = *Uttrykk*

Define LibPriv *Funksjon*(*Param1*, *Param2*,
...) = **Funk**
Blokk
EndFunk

Define LibPriv *Program*(*Param1*, *Param2*,
...) = **Prgm**
Blokk
EndPrgm

Opererer på samme måte som **Define**, men definerer en privat biblioteksvariabel, -funksjon eller et -program. Private funksjoner og programmer forekommer ikke i Katalogen.

Merk: Se også **Define**, side 47 og **Define LibPub**, side 49.

Define LibPub (Definer BiblOff)

Define LibPub *Var* = *Uttrykk*

Define LibPub *Funksjon*(*Param1*, *Param2*,
...) = *Uttrykk*

Define LibPub *Funksjon*(*Param1*, *Param2*,
...) = **Funk**
Blokk
EndFunk

Define LibPub *Program*(*Param1*, *Param2*,
...) = **Prgm**
Blokk
EndPrgm

Opererer på samme måte som **Define**, men definerer en felles (offentlig) biblioteksvariabel, -funksjon eller et -program. Felles (offentlige) funksjoner og programmer forekommer i Katalogen etter at biblioteket er blitt lagret og oppdatert.

Merk: Se også **Define**, side 47 og **Define LibPriv**, side 49.

deltaList()

Se Δ List(), side 106.

deltaTmpCnv()

Se Δ tmpCnv(), side 196.

DelVar

katalog >

DelVar *Var1* [, *Var2*] [, *Var3*] ...

$2 \rightarrow a$	2
-------------------	---

DelVar *Var*.

$(a+2)^2$	16
-----------	----

Sletter den angitte variabelen eller variabelgruppen fra minnet.

DelVar <i>a</i>	Done
-----------------	------

$(a+2)^2$	$(a+2)^2$
-----------	-----------

Hvis en eller flere av variablene er låst, viser denne kommandoen en feilmelding og sletter kun de ulåste variablene. Se **unLock**, side 205.

DelVar *Var*. sletter alle medlemmer av *Var*. variabelgruppen (for eksempel statistikk *stat.nn*-resultater eller variabler som er opprettet med **LibShortcut()**-funksjonen). Prikken (.) i denne formen av **DelVar**-kommandoen begrenser den til å slette en variabelgruppe. Enkeltvariabelen *Var* påvirkes ikke.

<i>aa.a</i> :=45	45
------------------	----

<i>aa.b</i> :=5.67	5.67
--------------------	------

<i>aa.c</i> :=78.9	78.9
--------------------	------

getVarInfo()	<table><tr><td><i>aa.a</i></td><td>"NUM"</td><td>"{"</td><td>"}"</td></tr><tr><td><i>aa.b</i></td><td>"NUM"</td><td>"{"</td><td>"}"</td></tr><tr><td><i>aa.c</i></td><td>"NUM"</td><td>"{"</td><td>"}"</td></tr></table>	<i>aa.a</i>	"NUM"	"{"	"}"	<i>aa.b</i>	"NUM"	"{"	"}"	<i>aa.c</i>	"NUM"	"{"	"}"
<i>aa.a</i>	"NUM"	"{"	"}"										
<i>aa.b</i>	"NUM"	"{"	"}"										
<i>aa.c</i>	"NUM"	"{"	"}"										

DelVar <i>aa</i> .	Done
--------------------	------

getVarInfo()	"NONE"
--------------	--------

delVoid()

Katalog >

delVoid(*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste*

delVoid({1,void,3})	{1,3}
---------------------	-------

Returnerer en liste som har innholdet til *Liste1*, der alle tomme (åpne) elementer er fjernet.

For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

deSolve(*1.el2.ordensODE, Var, avhVar*) ⇒ *en generell løsning*

Returnerer en ligning som eksplisitt eller implisitt spesifiserer en generell løsning til 1.- eller 2.-ordens ordinær differensialligning (ODE). I ODE:

- Bruk et apostrofsymbol (trykk på) for å markere den første deriverte av den avhengige variabelen med hensyn på den uavhengige variabelen.
- Bruk to apostrofsymboler for å markere den tilsvarende andre deriverte.

Symbolet ' brukes bare for deriverte innenfor deSolve(). I andre tilfeller, bruk **d()**.

Den generelle løsningen av en førsteordens ligning inneholder en vilkårlig konstant av formen *ck*, hvor *k* er et heltall mellom 1 og 255. Løsningen av en andreordens ligning inneholder to slike konstanter.

Bruk **solve()** på en implisitt løsning hvis du vil prøve å omregne den til en eller flere ekvivalente, eksplisitte løsninger.

Når du sammenlikner resultatene dine med løsningene i et oppgavehefte eller i en håndbok, bør du være klar over at ulike metoder introduserer vilkårlige konstanter ved forskjellige trinn i beregningen, og dette kan frembringe ulike, generelle løsninger.

$$\begin{aligned} &\text{deSolve}(y''+2\cdot y'+y=x^2, x, y) \\ &\quad y=(c3\cdot x+c4)\cdot e^{-x}+x^2-4\cdot x+6 \\ &\text{right(Ans)} \rightarrow \text{temp} \quad (c3\cdot x+c4)\cdot e^{-x}+x^2-4\cdot x+6 \\ &\quad \frac{d^2}{dx^2}(\text{temp})+2\cdot \frac{d}{dx}(\text{temp})+\text{temp}-x^2 \quad 0 \\ &\text{DelVar temp} \quad \text{Done} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &\text{deSolve}(y'=(\cos(y))^2\cdot x, x, y) \quad \tan(y)=\frac{x^2}{2}+c4 \\ &\text{solve(Ans, y)} \quad y=\tan^{-1}\left(\frac{x^2+2\cdot c4}{2}\right)+n3\cdot \pi \\ &\text{Ans}|c4=c-1 \text{ and } n3=0 \quad y=\tan^{-1}\left(\frac{x^2+2\cdot (c-1)}{2}\right) \end{aligned}$$

deSolve(1.ordensODEand startBet, Var, avhVar) $\Rightarrow$ en bestemt løsning

Returnerer en bestemt løsning som tilfredsstiller 1.ordensODE og startBet. Dette er vanligvis enklere enn å bestemme en generell løsning, bytte ut startverdier, finne løsning for den vilkårlige konstanten og deretter sette denne verdien inn i den generelle løsningen.

startBet er en ligning på formen:

avhVar (startUavhengigVerdi) = startAvhengigVerdi

startUavhengigVerdi og startAvhengigVerdi kan være variabler, f.eks. x0 og y0, som ikke har noen lagret verdi. Implisitt derivasjon kan være en hjelp til å verifisere implisitte løsninger.

deSolve

(2.ordensODEandstartBet1andstartBet2, Var, avhVar) $\Rightarrow$ en bestemt løsning

Returnerer en bestemt løsning som tilfredsstiller 2. ordens ODE og har en spesifisert verdi av den avhengige variabelen og dens første deriverte i ett punkt.

For startBet1 bruker du formen:

avhVar (startUavhengigVerdi) = startAvhengigVerdi

For startBet2 bruker du formen:

avhVar (startUavhengigVerdi) = start1.DerivertVerdi

deSolve(2.ordensODEand grenseBet1andgrenseBet2, Var, avhVar) $\Rightarrow$ en bestemt løsning

Returnerer en bestemt løsning som tilfredsstiller 2.ordensODE og har spesifiserte verdier ved to ulike punkter.

$$\sin(y) = (y \cdot e^x + \cos(y)) \cdot y' \rightarrow ode$$

$$\sin(y) = (e^x \cdot y + \cos(y)) \cdot y'$$

$$deSolve(ode \text{ and } y(0)=0, x, y) \rightarrow soln$$

$$\frac{-(2 \cdot \sin(y) + y^2)}{2} = (e^x - 1) \cdot e^{-x} \cdot \sin(y)$$

$$soln|x=0 \text{ and } y=0 \quad \text{true}$$

$$ode|y'=impDif(soln, x, y) \quad \text{true}$$

$$DelVar \text{ ode, soln} \quad Done$$

$$deSolve\left(y'' = y^{\frac{-1}{2}} \text{ and } y(0)=0 \text{ and } y'(0)=0, t, y\right)$$

$$\frac{\frac{3}{2} \cdot y^{\frac{4}{3}}}{3} = t$$

$$solve\left(\frac{\frac{3}{2} \cdot y^{\frac{4}{3}}}{3} = t, y\right)$$

$$y = \frac{\frac{1}{3} \cdot \frac{2}{3} \cdot \frac{4}{3} \cdot t^{\frac{3}{4}}}{4} \text{ and } t \geq 0$$

$$deSolve(y''=x \text{ and } y(0)=1 \text{ and } y'(2)=3, x, y)$$

$$y = \frac{x^3}{6} + x + 1$$

$$deSolve(y''=2 \cdot y' \text{ and } y(3)=1 \text{ and } y'(4)=2, x, y)$$

$$y = e^{2 \cdot x - 8} - e^{-2} + 1$$

$$\text{deSolve}\left(w'' - \frac{2 \cdot w'}{x} + \left(9 + \frac{2}{x^2}\right) \cdot w = x \cdot e^x \text{ and } w\left(\frac{\pi}{6}\right) = 0 \text{ and } w\left(\frac{\pi}{3}\right) = 0, x, w\right)$$

$$w = \frac{x \cdot e^x}{(\ln(e))^2 + 9} + \frac{e^3 \cdot x \cdot \cos(3 \cdot x)}{(\ln(e))^2 + 9} - \frac{e^6 \cdot x \cdot \sin(3 \cdot x)}{(\ln(e))^2 + 9}$$

det()

det(kvadratMatrise[, Toleranse]) ⇒ uttrykk

Returnerer determinanten til kvadratMatrise.

Alternativt kan ethvert matriseelement behandles som null hvis absoluttverdien er mindre enn *Toleranse*. Denne toleransen brukes bare hvis matrisen har elementer med flytende desimalpunkt og ikke inneholder noen symbolske variabler som ikke er tildelt noen verdi. Ellers ignoreres *Toleranse*.

- Hvis du bruker   eller stiller modusen **Auto eller Tilnærmet** på Tilnærmet, utføres beregningene med flyttallsaritmetikk.
- Hvis *Toleranse* utelates eller ikke blir brukt, beregnes standardtoleransen som:

$$5E-14 \cdot \text{maks}(\text{dim}(\text{kvadratMatrise})) \cdot \text{radNorm}(\text{kvadratMatrise})$$

$$\det\begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix} \quad a \cdot d - b \cdot c$$

$$\det\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix} \quad -2$$

$$\det\left(\text{identity}(3) - x \cdot \begin{pmatrix} 1 & -2 & 3 \\ -2 & 4 & 1 \\ -6 & -2 & 7 \end{pmatrix}\right) \quad -(98 \cdot x^3 - 55 \cdot x^2 + 12 \cdot x - 1)$$

$$\begin{bmatrix} 1.E20 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \rightarrow \text{matI} \quad \begin{bmatrix} 1.E20 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\det(\text{matI}) \quad 0$$

$$\det(\text{matI}, 1) \quad 1.E20$$

diag()

diag(Liste) ⇒ matrise

$$\text{diag}\left(\begin{bmatrix} 2 & 4 & 6 \end{bmatrix}\right) \quad \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & 4 & 0 \\ 0 & 0 & 6 \end{bmatrix}$$

diag(radMatrise) ⇒ matrise

diag(kolonneMatrise) ⇒ matrise

Returnerer en matrise med verdiene i argumentlisten eller matrise i hoveddiagonalen.

diag()

Katalog > **diag**(*kvadratMatrise*)⇒*radMatrise*

Returnerer en radmatrise som inneholder elementene fra hoveddiagonalen til *kvadratMatrise*.

$\begin{bmatrix} 4 & 6 & 8 \\ 1 & 2 & 3 \\ 5 & 7 & 9 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 4 & 6 & 8 \\ 1 & 2 & 3 \\ 5 & 7 & 9 \end{bmatrix}$
diag(<i>Ans</i>)	$\begin{bmatrix} 4 & 2 & 9 \end{bmatrix}$

kvadratMatrise må være kvadrat.

dim()

Katalog > **dim**(*Liste*)⇒*heltall*

Returnerer dimensjonen av *Liste*.

dim({0,1,2})	3
--------------	---

dim(*Matrise*)⇒*liste*

Returnerer matrisens dimensjoner som en to-elements liste {rader, kolonner}.

dim($\begin{bmatrix} 1 & -1 \\ 2 & -2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}$)	{3,2}
--	-------

dim(*Streng*)⇒*heltall*

Returnerer antallet tegn som er inneholdt i tegnstrengen *Streng*.

dim("Hello")	5
dim("Hello "&"there")	11

Disp (Vis)

Katalog > **Disp** *uttrElStreng1* [, *uttrElStreng2*] ...

Viser argumentene i *Calculator*-loggen. Argumentene vises suksessivt, med korte avstander som skille.

Hovedsakelig nyttig i programmer og funksjoner for å sikre visning av mellomregninger.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produktboken.

```
Define chars(start,end)=Prgm
  For i,start,end
    Disp i," ",char(i)
  EndFor
EndPrgm
```

Done

chars(240,243)	

	240 ø
	241 ñ
	242 ò
	243 ó

	<i>Done</i>

DispAt

Katalog > **DispAt** *int,expr1* [,*expr2* ...] ...

DispAt lar deg angi linjen der det angitte uttrykket eller den angitte strengen skal vises på skjermen.

DispAt**Eksempel**

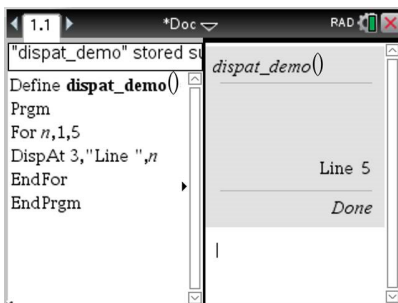
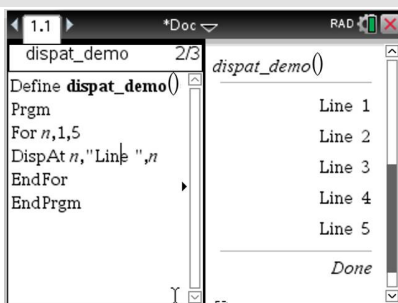
Linjenummeret kan angis som et uttrykk.

Merk: Linjenummeret gjelder ikke hele skjermbildet, men kun området som følger umiddelbart etter kommandoen/programmet.

Denne kommandoen lar deg opprette en instrumentbordlignende visning av data fra programmer der verdien til et uttrykk eller en sensoravlesning oppdateres på samme linje.

DispAtog Disp kan brukes i samme program.

Merk: Maksimumsantall er definert som 8 ettersom dette tilsvarer et fullt display av linjer på grafregnerens skjermbilde, såfremt linjene ikke inneholder matematiske uttrykk i 2D. Det nøyaktige antallet linjer avhenger av innholdet til de viste dataene.

Illustrerende eksempler:

Define z()=	Utdata
Prgm	z()
For n,1,3	Iterasjon 1:
DispAt 1,\"N:	Linje 1: N:1
\",n	Linje 2: Hallo
Disp \"Hallo\"	
EndFor	Iterasjon 2:
EndPrgm	Linje 1: N:2
	Linje 2: Hallo
	Linje 3: Hallo
	Iterasjon 3:
	Linje 1: N:3
	Linje 2: Hallo
	Linje 3: Hallo

	Linje 4: Hallo
Define z1()=	z1()
Prgm	Linje 1: N:3
For n,1,3	Linje 2: Hallo
DispAt 1,"N:	Linje 3: Hallo
",n	Linje 4: Hallo
EndFor	Linje 5: Hallo
For n,1,4	
Disp "Hallo"	
EndFor	
EndPrgm	

Feilmeldinger:

Feilmelding	Beskrivelse
DispAt-linjenummeret må være mellom 1 og 8	Uttrykk evaluerer linjenummeret utenfor området 1–8 (til og med)
For få argumenter	Funksjonen eller kommandoen mangler et eller flere argumenter.
Ingen argumenter	Det samme som gjeldende Syntaksfeil-dialogboks
For mange argumenter	Begrens argument. Samme feil som Disp.
Ugyldig datatype	Det første argumentet må være et tall.
Åpen: DispAt åpen	Datatypefeilen "Hei alle sammen" iverksettes for den tomme verdien (hvis oppkall er definert)
Omregningsoperator: DispAt 2_ft @> _m, "Hei alle sammen"	CAS: Datatypefeilen iverksettes (hvis oppkall er definert) Numerisk: Konverteringen evalueres og hvis resultatet er et gyldig argument, skriver DispAt strengen på resultatlinjen.

►DMS (GMS)

Katalog >

Utttr ►DMS

I Grader-vinkelmodus:

Liste ►DMS

 $\{45.371\}$ ►DMS $45^{\circ}22'15.6''$

Matrise ►DMS

 $\{\{45.371,60\}\}$ ►DMS $\{45^{\circ}22'15.6'',60^{\circ}\}$

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive **@>DMS**.

Tolker argumentet som en vinkel og viser ekvivalenten DMS (GGGGGG°MM'SS.ss")-tallet. Se °, ', " (side 237) for DMS-format (grader, minutter, sekunder).

Merk: ►DMS vil omregne fra radianer til grader når det brukes i radian-modus. Hvis inndata blir fulgt av et grader-symbol °, finner det ikke sted noe omregning. Du kan bare bruke ►DMS på slutten av en kommandolinje.

domain() (område)

domain(Uttr1, Var)⇒uttrykk

Returnerer definisjonsområdet for *Uttr1* med hensyn på *Var*.

domain() kan brukes til å undersøke definisjonsområder for funksjoner. Det er begrenset til ekte og endelig område.

Denne funksjonaliteten har begrensninger grunnet for svake algebraiske forenklings- og løsningsalgoritmer på datamaskinen.

Enkelte funksjoner kan ikke brukes som argumenter for **domain()**, uavhengig av om de vises eksplisitt eller i brukerdefinerte variabler og funksjoner. Uttrykket kan ikke forenkles i det følgende eksemplet, fordi $\int()$ er en funksjon som ikke er tillatt.

$$\text{domain}\left(\left[\begin{array}{c} x \\ \frac{1}{t} \\ 1 \end{array} dt, x\right]\right) \rightarrow \text{domain}\left(\left[\begin{array}{c} x \\ \frac{1}{t} \\ 1 \end{array} dt, x\right]\right)$$

$\text{domain}\left(\frac{1}{x+y}, y\right)$	$-\infty < y < -x \text{ or } -x < y < \infty$
$\text{domain}\left(\frac{x+1}{x^2+2 \cdot x}, x\right)$	$x \neq -2 \text{ and } x \neq 0$
$\text{domain}\left(\left(\sqrt{x}\right)^2, x\right)$	$0 \leq x < \infty$
$\text{domain}\left(\frac{1}{x+y}, y\right)$	$-\infty < y < -x \text{ or } -x < y < \infty$

dominantTerm(*Utt1*, *Var* [, *Punkt*]) ⇒ uttrykk

dominantTerm(*Utt1*, *Var* [, *Punkt*]) | *Var* > *Punkt* ⇒ uttrykk

dominantTerm(*Utt1*, *Var* [, *Punkt*]) | *Var* < *Punkt* ⇒ uttrykk

Returnerer **dominantTerm** i en potensrekkerepresentasjon av *Utt1* som er utvidet rundt *Punkt*. **DominantTerm** er det hvis størrelse vokser raskest i nærheten av *Var* = *Punkt*. Resulterende potens av (*Var* – *Punkt*) kan ha en negativ eksponent og/eller en brøk-eksponent. Koeffisienten foran denne potensen kan inkludere logaritmer av (*Var* – *Punkt*) og andre funksjoner av *Var* som er dominert av alle potensene til (*Var* – *Point*) som har samme eksponenttegn (-sign).

Punkt grunninnstilles til 0. *Punkt* kan være ∞ eller –∞, i så fall vil det dominerende leddet være det leddet som har den største eksponenten av *Var* istedenfor den minste eksponenten av *Var*.

dominantTerm(...) returnerer “**dominantTerm(...)**” hvis det ikke er i stand til å bestemme en slik representasjon, som for vesentlige singularpunkt, f.eks. **sin(1/z)** ved *z*=0, $e^{-1/z}$ ved *z*=0, eller e^z ved *z* = ∞ eller –∞.

Dersom rekken eller en av dens deriverte har en “hopp-diskontinuitet” ved *Punkt*, er det sannsynlig at resultatet inneholder deluttrykk av formen tegn(...) eller abs(...) for en reell utvidelsesvariabel eller (-1)^{nedre} (...vinkel(...))... for en sammensatt utvidelsesvariabel, som er en som ender med “_”. Dersom du vil bruke det dominerende leddet kun for verdier på en side av *Punkt*, så utvider du **dominantTerm(...)** med det passende “| *Var* > *Punkt*”, “| *Var* < *Punkt*”, “| “*Var* ≥ *Punkt*” eller “*Var* ≤ *Punkt*” for å oppnå et enklere resultat.

$\text{dominantTerm}(\tan(\sin(x)) - \sin(\tan(x)), x)$	$\frac{x^7}{30}$
$\text{dominantTerm}\left(\frac{1 - \cos(x-1)}{(x-1)^3}, x, 1\right)$	$\frac{1}{2 \cdot (x-1)}$
$\text{dominantTerm}\left(x^{-2} \cdot \tan\left(\frac{1}{3}\right), x\right)$	$\frac{1}{5x^3}$
$\text{dominantTerm}(\ln(x^x - 1) \cdot x^{-2}, x)$	$\frac{\ln(x \cdot \ln(x))}{x^2}$

$\text{dominantTerm}\left(e^{\frac{-1}{z}}, z\right)$	$\text{dominantTerm}\left(e^{\frac{-1}{z}}, z, 0\right)$
$\text{dominantTerm}\left(\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n, n, \infty\right)$	e
$\text{dominantTerm}\left(\tan^{-1}\left(\frac{1}{x}\right), x, 0\right)$	$\frac{\pi \cdot \text{sign}(x)}{2}$
$\text{dominantTerm}\left(\tan^{-1}\left(\frac{1}{x}\right), x\right) x > 0$	$\frac{\pi}{2}$

dominantTerm() fordeler over 1. argument-lister og matriser.

dominantTerm() er nyttig når du vil vite det enklest mulige uttrykket som er asymptotisk til et annet uttrykk som *Var* → *Punkt*. **dominantTerm()** er også nyttig når det ikke er opplagt hva graden av det første leddet som ikke er null i en rekke vil bli og du ikke iterativt vil gjette enten interaktivt eller med en programmert loop.

Merk: Se også **rekke()**, side 166.

dotP() (prikkP)

dotP(Liste1, Liste2)⇒uttrykk

Returnerer “prikk”produktet av to lister.

$\text{dotP}(\{a,b,c\},\{d,e,f\})$	$a \cdot d + b \cdot e + c \cdot f$
$\text{dotP}(\{1,2\},\{5,6\})$	17

dotP(Vektor1, Vektor2)⇒uttrykk

Returnerer “prikk”produktet av to vektorer.

$\text{dotP}(\begin{bmatrix} a & b & c \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} d & e & f \end{bmatrix})$	$a \cdot d + b \cdot e + c \cdot f$
$\text{dotP}(\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 4 & 5 & 6 \end{bmatrix})$	32

Begge må være radvektorer, eller begge må være kolonnevektorer.

E

e^()

e^(Uttr1)⇒uttrykk

Returnerer **e** opphøyd i *Uttr1*-potens.

e^1	e
$e^{1.}$	2.71828
e^{3^2}	e ⁹

Merk: Se også **e eksponent-sjablon**, side 2.

Merk: Å trykke på for å vise **e^()**(er forskjellig fra å trykke på tegnet på tastaturet.

Du kan legge inn et komplekst tall i reiθ polar form. Men bruk denne formen bare i radian-vinkelmodus; den forårsaker grunnmengdefeil i grader- eller gradian-vinkelmodus.

e^(Liste1)⇒liste

$e^{\{1,1.,0.5\}}$	$\{\mathbf{e}, 2.71828, 1.64872\}$
--------------------	------------------------------------

$e^{\wedge}()$

 tast

Returnerer tallet **e** opphøyd i potens av hvert element i *Liste1*.

$e^{\wedge}(kvadratMatrise1) \Rightarrow kvadratMatrise$

Returnerer kvadratMatrise som er e opphøyd i *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne e opphøyd i potens av hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

kvadratMatrise1 må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

$e^{\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}}$	$\begin{bmatrix} 782.209 & 559.617 & 456.509 \\ 680.546 & 488.795 & 396.521 \\ 524.929 & 371.222 & 307.879 \end{bmatrix}$
--	---

eff()

Katalog >

$eff(nominellRente, CpY) \Rightarrow verdi$

$eff(5.75, 12)$

5.90398

Finansiell funksjon som omregner den nominelle renten *nominellRente* til en årlig effektiv rente, gitt *CpY* som antall renteperioder per år.

nominellRente må være et reelt tall, og *CpY* må være et reelt tall > 0.

Merk: Se også **nom()**, side 127.

eigVc() (egenvektor)

Katalog >

$eigVc(kvadratMatrise) \Rightarrow matrise$

I rektangulært, kompleks format:

Returnerer en matrise som inneholder egenvektorer for en reell eller kompleks *kvadratMatrise*, der hver kolonne i resultatet samsvarer med en egenverdi. Merk at en egenvektor ikke er entydig; den kan skaleres av enhver konstant faktor. Egenvektorene er normalisert, dvs. at if $V = [x_1, x_2, \dots, x_n]$, then:

$$x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2 = 1$$

$\begin{bmatrix} -1 & 2 & 5 \\ 3 & -6 & 9 \\ 2 & -5 & 7 \end{bmatrix} \rightarrow m1$	$\begin{bmatrix} -1 & 2 & 5 \\ 3 & -6 & 9 \\ 2 & -5 & 7 \end{bmatrix}$
---	--

$eigVc(m1)$

$\begin{bmatrix} -0.800906 & 0.767947 & (\\ 0.484029 & 0.573804+0.052258 \cdot i & 0.5738 \\ 0.352512 & 0.262687+0.096286 \cdot i & 0.2626 \end{bmatrix}$	
--	--

For å se hele resultatet, trykk på og bruk så og for å bevege markøren.

kvadratMatrise blir først balansert med likhetstransformasjoner til normene for rad og kolonne er så nær den samme verdien som mulig. *KvadratMatrisen* blir så redusert til øvre Hessenberg-form og egenvektorene beregnes via en Schur-faktorisering.

eigVl() (egenverdi)

eigVl(*kvadratMatrise*)⇒*liste*

Returnerer en liste over egenverdiene av en reell eller kompleks *kvadratMatrise*.

kvadratMatrise blir først balansert med likhetstransformasjoner til normene for rad og kolonne er så nær den samme verdien som mulig. *KvadratMatrisen* blir så redusert til øvre Hessenberg-form og egenverdiene beregnes fra den øvre Hessenberg-matrisen.

I rektangulær, kompleks format-modus:

$$\begin{bmatrix} -1 & 2 & 5 \\ 3 & -6 & 9 \\ 2 & -5 & 7 \end{bmatrix} \rightarrow m1 \qquad \begin{bmatrix} -1 & 2 & 5 \\ 3 & -6 & 9 \\ 2 & -5 & 7 \end{bmatrix}$$

$$\text{eigVl}(m1) \\ \{-4.40941, 2.20471 + 0.763006 \cdot i, 2.20471 - 0.763006 \cdot i\}$$

For å se hele resultatet, trykk på ▲ og bruk så ◀ og ▶ for å bevege markøren.

Else

Se If, side 90.

ElseIf

If*BoolskUttr1* **Then**

Blokk1

ElseIf *BoolskUttr2* **Then**

Blokk2

⋮

ElseIf *Boolsk UttrN* **Then**

BlokkN

EndIf

⋮

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.

Define $g(x)$ = Func

If $x \leq -5$ Then

Return 5

ElseIf $x > -5$ and $x < 0$ Then

Return $-x$

ElseIf $x \geq 0$ and $x \neq 10$ Then

Return x

ElseIf $x = 10$ Then

Return 3

EndIf

EndFunc

Done

EndFor**Se For, side 74.****EndFunc****Se Func, side 78.****EndIf****Se If, side 90.****EndLoop****Se Loop, side 114.****EndPrgm****Se Prgm, side 142.****EndTry****Se Try, side 198.****EndWhile****Se While, side 208.****euler ()****Katalog > **

euler(Uttr, Var, avhVar, {Var0, VarMaks},
avhVar0, VarTall [, eulersIntervall])
⇒matrise

Differensialligning:

 $y' = 0,001 \cdot y \cdot (100 - y)$ og $y(0) = 10$

euler(SystemAvUttr, Var,
ListeMedAvhVarer, {Var0, VarMaks},
ListeMedAvhVarer0, VarIntervall [,
eulersIntervall]) ⇒matrise

euler(0.001·y·(100−y),t,y,{0,100},10,1)				
0.	1.	2.	3.	4.
10.	10.9	11.8712	12.9174	14.042

euler(ListeMedUttr, Var,
ListeMedAvhVarer, {Var0,
VarMaks}, ListeMedAvhVarer0,
VarIntervall [, eulersIntervall]) ⇒matrise

For å se hele resultatet, trykk på ▲ og bruk
så ◀ og ▶ for å bevege markøren.

Bruker Eulers metode for å løse systemet

$$\frac{d \text{ depVar}}{d \text{ Var}} = \text{Expr}(\text{Var}, \text{depVar})$$

med $\text{avhVar}(\text{Var0}) = \text{avhVar0}$ på intervallet $[\text{Var0}, \text{VarMaks}]$. Returnerer en matrise, hvor den første raden definerer verdiene i Var -resultatet og hvor den andre raden definerer verdien av den første løsningskomponenten ved de tilsvarende Var -verdiene, og så videre.

Utt er høyre side, som definerer den ordinære differensialligningen (ODE).

SystemAvUtt er systemet på høyre side som definerer systemet av ODE-er (tilsvarer til rekkefølgen av avhengige variabler i ListeMedAvhVarer).

ListeMedUtt er en liste på høyre side som definerer systemet av ODE-er (tilsvarer til rekkefølgen av avhengige variabler i ListeMedAvhVarer).

Var er den uavhengige variabelen.

ListeMedAvhVarer er en liste over avhengige variabler.

$\{\text{Var0}, \text{VarMaks}\}$ er en liste med to elementer som forteller funksjonen at den skal integrere fra Var0 til VarMaks .

ListeMedAvhVarer er en liste over startverdier for avhengige variabler.

VarIntervall er et tall som ikke er null, slik at $\text{sign}(\text{VarIntervall}) = \text{sign}(\text{VarMaks} - \text{Var0})$ og løsninger returneres ved $\text{Var0} + i \cdot \text{VarIntervall}$ for alle $i=0,1,2,\dots$ slik at $\text{Var0} + i \cdot \text{VarIntervall}$ er i $[\text{Var0}, \text{VarMaks}]$ (det kan hende at det ikke er noen løsningsverdi ved VarMaks).

eulersIntervall er et positivt heltall (grunninnstilt på 1) som definerer antallet euler-intervaller mellom resultatverdiene. Den faktiske tallstørrelsen som brukes ved eulers metode, er $\text{VarIntervall} / \text{eulersIntervall}$.

Sammenlign resultatet over med eksakt løsning i CAS som ble funnet ved hjelp av $\text{deLøs}()$ og $\text{sekvGen}()$:

$$\text{deSolve}(y' = 0.001 \cdot y \cdot \{100 - y\} \text{ and } y(0) = 10, t, y)$$

$$y = \frac{100 \cdot \{1.10517\}^t}{\{1.10517\}^t + 9.}$$

$$\text{seqGen}\left(\frac{100 \cdot \{1.10517\}^t}{\{1.10517\}^t + 9.}, t, y, \{0, 100\}\right)$$

$$\{10., 10.9367, 11.9494, 13.0423, 14.2189\}$$

System av ligninger:

$$\begin{cases} y1' = y1 + 0.1 \cdot y1 \cdot y2 \\ y2' = 3 \cdot y2 - y1 \cdot y2 \end{cases}$$

med $y1(0) = 2$ og $y2(0) = 5$

$$\text{euler}\left(\begin{cases} y1 + 0.1 \cdot y1 \cdot y2 \\ 3 \cdot y2 - y1 \cdot y2 \end{cases}, t, \{y1, y2\}, \{0, 5\}, \{2, 5\}, 1\right)$$

0.	1.	2.	3.	4.	5.
2.	1.	1.	3.	27.	243.
5.	10.	30.	90.	90.	-2070.

eval(*Uttr*) $\Rightarrow$ *streng*

eval() er bare gyldig i TI-Innovator™ Hub kommandoargumentet til programmeringskommandoer **Get**, **GetStr** og **Send**. Programvaren vurderer uttrykk *Uttr* og erstatter formuleringen **eval()** med resultatet som en tegnstreng.

Argumentet *Uttr* må forenkles til et reelt tall.

Sett det blå elementet på RGB LED-skjermen til halv intensitet.

<i>lum</i> :=127	127
Send "SET COLOR.BLUE eval(<i>lum</i>)"	Done

Tilbakestill det blå elementet til AV.

Send "SET COLOR.BLUE OFF"	Done
---------------------------	------

eval()-argumentet må forenkles til et reelt tall.

Send "SET LED eval("4") TO ON"	"Error: Invalid data type"
--------------------------------	----------------------------

Programmer for å fade inn det røde elementet

```
Define fadein()=
Prgm
For i,0,255,10
  Send "SET COLOR.RED eval(i)"
  Wait 0.1
EndFor
Send "SET COLOR.RED OFF"
EndPrgm
```

Utfør programmet.

fadein()	Done
-----------------	------

<i>n</i> :=0.25	0.25
<i>m</i> :=8	8
<i>n · m</i>	2.
Send "SET COLOR.BLUE ON TIME eval(<i>n · m</i>)"	Done
<i>iostr.SendAns</i>	"SET COLOR.BLUE ON TIME 2"

Selv om resultatet av **eval()** ikke vises, kan du se den resulterende hub-kommandostrengen etter at du har utført kommandoen ved å inspisere hvilken som helst av følgende spesielle variabler.

iostr.SendAns

iostr.GetAns

iostr.GetStrAns

Merk: Les også **Get**(side 80), **GetStr**(side 87) og **Send**(side 163).

exact()		Katalog >
exact (<i>Uttr1</i> [, <i>Toleranse</i>])⇒ <i>uttrykk</i>	$\text{exact}(0.25)$	$\frac{1}{4}$
exact (<i>Liste1</i> [, <i>Toleranse</i>])⇒ <i>liste</i>	$\text{exact}(0.333333)$	$\frac{333333}{1000000}$
exact (<i>Matrise1</i> [, <i>Toleranse</i>])⇒ <i>matrise</i>	$\text{exact}(0.333333, 0.001)$	$\frac{1}{3}$
Bruker aritmetisk eksakt-modus til om mulig å returnere argumentet uttrykt som et rasjonalt tall.		
<i>Toleranse</i> spesifiserer toleransen for omregningen. Standard er 0 (null).		
	$\text{exact}(3.5 \cdot x + y)$	$\frac{7 \cdot x}{2} + y$
	$\text{exact}(\{0.2, 0.33, 4.125\})$	$\left\{\frac{1}{5}, \frac{33}{100}, \frac{33}{8}\right\}$

Exit (Avslutt)		Katalog >
Exit	Program:	
Avslutter aktuell For , While , eller Loop -blokk.	Define $g()$ =Func Done	
	Local <i>temp</i> , <i>i</i>	
	0 → <i>temp</i>	
	For <i>i</i> , 1, 100, 1	
	<i>temp</i> + <i>i</i> → <i>temp</i>	
	If <i>temp</i> > 20 Then	
	Exit	
	EndIf	
	EndFor	
	EndFunc	
	$g()$	21

exp		katalog >
Uttr ▶ exp	$\frac{d}{dx} (e^x + e^{-x})$	$2 \cdot \sinh(x)$
Viser <i>Uttr</i> uttrykt ved det naturlige grunntallet <i>e</i> . Dette er en konverteringsoperator. Den kan bare brukes på slutten av kommandolinjen.	$2 \cdot \sinh(x)$ ▶ exp	$e^x - e^{-x}$
Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive @>exp .		

exp()

 tast

exp(*Uttr1*)⇒*Uttrykk*

Returnerer **e** opphøyd i *Uttr1*-potens.

Returnerer **e** opphøyd i *Verdi1*-potens.

Merk: Se også **e** eksponent-sjablon, side 2.

Du kan legge inn et komplekst tall i reiθ polar form. Men bruk denne formen bare i radian-vinkelmodus; den forårsaker grunnmengdefeil i grader- eller gradian-vinkelmodus.

exp(*Liste1*)⇒*liste*

Returnerer tallet **e** opphøyd i potens av hvert element i *Liste1*.

exp(kvadratMatrise1)⇒*kvadratMatrise*

Returnerer kvadratMatrise som er **e** opphøyd i *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne **e** opphøyd i potens av hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

kvadratMatrise1 må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

e^1	e
$e^1.$	2.71828
e^{3^2}	e^9

$e^{\{1,1.,0.5\}}$	$\{e,2.71828,1.64872\}$
--------------------	-------------------------

$e^{\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}}$	$\begin{bmatrix} 782.209 & 559.617 & 456.509 \\ 680.546 & 488.795 & 396.521 \\ 524.929 & 371.222 & 307.879 \end{bmatrix}$
--	---

exp►list()

Katalog >

exp►list(*Uttr,Var*)⇒*liste*

Undersøker *Uttr* for ligninger som er adskilt med ordet "or," og returnerer en liste som inneholder de høyre sidene i ligningen med formen *Var*=*Uttr*. Dette gir deg en enkel måte å trekke ut noen løsningsverdier som er implementert i resultatene av funksjonene **solve()**, **cSolve()**, **fMin()** og **fMax()**.

Merk: **exp►list()** er ikke nødvendig ved **zeros-** og **cZeros()**-funksjonene, fordi de returnerer en liste av løsningsverdier direkte.

Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **exp@>list(...)**.

$\text{solve}(x^2-x-2=0,x)$	$x=-1 \text{ or } x=2$
$\text{exp►list}(\text{solve}(x^2-x-2=0,x),x)$	$\{-1,2\}$

expand(Uttr1 [, Var])⇒uttrykk

expand(Liste1 [,Var])⇒liste

expand(Matrise1 [,Var])⇒matrise

expand(Uttr1) returnerer *Uttr1* utvidet med hensyn på alle variablene. Utvidelsen er polynomisk utvidelse for polynomer og delbrøkkopp spalting for rasjonale uttrykk.

Hensikten med **expand()** er å omforme *Uttr1* til en sum og/eller differanse av enkle ledd. Derimot er hensikten med **factor()** å omforme *Uttr1* til et produkt og/eller koeffisient av enkle faktorer.

expand(Uttr1,Var) returnerer *Uttr1* utvidet med hensyn på *Var*. Liknende potenser av *Var* er samlet sammen. Leddene og faktorene deres er sortert med *Var* som hovedvariabel. Det kan forekomme faktoriseringer eller utvidelser av innsamlede koeffisienter. Sammenliknet med å utelate *Var* sparer dette ofte tid samt plass både i minnet og på skjermen, samtidig som uttrykket blir mer forståelig.

Hvis du bruker *Var*, kan dette gjøre faktoriseringen av nevneren som brukes for å spalte en delbrøk mer fullstendig, selv om det bare er én variabel.

Tips: For rasjonale uttrykk er **propFrac()** et raskere, men mindre ekstremt alternativ til **expand()**.

Merk: Se også **comDenom()** for en utvidet teller over en utvidet nevner.

$$\begin{aligned} &\text{expand}\left((x+y+1)^2\right) \\ &\quad x^2+2\cdot x\cdot y+2\cdot x\cdot y^2+2\cdot y\cdot 1 \\ &\text{expand}\left(\frac{x^2-x+y^2-y}{x^2\cdot y^2-x^2\cdot y-x\cdot y^2+x\cdot y}\right) \\ &\quad \frac{1}{x-1}-\frac{1}{x}+\frac{1}{y-1}-\frac{1}{y} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &\text{expand}\left((x+y+1)^2,y\right) \quad y^2+2\cdot y\cdot (x+1)+(x+1)^2 \\ &\text{expand}\left((x+y+1)^2,x\right) \quad x^2+2\cdot x\cdot (y+1)+(y+1)^2 \\ &\text{expand}\left(\frac{x^2-x+y^2-y}{x^2\cdot y^2-x^2\cdot y-x\cdot y^2+x\cdot y},y\right) \\ &\quad \frac{1}{y-1}-\frac{1}{y}+\frac{1}{x\cdot (x-1)} \\ &\text{expand}(Ans,x) \quad \frac{1}{x-1}-\frac{1}{x}+\frac{1}{y\cdot (y-1)} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &\text{expand}\left(\frac{x^3+x^2-2}{x^2-2}\right) \quad \frac{2\cdot x}{x^2-2}+x+1 \\ &\text{expand}(Ans,x) \quad \frac{1}{x-\sqrt{2}}+\frac{1}{x+\sqrt{2}}+x+1 \end{aligned}$$

expand() (utvid)

Katalog >

expand(Uttr1, [Var]) oppløser også logaritmer og brøkpotenser uavhengig av *Var*. For økt oppløsning i logaritmer og brøkpotenser kan ulikhetsbegrensninger være nødvendige for å garantere at noen av faktorene er ikke-negative.

expand(Uttr1, [Var]) oppløser også absoluttverdier, **sign()** og eksponenter, uavhengig av *Var*.

Merk: Se også **tExpand()** for trigonometrisk vinkelsum og flervinklet utvidelse.

$\ln(2 \cdot x \cdot y) + \sqrt{2 \cdot x \cdot y}$	$\ln(2 \cdot x \cdot y) + \sqrt{2 \cdot x \cdot y}$
$\text{expand}(\text{Ans})$	$\ln(x \cdot y) + \sqrt{2 \cdot \sqrt{x \cdot y} + \ln(2)}$
$\text{expand}(\text{Ans}) y \geq 0$	$\ln(x) + \sqrt{2 \cdot \sqrt{x} \cdot \sqrt{y} + \ln(y)} + \ln(2)$
$\text{sign}(x \cdot y) + x \cdot y + e^{2 \cdot x + y}$	$e^{2 \cdot x + y + \text{sign}(x \cdot y) + x \cdot y }$
$\text{expand}(\text{Ans})$	$\text{sign}(x) \cdot \text{sign}(y) + x \cdot y + (e^x)^2 \cdot e^y$

expr() (uttrykk)

Katalog >

expr(String)⇒Uttrykk

Returnerer tegnstrengen som ligger i *Streng* som et uttrykk og utfører den straks.

$\text{expr}("1+2+x^2+x")$	x^2+x+3
$\text{expr}("\text{expand}((1+x)^2)")$	$x^2+2 \cdot x+1$
"Define cube(x)=x^3" → <i>funcstr</i>	"Define cube(x)=x^3"
$\text{expr}(\text{funcstr})$	<i>Done</i>
$\text{cube}(2)$	8

ExpReg

Katalog >

ExpReg *X*, *Y* [, [*Frekv*] [, *Kategori*, *Inkluder*]]

Finder den eksponensielle regresjonen $y = a \cdot (b)^x$ for listene *X* og *Y* med frekvensen *Frekv*. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183).

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X og *Y* er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt *X* og *Y* forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall ≥ 0 .

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende *X* og *Y*-dataene.

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $a \cdot (b)^x$
stat.a, stat.b	Regresjonskoeffisienter
stat.r ²	Lineær determinasjonskoeffisient for transformerte data
stat.r	Korrelasjonskoeffisient for transformerte data ($x, \ln(y)$)
stat.Resid	Residualene for den eksponensielle modellen
stat.ResidTrans	Rester tilordnet ved lineær tilpasning av transformerte data
stat.XReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>X-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> , og <i>Inkludert kategorier</i>
stat.YReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>Y-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>inkludert kategorier</i>
stat.FreqReg	Liste over frekvenser som samsvarer med <i>stat.XReg</i> og <i>stat.YReg</i>

F

factor() (faktor)

factor(UttrI[, Var]) ⇒ *Uttrykk*

factor(ListeI[, Var]) ⇒ *liste*

factor(MatriseI[, Var]) ⇒ *matrise*

factor(UttrI) returnerer *UttrI* faktorisert med hensyn på alle dens variabler over en felles nevner.

UttrI er faktorisert så mye som mulig i lineære rasjonale faktorer uten å innføre nye, ikke-reelle deluttrykk. Med dette alternativet kan du faktorisere med hensyn på mer enn en variabel.

$\text{factor}(a^3 \cdot x^2 - a \cdot x^2 - a^3 + a)$	$a \cdot (a-1) \cdot (a+1) \cdot (x-1) \cdot (x+1)$
$\text{factor}(x^2+1)$	x^2+1
$\text{factor}(x^2-4)$	$(x-2) \cdot (x+2)$
$\text{factor}(x^2-3)$	x^2-3
$\text{factor}(x^2-a)$	x^2-a

factor(*Uttr1*,*Var*) returnerer *Uttr1* faktorisert med hensyn på variabel *Var*.

Uttr1 er faktorisert så mye som mulig mot reelle faktorer som er lineære i *Var*, selv om det innfører irrasjonale konstanter eller deluttrykk som er irrasjonelle i andre variabler.

Faktorene og leddene deres er sortert med *Var* som hovedvariabel. Liknende potenser av *Var* er samlet sammen i hver faktor. Inkluder *Var* hvis du må faktorisere med hensyn på bare den ene variabelen og du er villig til å akseptere irrasjonale uttrykk i en annen tilfeldig variabel for å øke faktoriseringen med hensyn på *Var*. Det kan hende at faktor bestemmes tilfeldig med hensyn på andre variabler.

For automatisk innstilling av modusen **Auto eller Tilnærmet**, vil en inkludering av *Var* også gjøre det mulig å tilnærme med flytende desimalpunkt-koeffisienter der hvor irrasjonelle koeffisienter ikke kan uttrykkes eksplisitt utfra innebygde funksjoner. Selv dersom det bare er én variabel, vil man kunne oppnå en mer komplett faktorisering ved å inkludere *Var*.

Merk: Se også **comDenom()** for en rask måte å oppnå delvis faktorisering på, hvis **factor()** er for langsom eller hvis den tar for stor plass i minnet.

Merk: Se også **cFactor()** for å faktorisere overalt med komplekse koeffisienter i letingen etter lineære faktorer.

factor(*rasjonaltTall*) returnerer det rasjonale tallet faktorisert i primtall. For sammensatte tall øker behandlingstiden eksponensielt med antallet siffer i den nest største faktoren. For eksempel kan det ta mer enn en hel dag å faktorisere et heltall med 30 siffer, og å faktorisere et tall med 100 siffer kan ta mer enn et århundre.

Slik stopper du en beregning manuelt,

$$\begin{array}{l} \text{factor}(a^3 \cdot x^2 - a \cdot x^2 - a^3 + a, x) \\ \qquad \qquad \qquad a \cdot (a^2 - 1) \cdot (x - 1) \cdot (x + 1) \\ \text{factor}(x^2 - 3, x) \qquad \qquad (x + \sqrt{3}) \cdot (x - \sqrt{3}) \\ \text{factor}(x^2 - a, x) \qquad \qquad (x + \sqrt{a}) \cdot (x - \sqrt{a}) \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{factor}(x^5 + 4 \cdot x^4 + 5 \cdot x^3 - 6 \cdot x - 3) \\ \qquad \qquad \qquad x^5 + 4 \cdot x^4 + 5 \cdot x^3 - 6 \cdot x - 3 \\ \text{factor}(x^5 + 4 \cdot x^4 + 5 \cdot x^3 - 6 \cdot x - 3, x) \\ \qquad \qquad \qquad (x - 0.964673) \cdot (x + 0.611649) \cdot (x + 2.12543) \cdot (x^2 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} \text{factor}(152417172689) & 123457 \cdot 1234577 \\ \text{isPrime}(152417172689) & \text{false} \end{array}$$

- **Grafregner:** Hold nede tasten , og trykk på flere ganger.
- **Windows®:** Hold nede tasten **F12**, og trykk på **Enter** flere ganger.
- **Macintosh®:** Hold nede tasten **F5**, og trykk på **Enter** flere ganger.
- **iPad®:** Applikasjonen viser en ledetekst. Du kan fotsette å vente, eller avbryte.

Hvis du bare vil bestemme om et tall er et primtall, bruk **isPrime()** istedenfor. Det er mye raskere, særlig hvis *rasjonaltTall* ikke er et primtall og hvis den nest største faktoren består av mer enn fem siffer.

F Cdf()**F Cdf**

(

nedGrense

,*øvGrense*,*dfTeller*,*dfNevner*)⇒*tall* hvis
nedGrens og *øvGrens* er tall, *liste* hvis
nedGrens og *øvGrens* er lister

FCdf

(

nedGrense

,*øvGrense*,*dfTeller*,*dfNevner*)⇒*tall* hvis
nedGrens og *øvGrens* er tall, *liste* hvis
nedGrens og *øvGrens* er lister

Beregner **F** fordelingssannsynligheten mellom *nedGrense* og *øvGrense* for spesifisert *dfTeller* (frihetsgrader) og *dfNevner*.

For $P(X \leq \text{øvGrens})$, set *nedGrens* = 0.

Fill (Fyll)**Fill** *Uttr*, *matriseVar* ⇒ *matrise*

Erstatter hvert element i variabel *matriseVar* med *Uttr*.

matriseVar må eksistere allerede.

$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix} \rightarrow \text{amatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$
Fill 1.01, <i>amatrix</i>	Done
<i>amatrix</i>	$\begin{bmatrix} 1.01 & 1.01 \\ 1.01 & 1.01 \end{bmatrix}$

Fill (Fyll)

Katalog >

Fill *Uttr*, *listeVar*⇒*liste*

$\{1,2,3,4,5\} \rightarrow alist$

$\{1,2,3,4,5\}$

Erstatter hvert element i variabel *listeVar* med *Uttr*.

Fill 1.01,*alist*

Done

alist

$\{1.01,1.01,1.01,1.01,1.01\}$

listeVar må eksistere allerede.

FiveNumSummary

katalog >

FiveNumSummary *X*,[*Frekv*]
[*Kategori*,*Inkluder*]

Gir en forkortet versjon av den 1-variabels statistiske observatoren på listen *X*. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183.)

X representerer en liste med dataene.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hver korresponderende *X*-verdi forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall 0.

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende *X*-dataene.

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

Et tomt (åpent) element i enhver av listene *X*, *Frekv* eller *Kategori* resulterer i et åpent element for det tilsvarende elementet til alle disse listene. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.MinX	Minimum av x-verdiene
stat.Q 1X	Første kvartil av x
stat.MedianX	Medianen av x
stat.Q 3X	Tredje kvartil av x
stat.MaxX	Maksimum av x-verdiene

floor() (nedre)Katalog > **floor**(*Uttr1*) $\Rightarrow$ *heltall* $\text{floor}(-2.14)$ -3.

Returnerer det største heltallet som er $\leq$ argumentet. Denne funksjonen er identisk med **int()**.

Argumentet kan være et reelt eller et komplekst tall.

floor(*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste* $\text{floor}\left(\left\{\frac{3}{2}, 0, -5.3\right\}\right)$ {1,0,-6}**floor**(*Matrise1*) $\Rightarrow$ *matrise* $\text{floor}\left(\begin{bmatrix} 1.2 & 3.4 \\ 2.5 & 4.8 \end{bmatrix}\right)$ $\begin{bmatrix} 1. & 3. \\ 2. & 4. \end{bmatrix}$

Returnerer en liste eller matrise med nedre verdi for hvert element.

Merk: Se også **ceiling()** og **int()**.

fMax()Katalog > **fMax**(*Uttr*, *Var*) $\Rightarrow$ *Boolsk uttrykk* $\text{fMax}\left(1-(x-a)^2-(x-b)^2, x\right)$ $x=\frac{a+b}{2}$ **fMax**(*Uttr*, *Var*, *nedGrense*) $\text{fMax}\left(5 \cdot x^3 - x - 2, x\right)$ $x=\infty$ **fMax**(*Uttr*, *Var*, *nedGrense*, *øvGrense*)**fMax**(*Uttr*, *Var*) | *nedGrense* $\leq$ *Var* $\leq$ *øvGrense*

Returnerer et Boolsk uttrykk som spesifiserer alternativverdier av *Var* som maksimerer *Uttr* eller lokaliserer den minste øvre grensen.

Du kan bruke ("|")-operatoren for å begrense løsningsintervallene og/eller spesifisere begrensninger.

 $\text{fMax}\left(0.5 \cdot x^3 - x - 2, x\right) | x \leq 1$ $x=-0.816497$

For Tilnærmet innstilling av modusen **Auto** eller **Tilnærmet** søker **fMax()** iterativt etter tilnærmet lokalt maksimum. Dette er ofte raskere, særlig hvis du bruker "|" operatoren for å begrense søket til et relativt lite intervall som inneholder eksakt ett lokalt maksimum.

Merk: Se også **fMin()** og **max()**.

fMin(*Uttr*, *Var*) $\Rightarrow$ *Boolsk uttrykk*

fMin(*Uttr*, *Var*, *nedGrense*)

fMin(*Uttr*, *Var*, *nedGrense*, *øvgrense*)

fMin(*Uttr*, *Var*) | *nedGrense* $\leq$ *Var*
 $\leq$ *øvgrense*

Returnerer et Boolsk uttrykk som spesifiserer alternativverdier av *Var* som minimerer *Uttr* eller lokaliserer den største nedre grensen.

Du kan bruke ("|")-operatoren for å begrense løsningsintervallene og/eller spesifisere begrensninger.

For Tilnærmet innstilling av modusen **Auto** eller **Tilnærmet**, søker **fMin()** iterativt etter tilnærmet lokalt minimum. Dette er ofte raskere, særlig hvis du bruker "|" operatoren for å begrense søket til et relativt lite intervall som inneholder eksakt ett lokalt minimum.

Merk: Se også **fMax()** og **min()**.

$fMin(1-(x-a)^2-(x-b)^2, x)$	$x=-\infty$ or $x=\infty$
$fMin(0.5 \cdot x^3 - x - 2, x) x \geq 1$	$x=1.$

For *Var*, *Lav*, *Høy* [, *Intervall*]

Blokk

EndFor

Utfører utsagnene i *Blokk* iterativt for hver verdi av *Var*, fra *Lav* til *Høy*, i trinn på *Intervall*.

Var må ikke være en systemvariabel.

Intervall kan være positiv eller negativ. Grunnverdien er 1.

Blokk kan enten være et enkelt utsagn eller en sekvens av utsagn som er adskilt med tegnet ":".

Define $g()$ = Func	Done
Local <i>tempsum</i> , <i>step</i> , <i>i</i>	
0 $\rightarrow$ <i>tempsum</i>	
1 $\rightarrow$ <i>step</i>	
For <i>i</i> , 1, 100, <i>step</i>	
<i>tempsum</i> + <i>i</i> $\rightarrow$ <i>tempsum</i>	
EndFor	
EndFunc	

$g()$	5050
-------	------

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.

format()Katalog >

format(*Uttr*[, *formatStreng*])⇒*streng*

Returnerer *uttrykk* som en tegnstring basert på formattsjablonen.

Uttrykket må forenkles til et tall.

formatStreng er en streng og må være av formen: "F[n]", "S[n]", "E[n]", "G[n][c]", hvor [] viser alternative muligheter.

F[n]: Fast format. n er antallet siffer som vises etter desimalpunktet.

V[n]: Vitenskapelig format. n er antallet siffer som vises etter desimalpunktet.

T[n]: Teknisk format. n er antallet siffer etter det første signifikante sifferet. Eksponenten er tilpasset til et multiplum av tre, og desimalpunktet er flyttet til høyre med sifrene null, ett eller to.

G[n][c]: Samme som fast format, men skiller også sifrene til venstre for basen i grupper på tre. c spesifiserer gruppens og basens skille tegn som et komma. Hvis c er en periode, vises basen som et komma.

[Rk]: Som etterledd bak noen av spesifikantene over kan basemerket Rc tilføyes, der hvor c er et enkelt tegn som spesifiserer hva som erstatter komma.

<code>format(1.234567, "f3")</code>	<code>"1.235"</code>
<code>format(1.234567, "s2")</code>	<code>"1.23E0"</code>
<code>format(1.234567, "e3")</code>	<code>"1.235E0"</code>
<code>format(1.234567, "g3")</code>	<code>"1.235"</code>
<code>format(1234.567, "g3")</code>	<code>"1,234.567"</code>
<code>format(1.234567, "g3,r")</code>	<code>"1:235"</code>

fPart() (funksjonsdel)Katalog >

fPart(*Uttr*)⇒*uttrykk*

<code>fPart(-1.234)</code>	<code>-0.234</code>
----------------------------	---------------------

fPart(*Liste*)⇒*liste*

<code>fPart({1,-2.3,7.003})</code>	<code>{0,-0.3,0.003}</code>
------------------------------------	-----------------------------

fPart(*Matrise*)⇒*matrise*

Returnerer brøk-delen i argumentet.

For en liste eller matrise, returneres brøkdelen i elementene.

Argumentet kan være et reelt eller et komplekst tall.

Fpdf()

$Fpdf(XVerdi, dfTeller, dfNevner) \Rightarrow tall$ hvis $XVerdi$ er et tall, *liste* hvis $XVerdi$ er en liste

$Fpdf(XVerdi, dfTeller, dfNevner) \Rightarrow tall$ hvis $XVerdi$ er et tall, *liste* hvis $XVerdi$ er en liste

Beregner F fordelingssannsynligheten mellom $XVerdi$ for den spesifiserte $dfTeller$ (grader av frihet) og $dfNevner$.

freqTable►liste()

freqTable►liste

$(Liste1, frekvHeltallListe) \Rightarrow liste$

Returnerer en liste som inneholder elementene fra *Liste1* utvidet i henhold til frekvensene i *frekvHeltallListe*. Denne funksjonen kan brukes til å generere en frekvenstabell for applikasjonen Data og statistikk.

Liste1 kan være enhver gyldig liste.

frekvHeltallListe må ha samme dimensjon som *Liste1* og kun inneholde ikke-negative heltallselementer. Hvert element angir hvor mange ganger det korresponderende *Liste1*-elementet skal gjentas i resultatlisten. En verdi lik null utelater det korresponderende *Liste1*-elementet.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive

freqTable@>list(...).

freqTable►list($\{1, 2, 3, 4\}, \{1, 4, 3, 1\}$)
$\{1, 2, 2, 2, 3, 3, 3, 4\}$
freqTable►list($\{1, 2, 3, 4\}, \{1, 4, 0, 1\}$)
$\{1, 2, 2, 2, 4\}$

Tomme (åpne) elementer ignoreres. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

frequency() (frekvens)

Katalog >

frequency(Liste1, stolperListe) ⇒ liste

Returnerer en liste som inneholder antallet elementer i *Liste1*. Antallet er basert på områder (stolper) som du definerer i *stolperListe*.

Hvis *stolperListe* er $\{b(1), b(2), \dots, b(n)\}$, er de spesifiserte områdene $\{? \leq b(1), b(1) < ? \leq b(2), \dots, b(n-1) < ? \leq b(n), b(n) > ?\}$. Den resulterende listen er ett element lenger enn *stolperListe*.

Hvert element av resultatet samsvarer med antallet elementer fra *Liste1* som er i området for den stolpen. Uttrykt med begrep fra **countIf()**-funksjonen er resultatet $\{\text{countIf}(\text{liste}, ? \leq b(1)), \text{countIf}(\text{liste}, b(1) < ? \leq b(2)), \dots, \text{countIf}(\text{liste}, b(n-1) < ? \leq b(n)), \text{countIf}(\text{liste}, b(n) > ?)\}$.

Elementer fra *Liste1* som ikke kan "plasseres i en stolpe" ignoreres. Tomme (åpne) elementer ignoreres også. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

I applikasjonen Lister og regneark kan du bruke et celleområde istedenfor begge argumentene.

Merk: Se også **countIf()**, side 37.

$\text{dataliste} = \{1, 2, e, 3, \pi, 4, 5, 6, \text{"hello"}, 7\}$
$\{1, 2, 2.71828, 3, 3.14159, 4, 5, 6, \text{"hello"}, 7\}$
$\text{frequency}(\text{dataliste}, \{2.5, 4.5\})$
$\{2, 4, 3\}$

Forklaring til resultat:

2 elementer fra *Dataliste* er $\leq 2,5$

4 elementer fra *Dataliste* er $> 2,5$ og $\leq 4,5$

3 elementer fra *Dataliste* er $> 4,5$

Elementet "hallo" er en streng og kan ikke plasseres i noen av de definerte stolpene.

F Test_2Samp (2_utvalg F test)

Katalog >

FTest_2Samp Liste1, Liste2[, Frekv1
[, Frekv2[, Hypot]]]

FTest_2Samp Liste1, Liste2[, Frekv1
[, Frekv2[, Hypot]]]

(Dataliste inndata)

FTest_2Samp *sx1,n1,sx2,n2[,Hypot]*

FTest_2Samp *sx1,n1,sx2,n2[,Hypot]*

(Summering statistikk inndata)

Utfører en to-utvalgs F test. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen (side 183).

eller $H_a: \sigma_1 > \sigma_2$, sett *Hypoth* > 0

For $H_a: \sigma_1 \neq \sigma_2$ (standard), sett *Hypoth* = 0

For $H_a: \sigma_1 < \sigma_2$, sett *Hypoth* < 0

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" på side 260.

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.F	Beregnet $\hat{U}$ -statistikk for datasekvensen
stat.PVal	Minste signifikansnivå som null-hypotesen kan forkastes ved
stat.dfNumer	frihetsgrad for teller = $n_1 - 1$
stat.dfDenom	frihetsgrad for nevner = $n_2 - 1$
stat.sx1, stat.sx2	Utvalgets standardavvik til datasekvenser i <i>Liste 1</i> og <i>Liste 2</i>
stat.x1_bar stat.x2_bar	Utvalgets gjennomsnitt av datasekvenser i <i>Liste 1</i> og <i>Liste 2</i>
stat.n1, stat.n2	Utvalgenes størrelse

Func (Funk)

Func

Blokk

EndFunc

Sjablon for oppretting av brukerdefinert funksjon.

Definere en sammensatt funksjon:

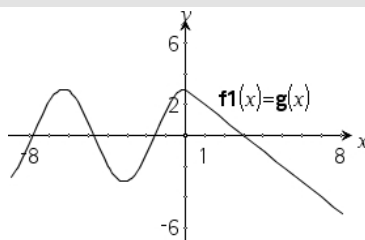
```

Define g(x)=Func
    If x<0 Then
        Return 3*cos(x)
    Else
        Return 3-x
    EndIf
EndFunc
Done
```

Resultat av grafisk fremstilling $g(x)$

Blokk kan være ett enkelt utsagn, en rekke utsagn adskilt med ":"-tegnet, eller en rekke med utsagn på separate linjer. Funksjonen kan bruke **Returner**-kommandoen for å returnere et spesifikt resultat.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkt håndboken.

G

gcd() (største felles divisor)

gcd(*Tall1*, *Tall2*) ⇒ *uttrykk*

gcd(18,33) 3

Returnerer største felles divisor for de to argumentene. **gcd** av to brøker er **gcd** av tellerne dividert med **lcm** av nevnerne.

I modusen **Auto** eller **Tilnærmet** er **gcd** av brøkens flytende desimalpunktall 1,0.

gcd(*Liste1*, *Liste2*) ⇒ *liste*

gcd({12,14,16},{9,7,5}) {3,7,1}

Returnerer største felles divisorer av samsvarende deler i *Liste1* og *Liste2*.

gcd(*Matrise1*, *Matrise2*) ⇒ *matrise*

gcd($\begin{bmatrix} 2 & 4 \\ 6 & 8 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 4 & 8 \\ 12 & 16 \end{bmatrix}$) $\begin{bmatrix} 2 & 4 \\ 6 & 8 \end{bmatrix}$

Returnerer største felles divisorer av samsvarende deler i *Matrise1* og *Matrise2*.

geomCdf()

geomCdf(*p*, *nedreGrense*, *øvreGrense*) ⇒ *tall*
hvis *nedreGrense* og *øvreGrense* er tall,
liste hvis *nedreGrense* og *øvreGrense* er
lister

geomCdf(*p*, *øvreGrense*) for $P(1 \leq X \leq \text{øvreGrense})$ ⇒ *tall* hvis *øvreGrense* er et tall, *liste* hvis *øvreGrense* er en liste

Beregner en kumulativ geometrisk sannsynlighet fra *nedreGrense* til *øvreGrense* med den spesifiserte sannsynligheten for suksess *p*.

For $P(X \leq \text{øvreGrense})$, sett *nedreGrense* = 1.

geomPdf()

geomPdf(*p*, *XVerdi*) $\Rightarrow$ *tall* hvis *XVerdi* er et tall, *liste* hvis *XVerdi* er en liste

Beregner en sannsynlighet ved *XVerdi*, antall forsøk før første suksess inntreffer, for diskret geometrisk fordeling med spesifisert suksess-sannsynligheten *p*.

Get

Hub-meny

Get[*ledetekstStreng*,] *var*[, *statusVar*]

Get[*ledetekstStreng*,] *funk*(*arg1*, ...*argn*)
[, *statusVar*]

Programmeringskommando: Henter en verdi fra en tilkoblet TI-Innovator™ Hub og tildeler verdien til variabel *var*.

Verdien må etterspørres:

- På forhånd, gjennom en **Send «LES ...»** - kommando.
–eller–
- Ved å innlemme en **«LES ...»** - forespørsel som det alternative *ledetekstStreng*-argumentet. Denne metoden lar deg bruke en enkel kommando for å etterspørre verdien og hente den.

Implisitt forenkling finner sted. For eksempel tolkes en mottatt streng som «123» som en numerisk verdi. For å bevare strengen, bruker du **GetStr** i stedet for **Get**.

Eksempel: Etterspør nåværende verdi fra hubbens innebygde lysnivåsensor. Bruk **Get** for å hente verdien og tildele den til variabelen *lysver*.

Send "READ BRIGHTNESS"	Done
Get <i>lightval</i>	Done
<i>lightval</i>	0.347922

Innlem LES-forespørslen i **Hent**-kommandoen.

Get "READ BRIGHTNESS" <i>lightval</i>	Done
<i>lightval</i>	0.378441

Hvis du inkluderer det valgfrie argumentet *statusVar*, tilordnes det en verdi basert på om operasjonen lyktes eller ikke. En verdi på null betyr at ingen data ble mottatt.

I den andre syntaksen lar argumentet *funk()* et program lagre den mottatte strengen som en funksjonsdefinisjon. Denne syntaksen arbeider som om programmet utførte kommandoen:

Definer *funk(arg1, ...argn) = mottatt streng*

Programmet kan så bruke den definerte funksjonen *funk()*.

Merk: Du kan bruke **Get**-kommandoen i et brukerdefinert program, men ikke i en funksjon.

Merk: Se også **GetStr**, side 87 og **Send**, side 163.

getDenom() (lesNevner)

Katalog >

getDenom(Uttr1) ⇒ uttrykk

Omformer argumentet inn til et uttrykk som har en redusert felles nevner og returnerer så uttrykkets nevner.

$\text{getDenom}\left(\frac{x+2}{y-3}\right)$	$y-3$
$\text{getDenom}\left(\frac{2}{7}\right)$	7
$\text{getDenom}\left(\frac{1}{x} + \frac{y^2+y}{y^2}\right)$	$x \cdot y$

getKey()

Katalog >

getKey([0|1]) ⇒ returnString

Beskrivelse: **getKey()** – tillater at et TI-Basic-program henter tastaturinndata – grafregner, stasjonær PC og emulator på skrivebordet.

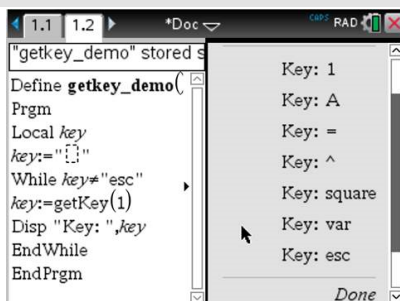
getKey()

Eksempel:

Eksempel:

- `keypressed := getKey()` returnerer en tast eller en tom streng hvis ingen tast er trykket ned. Dette oppkallet returneres umiddelbart.

- keypressed := **getKey(1)** venter til en tast trykkes ned. Dette oppkallet setter utførelsen av programmet på pause til en tast trykkes ned.

Håndtering av tastetrykk:

Håndholdt enhet / emulatortast	Stasjonær PC	Returverdi
Esc	Esc	"esc"
Styreplate – klikk oppe	Ikke relevant	"opp"
På	Ikke relevant	"start"
Kladdeapp	Ikke relevant	"kladdeblokk"
Styreplate – venstreklikk	Ikke relevant	"venstre"
Styreplate – midtklikk	Ikke relevant	"midtre"
Styreplate – høyreklikk	Ikke relevant	"høyre"
Dok	Ikke relevant	"dok"
Kategori	Kategori	"kategori"
Styreplate – klikk nede	Piltast ned	"ned"
Meny	Ikke relevant	"meny"
Ctrl	Ctrl	ingen retur
Skift	Skift	ingen retur
Variabel	Ikke relevant	"var"
Del	Ikke relevant	"del"
=	=	"="
trigonometri	Ikke relevant	"trigonometri"
0 til og med 9	0-9	"0" ... "9"

Håndholdt enhet / emulatortast	Stasjonær PC	Returverdi
Sjabloner	Ikke relevant	"sjablon"
Katalog	Ikke relevant	"kat"
^	^	"^"
X^2	Ikke relevant	"kvadrat"
/ (divisjonstast)	/	"/"
* (multiplikasjonstast)	*	"*"
e^x	Ikke relevant	"eksp"
10^x	Ikke relevant	"10potens"
+	+	"+"
-	-	"_"
(	(	"("
)	)	")"
.	.	". "
(-)	Ikke relevant	"-" (negativ-tegn)
Enter	Enter	"enter"
ee	Ikke relevant	"E" (vitenskapelig notasjon E)
a-z	a-z	alpha = bokstav trykket ned (liten bokstav) ("a"-"z")
skift a-z	skift a-z	alpha = bokstav trykket ned "A"-"Z"
		Merk: ctrl-skift brukes som Caps Lock
?!	Ikke relevant	"?!"
pi	Ikke relevant	"pi"
Flagg	Ikke relevant	ingen retur
,	,	" , "

Håndholdt enhet / emulatortast	Stasjonær PC	Returverdi
Returner	Ikke relevant	"returner"
mellomrom	mellomrom	" " (mellomrom)
Utilgjengelig	Spesialtegn som f.eks. @,!,^ osv.	Tegnet er returnert
Ikke relevant	Funksjonstaster	Ingen returnerte tegn
Ikke relevant	Spesielle skrivebordskontrolltaster	Ingen returnerte tegn
Utilgjengelig	Andre skrivebords-taster som ikke er tilgjengelige på kalkulatoren mens getKey() venter på et tastetrykk. ({, },,,, ;, ...)	Det samme tegnet du får i Notat (ikke i en matematikkboks)

Merk: Legg merke til at **getKey()** i et program endrer hvordan hendelser behandles av systemet. Noen av disse beskrives nedenfor.

Avslutte et program og behandle en hendelse – På samme måte som om brukeren skulle avslutte et program ved å trykke på **PÅ**-tasten

"**Støtte**" nedenfor betyr – Systemet fungerer som forventet – programmet fortsetter å kjøre.

Hendelse	Enhet	Stasjonær PC – TI-Nspire™ Student Software
Hurtigspørring	Avslutte et program, behandle en hendelse	Samme som for grafregner (bare TI-Nspire™ Student Software, TI-Nspire™ Navigator™ NC Teacher Software)
Ekstern filbehandling (Inkl. sende filen 'Exit Press 2 Test' fra en annen grafregner eller skrivebords-grafregner)	Avslutte et program, behandle en hendelse	Samme som for en grafregner. (bare TI-Nspire™ Student Software, TI-Nspire™ Navigator™ NC Teacher Software)
Avslutt klasse	Avslutte et program, behandle en hendelse	Brukerstøtte (bare TI-Nspire™ Student Software, TI-Nspire™ Navigator™ NC Teacher Software)

Hendelse	Enhet	Stasjonær PC – TI-Nspire™ Alle versjoner
TI-Innovator™ Hub koble til / koble fra	Støtte – kan sende kommandoer til TI-Innovator™ Hub. Etter at du har avsluttet programmet, fungerer TI-Innovator™ Hub fremdeles med grafregneren.	Samme som for en grafregner

getLangInfo()

katalog >

getLangInfo() ⇒ *streng*

getLangInfo()

"en"

Returnerer en streng som svarer til kortnavnet på det aktive språket. Du kan for eksempel bruke den i et program eller en funksjon for å finne aktivt språk.

Engelsk = "en"

Dansk = "da"

Tysk = "de"

Finsk = "fi"

Fransk = "fr"

Italiensk = "it"

Nederlandsk = "nl"

Belgisk nederlandsk = "nl_BE"

Norsk = "no"

Portugisisk = "pt"

Spansk = "es"

Svensk = "sv"

getLockInfo()		Katalog >
getLockInfo (<i>Var</i>)⇒ <i>verdi</i>	<i>a</i> :=65	65
Returnerer aktuell låst/opplåst status for variabel <i>Var</i> .	Lock <i>a</i>	Done
<i>verdi</i> =0: <i>Var</i> er låst opp eller eksisterer ikke.	getLockInfo(<i>a</i>)	1
<i>verdi</i> =1: <i>Var</i> er låst opp og kan ikke modifiseres eller slettes.	<i>a</i> :=75	"Error: Variable is locked."
Se Lock , side 110, og unLock , side 205.	DelVar <i>a</i>	"Error: Variable is locked."
	Unlock <i>a</i>	Done
	<i>a</i> :=75	75
	DelVar <i>a</i>	Done

GetMode() (lesModus)

Katalog >

GetMode(*ModusNavnHeltall*)⇒*verdi*

getMode(0)

{ 1,7,2,1,3,1,4,1,5,1,6,1,7,1,8,1 }

getMode(1)

7

getMode(8)

1

GetMode(0)⇒*liste*

GetMode(*ModusNavnHeltall*) returnerer en verdi som representerer aktuell innstilling av *ModusNavnHeltall*-modus.

GetMode(0) returnerer en liste som inneholder tallpar. Hvert par består av et modusheltall og et innstillingsheltall.

For en opplisting av modusene og deres innstillinger, referer til tabellen under.

Hvis du lagrer innstillingene med **GetMode(0) → var**, kan du bruke **GetMode(var)** i en funksjon eller et program for midlertidig å gjenopprette innstillingene kun innenfor utføringen av funksjonen eller programmet. Se **GetMode()**, side 167.

Modus Navn	Modus Heltall	Innstille heltall
Vis sifre	1	1=Flytende, 2=Flytende1, 3=Flytende2, 4=Flytende3, 5=Flytende4, 6=Flytende5, 7=Flytende6, 8=Flytende7, 9=Flytende8, 10=Flytende9, 11=Flytende10, 12=Flytende11, 13=Flytende12, 14=Fast0, 15=Fast1, 16=Fast2, 17=Fast3, 18=Fast4, 19=Fast5, 20=Fast6, 21=Fast7, 22=Fast8, 23=Fast9, 24=Fast10, 25=Fast11, 26=Fast12
Vinkel	2	1=Radian, 2=Grader, 3=Gradian

Modus Navn	Modus Heltall	Innstille heltall
Ekspensielt format	3	1=Normal, 2=Vitenskapelig, 3=Teknisk
Reell eller kompleks	4	1=Reell, 2=Rektangulær, 3=Polær
Auto eller tilnærmet.	5	1=Auto, 2=Tilnærmet, 3=Eksakt
Vektorformat	6	1=Rektangulær, 2=Sylindrisk, 3=Sfærisk
Grunntall	7	1=Desimal, 2=Heks, 3=Binær
Måleenheter	8	1=SI, 2=Eng/USA

getNum() (lesTeller)

Katalog >

getNum(*Uttr1*)⇒*uttrykk*

Omformert argumentet til et uttrykk som har en redusert felles nevner og returnerer så uttrykkets teller.

$$\text{getNum}\left(\frac{x+2}{y-3}\right) \quad x+2$$

$$\text{getNum}\left(\frac{2}{7}\right) \quad 2$$

$$\text{getNum}\left(\frac{1}{x} + \frac{1}{y}\right) \quad x+y$$

GetStr

Hub-meny

GetStr[*ledetekstStreng*,] *var*[, *statusVar*] For eksempler, se **Get**.

GetStr[*ledetekstStreng*,] *funk*{*arg1*, ...*argn*}[, *statusVar*]

Programmeringskommando: Virker på nøyaktig samme måte som kommandoen **Get**, bortsett fra at mottatt verdi alltid tolkes som en streng. I motsetning tolker kommandoen **Get** svaret som et uttrykk, med mindre det er satt i anførselstegn ("").

Merk: Se også **Get**, side 80 og **Send**, side 163.

getType()

Katalog >

getType(*var*)⇒*streng*

Returnerer en streng som angir dataens typevariabel *var*.

Hvis *var* ikke er definert, returnerer strengen "INGEN".

$\{1,2,3\} \rightarrow temp$	$\{1,2,3\}$
<code>getType(temp)</code>	"LIST"
$3 \cdot i \rightarrow temp$	$3 \cdot i$
<code>getType(temp)</code>	"EXPR"
<code>DelVar temp</code>	<i>Done</i>
<code>getType(temp)</code>	"NONE"

getVarInfo()

katalog >

getVarInfo()⇒*matrise* eller *streng*

getVarInfo

(*BibliotekNavnStreng*)⇒*matrise* eller *streng*

getVarInfo() returnerer en matrise med informasjon (variabelnavn, type, bibliotektilgjengelighet og låst/opplåst status) for alle variabler og biblioteksobjekter som er definert i den aktuelle oppgaven.

Hvis ingen variabler er definert, returnerer **getVarInfo()** strengen "INGEN".

getVarInfo(*BibliotekNavnStreng*)returnerer en matrise med informasjon for alle biblioteksobjektene som er definert i biblioteket *BibliotekNavnStreng*. *BibliotekNavnStreng* må være en streng (tekst omsluttet av anførselstegn) eller en strengvariabel.

Hvis biblioteket *BibliotekNavnStreng* ikke finnes, oppstår det en feil.

getVarInfo()	"NONE"												
Define $x=5$	Done												
Lock x	Done												
Define LibPriv $y=\{1,2,3\}$	Done												
Define LibPub $z(x)=3 \cdot x^2-x$	Done												
getVarInfo()	<table><tr><td>x</td><td>"NUM"</td><td>"{"</td><td>1</td></tr><tr><td>y</td><td>"LIST"</td><td>"LibPriv "</td><td>0</td></tr><tr><td>z</td><td>"FUNC"</td><td>"LibPub "</td><td>0</td></tr></table>	x	"NUM"	"{"	1	y	"LIST"	"LibPriv "	0	z	"FUNC"	"LibPub "	0
x	"NUM"	"{"	1										
y	"LIST"	"LibPriv "	0										
z	"FUNC"	"LibPub "	0										
getVarInfo($tmp3$)	"Error: Argument must be a string"												
getVarInfo("tmp3")	<table><tr><td>$volcyl2$</td><td>"NONE"</td><td>"LibPub "</td><td>0</td></tr></table>	$volcyl2$	"NONE"	"LibPub "	0								
$volcyl2$	"NONE"	"LibPub "	0										

getVarInfo()

katalog >

Se for eksempel til venstre, der resultatet av **getVarInfo()** tilordnes variabelen *vs*. Hvis du forsøker å vise rad 2 eller 3 av *vs*, returneres en "Ugyldig liste eller matrise"-feil, siden minst ett av elementene i de radene (for eksempel variabel *b*) reevalueres til en matrise.

Denne feilen kan også oppstå når du bruker *Ans* til å reevaluere et **getVarInfo()**-resultat.

Systemet viser ovenstående feil fordi den gjeldende versjonen av programvaren ikke støtter en generalisert matrisestruktur der et element kan være enten en matrise eller en liste.

$a:=1$	1												
$b:=[1\ 2]$	$[1\ 2]$												
$c:=[1\ 3\ 7]$	$[1\ 3\ 7]$												
$vs:=\text{getVarInfo}()$	<table><tr><td>a</td><td>"NUM"</td><td>"[]"</td><td>0</td></tr><tr><td>b</td><td>"MAT"</td><td>"[]"</td><td>0</td></tr><tr><td>c</td><td>"MAT"</td><td>"[]"</td><td>0</td></tr></table>	a	"NUM"	"[]"	0	b	"MAT"	"[]"	0	c	"MAT"	"[]"	0
a	"NUM"	"[]"	0										
b	"MAT"	"[]"	0										
c	"MAT"	"[]"	0										
$vs[1]$	$[1\ \text{"NUM"}\ \text{"[]"}\ 0]$												
$vs[1,1]$	1												
$vs[2]$	"Error: Invalid list or matrix"												
$vs[2,1]$	$[1\ 2]$												

Goto (Gåtil)

Katalog >

Goto etikettNavn

Overfører kontroll til navnet *etikettNavn*.

etikettNavn må være definert i samme funksjon med en **Lbl**-instruksjon.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.

Define $g() = \text{Func}$	Done
Local <i>temp</i> , <i>i</i>	
$0 \rightarrow \text{temp}$	
$1 \rightarrow i$	
Lbl <i>top</i>	
$\text{temp} + i \rightarrow \text{temp}$	
If $i < 10$ Then	
$i + 1 \rightarrow i$	
Goto <i>top</i>	
EndIf	
Return <i>temp</i>	
EndFunc	
$g()$	55

► Grad

Katalog >

Uttr1 ► **Grad** ⇒ *Uttrykk*

Omregner *Uttr1* til gradian vinkelmåling.

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive **@>Grad**.

I Grader-vinkelmodus:

$(1.5) \blacktriangleright \text{Grad}$	$(1.66667)^{\circ}$
---	---------------------

I Radian-vinkelmodus:

$(1.5) \blacktriangleright \text{Grad}$	$(95.493)^{\circ}$
---	--------------------

identity()Katalog > **identity(Heltall)** $\Rightarrow$ *matrise*

Returnerer identitetsmatrisen med dimensjonen *Heltall*.

Heltallet må være et positivt heltall.

identity(4)	1	0	0	0
	0	1	0	0
	0	0	1	0
	0	0	0	1

HvisKatalog >

Hvis *BooleanExpr*
Utsagn

Hvis *BooleanExpr*, så
Blokk

OgHvis

Hvis *BooleanExpr* behandles som sann, utføres det enkle utsagnet *Utsagn* eller blokken av utsagn *Blokk* før utførelsen fortsetter.

Hvis *BooleanExpr* behandles som usann, fortsettes utførelsen uten å utføre utsagnet eller blokken av utsagn.

Blokk kan enten være et enkelt utsagn eller en sekvens av utsagn som er adskilt med tegnet «:».

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.

Hvis *BooleanExpr*, så
Blokk1

hvis ikke
Blokk2

OgHvis

Hvis *BooleanExpr* behandles som sann, utføres *Blokk1* og utelater så *Blokk2*.

Hvis *BooleanExpr* behandles som usann, utelates *Blokk1*, men *Blokk2* utføres.

Define $g(x)$ =Func	Done
If $x < 0$ Then	
Return x^2	
EndIf	
EndFunc	
$g(-2)$	4

Define $g(x)$ =Func	Done
If $x < 0$ Then	
Return $-x$	
Else	
Return x	
EndIf	
EndFunc	
$g(12)$	12
$g(-12)$	12

Blokk1 og *Blokk2* kan være et enkelt utsagn.

Hvis *BooleanExpr1*, så
Blokk1

EllersHvis *BooleanExpr2*, så
Blokk2

:

EllersHvis *BooleanExprN*, så
BlokkN

OgHvis

Tillater forgreining. Hvis *BooleanExpr1* behandles som sann, utføres *Blokk1*. Hvis *BooleanExpr1* behandles som usann, behandles *BooleanExpr2*, og så videre.

Define $g(x)$ = Func

If $x < -5$ Then

Return 5

ElseIf $x > -5$ and $x < 0$ Then

Return $\neg x$

ElseIf $x \geq 0$ and $x \neq 10$ Then

Return x

ElseIf $x = 10$ Then

Return 3

EndIf

EndFunc

Done

$g(-4)$	4
$g(10)$	3

ifFn()

Katalog >

ifFn(*BooleanExpr*, *Value_If_true* [, *Value_If_false* [, *Value_If_unknown*]]) $\Rightarrow$ uttrykk, liste eller matrise

Behandler det boolske uttrykket *BooleanExpr* (eller hvert element fra *BooleanExpr*) og produserer et resultat basert på følgende regler:

- BooleanExpr* kan teste en enkel verdi, en liste eller en matrise.
- Hvis et element av *BooleanExpr* behandles som sann, returneres det samsvarende elementet fra *Value_If_true*.
- Hvis et element av *BooleanExpr* behandles som usann, returneres det samsvarende elementet fra *Value_If_false*. Hvis du utelater *Value_If_false*, returneres undef.
- Hvis et element av *BooleanExpr* hverken er sant eller usant, returneres det samsvarende elementet *Value_If_unknown*. Hvis du utelater *Value_If_unknown*, returneres undef.
- Hvis det andre, tredje eller fjerde argumentet i **ifFn**()-funksjonen et enkelt

ifFn($\{1,2,3\} < 2.5, \{5,6,7\}, \{8,9,10\}$)
 $\{5,6,10\}$

Testverdi på **1** er mindre enn 2,5, så det er samsvarende

Value_If_True-element av **5** kopieres til resultatlisten.

Testverdi på **2** er mindre enn 2,5, så det er samsvarende

Value_If_True-element av **6** kopieres til resultatlisten.

Testverdi på **3** er ikke mindre enn 2,5, så det samsvarende *Value_If_False*-elementet på **10** kopieres til resultatlisten.

ifFn($\{1,2,3\} < 2.5, 4, \{8,9,10\}$)
 $\{4,4,10\}$

Value_If_true er en enkel verdi og samsvarer med hvilken som helst valgt posisjon.

uttrykk, brukes det boolske uttrykket i hver posisjon i *BooleanExpr*.

Merk: Hvis det forenklede utsagnet *BooleanExpr* involverer en liste eller matrise, må alle andre liste- eller matriseargumenter ha samme dimensjoner, og resultatet ha samme dimensjoner.

$$\text{ifFn}(\{1,2,3\} < 2.5, \{5,6,7\}) \quad \{5,6,\text{undef}\}$$

Value_If_false er ikke spesifisert. Udef brukes.

$$\text{ifFn}(\{2, "a" \} < 2.5, \{6,7\}, \{9,10\}, "err") \quad \{6, "err" \}$$

Et element velges fra *Value_If_true*. Et element velges fra *Value_If_unknown*.

imag()

imag(Expr I) ⇒ uttrykk

Returnerer den imaginære delen av argumentet.

$$\text{imag}(1+2 \cdot i) \quad 2$$

$$\text{imag}(z) \quad 0$$

$$\text{imag}(x+i \cdot y) \quad y$$

Merk: Alle ubestemte variabler behandles som reelle variabler. Se også *real()*, page 151

imag(List I) ⇒ liste

Returnerer en liste over de imaginære delene av elementene.

$$\text{imag}(\{-3,4-i,i\}) \quad \{0,-1,1\}$$

imag(Matrix I) ⇒ matrise

Returnerer en matrise over de imaginære delene av elementene.

$$\text{imag}\left(\begin{bmatrix} a & b \\ i \cdot c & i \cdot d \end{bmatrix}\right) \quad \begin{bmatrix} 0 & 0 \\ c & d \end{bmatrix}$$

impDif()

impDif(Equation, Var, dependVar[,Ord]) ⇒ uttrykk

der rekkefølgen *Ord* automatisk går til 1.

$$\text{impDif}(x^2+y^2=100, x, y) \quad \frac{-x}{y}$$

Beregner den implisitte deriverte for ligninger som inneholder en variabel som er definert implisitt med hensyn på en annen.

Indireksjon

inString()

Katalog >

inString(*srcString*, *subString*[, *Start*]) ⇒
heltall

inString("Hello there", "the")	7
inString("ABCEFG", "D")	0

Returnerer tegnposisjonen i strengen *srcString* der første forekomst av strengen *subString* begynner.

Start, hvis det er inkludert, spesifiserer tegnposisjonen innenfor *srcString* der søket starter. Standard = 1 (det første tegnet i *srcString*).

Hvis *srcString* ikke inneholder *subString* eller *Start* er > lengden av *srcString*, returneres null.

int()

Katalog >

int(*Expr*) ⇒ *heltall*

int(-2.5)	-3.
-----------	-----

int(*List1*) ⇒ *liste*

int(*Matrix1*) ⇒ *matrise*

int([-1.234 0 0.37])	[-2. 0 0.]
----------------------	------------

Returnerer det største heltallet som er mindre enn eller lik argumentet. Denne funksjonen er identisk med **floor()**.

Argumentet kan være et reelt eller et komplekst tall.

For en liste eller matrise, returneres det største heltallet for hvert element.

intDiv()

Katalog >

intDiv(*Number1*, *Number2*) ⇒ *heltall*

intDiv(*List1*, *List2*) ⇒ *liste*

intDiv(*Matrix1*, *Matrix2*) ⇒ *matrise*

intDiv(-7,2)	-3
intDiv(4,5)	0
intDiv({12,-14,-16},{5,4,-3})	{2,-3,5}

Returnerer heltallsdelen med fortegn av (*Number1* ÷ *Number2*).

For lister og matriser, returneres heltallsdelen med fortegn av (argument 1 ÷ argument 2) for hvert elementpar.

interpoler ()

Katalog >

interpoler(*xValue*, *xList*, *yList*, *yPrimeList*) $\Rightarrow$ *liste*

Denne funksjonen gjør følgende:

Gitt *xList*, *yList*=**f**(*xList*) og *yPrimeList*=**f'**(*xList*) for en ukjent funksjon **f**, brukes en kubisk interpolant for å tilnærme funksjonen **f** ved *xValue*. Det antas at *xList* er en liste over monotont stigende eller synkende tall, men denne funksjonen kan returnere en verdi selv om den ikke er det. Denne funksjonen går gjennom *xList* og ser etter et intervall [*xList*[*i*], *xList*[*i*+1]] som inneholder *xValue*. Hvis den finner et slikt intervall, returnerer den en interpolert verdi for **f**(*xValue*), ellers returnerer den **undef**.

xList, *yList* og *yPrimeList* må være av lik dimensjon ≥ 2 og inneholde uttrykk som forenkles til tall.

xValue kan være en udefinert variabel, et tall eller en liste med tall.

Differensialligning:

$$y' = -3 \cdot y + 6 \cdot t + 5, y(0) = 5$$

$rk := rk23(-3 \cdot y + 6 \cdot t + 5, t, y, \{0, 10\}, 5, 1)$					
0.	1.	2.	3.	4.	
5.	3.19499	5.00394	6.99957	9.00593	10

For å se hele resultatet, trykk på og bruk så og for å bevege markøren.

Bruk den interpolerte() funksjonen for å beregne funksjonens verdier for *x*-verdilisten:

$xvalueList := seq(i, 0, 10, 0.5)$	
{0, 0.5, 1., 1.5, 2., 2.5, 3., 3.5, 4., 4.5, 5., 5.5, 6., 6.5, 7., 7.5, 8., 8.5, 9., 9.5, 10.}	
$xlist := mat \blacktriangleright list(rk[1])$	
{0., 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10.}	
$ylist := mat \blacktriangleright list(rk[2])$	
{5., 3.19499, 5.00394, 6.99957, 9.00593, 10.9978}	
$yprimelist := -3 \cdot y + 6 \cdot t + 5 y = ylist \text{ and } t = xlist$	
{-10., 1.41503, 1.98819, 2.00129, 1.98221, 2.006}	
$interpolate(xvalueList, xlist, ylist, yprimelist)$	
{5., 2.67062, 3.19499, 4.02782, 5.00394, 6.00011}	

inv χ^2 ()

Katalog >

inv χ^2 (*Area*, *df*)

invChi2(*Area*, *df*)

Beregner invers kumulativ χ^2 (chi-kvadrat) sannsynlighetsfunksjon spesifisert av frihetsgrad, *df* for et gitt *Område* under kurven.

invF()

Katalog >

invF(*Area*, *dfNumer*, *dfDenom*)

invF(*Area*, *dfNumer*, *dfDenom*)

Beregner invers kumulativ F-fordelingsfunksjon spesifisert av *dfNumer* og *dfDenom* for et gitt *Område* under kurven

invBinom()

invBinom

(*CumulativeProb*, *NumTrials*, *Prob*, *OutputForm*) $\Rightarrow$ skalar eller matrise

Invers binomial. Gitt antall forsøk (*NumTrials*) og sannsynligheten for å lykkes for hvert forsøk (*Prob*). Denne funksjonen returnerer minimum antall suksesser, *k*, slik at verdien, *k*, er større eller lik den oppgitte kumulative sannsynligheten (*CumulativeProb*).

OutputForm=0 viser resultat som en skalar (standard).

OutputForm=1 viser resultat som en matrise.

Eksempel: Mary og Kevin spiller med terninger. Mary skal gjette maksimalt antall ganger 6 vises på 30 kast. Hvis 6 vises så mange eller færre ganger, vinner Mary. I tillegg vinner hun mer jo mindre tallet hun gjetter er. Hva er det minste tallet Mary kan gjette hvis hun ønsker en sannsynlighet for å vinne som er større enn 77 %?

$\text{invBinom}\left(0.77, 30, \frac{1}{6}\right)$	6
$\text{invBinom}\left(0.77, 30, \frac{1}{6}, 1\right)$	$\begin{bmatrix} 5 & 0.616447 \\ 6 & 0.776537 \end{bmatrix}$

invBinomN()

invBinomN(*CumulativeProb*, *Prob*, *NumSuccess*, *OutputForm*) $\Rightarrow$ skalar eller matrise

Invers binomial med hensyn på *N*. Gitt sannsynligheten for å lykkes med hvert forsøk (*Prob*), og antall suksesser (*NumSuccess*), returnerer denne funksjonen minimum antall forsøk, *N*, slik at verdien, *N*, er mindre eller lik den kumulative sannsynligheten (*CumulativeProb*).

OutputForm=0 viser resultat som en skalar (standard).

OutputForm=1 viser resultat som en matrise.

Eksempel: Monique øver på målskudd for nettbull. Fra erfaring vet hun at det er 70 % sjanse for at hun treffer med hvilket som helst skudd. Hun har tenkt å holde på til hun skårer 50 mål. Hvor mange skudd må hun forsøke for å sikre at sannsynligheten for å treffe med minst 50 skudd er mer enn 0,99?

$\text{invBinomN}(0.01, 0.7, 49)$	86
$\text{invBinomN}(0.01, 0.7, 49, 1)$	$\begin{bmatrix} 85 & 0.010451 \\ 86 & 0.00709 \end{bmatrix}$

invNorm()

invNorm(*Area*, μ , σ)

invNorm()Katalog >

Beregner den inverse, kumulative normale fordelingsfunksjonen for et gitt *område* under den normale fordelingskurven som er spesifisert av μ og σ .

invT()Katalog > **invT(Area,df)**

Beregner invers kumulativ sannsynlighetsfunksjon for student-t spesifisert av frihetsgrad, *df* for et gitt *Område* under kurven.

iPart()Katalog > **iPart(Number)** $\Rightarrow$ *heltall***iPart(List1)** $\Rightarrow$ *liste***iPart(Matrix1)** $\Rightarrow$ *matrise*

iPart (-1.234)	-1.
iPart ($\left\{\left\{\frac{3}{2}, -2.3, 7.003\right\}\right\}$)	$\{1, -2., 7.\}$

Returnerer heltallsdelen av argumentet.

For lister og matriser, returnerer heltallsdelen for hvert element.

Argumentet kan være et reelt eller et komplekst tall.

irr()Katalog > **irr(CF0,CFList [,CFFreq])** $\Rightarrow$ *verdi*

Finansiell funksjon som beregner internrente av retur av en investering.

CF0 er kontantstrømmen ved start kl. 0. Den må være et reelt tall.

CFList er en liste over kontantstrømbeløpene etter den innledende kontanstrømmen *CF0*.

<i>list1</i> := { 6000, -8000, 2000, -3000 }	{ 6000, -8000, 2000, -3000 }
<i>list2</i> := { 2, 2, 2, 1 }	{ 2, 2, 2, 1 }
irr (5000, <i>list1</i> , <i>list2</i>)	-4.64484

CFFreq er en valgfri liste der hvert element spesifiserer frekvensen av forekomsten for et gruppert (etterfølgende) kontantstrømbeløp, som er det tilsvarende elementet til *CFList*. Standarden er 1. Hvis du legger inn verdier, må dette være positive heltall < 10 000.

Merk: Se også *mirr()*, side 119.

isPrime()

isPrime(*Number*) ⇒ *Boolsk konstant uttrykk*

Returnerer sann eller usann for å vise om *tall* er et helt tall ≥ 2 som bare er delelig med seg selv og 1.

Hvis *Tall* består av mer enn 306 siffer og ikke inneholder noen faktorer, viser **isPrime(*Number*)** en feilmelding

Hvis du bare vil fastslå hvorvidt *Number* er et primtall, bruk **isPrime()** i stedet for **factor()**. Det er mye raskere, særlig hvis *Tall* ikke er et primtall og hvis den nest største faktoren består av mer enn fem siffer.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.

isPrime(5)	true
isPrime(6)	false

Funksjon for å finne det neste primtallet etter et spesifisert tall:

Define <i>nextprim</i> (<i>n</i>)=Func	Done
Loop	
<i>n</i> +1 → <i>n</i>	
If isPrime(<i>n</i>)	
Return <i>n</i>	
EndLoop	
EndFunc	
<i>nextprim</i> (7)	11

isVoid()

isVoid(*Var*) ⇒ *Boolsk konstant uttrykk*
isVoid(*Expr*) ⇒ *Boolsk konstant uttrykk*
isVoid(*List*) ⇒ *liste over boolske konstante uttrykk*

Returnerer sann eller usann for å vise om utsagnet er en åpen (tom) datatype.

For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

<i>a</i> :=_	_
isVoid(<i>a</i>)	true
isVoid({ 1,_,3 })	{ false,true,false }

Lbl (Nvn)	Katalog >
Lbl <i>etikettNavn</i> Definerer en etikett med navnet <i>etikettNavn</i> innenfor en funksjon. Du kan bruke en Goto <i>etikettNavn</i> - instruksjon for å overføre kontroll til den instruksjonen som umiddelbart følger etter etiketten. <i>etikettNavn</i> må følge de samme reglene for navn som gjelder for variabelnavn. Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.	<pre> Define g()$\Rightarrow$Func Local temp,i 0 $\rightarrow$ temp 1 $\rightarrow$ i Lbl top temp+i $\rightarrow$ temp If i<10 Then i+1 $\rightarrow$ i Goto top EndIf Return temp EndFunc </pre> Done <i>g()</i> 55

lcm() (mfm)	Katalog >
lcm(<i>Tall1</i>, <i>Tall2</i>)$\Rightarrow$<i>uttrykk</i> lcm(<i>Liste1</i>, <i>Liste2</i>)$\Rightarrow$<i>liste</i> lcm(<i>Matrise1</i>, <i>Matrise2</i>)$\Rightarrow$<i>matrise</i> Returnerer minste felles multiplum av de to argumentene. lcm av to brøker er lcm av tellerne dividert med gcd av nevnerne. lcm av brøk som består av flytende desimalpunktall er produktet av teller og nevner. For to lister eller matriser, returnerer minste felles multiplum for samsvarende elementer.	<pre> lcm(6,9) lcm($\left\{\frac{1}{3}, -14, 16\right\}, \left\{\frac{2}{15}, 7, 5\right\}$) lcm($\left\{\frac{2}{3}, 14, 80\right\}$) </pre> 18

left() (venstre)	Katalog >
left(<i>kildeStreng</i>[, <i>Num</i>])$\Rightarrow$<i>streng</i> Returnerer de <i>Num</i>-tegnene som ligger lengst til venstre i tegnstrengen <i>kildeStreng</i>.	<pre> left("Hello",2) </pre> "He"

Hvis du utelater *Num*, returneres alle i *kildeStreng*.

left(*ListeI* [, *Num*]) ⇒ *liste*

Returnerer de *Num*-elementene som ligger lengst til venstre i *ListeI*.

Hvis du utelater *Num*, returneres alle elementer i *ListeI*.

left(*Sammenlikning*) ⇒ *Uttrykk*

Returnerer venstre side av en ligning eller ulikhet.

$$\text{left}(\{1, 3, -2, 4\}, 3) \quad \{1, 3, -2\}$$

$$\text{left}(x < 3) \quad x$$

libShortcut()

libShortcut(*BibliotekNavnStreng*, *HurtigtastNavnStreng* [, *BiblPrivMerke*]) ⇒ *liste av variabler*

Oppretter en variabelgruppe i den gjeldende oppgaven som inneholder referanser til alle objektene i det angitte bibliotekdokumentet *bibliotekNavnStreng*. Legger også gruppemedlemmene til i Variabler-menyen. Deretter kan du referere til hvert objekt ved å bruke dets *HurtigtastNavnStreng*.

Sett *BiblPrivMerke*=0 hvis du skal ekskludere private bibliotekobjekter (standard)

Sett *BiblPrivMerke*=1 hvis du skal inkludere private bibliotekobjekter

Hvis du skal kopiere en variabelgruppe, se **CopyVar** (side 30).

Hvis du skal slette en variabelgruppe, se **DelVar** (side 50).

Dette eksemplet forutsetter et riktig lagret og oppdatert bibliotekdokument med navnet **linalg2** som inneholder objekter definert som *clearmat*, *gauss1*, og *gauss2*.

```
getVarInfo("linalg2")
┌ clearmat  "FUNC"  "LibPub "
│ gauss1    "PRGM"  "LibPriv "
│ gauss2    "FUNC"  "LibPub "
└
```

```
libShortcut("linalg2", "la")
      { la.clearmat, la.gauss2 }
```

```
libShortcut("linalg2", "la", 1)
      { la.clearmat, la.gauss1, la.gauss2 }
```

limit() eller lim() (grense)

Katalog >

limit(*Uttr1*, *Var*, *Punkt*
[,*Retning*])⇒*uttrykk*

$$\lim_{x \rightarrow 5} (2 \cdot x + 3) = 13$$

limit(*Liste1*, *Var*, *Punkt* [, *Retning*])⇒*liste*

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\frac{1}{x} \right) = \infty$$

limit(*Matrise1*, *Var*, *Punkt* [, *Retning*])⇒*matrise*

$$\lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\sin(x)}{x} \right) = 1$$

Returnerer etterspurt grense.

$$\lim_{h \rightarrow 0} \left(\frac{\sin(x+h) - \sin(x)}{h} \right) = \cos(x)$$

Merk: Se også **Grense-sjablon**, side 7.

Retning: negativ=fra venstre, positiv=fra høyre, ellers=begge. (Hvis utelatt, normeres *Retning* til begge.)

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\left(1 + \frac{1}{n} \right)^n \right) = e$$

Grenser ved positiv ∞ og ved negativ ∞ omregnes alltid til ensidige grenser fra den endelige siden.

Avhengig av omstendighetene, returnerer **limit()** seg selv eller udef hvis den ikke kan definere en endelig grense. Dette trenger ikke å bety at det ikke eksisterer noen endelig grense. udef innebærer at resultatet enten er et ukjent tall med endelig eller uendelig størrelse, eller det er et helt sett av slike tall.

limit() bruker metoder, som L'Hopital's regel, så det finnes endelige grenser som den ikke kan bestemme. Hvis *Uttr1* inneholder udefinerte variabler utenom *Var*, kan det hende at du må begrense dem for å oppnå et mer nøyaktig resultat.

$$\lim_{x \rightarrow \infty} (a^x) = \text{undef}$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} (a^x) | a > 1 = \infty$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} (a^x) | a > 0 \text{ and } a < 1 = 0$$

Grenser kan være svært utsatte for avrundingsfeil. Hvis mulig, unngå Tilnærm-innstillingen i modusen **Auto** eller **Tilnærmet** og tilnærmede tall når du beregner grenser. Ellers kan det hende at grenser som skulle være null eller ha uendelig størrelse kanskje ikke har dette, og grenser som skulle ha endelig størrelse forskjellig fra null ikke har det.

LinRegBx (lineær regresjon)

katalog >

LinRegBx *X*,*Y* [,*Frekv* [,*Kategori*,*Inkluder*]]

Finner den lineære regresjonen $y = a + b \cdot x$ for listene X og Y med frekvensen *Frekv*. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen. (Se side 183.)

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X og Y er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt X og Y forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall 0.

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende X og Y -dataene.

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $a + b \cdot x$
stat.a, stat.b	Regresjonskoeffisienter
stat.r ²	Determinasjonskoeffisient
stat.r	Korrelasjonskoeffisient
stat.Rest	Residualene fra regresjonen
stat.XReg	Liste over de datapunkter i den endrede X -listen som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.YReg	Liste over de datapunkter i den endrede Y -listen som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.FreqReg	Liste over frekvenser som samsvarer med <i>stat.XReg</i> og <i>stat.YReg</i>

LinRegMx $X, Y[, Frekv[, Kategori, Inkluder]]$

Finner den lineære regresjonen $y = m \cdot x + b$ for listene X og Y med frekvensen $Frekv$. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen. (side 183.)

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X og Y er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt X og Y forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall 0.

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende X og Y -dataene.

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $m \cdot x + b$
stat.m, stat.b	Regresjonskoeffisienter
stat.r ²	Determinasjonskoeffisient
stat.r	Korrelasjonskoeffisient
stat.Rest	Residualene fra regresjonen
stat.XReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>X-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.YReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>Y-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.FreqReg	Liste over frekvenser som samsvarer med <i>stat.XReg</i> og <i>stat.YReg</i>

LinRegtIntervals $X, Y[, F[, 0[, CNivå]]]$

For stigningstall. Beregner et konfidensintervall med konfidensnivå C for stigningstallet.

LinRegtIntervals $X, Y[, F[, 1, Xverd[, CNivå]]]$

For respons. Beregner en predikert y -verdi, et prediksjonsintervall med nivå C for én enkelt observasjon, og et konfidensintervall med nivå C for den gjennomsnittlige responsen.

En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183.)

Alle listene må ha samme dimensjon.

X og Y er lister av uavhengige og avhengige variabler.

F er en valgfri liste over frekvensverdier. Hvert element i F spesifiserer frekvensen av forekomst for hvert tilsvarende X og Y datapunkt. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall ≥ 0 .

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $a+b \cdot x$
stat.a, stat.b	Regresjonskoeffisienter
stat.gf	Frihetsgrader
stat.r ²	Determinasjonskoeffisient
stat.r	Korrelasjonskoeffisient
stat.Resid	Residualene fra regresjonen

Gjelder kun stigningstall

Utdata-variabel	Beskrivelse
[stat.CLower, stat.CUpper]	Konfidensintervall for stigningstallet

Utdata-varibel	Beskrivelse
stat.ME	Konfidensintervallets feilmargin
stat.SESlope	Standardfeil for stigningstallet
stat.s	Standardfeil rundt linjen

Gjelder kun responstype

Utdata-varibel	Beskrivelse
[stat.CLower, stat.CUpper]	Konfidensintervall for gjennomsnittlig respons
stat.ME	Konfidensintervallets feilmargin
stat.SE	Standardfeil for gjennomsnittlig respons
[stat.LowerPred, stat.UpperPred]	Prediksjonsintervall for én enkeltobservasjon
stat.MEPred	Prediksjonsintervallets feilmargin
stat.SEPred	Standardfeil for prediksjonen
stat. $\hat{y}$	$a + b \cdot X$ Verdi

LinRegtTest

katalog >

LinRegtTest $X, Y[, Frekv[, Hypot]]$

Beregner en lineær regresjon på X - og Y -listene og en t test på verdien av stigningstallet β og korrelasjonskoeffisienten ρ for ligningen $y = \alpha + \beta x$. Den tester nullhypotesen $H_0: \beta = 0$ (tilsvarende, $\rho = 0$) mot én av tre alternative hypoteser.

Alle listene må ha samme dimensjon.

X og Y er lister av uavhengige og avhengige variabler.

$Frekv$ er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i $Frekv$ angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt X og Y forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall 0.

$Hypot$ er en valgfri verdi som angir en av tre alternative hypoteser som nullhypotesen ($H_0: \beta = \rho = 0$) skal testes mot.

For $H_a: \beta \neq 0$ og $p \neq 0$ (standard), sett *Hypot*=0

For $H_a: \beta < 0$ og $p < 0$, sett *Hypot*<0

For $H_a: \beta > 0$ og $p > 0$, sett *Hypot*>0

En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183).

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $a + b \cdot x$
stat.t	<i>t</i> -observator for signifikanstest
stat.PVal	Minste signifikansnivå som null-hypotesen kan forkastes ved
stat.df	Frihetsgrader
stat.a, stat.b	Regresjonskoeffisienter
stat.s	Standardfeil rundt linjen
stat.SESlope	Standardfeil for stigningstallet
stat.r ²	Determinasjonskoeffisient
stat.r	Korrelasjonskoeffisient
stat.Resid	Residualene fra regresjonen

linSolve()Katalog >

linSolve(*SystemAvLineæreLign*, *Var1*, *Var2*, ...) ⇒ *liste*

$$\text{linSolve}\left(\left\{\begin{array}{l} 2 \cdot x + 4 \cdot y = 3 \\ 5 \cdot x - 3 \cdot y = 7 \end{array}\right\}, \{x, y\}\right) \quad \left\{\frac{37}{26}, \frac{1}{26}\right\}$$

linSolve(*LineærLign1* and *LineærLign2* and ..., *Var1*, *Var2*, ...) ⇒ *liste*

$$\text{linSolve}\left(\left\{\begin{array}{l} 2 \cdot x = 3 \\ 5 \cdot x - 3 \cdot y = 7 \end{array}\right\}, \{x, y\}\right) \quad \left\{\frac{3}{2}, \frac{1}{6}\right\}$$

linSolve({*LineærLign1*, *LineærLign2*, ...}, *Var1*, *Var2*, ...) ⇒ *liste*

$$\text{linSolve}\left(\left\{\begin{array}{l} \text{apple} + 4 \cdot \text{pear} = 23 \\ 5 \cdot \text{apple} - \text{pear} = 17 \end{array}\right\}, \{\text{apple}, \text{pear}\}\right) \quad \left\{\frac{13}{3}, \frac{14}{3}\right\}$$

linSolve(*SystemAvLineæreLign*, {*Var1*, *Var2*, ...}) ⇒ *liste*

$$\text{linSolve}\left(\left\{\begin{array}{l} \text{apple} \cdot 4 + \frac{\text{pear}}{3} = 14 \\ -\text{apple} + \text{pear} = 6 \end{array}\right\}, \{\text{apple}, \text{pear}\}\right) \quad \left\{\frac{36}{13}, \frac{114}{13}\right\}$$

linSolve(*LineærLign1* and *LineærLign2* and ..., {*Var1*, *Var2*, ...}) ⇒ *liste*

linSolve({*LineærLign1*, *LineærLign2*, ...}, {*Var1*, *Var2*, ...}) ⇒ *liste*

Returnerer en liste over løsninger for variablene *Var1*, *Var2*, ...

Det første argumentet må behandles som et system av lineære ligninger eller som en lineær ligning. Ellers oppstår det en argumentfeil.

Ved for eksempel å behandle **linSolve**(*x*=1 og *x*=2,*x*) produserer et "Argumentfeil" - resultat.

Δlist() (liste)Katalog >

ΔList(*Liste1*) ⇒ *liste*

$$\Delta\text{List}(\{20, 30, 45, 70\}) \quad \{10, 15, 25\}$$

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **deltaList** (...).

Returnerer en liste som inneholder differensene mellom nabo-elementer i *Liste1*. Hvert element i *Liste1* subtraheres fra det neste elementet i *Liste1*. Resultatlisten er alltid ett element kortere enn opprinnelige *Liste1*.

list►mat()

Katalog >

list►mat(*Liste* [, *elementerRerRad*]) ⇒ *matrise*

Returnerer en matrise fylt rad-for-rad med elementene fra *Liste*.

elementerRerRad, hvis inkludert, spesifiserer antallet elementer per rad. Grunninnstilling er antallet elementer i *Liste* (en rad).

Hvis *Liste* ikke fyller resultatmatrisen, legges det til nuller.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive **list@>mat(...)**.

$\text{list}\blacktriangleright\text{mat}(\{1,2,3\})$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \end{bmatrix}$
$\text{list}\blacktriangleright\text{mat}(\{\{1,2,3,4,5\},2\})$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 0 \end{bmatrix}$

►ln

Katalog >

Uttr1 ►ln ⇒ *Uttrykk*

Fører til at inndata *Uttr1* omregnes til et uttrykk som bare inneholder naturlige logaritmer (ln).

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive **@>ln**.

$\left(\log_{10}\left(x\right)\right)\blacktriangleright\ln$	$\frac{\ln(x)}{\ln(10)}$
--	--------------------------

ln()

  taster

ln(*Uttr1*) ⇒ *Uttrykk*

$\ln(2.)$	0.693147
-----------	----------

ln(*Liste1*) ⇒ *liste*

Returnerer argumentets naturlige logaritme.

For en liste, returneres elementenes naturlige logaritmer.

Hvis kompleks formatmodus er reell:

$\ln(\{-3,1,2,5\})$	"Error: Non-real calculation"
---------------------	-------------------------------

Hvis kompleks formatmodus er rektangulær:

$\ln(\{-3,1,2,5\})$	$\{\ln(3)+\pi\cdot i,0.182322,\ln(5)\}$
---------------------	---

ln(kvadratMatrise)⇒kvadratMatrise

Returnerer matrisens naturlige logaritme av *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne naturlig logaritme av hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se etter under **cos()**

kvadratMatrise1 må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

I radian-vinkelmodus og rektangulært, kompleks format:

$$\ln \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} 1.83145+1.73485 \cdot i & 0.009193-1.49086 \\ 0.448761-0.725533 \cdot i & 1.06491+0.623491 \cdot i \\ -0.266891-2.08316 \cdot i & 1.12436+1.79018 \cdot i \end{bmatrix}$$

For å se hele resultatet, trykk på og bruk så og for å bevege markøren.

LnReg

LnReg *X*, *Y*, [*Frekv*] [, **Kategori**,Inkludert]]

Finner den logaritmiske regresjonen $y = a + b \cdot \ln(x)$ for listene *X* og *Y* med frekvensen *Frekv*. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183).

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X og *Y* er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt *X* og *Y* forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall 0.

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende *X* og *Y* -dataene..

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $a+b \cdot \ln(x)$
stat.a, stat.b	Regresjonskoeffisienter
stat.r ²	Lineær determinasjonskoeffisient for transformerte data
stat.r	Korrelasjonskoeffisient for transformerte data ($\ln(x)$, y)
stat.Resid	Residualene for den logaritmiske modellen
stat.ResidTrans	Residualene for den lineære tilpasningen av de transformerte dataene
stat.XReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>X-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.YReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>Y-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.FreqReg	Liste over frekvenser som samsvarer med <i>stat.XReg</i> og <i>stat.YReg</i>

Local

Katalog >

Local *Var1* [, *Var2*] [, *Var3*] ...

Deklarerer spesifiserte *vars* som lokale variabler. Disse variablene eksisterer kun mens en funksjon utføres og slettes når funksjonen er ferdig utført.

Merk: Lokale variabler sparer plass i minnet, fordi de bare eksisterer midlertidig. Dessuten forstyrrer de ingen eksisterende globale variabelverdier. Bruk lokale variabler for **For** -stigningstall og for midlertidige lagringsverdier i en flerlinjet funksjon, siden endringer på globale variabler ikke er tillatt i en funksjon.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.

Define *rollcount()*=Func

Local *i*
1 → *i*
Loop
If randInt(1,6)=randInt(1,6)
Goto *end*
i+1 → *i*
EndLoop
Lbl *end*
Return *i*
EndFunc

Done

rollcount()

16

rollcount()

3

Alfabetisk oversikt
 109

Lock*Var1* [, *Var2*] [, *Var3*] ...

Lock*Var*.

Låser spesifiserte variabler eller variabelgruppe. Låste variabler kan ikke modifiseres eller slettes.

Du kan ikke låse eller låse opp systemvariabelen *Svar*, og du kan ikke låse systemvariabelgruppene *stat*. eller *tvm*.

Merk: Kommandoen **Lås (Lock)** tømmer angre/gjør om-loggen når den brukes på ulåste variabler.

Se **unlock**, side 205 og **getLockInfo()**, side 86.

<i>a</i> :=65	65
Lock <i>a</i>	Done
getLockInfo(<i>a</i>)	1
<i>a</i> :=75	"Error: Variable is locked."
DelVar <i>a</i>	"Error: Variable is locked."
Unlock <i>a</i>	Done
<i>a</i> :=75	75
DelVar <i>a</i>	Done

log()

ctrl **10^x** **taster**

log(*Utrr1*[,*Utrr2*])⇒*Utrykk*

$$\log_{10} (2.) = 0.30103$$

log(*Liste1*[,*Utrr2*])⇒*liste*

$$\log_4 (2.) = 0.5$$

Returnerer grunntallet -*Utrr2* argumentets logaritme.

$$\log_3 (10) - \log_3 (5) = \log_3 (2)$$

Merk: Se også **Log-sjablon**, side 2.

For en liste, returneres grunntall -*Utrr2* for elementenes logaritme.

Hvis kompleks formatmodus er reell:

$$\log_{10} (\{-3,1.2,5\}) \quad \text{Error: Non-real result}$$

Hvis *Utrr2* utelates, brukes 10 som grunntall.

Hvis kompleks formatmodus er rektangulær:

$$\log_{10} (\{-3,1.2,5\}) = \left\{ \log_{10} (3) + 1.36438 \cdot i, 0.079181, \log_{10} (5) \right\}$$

log(*kvadratMatrise1* [,*Utrr2*])⇒*kvadratMatrise*

I radian-vinkelmodus og rektangulært, kompleks format:

log()

ctrl 10^x taster

Returnerer matrisens grunntall- *Uttr2* logaritme av *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne grunntallet- *Uttr2* logaritme av hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

kvadratMatrise1 må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

Hvis grunntall-argumentet utelates, brukes 10 som grunntall.

$$\log_{10} \begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix} = \begin{bmatrix} 0.795387+0.753438 \cdot i & 0.003993-0.6474 \cdot i \\ 0.194895-0.315095 \cdot i & 0.462485+0.2707 \cdot i \\ -0.115909-0.904706 \cdot i & 0.488304+0.7774 \cdot i \end{bmatrix}$$

For å se hele resultatet, trykk på og bruk så og for å bevege markøren.

logbase

Katalog >

Uttr1 ▶ **logbase**(*Uttr1*) ⇒ *uttrykk*

Fører til inndata *Uttrykk* som skal forenkles til et uttrykk som bruker grunntall *Uttr1*.

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive **@>logbase (...)**.

$$\log_3(10) - \log_5(5) \text{ ▶ } \log_{\text{base}(5)} \left(\frac{\log_5\left(\frac{10}{3}\right)}{\log_5(3)} \right)$$

Logistic

katalog >

Logistic *X*, *Y* [, [*Frekv*] [, *Kategori*, *Inkluder*]]

Finner den logistiske regresjonen $y = (c / (1 + a \cdot e^{-bx}))$ for listene *X* og *Y* med frekvensen *Frekv*. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183).

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X og *Y* er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt *X* og *Y* forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall 0.

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende X og Y -dataene..

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $c/(1+a \cdot e^{-bx})$
stat.a, stat.b, stat.c	Regresjonskoeffisienter
stat.Resid	Residualene fra regresjonen
stat.XReg	Liste over de datapunkter i den endrede X -listen som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.YReg	Liste over de datapunkter i den endrede Y -listen som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.FreqReg	Liste over frekvenser som samsvarer med <i>stat.XReg</i> og <i>stat.YReg</i>

LogisticD

LogisticD X, Y [, [*Iterasjoner*], [*Frekv*] [, *Kategori*, *Inkluder*]]

Finner den logistiske regresjonen $y = (c/(1+a \cdot e^{-bx})+d)$ for listene X og Y med frekvensen *Frekv*, ved å bruke et angitt antall *Iterasjoner*. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183).

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X og Y er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Iterasjoner er en valgfri verdi som angir maksimalt antall ganger det skal gjøres forsøk på å finne en løsning. Hvis utelatt, brukes 64. Vanligvis resulterer større verdier i bedre nøyaktighet men lengre kjøretid, og omvendt.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt *X* og *Y* forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall 0.

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende *X* og *Y* -dataene..

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $c/(1+a \cdot e^{-bx})+d$
stat.a, stat.b, stat.c, stat.d	Regresjonskoeffisienter
stat.Resid	Residualene fra regresjonen
stat.XReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>X-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluderte kategorier</i>
stat.YReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>Y-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluderte kategorier</i>
stat.FreqReg	Liste over frekvenser som samsvarer med <i>stat.XReg</i> og <i>stat.YReg</i>

Loop

Blokk

EndLoop

Utfører utsagnene gjentatte ganger i *Blokk*. Merk at stigningstallet utføres uendelig, hvis ikke en **Goto** eller **Exit** instruksjon utføres innenfor *Blokk*.

Blokk er en sekvens av utsagn som er adskilt med tegnet.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkt håndboken.

```
Define rollcount()=Func
```

```
Local i
```

```
1 → i
```

```
Loop
```

```
If randInt(1,6)=randInt(1,6)
```

```
Goto end
```

```
i+1 → i
```

```
EndLoop
```

```
Lbl end
```

```
Return i
```

```
EndFunc
```

Done

```
rollcount() 16
```

```
rollcount() 3
```

LU (= nedre/øvre)

LU *Matrise*, *lMatrise*, *uMatrise*, *pMatrise* [,*Tol*]

Beregner Doolittle LU (lower-upper=nedre-øvre) dekomposisjon av en reell eller kompleks matrise. Den nedre trekantede matrisen lagres i *lMatrise*, den øvre trekantede matrisen i *uMatrise* og permutasjonsmatrisen (som beskriver radskiftene som gjøres i løpet av beregningen) i *pMatrise*.

$lMatrise \cdot uMatrise = pMatrise \cdot matrise$

Alternativt kan ethvert matriseelement behandles som null hvis absoluttverdien er mindre enn *Tol*. Denne toleransen brukes bare hvis matrisen er lagt inn med flytende desimalpunkt og ikke inneholder noen symbolske variabler som ikke er tildelt noen verdi. Ellers ignoreres *Tol*.

- Hvis du bruker   eller stiller modusen **Auto** eller **Tilnærmet** på Tilnærmet, utføres beregningene med flytende desimalpunktaritmetikk.
- Hvis *Tol* utelates eller ikke blir brukt, blir

6	12	18
5	14	31
3	8	18

 $\rightarrow m1$

6	12	18
5	14	31
3	8	18

LU *m1*, *lower*, *upper*, *perm* Done

lower	1	0	0
	$\frac{5}{6}$	1	0
	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1

upper	6	12	18
	0	4	16
	0	0	1

perm	1	0	0
	0	1	0
	0	0	1

LU (= nedre/øvre)

Katalog >

grunninnstillingstoleransen beregnet
som:
 $5E-14 \cdot \text{maks}(\text{dim}(\text{Matrise})) \cdot \text{radNorm}(\text{Matrise})$

Faktoriserende algoritme **LU** bruker delvis pivotering med radutvekslinger.

$\begin{bmatrix} m & n \\ o & p \end{bmatrix} \rightarrow m1$	$\begin{bmatrix} m & n \\ o & p \end{bmatrix}$
LU m1,lower,upper,perm	Done
lower	$\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ \frac{m}{o} & 1 \\ o & \end{bmatrix}$
upper	$\begin{bmatrix} o & p \\ 0 & n - \frac{m \cdot p}{o} \end{bmatrix}$
perm	$\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$

M

mat►list() (matrise til liste)

Katalog >

mat►list(Matrise)⇒liste

Returnerer en liste fylt med elementene i *Matrise*. Elementene kopieres fra *Matrise* rad for rad.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive **mat@>list(...)**.

mat►list($\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \end{bmatrix}$)	{ 1,2,3 }
$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \end{bmatrix} \rightarrow m1$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \end{bmatrix}$
mat►list(m1)	{ 1,2,3,4,5,6 }

max()

Katalog >

max(Utt1, Utt2)⇒Uttrykk

max(Liste1, Liste2)⇒liste

max(Matrise1, Matrise2)⇒matrise

Returnerer maksimum (det største) av de to argumentene. Hvis argumentene er to lister eller matriser, returneres en liste eller matrise som inneholder maksimum verdi i hvert par av samsvarende elementer.

max(Liste)⇒Uttrykk

Returnerer maksimumelementet i *liste*.

max(Matrise1)⇒matrise

max{2.3,1.4}	2.3
max{{1,2},{-4,3}}	{1,3}
max{{0,1,-7,1.3,0.5}}	1.3
max $\left(\begin{bmatrix} 1 & -3 & 7 \\ -4 & 0 & 0.3 \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 7 \end{bmatrix}$

Returnerer en radvektor som inneholder maksimumselementet av hver kolonne i *Matrise1*.

Tomme (åpne) elementer ignoreres. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

Merk: Se også **fMax()** og **min()**.

mean() (gjennomsnitt)

mean(Liste[, frekvListe]) ⇒ uttrykk

Returnerer gjennomsnittet av elementene i *Liste*.

Hvert *frekvListe* element teller antallet forekomster av det tilsvarende elementet i *Liste*.

mean(Matrise1[, FrekvMatrise])

⇒ *matrise*

Returnerer en radvektor av gjennomsnittet for alle kolonnene i *Matrise1*.

Hvert *frekvMatrise* element teller antallet forekomster av det tilsvarende elementet i *Matrise1*.

Tomme (åpne) elementer ignoreres. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

$\text{mean}(\{0.2, 0.1, -0.3, 0.4\})$	0.26
$\text{mean}(\{1, 2, 3\}, \{3, 2, 1\})$	$\frac{5}{3}$

I rektangulært vektorformat:

$\text{mean}\left(\begin{bmatrix} 0.2 & 0 \\ -1 & 3 \\ 0.4 & -0.5 \end{bmatrix}\right)$	$[-0.133333 \quad 0.833333]$
$\text{mean}\left(\begin{bmatrix} \frac{1}{5} & 0 \\ -1 & 3 \\ \frac{2}{5} & \frac{-1}{2} \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} -\frac{2}{15} & \frac{5}{6} \end{bmatrix}$
$\text{mean}\left(\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 5 & 3 \\ 4 & 1 \\ 6 & 2 \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} \frac{47}{15} & \frac{11}{3} \end{bmatrix}$

median()

median(Liste[, frekvListe]) ⇒ uttrykk

Returnerer medianen av elementene i *Liste*.

Hvert *frekvListe* element teller antallet forekomster av det tilsvarende elementet i *Liste*.

$\text{median}(\{0.2, 0.1, -0.3, 0.4\})$	0.2
--	-----

median(*Matrise* [, *frekvMatrise*]) ⇒ *matrise*

Returnerer en radvektor som inneholder medianer av kolonnene i *Matrise*1.

Hvert *frekvMatrise* element teller antallet forekomster av det tilsvarende elementet i *Matrise*1.

Merknader:

- Alle inndata i listen eller matrisen må forenkles til tall.
- Tomme (åpne) elementer i listen eller matrisen ignoreres. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

$$\text{median} \left(\begin{bmatrix} 0.2 & 0 \\ 1 & -0.3 \\ 0.4 & -0.5 \end{bmatrix} \right) = [0.4 \quad -0.3]$$

MedMed

MedMed *X*, *Y* [, *Frekv*] [, *Kategori*, *Inkluder*]

Beregner median-median-linjeny = (m · x + b) for listene *X* og *Y* med frekvens *Frekv*. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen. (Se side 183.)

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X og *Y* er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt *X* og *Y* forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall 0.

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende *X* og *Y* -dataene..

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Ligning for median-median-linjen: $m \cdot x + b$
stat.m, stat.b	Modellkoeffisienter
stat.Resid	Residualene fra median-median-linjen
stat.XReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>X-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.YReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>Y-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.FreqReg	Liste over frekvenser som samsvarer med <i>stat.XReg</i> og <i>stat.YReg</i>

mid() (midtstreng)

Katalog >

mid(kildeStreng, Start[, Antall]) ⇒ streng

Returnerer *Antall* tegn fra tegnstreng *kildeStreng*, begynnende med tegnnummer *Start*.

Hvis *Antall* utelates eller er større enn dimensjonen på *kildeStreng*, returneres alle tegnene fra *kildeStreng*, begynnende med tegnnummer *Start*.

Antall må være ≥ 0 . Hvis *Antall* = 0, returneres en tom streng.

mid(kildeListe, Start [, Antall]) ⇒ liste

Returnerer *Antall* elementer fra *kildeListe*, begynnende med elementnummer *Start*.

Hvis *Antall* utelates eller er større enn dimensjonen på *kildeListe*, returneres alle elementer fra *kildeListe*, begynnende med elementnummer *Start*.

Antall må være ≥ 0 . Hvis *Antall* = 0, returneres en tom liste.

mid(kildeStrengListe, Start[, Antall]) ⇒ liste

Returnerer *Antall* strenger fra listen over strenger *kildeStrengListe*, begynnende med elementnummer *Start*.

mid("Hello there",2)	"ello there "
mid("Hello there",7,3)	"the "
mid("Hello there",1,5)	"Hello "
mid("Hello there",1,0)	" "

mid({9,8,7,6},3)	{7,6}
mid({9,8,7,6},2,2)	{8,7}
mid({9,8,7,6},1,2)	{9,8}
mid({9,8,7,6},1,0)	{ }

mid({"A","B","C","D"},2,2)	{"B","C"}
----------------------------	-----------

min() (minimum)		Katalog >
min(Uttr1, Uttr2)⇒Uttrykk	$\min(2.3, 1.4)$	1.4
min(Liste1, Liste2)⇒liste	$\min(\{1, 2\}, \{-4, 3\})$	$\{-4, 2\}$
min (Matrise1, Matrise2)⇒matrise		
Returnerer minimum (det minste) av de to argumentene. Hvis argumentene er to lister eller matriser, returneres en liste eller matrise som inneholder minimumsverdien i hvert par av samsvarende elementer.		
min(Liste)⇒Uttrykk	$\min(\{0, 1, -7, 1.3, 0.5\})$	-7
Returnerer minimumselementet av Liste.		
min(Matrise!)⇒matrise	$\min\left(\begin{bmatrix} 1 & -3 & 7 \\ -4 & 0 & 0.3 \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} -4 & -3 & 0.3 \end{bmatrix}$
Returnerer en radvektor som inneholder minimumselementet av hver kolonne i Matrise1.		
Merk: Se også fMin() og max() .		

mirr()	Katalog > 	
mirr (<i>finansRente</i> , <i>reinvestRente</i> , <i>CF0</i> , <i>CFListe</i> [<i>CFFrekv</i>])	$list1 := \{6000, -8000, 2000, -3000\}$ $\{6000, -8000, 2000, -3000\}$	
Finansiell funksjon som returnerer modifisert rente av en investering.	$list2 := \{2, 2, 2, 1\}$	$\{2, 2, 2, 1\}$
	$\text{mirr}(4.65, 12, 5000, list1, list2)$	13.41608607
<i>finansRente</i> er den renten som du betaler på kontantstrømbeløpene.		
<i>reinvestRente</i> er den renten som kontantstrømmen reinvesteres til.		
<i>CF0</i> er kontantstrømmen ved start kl. 0; den må være et reelt tall.		
<i>CFListe</i> er en liste over kontantstrømbeløpene etter den innledende kontanstrømmen <i>CF0</i> .		

CFFrekv er en valgfri liste der hvert element spesifiserer frekvensen av forekomsten for et gruppert (konsekutivt) kontantstrømbeløp, som er det tilsvarende elementet til *CFListe*. Grunninnstilling er 1; hvis du legger inn verdier, må dette være positive heltall < 10.000.

Merk: Se også *irr()*, side 96.

mod()

mod(*Uttr1*, *Uttr2*) ⇒ *Uttrykk*

$\text{mod}(7,0)$	7
-------------------	---

mod(*Liste1*, *Liste2*) ⇒ *liste*

$\text{mod}(7,3)$	1
-------------------	---

mod(*Matrise1*, *Matrise2*) ⇒ *matrise*

$\text{mod}(-7,3)$	2
--------------------	---

Returnerer det første argumentet modulo det andre argumentet slik som definert ved identitetene:

$\text{mod}(7,-3)$	-2
--------------------	----

$\text{mod}(-7,-3)$	-1
---------------------	----

$\text{mod}(\{12,-14,16\},\{9,7,-5\})$	$\{3,0,-4\}$
--	--------------

$\text{mod}(x,0) = x$

$\text{mod}(x,y) = x - y \text{ floor}(x/y)$

Hvis det andre argumentet ikke er null, er resultatet periodisk i dette argumentet. Resultatet er enten null eller det har samme fortegn som det andre argumentet.

Hvis argumentene er to lister eller matriser, returneres en liste eller matrise som inneholder modulen av hvert par av samsvarende elementer.

Merk: Se også *rest()*, side 154

mRow() (mRad)

mRow(*Uttr*, *Matrise1*, *Indeks*) ⇒ *matrise*

Returnerer en kopi av *Matrise1* med hvert element i rad *Indeks* i *Matrise1* multiplisert med *Uttr*.

$\text{mRow}\left(\frac{-1}{3}, \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}, 2\right)$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -1 & -4 \\ 3 & \end{bmatrix}$
---	---

mRowAdd() (mRadAdd)Katalog >

mRowAdd(*Utrr*, *Matrise1*, *Indeks1*,
Indeks2) ⇒ *matrise*

Returnerer en kopi av *Matrise1* med hvert element i rad *Indeks2* i *Matrise1* erstattet med:

$$\text{mRowAdd}\left(-3, \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}, 1, 2\right) \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 0 & -2 \end{bmatrix}$$

$$\text{mRowAdd}\left(n, \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}, 1, 2\right) \quad \begin{bmatrix} a & b \\ a \cdot n + c & b \cdot n + d \end{bmatrix}$$

$$Utrr \times \text{rad Indeks1} + \text{rad Indeks2}$$

MultRegkatalog >

MultReg *Y*, *X1*[,*X2*[,*X3*,...[,*X10*]]]

Beregner multiple lineære regresjoner av liste *Y* for listene *X2*, *X2*, ..., *X10*. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183).

Alle listene må ha samme dimensjon.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $b_0 + b_1 \cdot x_1 + b_2 \cdot x_2 + \dots$
stat.b0, stat.b1, ...	Regresjonskoeffisienter
stat.R ²	Multipel determinasjonskoeffisient
stat.ŷ List	$\hat{y} \text{ List} = b_0 + b_1 \cdot x_1 + \dots$
stat.Resid	Residualene fra regresjonen

MultRegIntervalskatalog >

MultRegIntervals *Y*, *X1*[,*X2*[,*X3*,...[,*X10*]]], *XVerListe*[,*CNivå*]

Beregner en predikert *y*-verdi, et prediksjonsintervall med nivå *C* for én enkelt observasjon, og et konfidensintervall med nivå *C* for den gjennomsnittlige responsen.

En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183).

Alle listene må ha samme dimensjon.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $b_0 + b_1 \cdot x_1 + b_2 \cdot x_2 + \dots$
stat. $\hat{y}$	Et punkttestimat: $\hat{y} = b_0 + b_1 \cdot x_1 + \dots$ for <i>XVerListe</i>
stat.dfError	Feilens frihetsgrader
stat.CLower, stat.CUpper	Konfidensintervall for gjennomsnittlig respons
stat.ME	Konfidensintervall feilmargen
stat.SE	Standardfeil for gjennomsnittlig respons
stat.LowerPred, stat.UpperPred	Prediksjonsintervall for én enkeltobservasjon
stat.MEPred	Prediksjonsintervallets feilmargen
stat.SEPred	Standardfeil for prediksjonen
stat.bList	Liste over regresjonskoeffisienter, $\{b_0, b_1, b_2, \dots\}$
stat.Resid	Residualene fra regresjonen

MultRegTests

MultRegTests *Y, X1[,X2[,X3,...[,X10]]]*

Multipel lineær regresjonstest beregner en multipel lineær regresjon på de angitte dataene og beregner den globale statistiske *F*- og *t*-testobservatoren for koeffisientene.

En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183).

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $b_0 + b_1 \cdot x_1 + b_2 \cdot x_2 + \dots$

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.F	Global statistisk F -testobservator
stat.PVal	P-verdi knyttet til global F -observator
stat.R ²	Multipel determinasjonskoeffisient
stat.AdjR ²	Justert multipel determinasjonskoeffisient
stat.s	Standardavvik for feilen
stat.DW	Durbin-Watson-observator. Brukes for å bestemme om første ordens autokorrelasjon er til stede i modellen
stat.dfReg	Regresjonens frihetsgrader
stat.SSReg	Regresjonens kvadratsum
stat.MSReg	Regresjonens kvadratgjennomsnitt
stat.dfError	Feilens frihetsgrader
stat.SKvFeil	Feilens kvadratsum
stat.MSError	Feilens kvadratgjennomsnitt (gjennomsnittlig kvadratavvik)
stat.bList	{b ₀ , b ₁ , ...} Liste over koeffisienter
stat.tList	Liste over statistiske t -observatorer, én for hver koeffisient i bList
stat.PList	Liste over P-verdier for hver t -observator
stat.SEList	List over standardfeil for koeffisientene i bList
stat.ŷList	$\hat{y} \text{ List} = b_0 + b_1 \cdot x_1 + \dots$
stat.Resid	Residualene fra regresjonen
stat.sResid	Standardiserte residualer. Beregnes ved å dividere en restverdi (residual) med dens standardavvik
stat.CookDist	Cooks distanse. Mål for innflytelsen av en observasjon basert på residual og stigning
stat.Leverage	Mål for hvor langt verdiene for den uavhengige variabelen er fra gjennomsnittsverdiene

N

nand (ikke både...og)

  -taster

BoolskUttr1 **nand** *BoolskUttr2* returnerer
Boolsk uttrykk

$x \geq 3$ and $x \geq 4$

$x \geq 4$

$x \geq 3$ nand $x \geq 4$

$x < 4$

BoolskListe1 **nand** *BoolskListe2*
returnerer *Boolsk liste*

BoolskMatrise1 **nand** *BoolskMatrise2*
returnerer *Boolsk matrise*

Returnerer negasjon av en logisk and-handling på de to argumentene. Returnerer sann, usann eller en forenklet form av ligningen.

For lister og matriser, returneres sammenlikninger element for element.

Heltall1 **nand** *Heltall2* $\Rightarrow$ *heltall*

Sammenlikner to reelle heltall bit-for-bit med en nand-handling. Internt er begge heltallene omregnet til 64-biters binære tall med fortegn. Når tilsvarende biter sammenliknes, er resultatet 0 hvis begge bitene er 1; ellers er resultatet 1. Den returnerte verdien representerer bit-resultatene og vises i grunntallmodus.

Du kan skrive inn heltallene med hvilket som helst grunntall. Hvis du skriver inn en binær eller heksadesimal verdi, må du bruke hhv. prefiks 0b eller 0h. Uten slik prefiks blir heltall behandlet som desimalt (grunntall 10).

3 and 4	0
3 nand 4	-1
$\{1,2,3\}$ and $\{3,2,1\}$	$\{1,2,1\}$
$\{1,2,3\}$ nand $\{3,2,1\}$	$\{-2,-3,-2\}$

nCr() (antKomb)

Katalog >

nCr(*Uttr1*, *Uttr2*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

For heltall *Uttr1* og *Uttr2* der $Uttr1 \geq Uttr2 \geq 0$, er **nCr()** et antall kombinasjoner av *Uttr1*, som tar *Uttr2* om gangen. (Dette er også kjent som en binomisk koeffisient.) Begge argumentene kan være heltall eller symbolske uttrykk.

$nCr(z,3)$	$\frac{z \cdot (z-2) \cdot (z-1)}{6}$
$Ans z=5$	10
$nCr(z,c)$	$\frac{z!}{c! \cdot (z-c)!}$
Ans	$\frac{1}{c!}$
$nPr(z,c)$	$c!$

nCr(*Uttr1*, 0) $\Rightarrow$ 1

nCr(*Uttr1*, *negHeltall*) $\Rightarrow$ 0

nCr(*Uttr1*, *posHeltall*) $\Rightarrow Uttr1 \cdot$

nCr() (antKomb)Katalog >

$(U_{tr1}-1) \dots (U_{tr1}-posHeltall+1)/posHeltall!$

$nCr(U_{tr1}, ikke-heltall) \Rightarrow uttrykk! / ((U_{tr1}-ikkeHeltall)! \cdot ikkeHeltall!)$

$nCr(Liste1, Liste2) \Rightarrow liste$

$nCr(\{5,4,3\}, \{2,4,2\})$	$\{10,1,3\}$
-----------------------------	--------------

Returnerer en liste over kombinasjoner basert på samsvarende elementpar i de to listene. Argumentene må ha samme listestørrelse.

$nCr(Matrise1, Matrise2) \Rightarrow matrise$

$nCr\left(\begin{bmatrix} 6 & 5 \\ 4 & 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} 15 & 10 \\ 6 & 3 \end{bmatrix}$
--	--

Returnerer en matrise av kombinasjoner basert på samsvarende elementpar i de to matrisene. Argumentene må ha samme matrisestørrelse.

nDerivative()Katalog >

$nDerivative(U_{tr1}, Var = Verdi [, Orden]) \Rightarrow verdi$

$nDerivative(x , x=1)$	1
-------------------------	---

$nDerivative(x , x) _{x=0}$	undef
------------------------------	-------

$nDerivative(U_{tr1}, Var [, Orden]) | Var = Verdi \Rightarrow verdi$

$nDerivative(\sqrt{x-1}, x) _{x=1}$	undef
-------------------------------------	-------

Returnerer den numeriske deriverte som er beregnet ved hjelp av automatiske derivasjonsmetoder.

Hvis *verdi* er spesifisert, opphever den eventuell forhåndsstilt verdi eller aktuell "|" erstatning for variabelen.

Den deriverte må være av orden 1 eller 2.

newList() (nyListe)Katalog >

$newList(numElementer) \Rightarrow liste$

$newList(4)$	$\{0,0,0,0\}$
--------------	---------------

Returnerer en liste med en dimensjon lik *numElementer*. Hvert element er null.

newMat() (nyMat)Katalog >

$newMat(numRader, numKolonner) \Rightarrow matrise$

$newMat(2,3)$	$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$
---------------	--

Returnerer en matrise med bare nuller med dimensjonen *numRader* og *numKolonner*.

nfMax()

nfMax(*Uttr1*, *Var*) $\Rightarrow$ *verdi*

$\text{nfMax}(x^2 - 2 \cdot x - 1, x)$	-1.
--	-----

nfMax(*Uttr1*, *Var*, *nedGrense*) $\Rightarrow$ *verdi*

$\text{nfMax}(0.5 \cdot x^3 - x - 2, x, -5, 5)$	5.
---	----

nfMax(*Uttr1*, *Var*, *nedGrense*,
øvGrense) $\Rightarrow$ *verdi*

nfMax(*Uttr1*, *Var*) | *nedGrense* $\leq$ *Var*
 $\leq$ *øvGrense* $\Rightarrow$ *verdi*

Returnerer et forslag til numerisk verdi av variabel *Var*, der lokalt maksimum av *Uttr1* forekommer.

Hvis du setter *nedGrens* og *øvGrens*, ser funksjonen i det lukkede intervallet [*nedGrens*, *øvGrens*] etter lokalt maksimum.

Merk: Se også **fMax()** og **d()**.

nfMin()

nfMin(*Uttr1*, *Var*) $\Rightarrow$ *verdi*

$\text{nfMin}(x^2 + 2 \cdot x + 5, x)$	-1.
--	-----

nfMin(*Uttr1*, *Var*, *nedGrense*) $\Rightarrow$ *verdi*

$\text{nfMin}(0.5 \cdot x^3 - x - 2, x, -5, 5)$	-5.
---	-----

nfMin(*Uttr1*, *Var*, *nedGrense*,
øvGrense) $\Rightarrow$ *verdi*

nfMin(*Uttr1*, *Var*) | *nedGrense* $\leq$ *Var*
 $\leq$ *øvGrense* $\Rightarrow$ *verdi*

Returnerer et forslag til numerisk verdi av variabel *Var*, der lokalt minimum av *Uttr1* forekommer.

Hvis du setter *nedGrens* og *øvGrens*, ser funksjonen i det lukkede intervallet [*nedGrens*, *øvGrens*] etter lokalt minimum.

Merk: Se også **fMin()** og **d()**.

nInt()

Katalog >

nInt(*Uttr1*, *Var*, *Nedre*, *Øvre*)⇒*uttrykk*

Hvis integranden *Uttr1* ikke inneholder andre verdier enn *Var*, og hvis *Nedre* og *Øvre* er konstanter, positiv ∞, eller negativ ∞, så returnerer **nInt()**en tilnærmet av ∫ (*Uttr1*, *Var*, *Nedre*, *Øvre*). Denne tilnærmede er et veiet gjennomsnitt av noen utvalgsverdier av integranden i intervallen *Nedre*<*Var*<*Øvre*.

Målet er seks signifikante sifre. Den adaptive algoritmen slutter når det er sannsynlig at målet er nådd, eller når det er usannsynlig at ekstra utvalg vil gi nevneverdig forbedring.

Det kommer til syne et varsel (“Tvilsom nøyaktighet”) når det ser ut til at målet ikke er nådd.

Nest **nInt()** å utføre multiippel numerisk integrasjon. Integrasjonsgrensene kan avhenge av integrasjonsvariabler utenfor dem.

Merk: Se også **∫()**, side 218.

$$\text{nInt}\left(e^{-x^2}, x, -1, 1\right)$$

1.49365

$$\text{nInt}\left(\cos(x), x, \pi, \pi+1. \text{E-}12\right)$$

-1.04144E-12

$$\int_{-\pi}^{\pi+10^{-12}} \cos(x) dx \quad -\sin\left(\frac{1}{1000000000000}\right)$$

$$\text{nInt}\left(\text{nInt}\left(\frac{e^{-x \cdot y}}{\sqrt{x^2-y^2}}, y, -x, x\right), x, 0, 1\right)$$

3.30423

nom()

Katalog >

nom(*effektivRente*, *CpY*)⇒*verdi*

Finansiell funksjon som omregner den årlige effektive renten *effektivRente* til en nominell rente, gitt *CpY* som antall renteperioder perioder per år.

effektivRente må være et reelt tall, og *CpY* må være et reelt tall > 0.

Merk: Se også **eff()**, side 60.

$$\text{nom}(5.90398, 12)$$

5.75

nor (verken ... eller)

ctrl

=

taster

*BoolskUttr1***nor***BoolskUttr2* returnerer *Boolsk* uttrykk

$$x \geq 3 \text{ or } x \geq 4$$

$x \geq 3$

*BoolskListe1***nor***BoolskListe2* returnerer *Boolsk* liste

$$x \geq 3 \text{ nor } x \geq 4$$

$x < 3$

BoolskMatrise1 **nor** *BoolskMatrise2*
returnerer *Boolsk matrise*

Returnerer negasjon av en logisk or-handling på de to argumentene. Returnerer sann, usann eller en forenklet form av ligningen.

For lister og matriser, returneres sammenlikninger element for element.

Heltall1 **nor** *Heltall2* $\Rightarrow$ *heltall*

Sammenlikner to reelle heltall bit-for-bit med en nor-handling. Internt er begge heltallene omregnet til 64-biters binære tall med fortegn. Når tilsvarende biter sammenliknes, er resultatet 1 hvis begge bitene er 1; ellers er resultatet 0. Den returnerte verdien representerer bit-resultatene og vises i grunntallmodus.

Du kan skrive inn heltallene med hvilket som helst grunntall. Hvis du skriver inn en binær eller heksadesimal verdi, må du bruke hhv. prefiks 0b eller 0h. Uten slik prefiks blir heltall behandlet som desimalt (grunntall 10).

3 or 4	7
3 nor 4	-8
$\{1,2,3\}$ or $\{3,2,1\}$	$\{3,2,3\}$
$\{1,2,3\}$ nor $\{3,2,1\}$	$\{-4,-3,-4\}$

norm()

katalog >

norm(*Matrise*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

norm(*Vektor*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

Returnerer Frobenius-normen.

$\text{norm}\left(\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}\right)$	$\sqrt{a^2+b^2+c^2+d^2}$
$\text{norm}\left(\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}\right)$	$\sqrt{30}$
$\text{norm}\left(\begin{bmatrix} 1 & 2 \end{bmatrix}\right)$	$\sqrt{5}$
$\text{norm}\left(\begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}\right)$	$\sqrt{5}$

normalLine()katalog > **normalLine**(*Uttr1*,*Var*,*Punkt*) $\Rightarrow$ uttrykk**normalLine**(*Uttr1*,*Var*=*Punkt*) $\Rightarrow$ uttrykk

Returnerer normallinjen til kurven som er representert av *Uttr1* i punktet angitt av *Var*=*Punkt*.

Sørg for at den uavhengige variabelen ikke er definert. Hvis for eksempel $f1(x):=5$ og $x:=3$, vil **normalLine**(**f1**(x), x ,2) returnere "false" ("usann").

$\text{normalLine}(x^2, x, 1)$	$\frac{3}{2} \cdot \frac{x}{2}$
$\text{normalLine}((x-3)^2 - 4, x, 3)$	$x=3$
$\text{normalLine}\left(\frac{1}{x^3}, x=0\right)$	0
$\text{normalLine}(\sqrt{ x }, x=0)$	undef

normCdf()Katalog >

normCdf(*nedreGrense*,*øvreGrense*[, μ [σ]]) $\Rightarrow$ tall hvis *nedreGrense* og *øvreGrense* er tall, liste hvis *nedreGrense* og *øvreGrense* er lister

Beregner sannsynligheten i normalfordelingen mellom *nedreGrense* og *øvreGrense* for den angitte μ (standard=0) og σ (standard=1).

For $P(X \leq \text{øvreGrense})$, sett *nedreGrense* = $-\infty$.

normPdf()Katalog >

normPdf(*XVerdi*[[μ [σ]]) $\Rightarrow$ tall hvis *XVerdi* er et tall, liste hvis *XVerdi* er en liste

Beregner sannsynlighetstetthet for normalfordelingen ved en spesifisert *XVerdi*-verdi for spesifisert μ og σ .

not (ikke)Katalog > **not** *BoolsUttr1* $\Rightarrow$ Boolsk uttrykk

Returnerer sann, usann eller en forenklet form av argumentet.

not *Heltall1* $\Rightarrow$ heltall

$\text{not}(2 \geq 3)$	true
$\text{not}(x < 2)$	$x \geq 2$
not not innocent	<i>innocent</i>

I heksades grunntall-modus:

Viktig: Null, ikke bokstaven O.

Returnerer tallets komplement av et reelt heltall. Internt er *Heltall1* omregnet til et 64-biters binært tall med fortegn. Verdien av hver bit er forskjøvet (0 blir til 1 og motsatt) for tallets komplement. Resultatene vises i forhold til grunntall-modusen.

Du kan skrive inn heltallet med hvilket som helst grunntall. Hvis du skriver inn en binær eller heksadesimal verdi, må du bruke hhv. prefiks 0b eller 0h. Uten prefiks blir heltallet behandlet som et desimalt tall (grunntall 10).

Hvis du oppgir et desimalt heltall som er for stort for et 64-bit binært tall med fortegn, vil en symmetrisk modulusoperasjon bli brukt til å konvertere tallet inn i gyldig verdiområde. For mer informasjon, se **►Base2**, side 18.

not 0h7AC36	0hFFFFFFFFFFFF853C9
-------------	---------------------

I binær grunntall-modus:

0b100101 ►Base10	37
------------------	----

not 0b100101

0b11111111111111111111111111111111 ►	
--------------------------------------	--

not 0b100101 ►Base10	-38
----------------------	-----

For å se hele resultatet, trykk på ▲ og bruk så ◀ og ▶ for å bevege markøren.

Merk: Et binært innlegg kan bestå av opptil 64 siffer (i tillegg til prefikset 0b). Et heksadesimalt innlegg kan bestå av opptil 16 siffer.

nPr() (antPerm)

Katalog >

nPr(*Uttr1*, *Uttr2*) ⇒ *uttrykk*

For heltall *Uttr1* og *Uttr2* der $Uttr1 \geq Uttr2$, er **nPr()** et antall permutasjoner av *Uttr1* som tar *Uttr2* om gangen. Begge argumentene kan være heltall eller symbolske uttrykk.

nPr(*Uttr1*, 0) ⇒ 1

nPr(*Uttr1*, *negHeltall*) ⇒ $1 / ((Uttr1 + 1) \cdot (Uttr1 + 2) \cdot \dots \cdot (Uttr1 - \text{negHeltall}))$

nPr(*Uttr1*, *posHeltall*) ⇒ $Uttr1 \cdot (Uttr1 - 1) \cdot \dots$

(*Uttr1* *posHeltall* + 1)

nPr(*Uttr1*, *ikkeHeltall*) ⇒ $Uttr1! / (Uttr1 - \text{ikkeHeltall})!$

nPr(*Liste1*, *Liste2*) ⇒ *liste*

$nPr(z, 3)$	$z \cdot (z-2) \cdot (z-1)$
$Ans z=5$	60
$nPr(z, -3)$	$\frac{1}{(z+1) \cdot (z+2) \cdot (z+3)}$
$nPr(z, c)$	$\frac{z!}{(z-c)!}$
$Ans \cdot nPr(z-c, -c)$	1

$nPr(\{5, 4, 3\}, \{2, 4, 2\})$	$\{20, 24, 6\}$
---------------------------------	-----------------

nPr() (antPerm)Katalog >

Returnerer en liste over permutasjoner basert på samsvarende elementpar i de to listene. Argumentene må ha samme listestørrelse.

nPr(*Matrise1*, *Matrise2*) $\Rightarrow$ *matrise*

Returnerer en matrise av permutasjoner basert på tilsvarende elementpar i de to matrisene. Argumentene må ha samme matrisestørrelse.

$\text{nPr}\left(\begin{bmatrix} 6 & 5 \\ 4 & 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} 30 & 20 \\ 12 & 6 \end{bmatrix}$
---	---

npv()Katalog >

npv(*Rentefot*, *CFO*, *CFListe*[, *CFFrekv*])

Finansiell funksjon som beregner netto nåverdi; summen av nåverdier for kontantstrøm inn og ut. Et positivt resultat for npv forteller at en investering er lønnsom.

$\text{list1} := \{6000, -8000, 2000, -3000\}$	$\{6000, -8000, 2000, -3000\}$
$\text{list2} := \{2, 2, 2, 1\}$	$\{2, 2, 2, 1\}$
$\text{npv}(10, 5000, \text{list1}, \text{list2})$	4769.91

Rentefot er den renten som trekkes fra kontantstrømmene (pengekostnadene) over en periode.

CFO er kontantstrømmen ved start kl. 0; den må være et reelt tall.

CFListe er en liste med kontantstrømbeløp etter den innledende kontantstrømmen *CFO*.

CFFrekv er en liste der hvert element spesifiserer frekvensen av forekomsten for et gruppert (konsekutivt) kontantstrømbeløp, som er det tilsvarende elementet til *CFListe*. Grunninnstilling er 1; hvis du legger inn verdier, må dette være positive heltall < 10.000.

nSolve() (nLøs)Katalog >

nSolve(*Ligning*, *Var*[=*Forslag*]) $\Rightarrow$ *tall eller feil_streng*

$\text{nSolve}(x^2 + 5 \cdot x - 25 = 9, x)$	3.84429
$\text{nSolve}(x^2 = 4, x = -1)$	-2.
$\text{nSolve}(x^2 = 4, x = 1)$	2.

nSolve(*Ligning*, *Var*[=*Forslag*], *nedGrense*)
 $\Rightarrow$ *tall eller feil_streng*

nSolve(*Ligning*, *Var*
[=*Forslag*], *nedGrense*, *øvreGrense*) $\Rightarrow$ *tall*
eller *feil_streng*

nSolve(*Ligning*, *Var*[=*Forslag*]) |
nedGrense $\leq$ *Var* $\leq$ *øvreGrense* $\Rightarrow$ *tall* eller
feil_streng

Søker iterativt etter en tilnærmet reell
numerisk løsning for *Ligning* i variabelen.
Spesifiser variabelen som:

variabel

– eller –

variabel = *reelt tall*

For eksempel er x gyldig, og det er $x=3$
også.

nSolve() er ofte mye raskere enn **solve()**
eller **zeros()**, særlig hvis du bruker “|”
operatoren for å begrense søket til et
relativt lite intervall som inneholder en
eksakt eller enkel løsning.

nSolve() prøver å bestemme enten ett punkt
der rest er null, eller to relativt nære
punkter, der rest har motsatte fortegn og
størrelsen på resten ikke er for stor. Hvis
den ikke kan oppnå dette med et lite antall
utvalgspunkter, returnerer den strengen
“fant ingen løsning.”

Merk: Se også **cSolve()**, **cZeros()**, **solve()** og
zeros().

Merk: Hvis det foreligger flere løsninger,
kan du bruke et forslag som hjelp for å finne
en spesiell løsning.

$\text{nSolve}(x^2 + 5 \cdot x - 25 = 9, x) x < 0$	-8.84429
$\text{nSolve}\left(\frac{(1+r)^{24}-1}{r} = 26, r\right) r > 0 \text{ and } r < 0.25$	0.006886
$\text{nSolve}(x^2 = -1, x)$	"No solution found"

O

OneVar (EnVar)

OneVar [*1*], *X* [, *Frekv*]
[, *Kategori*, *Inkludert*]]

OneVar[*n*], *X1*, *X2* [, *X3* [, ... [, *X20*]]]

Beregner en-variabel-statistikker med opptil
20 lister. En oversikt over resultatene lagres
i *stat.results*-variabelen (side 183).

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X-argumentene er datalister.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hver korresponderende *X*-verdi forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall ≥ 0 .

Kategori er en liste med numeriske kategorikoder for de korresponderende *X*-verdiene.

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

Et tomt (åpent) element i enhver av listene *X*, *Frekv* eller *Kategori* resulterer i et åpent (tomt) element for det tilsvarende elementet til alle disse listene. Et tomt element i enhver av listene fra *X1* til *X20* resulterer i et åpent (tomt) element for det tilsvarende elementet i alle disse listene. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat. $\bar{x}$	Gjennomsnitt av x-verdier
stat. Σx	Sum av x-verdier
stat. Σx^2	Sum av x^2 -verdier
stat.sx	Utvalgets standardavvik av x
stat. x	Populasjonens standardavvik av x
stat.n	Antall datapunkter
stat.MinX	Minimum av x-verdier
stat.Q ₁ X	Første kvartil av x
stat.MedianX	Median av x
stat.Q ₃ X	Tredje kvartil av x
stat.MaxX	Maksimum av x-verdier

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.SSX	Sum av kvadratavvik fra gjennomsnittet av x

or (eller)

Katalog >

BoolskUttr1 **or** *BoolskUttr2* returnerer
Boolsk uttrykk

$x \geq 3$ or $x \geq 4$

$x \geq 3$

BoolskListe1 **or** *BoolskListe2* returnerer
Boolsk liste

Define $g(x) = \text{Func}$

Done

If $x \leq 0$ or $x \geq 5$

Goto end

Return $x \cdot 3$

Lbl end

EndFunc

BoolskMatrise1 **or** *BoolskMatrise2*
returnerer *Boolsk* matrise

Returnerer sann eller usann eller en
forenklet form av opprinnelig uttrykk.

Returnerer sann hvis ett eller begge
uttrykkene er sanne. Returnerer usann kun
hvis begge uttrykkene behandles som
usanne.

$g(3)$

9

$g(0)$

A function did not return a value

Merk: Se **xor**.

Merk for å legge inn eksemplet: For
anvisninger om hvordan du legger inn
flerlinjede program- og
funksjonsdefinisjoner, se avsnittet
Kalkulator i produkthåndboken.

Heltall1 **or** *Heltall2* **heltall**

Sammenlikner to reelle heltall bit-for-bit
med en or-handling. Internt er begge
heltallene omregnet til 64-biters binære tall
med fortegn. Når tilsvarende biter
sammenliknes, er resultatet 1 hvis minst en
av bitene er 1; resultatet er 0 bare hvis
begge bitene er 0. Den returnerte verdien
representerer bit-resultatene og vises i
grunntall-modus.

Du kan skrive inn heltallene med hvilket
som helst grunntall. Hvis du skriver inn en
binær eller heksadesimal verdi, må du
bruke hhv. prefiks 0b eller 0h. Uten slik
prefiks blir heltall behandlet som desimalt
(grunntall 10).

I heksades grunntall-modus:

0h7AC36 or 0h3D5F

0h7BD7F

Viktig: Null, ikke bokstaven O.

I binær grunntall-modus:

0b100101 or 0b100

0b100101

Merk: Et binært innlegg kan bestå av opptil
64 siffer (i tillegg til prefikset 0b). Et
heksadesimalt innlegg kan bestå av opptil 16
siffer.

Hvis du oppgir et desimalt heltall som er for stort for et 64-bit binært tall med fortegn, vil en symmetrisk modulusoperasjon bli brukt til å konvertere tallet inn i gyldig verdiområde. For mer informasjon, se **►Base2**, side 18.

Merk: Se **xor**.

ord() (num. tegnkode)

ord(*Streng*) $\Rightarrow$ *heltall*

ord(*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste*

Returnerer numerisk kode for de første tegnene i tegnstreng *Streng*, eller en liste over de første tegnene i hvert listeelement.

<code>ord("hello")</code>	104
<code>char(104)</code>	"h"
<code>ord(char(24))</code>	24
<code>ord({"alpha", "beta"})</code>	{ 97, 98 }

P**►Rx()**

►Rx(*rUtr*, *θUtr*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

I Radian-vinkelmodus:

►Rx(*rListe*, *θListe*) $\Rightarrow$ *liste*

►Rx(*rMatrise*, *θMatrise*) $\Rightarrow$ *matrise*

Returnerer ekvivalent x-koordinat av (*r*, *θ*) paret.

<code>►Rx(r, θ)</code>	$\cos(\theta) \cdot r$
<code>►Rx(4, 60°)</code>	2
<code>►Rx({-3, 10, 1.3}, {π/3, π/4, 0})</code>	$\left\{ \frac{-3}{2}, 5\sqrt{2}, 1.3 \right\}$

Merk: *θ*-argumentet tolkes enten som grader, gradianer eller radianer, avhengig av aktuell vinkelmodus. Hvis argumentet er et uttrykk, kan du bruke °, G eller r for å hoppe over vinkelmodus-innstillingen midlertidig.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive **►R@>Rx** (...).

►Ry()

►Ry(*rUtr*, *θUtr*) $\Rightarrow$ *Utr*

I Radian-vinkelmodus:

►Ry(*rListe*, *θListe*) $\Rightarrow$ *liste*

P►Ry(*rMatrise*, *θMatrise*) $\Rightarrow$ *matrise*

Returnerer ekvivalent y-koordinat av (r, θ)-paret.

Merk: θ-argumentet tolkes enten som grader, gradianer eller radianer, avhengig av aktuell vinkelmodus. Hvis argumentet er et uttrykk, kan du bruke °, G eller r for å hoppe over vinkelmodus-innstillingen midlertidig.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive **P@>Ry** (...).

$P\blacktriangleright Ry(r, \theta)$	$\sin(\theta) \cdot r$
$P\blacktriangleright Ry(4, 60^\circ)$	$2 \cdot \sqrt{3}$
$P\blacktriangleright Ry\left(\{-3, 10, 1.3\}, \left\{\frac{\pi}{3}, \frac{\pi}{4}, 0\right\}\right)$	$\left\{\frac{-3 \cdot \sqrt{3}}{2}, -5 \cdot \sqrt{2}, 0\right\}$

PassErr (SendFeil)

PassErr

Sender en feil til neste nivå.

Hvis systemvariabelen *feilKode* er null, gjør ikke **PassErr** noenting.

Else-leddet i **Try...Else...EndTry**-blokken bør bruke **ClrErr** eller **PassErr**. Hvis feilen skal bearbeides eller ignorerer, bruk **ClrErr**. Hvis det ikke er kjent hva som skal gjøres med feilen, bruk **PassErr** for å sende den til den neste feilbehandleren. Hvis det ikke er flere ventende **Try...Else...EndTry** feilbehandlere, vises feil-dialogboksen som normalt.

Merk: Se også **ClrErr (SlettFeil)**, side 26, og **Try**, side 198.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkt håndboken.

For et eksempel på **PassErr**, se eksempel 2 under **Try**-kommandoen, side 198.

piecewise() (stykkevis)

Katalog >

piecewise(*Utrr1* [, *Betingelse1* [, *Utrr2* [, *Betingelse2* [, ...]]]])

Returnerer definisjoner for en stykkevis definert funksjon i form av en liste. Du kan også opprette stykkevis definisjoner med en sjablon.

Merk: Se også **stykkevis-sjablon**, side 3.

Define $p(x) = \begin{cases} x, & x > 0 \\ \text{undef}, & x \leq 0 \end{cases}$	Done
$p(1)$	1
$p(-1)$	undef

poissCdf()

Katalog >

poissCdf(λ , *nedreGrense*, *øvreGrense*) $\Rightarrow$ *tall*
hvis *nedreGrense* og *øvreGrense* er tall,
liste hvis *nedreGrense* og *øvreGrense* er lister

poissCdf(λ , *øvreGrense*) (for $P(0 \leq X \leq \text{øvreGrense}) \Rightarrow$ *tall* hvis *øvreGrense* er et tall, liste hvis *øvreGrense* er en liste

Beregner en kumulativ sannsynlighet for den diskrete Poisson-fordeling med spesifisert gjennomsnitt λ .

For $P(X \leq \text{øvreGrense})$, sett *nedreGrense*=0

poissPdf()

Katalog >

poissPdf(λ , *XVerd*) $\Rightarrow$ *tall* hvis *XVerd* er et tall, *liste* hvis *XVerd* er en liste

Beregner en sannsynlighet for diskret Poisson-fordeling med spesifisert gjennomsnitt λ .

► Polar

Katalog >

Vektor ► **Polar**

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive @>**Polar**.

Viser *vektor* i polar form [$r \angle \theta$]. Vektoren må være av dimensjon 2 og kan være en rad eller en kolonne.

$\begin{bmatrix} 1 & 3. \end{bmatrix}$ ► Polar	$\begin{bmatrix} 3.16228 & \angle 1.24905 \end{bmatrix}$
$\begin{bmatrix} x & y \end{bmatrix}$ ► Polar	$\begin{bmatrix} \sqrt{x^2 + y^2} & \angle \frac{\pi \cdot \text{sign}(y)}{2} - \tan^{-1}\left(\frac{x}{y}\right) \end{bmatrix}$

Merk: ►Polar er en visningsformat-instruksjon, ikke en omregningsfunksjon. Du kan bare bruke den på slutten av en kommandolinje, og den oppdaterer ikke svar.

Merk: Se også ►Rekt, side 151.

kompleksVerdi ►Polar

Viser *kompleksVektor* i polar form.

- Grader-vinkelmodus returnerer $(r \angle \theta)$.
- Radian-vinkelmodus returnerer $re^{i\theta}$.

kompleksVerdi kan ha en hvilken som helst kompleks form. Men hvis du legger inn $re^{i\theta}$, forårsaker dette feil når vinkelmodus er grader.

Merk: Du må bruke parentes for å legge inn polar $(r \angle \theta)$.

I Radian-vinkelmodus:

$$\begin{array}{l} (3+4 \cdot i) \blacktriangleright \text{Polar} \\ e^{i \cdot \left(\frac{\pi}{2} - \tan^{-1} \left(\frac{3}{4} \right) \right)} \cdot 5 \\ \left(4 \angle \frac{\pi}{3} \right) \blacktriangleright \text{Polar} \\ e^{i \cdot \frac{\pi}{3}} \cdot 4 \end{array}$$

I Gradian-vinkelmodus:

$$(4 \cdot i) \blacktriangleright \text{Polar} \quad (4 \angle 100.)$$

I Grader-vinkelmodus:

$$(3+4 \cdot i) \blacktriangleright \text{Polar} \quad \left(5 \angle 90 - \tan^{-1} \left(\frac{3}{4} \right) \right)$$

polyCoeffs() (polyKoeffs)

polyCoeffs(Poly [,Var]) ⇒ liste

Returnerer en liste over koeffisienter av polynom *Poly* med hensyn på variabel *Var*.

Poly må være et polynomisk uttrykk i *Var*. Vi anbefaler at du ikke utelater *Var* med mindre *Poly* er et uttrykk i en enkel variabel.

$$\text{polyCoeffs}(4 \cdot x^2 - 3 \cdot x + 2, x) \quad \{4, -3, 2\}$$

$$\text{polyCoeffs}((x-1)^2 \cdot (x+2)^3) \quad \{1, 4, 1, -10, -4, 8\}$$

Utvider polynomet og velger *x* for den utelatte *Var*.

$\text{polyCoeffs}\left((x+y+z)^2, x\right)$	$\{1, 2 \cdot (y+z), (y+z)^2\}$
$\text{polyCoeffs}\left((x+y+z)^2, y\right)$	$\{1, 2 \cdot (x+z), (x+z)^2\}$
$\text{polyCoeffs}\left((x+y+z)^2, z\right)$	$\{1, 2 \cdot (x+y), (x+y)^2\}$

polyDegree() (polyGrader)

polyDegree(*Poly* [, *Var*]) $\Rightarrow$ verdi

Returnerer grader av polynomisk uttrykk *Poly* med hensyn på variabel *Var*. Hvis du utelukker *Var*, velger **polyDegree()** funksjonen en grunninnstilling fra de variablene som ligger i polynom *Poly*.

Poly må være et polynomisk uttrykk i *Var*. Vi anbefaler at du ikke utelater *Var* med mindre *Poly* er et uttrykk i en enkel variabel.

$\text{polyDegree}(5)$	0
$\text{polyDegree}(\ln(2) + \pi, x)$	0

Konstante polynomer

$\text{polyDegree}(4 \cdot x^2 - 3 \cdot x + 2, x)$	2
$\text{polyDegree}((x-1)^2 \cdot (x+2)^3)$	5

$\text{polyDegree}\left((x+y^2+z^3)^2, x\right)$	2
$\text{polyDegree}\left((x+y^2+z^3)^2, y\right)$	4
$\text{polyDegree}\left((x-1)^{10000}, x\right)$	10000

Graden kan trekkes ut, selv om koeffisientene ikke kan det. Dette er fordi graden kan trekkes ut uten å utvide polynomet.

polyEval()

polyEval(*Liste1*, *Utt1*) $\Rightarrow$ uttrykk

polyEval(*Liste1*, *Liste2*) $\Rightarrow$ uttrykk

$\text{polyEval}(\{a, b, c\}, x)$	$a \cdot x^2 + b \cdot x + c$
$\text{polyEval}(\{1, 2, 3, 4\}, 2)$	26
$\text{polyEval}(\{1, 2, 3, 4\}, \{2, -7\})$	$\{26, -262\}$

Tolker det første argumentet som koeffisienter for et polynom med fallende eksponenter, og returnerer en utregnet verdi av polynomet, innsatt verdien av det andre argumentet.

polyGcd()

Katalog >

polyGcd(*Uttr1*,*Uttr2*) $\Rightarrow$ *uttrykk*

Returnerer største felles divisor for de to argumentene.

Uttr1 og *Uttr2* må være polynomiske uttrykk.

Liste, matrise og boolske argumenter er ikke tillatt.

$\text{polyGcd}(100, 30)$	10
$\text{polyGcd}(x^2 - 1, x - 1)$	$x - 1$
$\text{polyGcd}(x^3 - 6 \cdot x^2 + 11 \cdot x - 6, x^2 - 6 \cdot x + 8)$	$x - 2$

polyQuotient() (polyKvotient)

Katalog >

polyQuotient(*Poly1*,*Poly2*
[,*Var*]) $\Rightarrow$ *uttrykk*

Returnerer kvotienten av polynom *Poly1* dividert med polynom *Poly2* med hensyn på den spesifiserte variabelen *Var*.

Poly1 og *Poly2* må være polynomiske uttrykk i *Var*. Vi anbefaler at du ikke utelater *Var* med mindre *Poly1* og *Poly2* er uttrykk i den samme enkeltvariabelen.

$\text{polyQuotient}(x - 1, x - 3)$	1
$\text{polyQuotient}(x - 1, x^2 - 1)$	0
$\text{polyQuotient}(x^2 - 1, x - 1)$	$x + 1$
$\text{polyQuotient}(x^3 - 6 \cdot x^2 + 11 \cdot x - 6, x^2 - 6 \cdot x + 8)$	x
$\text{polyQuotient}((x - y) \cdot (y - z), x + y + z, x)$	$y - z$
$\text{polyQuotient}((x - y) \cdot (y - z), x + y + z, y)$	$2 \cdot x - y + 2 \cdot z$
$\text{polyQuotient}((x - y) \cdot (y - z), x + y + z, z)$	$-(x - y)$

polyRemainder() (polyRest)

Katalog >

polyRemainder(*Poly1*,*Poly2*
[,*Var*]) $\Rightarrow$ *uttrykk*

$\text{polyRemainder}(x - 1, x - 3)$	2
$\text{polyRemainder}(x - 1, x^2 - 1)$	$x - 1$
$\text{polyRemainder}(x^2 - 1, x - 1)$	0

polyRemainder() (polyRest)**Katalog** >

Returnerer rest av polynom *Poly1* dividert med polynom *Poly2* med hensyn på den spesifiserte variabelen *Var*.

Poly1 og *Poly2* må være polynomiske uttrykk i *Var*. Vi anbefaler at du ikke utelater *Var* med mindre *Poly1* og *Poly2* er uttrykk i den samme enkeltvariabelen.

$$\begin{array}{l} \text{polyRemainder}((x-y) \cdot (y-z), x+y+z, x) \\ \quad \quad \quad -(y-z) \cdot (2 \cdot y+z) \\ \hline \text{polyRemainder}((x-y) \cdot (y-z), x+y+z, y) \\ \quad \quad \quad -2 \cdot x^2 - 5 \cdot x \cdot z - 2 \cdot z^2 \\ \hline \text{polyRemainder}((x-y) \cdot (y-z), x+y+z, z) \\ \quad \quad \quad (x-y) \cdot (x+2 \cdot y) \end{array}$$

polyRoots()**Katalog** >

polyRoots(*Poly*, *Var*) $\Rightarrow$ *liste*

polyRoots(*KoeffListe*) $\Rightarrow$ *liste*

Den første syntaksen, **polyRoots**(*Poly*, *Var*), returnerer en liste over sanne røtter av polynom *Poly* med hensyn på variabel *Var*. Hvis det ikke eksisterer noen sanne røtter, returneres en tom liste: { }.

Poly må være et polynom i én variabel.

Den andre syntaksen, **polyRoots**(*KoeffListe*), returnerer en liste over sanne røtter for koeffisientene i *KoeffListe*.

Merk: Se også **cPolyRoots()**, side 37.

$$\begin{array}{l} \text{polyRoots}(y^3+1, y) \quad \quad \quad \{-1\} \\ \hline \text{cPolyRoots}(y^3+1, y) \\ \quad \quad \quad \left\{ -1, \frac{1}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2}i, \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{3}}{2}i \right\} \\ \hline \text{polyRoots}(x^2+2 \cdot x+1, x) \quad \quad \quad \{-1, -1\} \\ \hline \text{polyRoots}(\{1, 2, 1\}) \quad \quad \quad \{-1, -1\} \end{array}$$

PowerReg (PotensReg)**katalog** >

PowerReg *X*, *Y* [, *Frekv*] [, *Kategori*, *Inkluder*]]

Finner potensregresjonen $y = (a \cdot (x)^b)$ for listene *X* og *Y* med frekvensen *Frekv*. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen (side 183).

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X og *Y* er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt *X* og *Y* forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall 0.

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende *X* og *Y* -dataene.

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $a \cdot (x)^b$
stat.a, stat.b	Regresjonskoeffisienter
stat.r ²	Lineær determinasjonskoeffisient for transformerte data
stat.r	Korrelasjonskoeffisient for transformerte data ($\ln(x)$, $\ln(y)$)
stat.Resid	Residualene for potensmodellen
stat.ResidTrans	Residualene for den lineære tilpasningen av de transformerte dataene
stat.XReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>X-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.YReg	Liste over de datapunkter i den endrede <i>Y-listen</i> som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.FreqReg	Liste over frekvenser som samsvarer med <i>stat.XReg</i> og <i>stat.YReg</i>

Prgm
Blokk

Beregn GCD og vis mellomresultater.

EndPrgm

Sjablon for å opprette et egendefinert program. Må brukes med kommandoen **Define**, **Define LibPub** eller **Define LibPriv**.

Blokk kan være ett enkelt utsagn, en rekke utsagn adskilt med ":"-tegnet eller en rekke med utsagn på separate linjer.

Blokk kan være ett enkelt utsagn, en rekke utsagn adskilt med ":"-tegnet, eller en rekke med utsagn på separate linjer.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.

```
Define proggcd(a,b)=Prgm
  Local d
  While b≠0
    d:=mod(a,b)
    a:=b
    b:=d
  Disp a, " ",b
EndWhile
Disp "GCD=",a
EndPrgm
```

Done

```
proggcd(4560,450)
```

450 60

60 30

30 0

GCD=30

 Done

prodSeq()

Se $\Pi()$, side 232.

Produkt (PI)

Se $\Pi()$, side 232.

Product()

product(Liste[, Start[, slutt]]) ⇒ *uttrykk*

Returnerer produktet av elementene i *Liste*. *Start* og *Slutt* er valgfrie. De spesifiserer et elementområde.

product(MatriseI[, Start[, slutt]]) ⇒ *matrise*

Returnerer en radvektor som inneholder produktet av elementene i kolonnene i *MatriseI*. *Start* og *slutt* er alternativer. De spesifiserer et radområde.

product({ 1,2,3,4 })	24
----------------------	----

product({ 2,x,y })	$2 \cdot x \cdot y$
--------------------	---------------------

product({ 4,5,8,9 },2,3)	40
--------------------------	----

product($\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{bmatrix}$)	$\begin{bmatrix} 28 & 80 & 162 \end{bmatrix}$
--	---

product($\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{bmatrix},1,2$)	$\begin{bmatrix} 4 & 10 & 18 \end{bmatrix}$
--	---

Tomme (åpne) elementer ignoreres. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

propFrac() (ekteBrøk)

propFrac(*Uttr1*[, *Var*]) $\Rightarrow$ *uttrykk*

propFrac(*rasjonalt_tall*) returnerer *rasjonalt_tall* som summen av et heltall og en brøk som har samme fortegn og større nevner enn teller.

propFrac(*rasjonalt_uttrykk*, *Var*) returnerer summen av ekte brøk og et polynom med hensyn på *Var*. Gradene til *Var* i nevneren er større enn gradene til *Var* i telleren i hver ekte brøk. Liknende potenser av *Var* er samlet sammen. Leddene og faktorene deres er sortert med *Var* som hovedvariabel.

Hvis *Var* utelates, utvides den ekte brøken med hensyn på de fleste hovedvariablene. Koeffisientene til den polynomiske delen omgjøres så til "ekte" med hensyn på de fleste hovedvariablene og så videre.

For rasjonale uttrykk er **propFrac()** et raskere, men mindre ekstremt alternativ til **expand()**.

$$\text{propFrac}\left(\frac{4}{3}\right) \quad 1 + \frac{1}{3}$$

$$\text{propFrac}\left(\frac{-4}{3}\right) \quad -1 - \frac{1}{3}$$

$$\text{propFrac}\left(\frac{x^2+x+1}{x+1} + \frac{y^2+y+1}{y+1}, x\right)$$

$$\frac{1}{x+1} + x + \frac{y^2+y+1}{y+1}$$

$$\text{propFrac}(\text{Ans}) \quad \frac{1}{x+1} + x + \frac{1}{y+1} + y$$

Q

QR

QR *Matrise*, *qMatNavn*, *rMatNavn*{, *Tol*}

Beregner den faste QR faktoriseringen av en reell eller en kompleks matrise. De resulterende matrisene Q og R lagres til det spesifiserte *MatNavn*. Q-matrisen er enhetlig. R-matrisen er øvre trekantet.

Det flytende desimalpunktallet (9.) i *m1* gjør at resultatene må beregnes i flytende desimalpunkt-form.

Alternativt kan ethvert matriseelement behandles som null hvis absoluttverdien er mindre enn *Tol*. Denne toleransen brukes bare hvis matrisen er lagt inn med flytende desimalpunkt og ikke inneholder noen symbolske variabler som ikke er tildelt noen verdi. Ellers ignoreres *Tol*.

- Hvis du bruker   eller stiller modusen **Auto eller Tilnærmet** på Tilnærmet, utføres beregningene med flytende desimalpunktaritmetikk.
- Hvis *Tol* utelates eller ikke blir brukt, blir grunninnstillingstoleransen beregnet som:
 $5E-14 \cdot \max(\dim(\text{Matrise})) \cdot \text{radNorm}(\text{Matrise})$

Faktoriseringen QR beregnes numerisk med faste transformasjoner. Den symbolske løsningen beregnes med Gram-Schmidt. Kolonnene i *qMatNavn* er ortonormale grunnvektorer som utspenner rommet som defineres av *matrise*.

$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{bmatrix} \rightarrow mI$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{bmatrix}$
QR <i>mI,qm,rm</i> Done	
<i>qm</i>	$\begin{bmatrix} 0.123091 & 0.904534 & 0.408248 \\ 0.492366 & 0.301511 & -0.816497 \\ 0.86164 & -0.301511 & 0.408248 \end{bmatrix}$
<i>rm</i>	$\begin{bmatrix} 8.12404 & 9.60114 & 11.0782 \\ 0. & 0.904534 & 1.80907 \\ 0. & 0. & 0. \end{bmatrix}$

$\begin{bmatrix} m & n \\ o & p \end{bmatrix} \rightarrow mI$	$\begin{bmatrix} m & n \\ o & p \end{bmatrix}$
QR <i>mI,qm,rm</i> Done	
<i>qm</i>	$\begin{bmatrix} \frac{m}{\sqrt{m^2+o^2}} & \frac{-\text{sign}(m \cdot p - n \cdot o) \cdot o}{\sqrt{m^2+o^2}} \\ \frac{o}{\sqrt{m^2+o^2}} & \frac{m \cdot \text{sign}(m \cdot p - n \cdot o)}{\sqrt{m^2+o^2}} \end{bmatrix}$
<i>rm</i>	$\begin{bmatrix} \sqrt{m^2+o^2} & \frac{m \cdot n + o \cdot p}{\sqrt{m^2+o^2}} \\ 0 & \frac{m \cdot p - n \cdot o}{\sqrt{m^2+o^2}} \end{bmatrix}$

QuadReg (KvadReg)

QuadReg *X,Y[, Frekv] [, Kategori, Inkluder]]*

Finner den kvadratiske polynomiske regresjonen $y = a \cdot x^2 + b \cdot x + c$ for listene *X* og *Y* med frekvens *Frekv*. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen. (Se side 183.)

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X og *Y* er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt X og Y forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall 0.

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende X og Y -dataene.

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $a \cdot x^2 + b \cdot x + c$
stat.a, stat.b, stat.c	Regresjonskoeffisienter
stat.R ²	Determinasjonskoeffisient
stat.Resid	Residualene fra regresjonen
stat.XReg	Liste over de datapunkter i den endrede X -listen som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.YReg	Liste over de datapunkter i den endrede Y -listen som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.FreqReg	Liste over frekvenser som samsvarer med <i>stat.XReg</i> og <i>stat.YReg</i>

QuartReg

QuartReg X, Y [, *Frekv*] [, *Kategori*, *Inkluder*]]

Finner den fjerdegrads polynomiske regresjonen

$y = a \cdot x^4 + b \cdot x^3 + c \cdot x^2 + d \cdot x + e$ for listene X og Y med frekvens *Frekv*. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen. (Se side 183.)

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X og Y er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt X og Y forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall 0.

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende X og Y -dataene..

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $a \cdot x^4 + b \cdot x^3 + c \cdot x^2 + d \cdot x + e$
stat.a, stat.b, stat.c, stat.d, stat.e	Regresjonskoeffisienter
stat.R ²	Determinasjonskoeffisient
stat.Resid	Residualene fra regresjonen
stat.XReg	Liste over de datapunkter i den endrede X -listen som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.YReg	Liste over de datapunkter i den endrede Y -listen som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.FreqReg	Liste over frekvenser som samsvarer med <i>stat.XReg</i> og <i>stat.YReg</i>

R

R ► P0()

R ► P0 ($xExpr$, $yExpr$) $\Rightarrow$ uttrykk

I Grader-vinkelmodus:

R► Pθ()Katalog > **R► Pθ** (*xList*, *yList*) ⇒ *liste***R► Pθ** (*xMatrix*, *yMatrix*) ⇒ *matrise*

Returnerer tilsvarende θ-koordinat for (x,y) par-argumentene.

Merk: Resultatet returneres som en vinkel i enten grader, gradianer eller radianer, avhengig av gjeldende vinkelmodus-innstilling.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive inn **R@>Ptheta (...)**.

R► Pθ(*x*,*y*) $90 \cdot \text{sign}(y) - \tan^{-1}\left(\frac{x}{y}\right)$

I Gradian-vinkelmodus:

R► Pθ(*x*,*y*) $100 \cdot \text{sign}(y) - \tan^{-1}\left(\frac{x}{y}\right)$

I Radian-vinkelmodus:

R► Pθ(3,2) $\tan^{-1}\left(\frac{2}{3}\right)$ **R► Pθ** $\left(\begin{bmatrix} 3 & -4 & 2 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & \frac{\pi}{4} & 1.5 \end{bmatrix}\right)$ $\begin{bmatrix} 0 & \tan^{-1}\left(\frac{16}{\pi}\right) + \frac{\pi}{2} & 0.643501 \end{bmatrix}$ **R► Pr()**Katalog > **R► Pr** (*xExpr*, *yExpr*) ⇒ *uttrykk***R► Pr** (*xList*, *yList*) ⇒ *liste***R► Pr** (*xMatrix*, *yMatrix*) ⇒ *matrise*

Returnerer tilsvarende r-koordinat for (x,y) parargumentene.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive inn **R@>Pr (...)**.

I Radian-vinkelmodus:

R► Pr(3,2) $\sqrt{13}$ **R► Pr**(*x*,*y*) $\sqrt{x^2 + y^2}$ **R► Pr** $\left(\begin{bmatrix} 3 & -4 & 2 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & \frac{\pi}{4} & 1.5 \end{bmatrix}\right)$ $\begin{bmatrix} 3 & \frac{\sqrt{\pi^2 + 256}}{4} & 2.5 \end{bmatrix}$ **► Rad**Katalog > *Expr1*►Rad ⇒ *uttrykk*

Omformer argumentet til radian vinkelmåling.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive inn **R@>Ptheta (...)**.

I Grader-vinkelmodus:

(1.5)►Rad

(0.02618)^r

I Gradian-vinkelmodus:

(1.5)►Rad

(0.023562)^r

tilf()Katalog > **rand()** ⇒ *uttrykk*

Angir det tilfeldige tallet for start.

rand(#Trials) ⇒ *liste***rand()** returnerer en tilfeldig verdi mellom 0 og 1.**rand(#Trials)** returnerer en liste som inneholder *#Trials* tilfeldige verdier mellom 0 og 1.

RandSeed 1147	Done
rand(2)	{ 0.158206, 0.717917 }

tilfBin()Katalog > **randBin(*n*, *p*)** ⇒ *uttrykk***randBin(*n*, *p*, #Trials)** ⇒ *liste***randBin(*n*, *p*)** returnerer et tilfeldig reelt tall fra en spesifisert binomisk fordeling.**randBin(*n*, *p*, #Trials)** returnerer en liste som inneholder *#Trials* tilfeldige reelle tall fra en spesifisert binomisk fordeling.

randBin(80,0.5)	42
randBin(80,0.5,3)	{ 41, 32, 39 }

tilfInt()Katalog > **randInt****(*lowBound*, *upBound*)**⇒ *uttrykk***randInt****(*lowBound*, *upBound*, #Trials)** ⇒ *liste***randInt****(*lowBound*, *upBound*)**returnerer et tilfeldig heltall innen området som er spesifisert av heltallsgrensene *lowBound* og *upBound*.**randInt****(*lowBound*, *upBound*, #Trials)**returnerer en liste som inneholder *#Trials* tilfeldige heltall innen det spesifiserte området.

randInt(3,10)	5
randInt(3,10,4)	{ 9, 7, 5, 8 }

randMat()

Katalog >

randMat(numRows, numColumns) ⇒
matrise

Returnerer en matrise av heltall mellom -9 og 9 av spesifisert dimensjon.

Begge argumentene må forenkles til heltall.

RandSeed 1147	Done
randMat(3,3)	$\begin{bmatrix} 8 & -3 & 6 \\ -2 & 3 & -6 \\ 0 & 4 & -6 \end{bmatrix}$

Merk: Verdien i denne matrisen endres hver gang du trykker på **enter**.

randNorm()

Katalog >

randNorm(μ , σ) ⇒ *uttrykk*
randNorm(μ , σ , #Trials) ⇒ *liste*

randNorm(μ , σ) returnerer et desimaltall fra den spesifiserte normalfordelingen. Det kan være et hvilket som helst tall, men vil være sterkt konsentrert i intervallet $[\mu-3\cdot\sigma, \mu+3\cdot\sigma]$.

randNorm(μ , σ , #Trials) returnerer en liste som inneholder #Trials desimaltall fra den spesifiserte normalfordelingen.

RandSeed 1147	Done
randNorm(0,1)	0.492541
randNorm(3,4.5)	-3.54356

randPoly()

Katalog >

randPoly(Var, Order) ⇒ *uttrykk*

Returnerer et polynom i *Var* av den spesifiserte *Order*. Koeffisientene er tilfeldige heltall i området -9 til 9. Den ledende koeffisienten blir ikke null.

Order må være 0–99.

RandSeed 1147	Done
randPoly(x,5)	$-2\cdot x^5 + 3\cdot x^4 - 6\cdot x^3 + 4\cdot x - 6$

tilfUtv()

Katalog >

randSamp(List, #Trials[,noRepl]) ⇒ *liste*

Returnerer en liste som inneholder et tilfeldig utvalg av #Trials forsøk fra *List* med mulighet for bytte av utvalg (*noRepl*=0), eller ingen bytte av utvalg (*noRepl*=1). Grunninnstillingen er med bytte av utvalg.

Define list3={1,2,3,4,5}	Done
Define list4=randSamp(list3,6)	Done
list4	{2,3,4,3,1,2}

RandSeed Tall

Hvis *Tall* = 0, settes startverdien for tilfeldig tall-generatoren til fabrikkinnstilling. Hvis *Tall* ≠ 0, brukes det for å opprette to startverdier, som lagres i systemvariablene seed1 og seed2.

RandSeed 1147	Done
rand()	0.158206

real()

real(*Expr1*) ⇒ *uttrykk*

Returnerer den reelle delen av argumentet.

Merk: Alle ubestemte variabler behandles som reelle variabler. Se også **imag()**, page 92.

real(*List1*) ⇒ *liste*

Returnerer den reelle delen av alle elementer.

real(*Matrix1*) ⇒ *matrise*

Returnerer den reelle delen av alle elementer.

$\text{real}(2+3\cdot i)$	2
$\text{real}(z)$	z
$\text{real}(x+i\cdot y)$	x

$\text{real}(\{a+i\cdot b, 3, i\})$	$\{a, 3, 0\}$
-------------------------------------	---------------

$\text{real}\left(\begin{bmatrix} a+i\cdot b & 3 \\ c & i \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} a & 3 \\ c & 0 \end{bmatrix}$
---	--

► Rect

Vector ► **Rect**

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra datamaskintastaturet ved å skrive inn @>**Rect**.

Viser *Vector* i rektangulær form [x, y, z]. Vektoren må være av dimensjon 2 eller 3 og kan være en rad eller en kolonne.

Merk: ► **Rect** er en visningsformat-instruksjon, ikke en omregningsfunksjon. Du kan bare bruke den på slutten av en kommandolinje, og den oppdaterer ikke *ans*.

Merk: Se også ► **Polar**, side 137.

complexValue ► **Rect**

$\left(\begin{bmatrix} 3 & \angle \frac{\pi}{4} & \angle \frac{\pi}{6} \end{bmatrix}\right) \text{► Rect}$	$\begin{bmatrix} \frac{3\cdot\sqrt{2}}{4} & \frac{3\cdot\sqrt{2}}{4} & \frac{3\cdot\sqrt{3}}{2} \end{bmatrix}$
$\begin{bmatrix} a & \angle b & \angle c \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} a\cdot\cos(b)\cdot\sin(c) & a\cdot\sin(b)\cdot\sin(c) & a\cdot\cos(c) \end{bmatrix}$

I Radian-vinkelmodus:

► Rect

Katalog >

Viser *complexValue* i rektangulær form $a+bi$. *complexValue* kan ha hvilken som helst kompleks form. Men hvis du legger inn $re^{i\theta}$, forårsaker dette feil når vinkelmodus er grader.

Merk: Du må bruke parentes for å legge inn polar ($r \angle \theta$).

$$\left(4 \cdot e^{\frac{\pi}{3}}\right) \rightarrow \text{Rect} \quad 4 \cdot e^{\frac{\pi}{3}}$$

$$\left(\left(4 \angle \frac{\pi}{3}\right)\right) \rightarrow \text{Rect} \quad 2+2 \cdot \sqrt{3} \cdot i$$

I Gradian-vinkelmodus:

$$\left((1 \angle 100)\right) \rightarrow \text{Rect} \quad i$$

I Grader-vinkelmodus:

$$\left((4 \angle 60)\right) \rightarrow \text{Rect} \quad 2+2 \cdot \sqrt{3} \cdot i$$

Merk: For å skrive $\angle$, velg den fra symbollisten i Katalogen.

ref()

Katalog >

$\text{ref}(\text{Matrix}I, \text{Tol}) \Rightarrow \text{matrise}$

Returnerer eliminasjonsformen av *MatrixI*.

Alternativt kan ethvert matriseelement behandles som null hvis absoluttverdien er mindre enn *Tol*. Denne toleransen brukes bare hvis matrisen er lagt inn med flytende desimalpunkt og ikke inneholder noen symbolske variabler som ikke er tildelt noen verdi. Ellers ignoreres *Tol*.

- Hvis du bruker eller stiller modusen **Auto** eller **Tilnærmet** til Tilnærmet, utføres beregningene med flyttallsregning.
- Hvis *Tol* utelates eller ikke blir brukt, blir grunninnstillingstoleransen beregnet som:
 $5E-14 \cdot \max(\dim(\text{Matrix}I)) \cdot \text{rowNorm}(\text{Matrix}I)$

Unngå udefinerte elementer i *MatrixI*. De kan føre til uventede resultater.

Hvis for eksempel *a* er udefinert i følgende uttrykk, vises en varselmelding, og resultatet vises som:

$$\text{ref}\left(\begin{bmatrix} -2 & -2 & 0 & -6 \\ 1 & -1 & 9 & -9 \\ -5 & 2 & 4 & -4 \end{bmatrix}\right) \quad \begin{bmatrix} 1 & \frac{-2}{5} & \frac{-4}{5} & \frac{4}{5} \\ 0 & 1 & \frac{4}{7} & \frac{11}{7} \\ 0 & 0 & 1 & \frac{-62}{71} \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} \rightarrow m1 \quad \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}$$

$$\text{ref}(m1) \quad \begin{bmatrix} 1 & \frac{d}{c} \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

$$\text{ref} \left(\begin{bmatrix} a & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \right) \quad \begin{bmatrix} 1 & \frac{1}{a} & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Varslet vises fordi det generaliserte elementet $1/a$ ikke ville være gyldig for $a=0$.

Dette kan du unngå ved å lagre en verdi til a på forhånd eller ved å bruke begrensningen (" $|$ "), som vist i følgende eksempel.

$$\text{ref} \left(\begin{bmatrix} a & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \mid a=0 \right) \quad \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

Merk: Se også **rref()**, page 161.

RefreshProbeVars

RefreshProbeVars

Gir deg tilgang til sensordata fra alle tilkoblede sensorer gjennom TI-Basic-programmet.

StatusVar-verdi

Status

statusVar =0 Normal (fortsett med programmet)

Vernier DataQuest™-applikasjonen er i datainnsamlingsmodus.

statusVar =1 **Merk:** Vernier DataQuest™-applikasjonen må være i målermodus for at denne

kommandoen skal fungere.

statusVar =2 Vernier DataQuest™-applikasjonen er ikke startet.

statusVar =3 Vernier DataQuest™-applikasjonen er startet, men du har ikke koblet til noen sensorer.

Eksempel

Definer temp()=

Prgm

© Sjekk om systemet er klart

RefreshProbeVars-status

Hvis status=0, så

Disp «klar»

For n,1,50

RefreshProbeVars-status

temperatur:=meter.temperatur

Disp «temperatur:
»,temperature

Hvis temperatur>30 så

Disp «for varm»

EndIf

```

© Vent i 1 sekund mellom
utvalgene

Vent 1

EndFor

Else

Disp «ikke klar. Prøv igjen
senere»

EndIf

EndPrgm

```

Merk: Dette kan også brukes med TI-Innovator™-senter.

remain()Katalog >

remain(*Expr1*, *Expr2*) ⇒ *uttrykk*

remain(*List1*, *List2*) ⇒ *liste*

remain(*Matrix1*, *Matrix2*) ⇒ *matrise*

Returnerer resten av det første argumentet med hensyn på det andre argumentet som definert av identitetene:

remain(*x*,0) *x*
remain(*x*,*y*) $x - y \cdot \text{IPart}(x/y)$

Som en konsekvens, merk at **remain**(-*x*,*y*) – **remain**(*x*,*y*). Resultatet er enten null eller det har samme fortegn som det første argumentet.

Merk: Se også **mod()**, side 120.

remain (7,0)	7
remain (7,3)	1
remain (-7,3)	-1
remain (7,-3)	1
remain (-7,-3)	-1
remain ($\{12,-14,16\}, \{9,7,-5\}$)	$\{3,0,1\}$

remain $\left(\begin{bmatrix} 9 & -7 \\ 6 & 4 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 4 & 3 \\ 4 & -3 \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} 1 & -1 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$
---	---

ForespørKatalog >

Forespør *promptString*, *var*[, *DispFlag* [, *statusVar*]]

Forespør *promptString*, *func*(*arg1*, ...*argn*) [, *DispFlag* [, *statusVar*]]

Definere et program:

```

Definer forespør_demo()=Prgm
  Forespør "Radius: ",r
  Vis "Area = ",pi*r^2
EndPrgm

```

Programmeringskommando: Stopper programmet og viser en dialogboks med meldingen *promptString* og en inndata-boks for brukerens svar.

Når brukeren skriver inn et svar og klikker på **OK**, blir innholdet i inndata-boksen tildelt til variabel *var*.

Hvis brukeren klikker på **Avbryt**, forsetter programmet uten å godta inndata. Programmet bruker forrige verdi for *var* hvis *var* allerede var definert.

Det valgfrie argumentet *DispFlag* kan være et hvilket som helst uttrykk.

- Hvis *DispFlag* utelates eller behandles til **1**, blir prompt-meldingen og brukerens svar vist i Kalkulator-loggen.
- Hvis *DispFlag* behandles til **0**, vises ikke prompt-meldingen eller svaret i loggen.

Det valgfrie *statusVar*-argumentet gir programmet en måte å bestemme hvordan brukeren avviste dialogboksen. Merk at *statusVar* krever *DispFlag*-argumentet.

- Hvis brukeren klikket på **OK** eller trykket **Enter** eller **Ctrl+Enter**, settes variabelen *statusVar* til en verdi på **1**.
- Ellers innstilles variabelen *statusVar* til en verdi på **0**.

Argumentet *func()* lar et program lagre brukerens svar som en funksjonsdefinisjon. Denne syntaksen arbeider som om brukeren utførte kommandoen:

Definer *func(arg1, ...argn)* = *brukerens svar*

Programmet kan så bruke den definerte funksjonen *funk()*. *promptString* skal veilede brukeren i å legge inn et passende *bruker-svar* som fullfører funksjonsdefinisjonen.

Kjør programmet og skriv inn et svar:

forespør_demo()

Resultat etter trykk på **OK**:

Stråle: 6/2

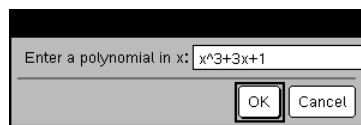
Area= 28,2743

Definere et program:

```
Definer polynom()=Prgm
  Forespør "Legg inn et polynom i
  x:",p(x)
  Vis "Reelle røtter
  er:",polyRøtter(p(x),x)
EndPrgm
```

Kjør programmet og skriv inn et svar:

polynom()

Resultat etter å ha skrevet inn x^3+3x+1 og valgt **OK**:

Reelle røtter er: {-0,322185}

Merk: Kalkulatoren Forespør -kommandoen inne i et brukerdefinert program, men ikke inne i en funksjon.

Slik stopper du et program som inneholder en **Request**-kommando inne i en infinitt løkke:

- **Grafregner:** Hold nede tasten , og trykk på flere ganger.
- **Windows®:** Hold nede tasten **F12**, og trykk på **Enter** flere ganger.
- **Macintosh®:** Hold nede tasten **F5**, og trykk på **Enter** flere ganger.
- **iPad®:** Applikasjonen viser en ledetekst. Du kan fotsette å vente, eller avbryte.

Merk: Se også **ForespørStr**, page 156.

ForespørStr

ForespørStr *promptString, var[, DispFlag]*

Programmeringskommando: Arbeider identisk med den første syntaksen i **Request**-kommandoen, bortsett fra at brukerens svar alltid tolkes som en streng. Som kontrast tolker **Request**-kommandoen svaret som et uttrykk hvis ikke brukeren setter det i anførselstegn ("").

Merk: Du kan bruke **RequestStr** -kommandoen inne i et brukerdefinert program, men ikke inne i en funksjon.

Slik stopper du et program som inneholder en **ForespørStr**-kommando i en infinitt løkke:

- **Grafregner:** Hold nede tasten , og trykk på flere ganger.
- **Windows®:** Hold nede tasten **F12**, og trykk på **Enter** flere ganger.
- **Macintosh®:** Hold nede tasten **F5**, og trykk på **Enter** flere ganger.
- **iPad®:** Applikasjonen viser en ledetekst. Du kan fotsette å vente, eller avbryte.

Definere et program:

```
Definer forespørStr_demo()=Prgm
  ForespørStr "Navnet
ditt:",navn,0
  Vis "Forespør har ",dim(navn),"
tegn."
EndPrgm
```

Kjør programmet og skriv inn et svar:

```
forespørStr_demo()
```


Resultat etter klikk på **OK** (Merk at argumentet *DispFlag* på **0** utelater prompten og svaret fra loggen):

```
forespørStr_demo()
```

Merk: Se også **Forespør**, page 154.

Svaret har 5 tegn.

Return

Katalog > **Return** [*Expr*]

Returnerer *Expr* som resultatet av funksjonen. Bruk i en **Func...EndFunc**-blokk.

Merk: Bruk **Return** uten et argument i en **Prgm...EndPrgm**-blokk for å avslutte et program.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.

```
Define factorial (nn)=
Func
Local answer, counter
1 → answer
For counter, 1, nn
answer · counter → answer
EndFor
Return answer
EndFunc

factorial (3)
```

6

right()Katalog > **right**(*List1* [, *Num*]) ⇒ *liste*

Returnerer *Num*-elementene som ligger lengst til høyre i *List1*.

Hvis du utelater *Num*, returneres alle elementer i *List1*.

right(*sourceString* [, *Num*]) ⇒ *streng*

Returnerer *Num*-tegnene som ligger lengst til høyre i tegnstreng *sourceString*.

Hvis du utelater *Num*, returneres alle elementer i *sourceString*.

right(*Comparison*) ⇒ *uttrykk*

Returnerer høyre side av en ligning eller ulikhet.

```
right( { 1, 3, -2, 4 }, 3 )      { 3, -2, 4 }
```

```
right( "Hello", 2 )           "lo"
```

```
right( x < 3 )                3
```

rk23 ()Katalog > **rk23**(*Expr*, *Var*, *depVar*, {*Var0*, *VarMax*}, *depVar0*, *VarStep* [, *difto!*]) ⇒ *matrise*

Differensialligning:

rk23(*SystemOfExpr*, *Var*, *ListOfDepVars*, {*Var0*, *VarMax*}, *ListOfDepVars0*, *VarStep* [, *difto!*]) ⇒ *matrise*

rk23(*ListOfExpr*, *Var*, *ListOfDepVars*,
{*Var0*, *VarMax*}, *ListOfDepVars0*,
VarStep, *diftol*) ⇒ *matrise*

Bruker Runge-Kutta-metoden for å løse systemet

$$\frac{d \text{depVar}}{d \text{Var}} = \text{Expr}(\text{Var}, \text{depVar})$$

med *depVar*(*Var0*)=*depVar0* i intervallet [*Var0*,*VarMax*]. Returnerer en matrise, hvis første rad definerer resultatverdiene av *Var* som definert av *VarStep*. Den andre raden definerer verdien av den første løsningskomponenten for de tilsvarende *Var*-verdiene, og så videre.

Expr er høyre side, som definerer den ordinære differensialligningen (ODE).

SystemOfExpr er et system på høyre side som definerer systemet av ODE-er (tilsvarer rekkefølgen av avhengige variabler i *ListOfDepVars*).

ListOfExpr er en liste over høyresider som definerer systemet av ODE-er (tilsvarer rekkefølgen av avhengige variabler i *ListOfDepVars*).

Var er den uavhengige variabelen.

ListOfDepVars er en liste over avhengige variabler.

{*Var0*, *VarMax*} er en liste med to elementer som forteller funksjonen at den skal integrere fra *Var0* til *VarMax*.

ListOfDepVars0 er en liste over opprinnelige verdier for avhengige variabler.

Hvis *VarStep* beregnes til et tall som ikke er null: *tegn*(*VarStep*) = *tegn*(*VarMax-Var0*) og løsninger returneres ved *Var0*+*i***VarStep* for alle *i*=0,1,2,... slik at *Var0*+*i***VarStep* er i [*var0*,*VarMax*] (får kanskje ikke en løsningsverdi ved *VarMax*).

$y'=0,001*y*(100-y)$ og $y(0)=10$

$$\text{rk23}\left\{0,001 \cdot y \cdot (100-y), t, y, \{0, 100\}, 10, 1\right\}$$

0.	1.	2.	3.	4.
10.	10.9367	11.9493	13.042	14.2

For å se hele resultatet, trykk på ▲ og bruk så ◀ og ▶ for å bevege markøren.

Samme ligning med *diftol* satt til 1.E-6

$$\text{rk23}\left\{0,001 \cdot y \cdot (100-y), t, y, \{0, 100\}, 10, 1, 1.E-6\right\}$$

0.	1.	2.	3.	4.
10.	10.9367	11.9495	13.0423	14.2189

Sammenlign resultatet ovenfor med eksakt løsning i CAS som ble funnet ved hjelp av *deLøs()* og *sekvGen()*:

$$\text{deSolve}\left\{y'=0,001 \cdot y \cdot (100-y) \text{ and } y(0)=10, t, y\right\}$$

$$y = \frac{100 \cdot (1.10517)^t}{(1.10517)^t + 9.}$$

$$\text{seqGen}\left(\frac{100 \cdot (1.10517)^t}{(1.10517)^t + 9.}, t, y, \{0, 100\}\right)$$

{ 10., 10.9367, 11.9494, 13.0423, 14.2189, 15.49 }

System av ligninger:

$$\begin{cases} y1' = -y1 + 0.1 \cdot y1 \cdot y2 \\ y2' = 3 \cdot y2 - y1 \cdot y2 \end{cases}$$

med $y1(0)=2$ og $y2(0)=5$

$$\text{rk23}\left\{\begin{cases} -y1 + 0.1 \cdot y1 \cdot y2 \\ 3 \cdot y2 - y1 \cdot y2 \end{cases}, t, \{y1, y2\}, \{0, 5\}, \{2, 5\}, 1\right\}$$

0.	1.	2.	3.	4.
2.	1.94103	4.78694	3.25253	1.82848
5.	16.8311	12.3133	3.51112	6.27245

Hvis *VarStep* beregnes til null, returneres løsningene ved "Runge-Kutta" *Var*-verdiene.

diftol er feiltoleransen (grunnverdi på 0,001).

root()

root (<i>Expr</i>) ⇒ <i>rot</i>	$\sqrt[3]{8}$	2
root (<i>Expr1</i> , <i>Expr2</i>) ⇒ <i>rot</i>	$\sqrt[3]{3}$	$\frac{1}{3^3}$
root (<i>Expr</i>) returnerer kvadratroten av <i>Expr</i> .	$\sqrt[3]{3}$	1.44225
root (<i>Expr1</i> , <i>Expr2</i>) returnerer <i>Expr2</i> -roten av <i>Expr1</i> . <i>Expr1</i> kan være en reell eller kompleks flytende desimalpunkt konstant, et heltall eller en kompleks rasjonal konstant eller et generelt symbolsk uttrykk.		

Merk: Se også **mal for N.-rot**, side 1.

rotate()

rotate(*Integer1* [, *#ofRotations*]) ⇒ *heltall*

I binær grunntall-modus:

Roterer bitene i et binært heltall. Du kan angi *Integer1* i enhver basis. Den konverteres automatisk til en 64-biters binærform med fortegn. Hvis *Integer1* er for stort for denne formen, brukes en symmetrisk modulusoperasjon til å konvertere tallet inn i gyldig verdiområde. (For mer informasjon, se ► **Base2**, side 18.

rotate(0b11111111111111111111111111111111)	
0b100000000000000000000000000000001	►
rotate(256,1)	0b1000000000

For å se hele resultatet, trykk på ▲ og bruk så ◀ og ▶ for å bevege markøren.

Hvis *#ofRotations* er positiv, skjer rotasjonen til venstre. Hvis *#ofRotations* er negativ, skjer rotasjonen til høyre. Grunninnstilling er −1 (roteres én bit mot høyre).

I heksadesimal grunntall-modus:

rotate(0h78E)	0h3C7
rotate(0h78E,-2)	0h800000000000001E3
rotate(0h78E,2)	0h1E38

For eksempel i en høyre-rotasjon:

Hver bit roterer mot høyre.

0b00000000000001111010110000110101

Bit helt til høyre roterer mot venstre.

produserer:

Viktig: Hvis du vil skrive inn et binært eller heksadesimalt tall, må du alltid bruke prefikset 0b eller 0h (null, ikke bokstaven O).

0b10000000000000111101011000011010

Resultatene vises i forhold til grunntall-modusen.

rotate(ListI[,#ofRotations]) ⇒ *liste*

Returnerer en kopi av *ListI* som er rotert mot høyre eller mot venstre av *#ofRotations*-elementer. Endrer ikke *ListI*.

Hvis *#ofRotations* er positiv, skjer rotasjonen til venstre. Hvis *#ofRotations* er negativ, skjer rotasjonen til høyre. Grunninnstilling er -1 (roterer ett element mot høyre).

rotate(StringI[,#ofRotations]) ⇒ *streng*

Returnerer en kopi av *StringI* som er rotert mot høyre eller mot venstre av *#ofRotations*-tegnene. Endrer ikke *StringI*.

Hvis *#ofRotations* er positiv, skjer rotasjonen til venstre. Hvis *#ofRotations* er negativ, skjer rotasjonen til høyre. Grunninnstilling er -1 (roterer ett tegn mot høyre).

I desimalgrunntall-modus:

rotate({ 1,2,3,4 })	{ 4,1,2,3 }
rotate({ 1,2,3,4 }, -2)	{ 3,4,1,2 }
rotate({ 1,2,3,4 }, 1)	{ 2,3,4,1 }

rotate("abcd")	"dabc"
rotate("abcd", -2)	"cdab"
rotate("abcd", 1)	"bcda"

round()

round(ExprI[, digits]) ⇒ *uttrykk*

Returnerer argumentet avrundet til spesifisert antall sifre etter desimalpunktet.

digits må være et heltall i området $1-12$.

Hvis *digits* ikke er inkludert, returneres argumentet avrundet til 12 signifikante siffer.

Merk: Visning av siffermodus kan ha innvirkning på hvordan dette vises.

round(ListI[, digits]) ⇒ *liste*

Returnerer en liste over elementer avrundet til spesifisert antall sifre.

round(MatrixI[, digits]) ⇒ *matrise*

Returnerer en matrise over elementer avrundet til spesifisert antall sifre.

round(1.234567,3)	1.235
-------------------	-------

round({ $\pi, \sqrt{2}, \ln(2)$ }, 4)	{ 3.1416, 1.4142, 0.6931 }
---------------------------------------	----------------------------

round($\begin{pmatrix} \ln(5) & \ln(3) \\ \pi & e^1 \end{pmatrix}, 1$)	$\begin{bmatrix} 1.6 & 1.1 \\ 3.1 & 2.7 \end{bmatrix}$
--	--

rowAdd()Katalog >

rowAdd(*Matrix1*, *rIndex1*, *rIndex2*) ⇒ *matrise*

Returnerer en kopi av *Matrix1* med rad *rIndex2* erstattet med summen av rader *rIndex1* og *rIndex2*.

$$\text{rowAdd}\left(\begin{bmatrix} 3 & 4 \\ -3 & -2 \end{bmatrix}, 1, 2\right) \quad \begin{bmatrix} 3 & 4 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}$$

$$\text{rowAdd}\left(\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}, 1, 2\right) \quad \begin{bmatrix} a & b \\ a+c & b+d \end{bmatrix}$$

rowDim()Katalog >

rowDim(*Matrix*) ⇒ *uttrykk*

Returnerer antallet rader i *Matrix*.

Merk: Se også **colDim()**, side 27.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix} \rightarrow m1 \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix}$$

$$\text{rowDim}(m1) \quad 3$$

rowNorm()Katalog >

rowNorm(*Matrix*) ⇒ *uttrykk*

Returnerer den største summen av absoluttverdiene for elementene i radene i *Matrix*.

Merk: Alle matriseelementene må forenkles til tall. Se også **colNorm()**, side 27.

$$\text{rowNorm}\left(\begin{bmatrix} -5 & 6 & -7 \\ 3 & 4 & 9 \\ 9 & -9 & -7 \end{bmatrix}\right) \quad 25$$

rowSwap()Katalog >

rowSwap(*Matrix1*, *rIndex1*, *rIndex2*) ⇒ *matrise*

Returnerer *Matrix1* med rader *rIndex1* og *rIndex2* ombyttet.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix} \rightarrow mat \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \\ 5 & 6 \end{bmatrix}$$

$$\text{rowSwap}(mat, 1, 3) \quad \begin{bmatrix} 5 & 6 \\ 3 & 4 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}$$

rref()Katalog >

rref(*Matrix1*[, *Tol*]) ⇒ *matrise*

Returnerer den reduserte eliminasjonsformen av *Matrix1*.

$$\text{rref}\left(\begin{bmatrix} -2 & -2 & 0 & -6 \\ 1 & -1 & 9 & -9 \\ -5 & 2 & 4 & -4 \end{bmatrix}\right) \quad \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & \frac{66}{71} \\ 0 & 1 & 0 & \frac{147}{71} \\ 0 & 0 & 1 & \frac{-62}{71} \end{bmatrix}$$

Alternativt kan ethvert matriseelement behandles som null hvis absoluttverdien er mindre enn *Tol*. Denne toleransen brukes bare hvis matrisen er lagt inn med flytende desimalpunkt og ikke inneholder noen symbolske variabler som ikke er tildelt noen verdi. Ellers ignoreres *Tol*.

 $\text{rref}\left(\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}\right) \quad \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$

- Hvis du bruker   eller stiller modusen **Auto eller Tilnærmet** til Tilnærmet, utføres beregningene med flyttallsregning.
- Hvis *Tol* utelates eller ikke blir brukt, blir grunninnstillingstoleransen beregnet som:
 $5\text{E}-14 \cdot \max(\dim(\text{MatrixI})) \cdot \text{rowNorm}(\text{MatrixI})$

Merk: Se også **ref()**, page 152.

S

sec()

 tast

sec(UttrI) $\Rightarrow$ *Uttrykk*

I Grader-vinkelmodus:

sec(ListeI) $\Rightarrow$ *liste*

Returnerer sekans til *uttrykkI*, eller returnerer en liste med secant til hvert element i *listeI*.

$$\frac{\sec(45)}{\sec(\{1, 2, 3, 4\})} \quad \frac{\sqrt{2}}{\left\{ \frac{1}{\cos(1)}, 1.00081, \frac{1}{\cos(4)} \right\}}$$

Merk: Argumentet tolkes som grader, gradianer eller radianer, avhengig av aktuell vinkelmodus-innstilling. Du kan bruke $^{\circ}$, ^{G} eller ^{r} for å hoppe over vinkelmodusen midlertidig.

sec⁻¹()

 tast

sec⁻¹(UttrI) $\Rightarrow$ *Uttrykk*

I Grader-vinkelmodus:

sec⁻¹(ListeI) $\Rightarrow$ *liste*

$$\sec^{-1}(1) \quad 0$$

Returnerer vinkelen som har sekans lik *uttrykkI*, eller returnerer en liste med invers sekans til hvert element i *listeI*.

I Gradian-vinkelmodus:

$\sec^{-1}()$

 tast

Merk: Resultatet returneres som en vinkel i enten grader, gradianer eller radianer, avhengig av aktuell vinkelmodus-innstilling.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **arcsec (...)**.

$$\sec^{-1}(\sqrt{2})$$

50

I Radian-vinkelmodus:

$$\sec^{-1}(\{1,2,5\}) \quad \left\{0, \frac{\pi}{3}, \cos^{-1}\left(\frac{1}{5}\right)\right\}$$

sech()

Katalog >

sech(*Uttr1*) $\Rightarrow$ *Uttrykk*

sech(*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste*

Returnerer hyperbolsk secant av *uttrykk1*, eller returnerer en liste med hyperbolsk sekans av hvert element i *liste1*.

$$\text{sech}(3)$$

$$\frac{1}{\cosh(3)}$$

$$\text{sech}(\{1,2,3,4\})$$

$$\left\{\frac{1}{\cosh(1)}, 0.198522, \frac{1}{\cosh(4)}\right\}$$

$\text{sech}^{-1}()$

Katalog >

sech^{-1} (*Uttr1*) $\Rightarrow$ *Uttrykk*

sech^{-1} (*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste*

Returnerer invers hyperbolsk sekans til *uttrykk1*, eller returnerer en liste med invers hyperbolsk sekans til hvert element i *Liste1*.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **arcsech (...)**.

I Radian-vinkelmodus og Rectangular-kompleksmodus:

$$\text{sech}^{-1}(1)$$

0

$$\text{sech}^{-1}(\{1,-2,2,1\})$$

$$\left\{0, \frac{2 \cdot \pi}{3} \cdot i, 8 \cdot \text{E-15} + 1.07448 \cdot i\right\}$$

Send

Hub-meny

Send *uttrEllerStreng1* [, *uttrEllerStreng2*]
...

Programmeringskommando: Sender én eller flere TI-Innovator™ Hub kommandoer til en tilkoblet hub.

Eksempel: Slå på det blå elementet i den innebygde RGB LED-skjermen i 0,5 sekunder.

Send "SET COLOR.BLUE ON TIME .5"

Done

Eksempel: Etterspør nåværende verdi fra hubbens innebygde lysnivåsensor. En **Get**-kommando henter verdien og tildeler den til variabelen *lysver*.

Send

Hub-meny

uttrEllerStreng må være en gyldig TI-Innovator™ Hub kommando. Vanligvis inneholder *uttrEllerStreng* en "INNSTILL ..." -kommando for å kontrollere en enhet eller en «LES ...»-kommando for å etterspørre data.

Argumentene sendes suksessivt til hubben.

Merk: Du kan bruke **Send**-kommandoen i et brukerdefinert program, men ikke i en funksjon.

Merk: Se også **Get** (side 80), **GetStr** (side 87), og **eval()** (side 64).

Send "READ BRIGHTNESS"	Done
Get <i>lightval</i>	Done
<i>lightval</i>	0.347922

Eksempel: Send en kalkulert frekvens til hubbens innebygde høyttaler. Bruk den spesielle variabelen *iostr.SendAns* for å vise hubkommandoen med uttrykket som er evaluert.

<i>n</i> :=50	50
<i>m</i> :=4	4
Send "SET SOUND eval(<i>m</i> · <i>n</i>)"	Done
<i>iostr.SendAns</i>	"SET SOUND 200"

seq() (sekv)

Katalog >

seq(*Uttr*, *Var*, *Lav*, *Høy*(, *Trinn*))⇒*liste*

Øker *Var* fra *Lav* til *Høy* med trinn på *Intervall*, behandler *Uttr* og returnerer resultatene som en liste. Det opprinnelige innholdet i *Var* er fremdeles der etter at **seq()** er fullført.

Grunnverdien for *Intervall* = 1.

$\text{seq}\left(n^2, n, 1, 6\right)$	$\{1, 4, 9, 16, 25, 36\}$
$\text{seq}\left(\frac{1}{n}, n, 1, 10, 2\right)$	$\left\{1, \frac{1}{3}, \frac{1}{5}, \frac{1}{7}, \frac{1}{9}\right\}$
$\text{sum}\left(\text{seq}\left(\frac{1}{n^2}, n, 1, 10, 1\right)\right)$	$\frac{1968329}{1270080}$

Merk: For å tvinge frem et tilnærmet desimalresultat,

Grafregner: Trykk på **ctrl** **enter**.

Windows®: Trykk på **Ctrl+Enter**.

Macintosh®: Trykk på **⌘+Enter**.

iPad®: Hold på **enter**, og velg .

$\text{sum}\left(\text{seq}\left(\frac{1}{n^2}, n, 1, 10, 1\right)\right)$	1.54977
--	---------

seqGen()

Katalog >

seqGen(*Uttr*, *Var*, *avhVar*, {*Var0*, *VarMaks*}[, *ListeAvInnlLedd* [, *VarIntervall* [, *Loftverdi*]]]) ⇒*liste*

Genererer de første 5 leddene i tallfølgen $u(n) = u(n-1)^2/2$, med $u(1)=2$ og *VarIntervall*=1.

Genererer en liste over ledd for tallfølge $avhVar(Var)=Utt$ som følger: Øker uavhengig variabel Var fra $Var0$ til $VarMaks$ med $VarIntervaller$, beregner $avhVar(Var)$ for tilsvarende verdier av Var ved hjelp av Utt -formel og $ListeAvInnlLedd$, og returnerer resultatene som en liste.

seqGen($ListeEllerSystemAvUtt$, Var , $ListeMedAvhVarer$, $\{Var0, VarMaks\}$ [, $MatriseAvInnlLedd$ [, $VarIntervall$ [, $Lofiverdi$]]]) $\Rightarrow$ *matrise*

Genererer en matrise av ledd for et system (eller en liste) av tallfølger

$ListeMedAvhVarer(Var)=ListeEllerSystemAvUtt$ som følger: Øker uavhengig variabel Var fra $Var0$ til $VarMaks$ med $VarIntervall$, behandler $ListeMedAvhVarer(Var)$ for tilsvarende verdier av Var ved hjelp av $ListeEllerSystemAvUtt$ -formel og $MatriseAvInnlLedd$, og returnerer resultatene som en matrise.

Opprinnelig innhold i Var er uendret etter at **seqGen()** er fullført.

Grunnverdien for $VarIntervall = 1$.

$$\text{seqGen}\left(\frac{u(n-1)}{n}, n, u, \{1, 5\}, \{2\}\right) \\ \left\{2, 2, \frac{4}{3}, \frac{4}{9}, \frac{16}{405}\right\}$$

Eksempel der $Var0=2$:

$$\text{seqGen}\left(\frac{u(n-1)+1}{n}, n, u, \{2, 5\}, \{3\}\right) \\ \left\{3, \frac{4}{3}, \frac{7}{12}, \frac{19}{60}\right\}$$

Eksempel der det innledende leddet er symbolsk:

$$\text{seqGen}\{u(n-1)+2, n, u, \{1, 5\}, \{a\}\} \\ \{a, a+2, a+4, a+6, a+8\}$$

System av to tallfølger:

$$\text{seqGen}\left\{\left\{\frac{1}{n}, \frac{u2(n-1)}{2} + u1(n-1)\right\}, n, \{u1, u2\}, \{1, 5\}, \left[-\frac{1}{2}\right]\right\} \\ \begin{bmatrix} 1 & \frac{1}{2} & \frac{1}{3} & \frac{1}{4} & \frac{1}{5} \\ 2 & 2 & \frac{3}{2} & \frac{13}{12} & \frac{19}{24} \end{bmatrix}$$

Merk: Tomrommet () i matrisen med innledende ledd over brukes for å angi at det innledende leddet for $u1(n)$ er beregnet ved hjelp av den eksplisitte tallfølgeformelen $u1(n)=1/n$.

seqn($Utt(u, n$ [, $ListeMedInnlLedd$ [, $nMaks$ [, $Lofiverdi$]]]) $\Rightarrow$ *liste*

Genererer de første 6 leddene i tallfølgen $u(n) = u(n-1)/2$, med $u(1)=2$.

Genererer en liste over ledd for tallfølge $u(n) = \text{Uttr}(u, n)$ som følger: Øker n fra 1 til $n\text{Maks}$ med 1, beregner $u(n)$ for tilsvarende verdier av n ved hjelp av formel $\text{Uttr}(u, n)$ og ListeMedInnlLedd , og returnerer resultatene som en liste.

seqn($\text{uttr}(n [, n\text{Maks} [, \text{Loftverdi}]] \Rightarrow \text{liste}$

Genererer en liste over ledd for en ikke-rekursiv tallfølge $u(n) = \text{Uttr}(n)$ som følger: Øker n fra 1 til $n\text{Maks}$ med 1, beregner $u(n)$ for tilsvarende verdier av n ved hjelp av formelen $\text{Uttr}(n)$, og returnerer resultatene som en liste.

Hvis $n\text{Maks}$ mangler, innstilles $n\text{Maks}$ på 2500

Hvis $n\text{Max}=0$, innstilles $n\text{Maks}$ på 2500

Merk: **seqn()** kaller **seqGen()** med $n0=1$ og $n\text{intervall}=1$

$$\text{seqn}\left(\frac{u(n-1)}{n}, \{2\}, 6\right) \quad \left\{2, 1, \frac{1}{3}, \frac{1}{12}, \frac{1}{60}, \frac{1}{360}\right\}$$

$$\text{seqn}\left(\frac{1}{n^2}, 6\right) \quad \left\{1, \frac{1}{4}, \frac{1}{9}, \frac{1}{16}, \frac{1}{25}, \frac{1}{36}\right\}$$

series() (rekke)

series($\text{Uttr1}, \text{Var}, \text{Orden} [, \text{Punkt}]] \Rightarrow \text{uttrykk}$

series($\text{Uttr1}, \text{Var}, \text{Orden} [, \text{Punkt}]) | \text{Var} > \text{Punkt} \Rightarrow \text{uttrykk}$

series($\text{Uttr1}, \text{Var}, \text{Orden} [, \text{Punkt}]) | \text{Var} < \text{Punkt} \Rightarrow \text{uttrykk}$

Returnerer en generalisert kuttet potensrekkepresentasjon av Uttr1 som er utvidet rundt Punkt av grad Orden . Orden kan være et vilkårlig, rasjonelt tall. Resulterende potenser av $(\text{Var} - \text{Punkt})$ kan inkludere negative eksponenter og/eller brøk-eksponenter. Koeffisientene foran disse potensene kan inkludere logaritmer av $(\text{Var} - \text{Punkt})$ og andre funksjoner av Var som er dominert av alle potensene til $(\text{Var} - \text{Punkt})$ som har samme eksponenttegn (-sign).

$$\text{series}\left(\frac{1 - \cos(x-1)}{(x-1)^2}, x, 4, 1\right) \quad \frac{1}{2} \frac{(x-1)^2}{24} + \frac{(x-1)^4}{720}$$

$$\text{series}\left(\frac{-1}{e^{z-}}, z, 1\right) \quad z - 1$$

$$\text{series}\left(\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n, n, 2, \infty\right) \quad e - \frac{e}{2 \cdot n} + \frac{11 \cdot e}{24 \cdot n^2}$$

$$\text{series}\left(\tan^{-1}\left(\frac{1}{x}\right), x, 5\right) | x > 0 \quad \frac{\pi}{2} - x + \frac{x^3}{3} - \frac{x^5}{5}$$

$$\text{series}\left(\int \frac{\sin(x)}{x} dx, x, 6\right) \quad x - \frac{x^3}{18} + \frac{x^5}{600}$$

$$\text{series}\left(\int_0^x \sin(x \cdot \sin(t)) dt, x, 7\right) \quad \frac{x^3}{2} - \frac{x^5}{24} - \frac{29 \cdot x^7}{720}$$

$$\text{series}\left((1 + e^x)^2, x, 2, 1\right) \quad (e+1)^2 + 2 \cdot e \cdot (e+1) \cdot (x-1) + e \cdot (2 \cdot e+1) \cdot (x-1)^2$$

Punkt grunninnstilles til 0. *Punkt* kan være ∞ eller $-\infty$, i så fall er utvidelsen gjennom grader *Orden* i $1/(Var - Punkt)$.

series(...) returnerer "**series(...)**" hvis den ikke er i stand til å bestemme en slik representasjon, som for vesentlige singularpunkter, f.eks. **sin**(1/z) ved $z=0$, $e^{-1/z}$ ved $z=0$ eller e^z ved $z = \infty$ eller $-\infty$.

Dersom rekken eller en av dens deriverte har en "hopp-diskontinuitet" ved *Punkt*, er det sannsynlig at resultatet inneholder deluttrykk av formen tegn(...) eller abs(...) for en reell utvidelsesvariabel eller (-1)^{nedre} (...vinkel(...)) for en sammensatt utvidelsesvariabel, som er en som ender med "_". Dersom du vil bruke rekken kun for verdier på den ene siden av *Punkt*, så utvider du med det som passer av " $| Var > Punkt$ ", " $| Var < Punkt$ ", " $| Var \geq Punkt$ " eller " $Var \leq Punkt$ " for å oppnå et enklere resultat.

series() kan gi symbolsk tilnærming til ubestemte integraler og bestemte integraler som det ellers ikke kan oppnås symbolske løsninger for.

series() fordeler over 1. argument-liste og matriser.

series() er en generalisert versjon av **taylor()**.

Som vist i det siste eksemplet til høyre kan visningsrutinene nedover fra resultatet som er produsert av **series(...)** arrangere leddene på nytt, slik at **dominantTerm** ikke er det som er helt til venstre.

Merk: Se også **dominantTerm()**, side 58.

SetMode() (lesModus)

SetMode(modusNavnHeltall, innstillingHeltall) $\Rightarrow$ heltall

SetMode(liste) $\Rightarrow$ heltallsliste

Vis tilnærmet verdi av π ved hjelp av grunninnstillingen for Vis sifre, og vis så π med en innstilling på Fast2. Kontroller for å se at grunninnstillingen gjenopprettes etter at programmet utføres.

Kun gyldig innenfor en funksjon eller et program.

SetMode(modusNavnHeltall, innstillingHeltall) setter foreløpig modus *modusNavnHeltall* til den nye innstillingen *innstillingHeltall*, og returnerer et heltall som samsvarer med den opprinnelige innstillingen av den modusen. Endringen er begrenset til hvor lenge det varer å utføre programmet/funksjonen.

modusNavnHeltall spesifiserer hvilken modus du vil stille inn. Det må være en av modus-heltallene fra tabellen nedenfor.

innstilleHeltall spesifiserer den nye innstillingen for modusen. Det må være en av innstillingsheltallene fra listen nedenfor for den spesifikke modusen som du stiller inn.

SetMode(liste) lar deg endre flere innstillinger. *liste* inneholder tallpar med modusheltall og innstillingeheltall. **SetMode(liste)** returnerer en liknende liste med heltallpar som representerer de opprinnelige modusene og innstillingene.

Hvis du har lagret alle modusinnstillinger med **SetMode(0)** → *var*, kan du bruke **SetMode(var)** for å gjenopprette disse innstillingene til funksjonen eller programmet lukkes. Se **SetMode()**, side 86.

Merk: De aktuelle modusinnstillingene sendes til påkalte underrutiner. Hvis en underrutine endrer en modusinnstilling, går modusinnstillingen tapt når kontrollen går tilbake til påkallingsrutinen.

Define <i>prog1()</i> =Prgm	Done
Disp approx(π)	
setMode(1,16)	
Disp approx(π)	
EndPrgm	
<i>prog1()</i>	
	3.14159
	3.14
	Done

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkt håndboken.

Modus Navn	Modus Heltall	Innstillinger heltall
Vis sifre	1	1=Flytende, 2=Flytende1, 3=Flytende2, 4=Flytende3, 5=Flytende4, 6=Flytende5, 7=Flytende6, 8=Flytende7, 9=Flytende8, 10=Flytende9, 11=Flytende10, 12=Flytende11, 13=Flytende12, 14=Fast0, 15=Fast1, 16=Fast2, 17=Fast3, 18=Fast4, 19=Fast5, 20=Fast6, 21=Fast7, 22=Fast8, 23=Fast9, 24=Fast10, 25=Fast11, 26=Fast12
Vinkel	2	1=Radian, 2=Grader, 3=Gradian
Ekspensielt format	3	1=Normal, 2=Vitenskapelig, 3=Teknisk
Reell eller kompleks	4	1=Reell, 2=Rektangulær, 3=Polar
Auto eller tilnærm.	5	1=Auto, 2=Tilnærmet, 3=Eksakt
Vektorformat	6	1=Rektangulær, 2=Sylindrisk, 3=Sfærisk
Grunntall	7	1=Desimal, 2=Heks, 3=Binær
Måleenheter	8	1=SI, 2=Eng/USA

shift() (skift)

shift(Heltall[,#avSkift])⇒heltall

Forskyver (skifter) bitene i et binært heltall. Du kan legge inn *Heltall* med hvilket som helst grunntall. Det konverteres automatisk til 64-bit binær form med fortegn. Hvis *Heltall* er for stort for denne formen, vil en symmetrisk modulusoperasjon bli brukt til å konvertere tallet inn i gyldig verdiområde. For mer informasjon, se ►Base2, side 18.

Hvis *#avSkift* er positiv, er skift til venstre. Hvis *#avSkift* er negativ, er skift til høyre. Grunninnstilling er -1 (skiftes én bit mot høyre).

I binær grunntall-modus:

shift(0b1111010110000110101)	0b111101011000011010
shift(256,1)	0b1000000000

I heksades grunntall-modus:

shift(0h78E)	0h3C7
shift(0h78E,-2)	0h1E3
shift(0h78E,2)	0h1E38

I et høyre-skift er biten helt til høyre droppet og 0 eller 1 lagt inn for å stemme overens med den venstre biten. I et venstre-skift er biten helt til venstre droppet og 0 er lagt inn som høyre-bit.

For eksempel i et høyre-skift:

Hver bit skifter mot høyre.

0b00000000000000111101011000011010

Setter inn 0 hvis biten helt til venstre er 0, eller 1 hvis biten helt til venstre er 1.

produserer:

0b000000000000000111101011000011010

Resultatene vises i forhold til grunntall-modusen. Ledende nuller vises ikke.

shift(Liste1 [,#avSkift])⇒*liste*

Returnerer en kopi av *Liste1* skiftet til høyre eller til venstre av *#avSkift*-elementer. Endrer ikke *Liste1*.

Hvis *#avSkift* er positiv, er skift til venstre. Hvis *#avSkift* er negativ, er skift til høyre. Grunninnstillingen er -1 (skiftes et element til høyre).

Elementer som introduseres ved begynnelsen eller slutten av *liste* ved skiftet er satt til symbolet "undef".

shift(Streng1 [,#avSkift])(⇒*streng*

Returnerer en kopi av *Streng1* skiftet mot høyre eller mot venstre av *#ofShifts*-tegn. Endrer ikke *Streng1*.

Hvis *#avSkift* er positiv, er skift til venstre. Hvis *#avSkift* er negativ, er skift til høyre. Grunninnstillingen er -1 (skiftes et tegn mot høyre).

Tegn som introduseres ved begynnelsen eller slutten av *streng* ved skiftet er satt til et mellomrom.

Viktig: Hvis du vil skrive inn et binært eller heksadesimalt tall, må du alltid bruke prefikset 0b eller 0h (null, ikke bokstaven O).

I desimalt grunntall-modus:

shift({1,2,3,4})	{undef,1,2,3}
shift({1,2,3,4},-2)	{undef,undef,1,2}
shift({1,2,3,4},2)	{3,4,undef,undef}

shift("abcd")	" abc"
shift("abcd",-2)	" ab"
shift("abcd",1)	"bcd "

sign() (fortegn)Katalog > **sign**(*Uttr1*) $\Rightarrow$ *Uttrykk*

$\text{sign}(-3.2)$	-1.
---------------------	-----

sign(*Liste1*) $\Rightarrow$ *liste*

$\text{sign}(\{2, 3, 4, -5\})$	$\{1, 1, 1, -1\}$
--------------------------------	-------------------

sign(*Matrise1*) $\Rightarrow$ *matrise*

$\text{sign}(1+ x)$	1
----------------------	---

For reell og komplekst Uttrykk1, returneres Uttrykk1/abs(Uttrykk1) når Uttrykk1 $\neq$ 0.

Hvis kompleks formatmodus er reell:

Returnerer 1 hvis Uttrykk1 er positiv.

$\text{sign}(\begin{bmatrix} -3 & 0 & 3 \end{bmatrix})$	$\begin{bmatrix} -1 & \pm 1 & 1 \end{bmatrix}$
---	--

Returnerer -1 hvis *Uttr1* er negativ.

sign(0) returnerer ± 1 hvis kompleks formatmodus er Reell; ellers returnerer den seg selv.

sign(0) representerer enhetssirkelen i den komplekse grunnmengden.

For en liste eller matrise returneres fortegnene for alle elementene.

simult()Katalog > **simult**(*koeffMatrise*, *konstVektor*(*Tol*)) $\Rightarrow$ *matrise*

Løs mhp. x og y:

Returnerer en kolonnevektor som inneholder løsningene til et system av lineære ligninger.

$$x + 2y = 1$$

$$3x + 4y = -1$$

Merk: Se også **linSolve()**, side 106.

$\text{simult}\left(\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} -3 \\ 2 \end{bmatrix}$
---	---

koeffMatrise må være en kvadratmatrise som inneholder ligningskoeffisientene.

Løsningen er $x = -3$ og $y = 2$.

konstVektor må ha samme antall rader (samme dimension) som *koeffMatrise* og inneholde konstantene.

Løs:

$$ax + by = 1$$

Alternativt kan ethvert matriseelement behandles som null hvis absoluttverdien er mindre enn *Tol*. Denne toleransen brukes bare hvis matrisen er lagt inn med flytende desimalpunkt og ikke inneholder noen symbolske variabler som ikke er tildelt noen verdi. Ellers ignoreres *Tol*.

$$cx + dy = 2$$

$\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} \rightarrow \text{matx1}$	$\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}$
$\text{simult}\left(\text{matx1}, \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} -(2 \cdot b - d) \\ a \cdot d - b \cdot c \\ 2 \cdot a - c \\ a \cdot d - b \cdot c \end{bmatrix}$

- Hvis du bruker modusen **Auto eller Tilnærmet** på Tilnærmet, utføres beregningene med flytende

desimalpunktaritmetikk.

- Hvis *Tol* utelates eller ikke blir brukt, blir grunninnstillingstoleransen beregnet som:
 $5E-14 \cdot \max(\dim(koeffMatrise)) \cdot \text{radNavnkoeffMatrise}$

simult(koeffMatrise, konstMatrise, Tol)) ⇒ *matrise*

Løser multiple systemer av lineære ligninger, hvor hvert system har samme ligningskoeffisienter men forskjellige konstanter.

Hver kolonne i *konstMatrise* må inneholde konstantene for et ligningssystem. Hver kolonne i resultatmatrisen inneholder løsningen for det tilsvarende systemet.

Løs:

$$x + 2y = 1$$

$$3x + 4y = -1$$

$$x + 2y = 2$$

$$3x + 4y = -3$$

$$\text{simult}\left(\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -1 & -3 \end{pmatrix}\right) = \begin{pmatrix} -3 & -7 \\ 2 & \frac{9}{2} \end{pmatrix}$$

For det første systemet er $x=-3$ og $y=2$. For det andre systemet er $x=-7$ og $y=9/2$.

Uttr ►sin

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive **@>sin**.

Representerer *Uttr* ved sinus. Dette er en konverteringsoperator. Den kan bare brukes på slutten av kommandolinjen.

►sin reduserer alle potenser av $\cos(\dots)$ modulus $1 - \sin(\dots)^2$ slik at alle gjenværende potenser av $\sin(\dots)$ har eksponenter i området (0, 2). Dermed vil resultatet være uten $\cos(\dots)$ hvis og bare hvis $\cos(\dots)$ inntreffer i det gitte uttrykket bare med partallseksponenter.

$$\frac{(\cos(x))^2 \text{►sin}}{1 - (\sin(x))^2}$$

Merk: Denne konverteringsoperatoren støttes ikke i vinkelmodusen grader eller gradianer. Før du bruker den, må du kontrollere at vinkelmodus er satt til radianer, og at *Uttr* ikke inneholder eksplisitte referanser til vinkler i grader eller gradianer.

sin()

 tast

sin(*Uttr1*) ⇒ *Uttrykk*

I Grader-vinkelmodus:

sin(*Liste1*) ⇒ *liste*

$$\sin\left(\frac{\pi}{4}\right) \quad \frac{\sqrt{2}}{2}$$

sin(*Uttr1*) returnerer sinus til argumentet som et uttrykk.

$$\sin(45) \quad \frac{\sqrt{2}}{2}$$

sin(*Liste1*) returnerer en liste over sinus til alle elementer i *Liste1*.

$$\sin(\{0,60,90\}) \quad \left\{0, \frac{\sqrt{3}}{2}, 1\right\}$$

Merk: Argumentet tolkes som grader, gradianer eller som radianer, avhengig av aktuell vinkelmodus. Du kan bruke °, G, eller r for å hoppe over vinkelmodusen midlertidig.

I Gradian-vinkelmodus:

$$\sin(50) \quad \frac{\sqrt{2}}{2}$$

I Radian-vinkelmodus:

$$\sin\left(\frac{\pi}{4}\right) \quad \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$\sin(45^\circ) \quad \frac{\sqrt{2}}{2}$$

sin(*kvadratMatrise1*) ⇒ *kvadratMatrise*

I Radian-vinkelmodus:

Returnerer matrisens sinus til *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne sinus til hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

$$\sin\left(\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}\right) \quad \begin{bmatrix} 0.9424 & -0.04542 & -0.031999 \\ -0.045492 & 0.949254 & -0.020274 \\ -0.048739 & -0.00523 & 0.961051 \end{bmatrix}$$

kvadratMatrise1 må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

$\sin^{-1}()$

$\sin^{-1}(Utt\text{r}I) \Rightarrow \text{Uttrykk}$

I Grader-vinkelmodus:

verdi

$\sin^{-1}(1)$ 90

$\sin^{-1}(ListeI) \Rightarrow \text{liste}$

$\sin^{-1}(Utt\text{r}I)$ returnerer vinkelen med sinus lik $Utt\text{r}I$ som et uttrykk.

I Gradian-vinkelmodus:

$\sin^{-1}(1)$ 100

$\sin^{-1}(ListeI)$ returnerer en liste over invers sinus til hvert element i *ListeI*.

I Radian-vinkelmodus:

$\sin^{-1}(\{0,0.2,0.5\})$ $\{0,0.201358,0.523599\}$

Merk: Resultatet returneres som en vinkel i enten grader, gradianer eller radianer, avhengig av aktuell vinkelmodus-innstilling.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **arcsin(...)**.

$\sin^{-1}(kvadratMatriseI) \Rightarrow kvadratMatrise$

I radian-vinkelmodus og rektangulær, kompleks modus:

$\sin^{-1}\left(\begin{bmatrix} 1 & 5 \\ 4 & 2 \end{bmatrix}\right)$
 $\begin{bmatrix} -0.174533-0.12198 \cdot i & 1.74533-2.35591 \cdot i \\ 1.39626-1.88473 \cdot i & 0.174533-0.593162 \cdot i \end{bmatrix}$

Returnerer matrisens inverse sinus til *kvadratMatriseI*. Dette er ikke det samme som å beregne invers sinus til hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

kvadratMatriseI må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

$\sinh()$

Katalog >

$\sinh(Utt\text{r}I) \Rightarrow \text{Uttrykk}$

$\sinh(1.2)$ 1.50946

$\sinh(ListeI) \Rightarrow \text{liste}$

$\sinh(\{0,1.2,3\})$ $\{0,1.50946,10.0179\}$

$\sinh(Utt\text{r}I)$ returnerer hyperbolsk sinus til argumentet som et uttrykk.

$\sinh(ListeI)$ returnerer en liste over hyperbolsk sinus til hvert element i *ListeI*.

I Radian-vinkelmodus:

$\sinh\left(\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}\right)$
 $\begin{bmatrix} 360.954 & 305.708 & 239.604 \\ 352.912 & 233.495 & 193.564 \\ 298.632 & 154.599 & 140.251 \end{bmatrix}$

$\sinh(kvadratMatriseI) \Rightarrow kvadratMatrise$

Returnerer matrisens hyperbolske sinus for *kvadratMatriseI*. Dette er ikke det samme som å beregne hyperbolsk sinus for hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

kvadratMatrise I må kunne diagonaliseres.
Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

sinh⁻¹()

sinh⁻¹(Uttr I) ⇒ Uttrykk

$$\sinh^{-1}(0) = 0$$

sinh⁻¹(Liste I) ⇒ liste

$$\sinh^{-1}(\{0, 2.1, 3\}) = \{0, 1.48748, \sinh^{-1}(3)\}$$

sinh⁻¹(Uttr I) returnerer invers hyperbolsk sinus til argumentet som et uttrykk.

sinh⁻¹(Liste I) returnerer en liste over invers hyperbolsk sinus til hvert element i *Liste I*.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **arcsinh(...)**.

sinh⁻¹(kvadratMatrise I) ⇒ kvadratMatrise

I Radian-vinkelmodus:

Returnerer matrisens inverse hyperbolske sinus til *kvadratMatrise I*. Dette er ikke det samme som å beregne invers hyperbolsk sinus til hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

$$\sinh^{-1}\left(\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}\right) = \begin{bmatrix} 0.041751 & 2.15557 & 1.1582 \\ 1.46382 & 0.926568 & 0.112557 \\ 2.75079 & -1.5283 & 0.57268 \end{bmatrix}$$

kvadratMatrise I må kunne diagonaliseres.
Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

SinReg

SinReg *X*, *Y* [, [*Iterasjoner*],[*Periode*] [, [*Kategori*, [*Inkluder*]]]

Finner sinusregresjonen for listene *X* og *Y*.
En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen. (Se side 183.)

Alle listene må ha samme dimensjon
bortsett fra *Inkluder*.

X og *Y* er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Iterasjoner er en verdi som angir maksimalt antall ganger (1 til 16) det skal gjøres forsøk på å finne en løsning. Hvis utelatt, brukes 8. Vanligvis resulterer større verdier i bedre nøyaktighet men lengre kjøretid, og omvendt.

Periode spesifiserer en estimert periode. Hvis utelatt, bør forskjellen mellom verdiene i X være like og i sekvensiell rekkefølge. Hvis du spesifiserer *Periode*, kan forskjellene mellom x -verdiene være ulike.

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende X og Y -dataene..

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

Resultatet av **SinReg** er alltid i radianer, uavhengig av innstilling for vinkelmodus.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.RegEqn	Regresjonsligning: $a \cdot \sin(bx+c)+d$
stat.a, stat.b, stat.c, stat.d	Regresjonskoeffisienter
stat.Rest	Residualene fra regresjonen
stat.XReg	Liste over de datapunkter i den endrede X -listen som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.YReg	Liste over de datapunkter i den endrede Y -listen som faktisk brukes i regresjonen basert på begrensninger i <i>Frekv</i> , <i>Kategoriliste</i> og <i>Inkluder kategorier</i>
stat.FreqReg	Liste over frekvenser som samsvarer med <i>stat.XReg</i> og <i>stat.YReg</i>

solve(*Ligning*, *Var*) $\Rightarrow$ Boolsk uttrykk

solve(*Ligning*, *Var*=*Forslag*) $\Rightarrow$ Boolsk uttrykk

solve(*Ulikhet*, *Var*) $\Rightarrow$ Boolsk uttrykk

Returnerer reelle løsningskandidater til en ligning eller ulikhet for *Var*. Målet er å returnere kandidater for alle løsninger. Det kan imidlertid forekomme ligninger eller ulikheter der antall løsninger er uendelig.

Det kan hende at løsningsalternativene ikke er reelle, endelige tall ved enkelte kombinasjoner av verdier for udefinerte variabler.

For autoinnstilling av modusen

Auto/Tilnærmet er målet å produsere eksakte løsninger når de er konsise, samt supplere med iterative søk med tilnærmet aritmetikk når eksakte løsninger er upraktiske.

På grunn av forkorting av største felles divisor i teller og nevner kan det hende at en "løsning" bare er løsning i den forenklete ligningen eller ulikheten, og ikke i den opprinnelige ligningen/ulikheten.

For ulikheter av typene $\geq$, $\leq$, $<$, eller $>$, er eksplisitte løsninger ikke sannsynlige hvis ikke ulikheten er lineær og inneholder kun *Var*.

Hvis det er valgt Eksakt innstilling i modusen **Auto/Tilnærmet**, blir deler som ikke kan løses, returnert som en implisitt ligning eller ulikhet.

Bruk begrensingsoperatoren (" $|$ ") for å begrense løsningsintervallet og/eller andre variabler som forekommer i ligningen eller ulikheten. Når du finner en løsning i ett intervall, kan du bruke ulikhet-operatorene for å utelate dette intervallet fra senere søk.

$$\text{solve}(a \cdot x^2 + b \cdot x + c = 0, x)$$

$$x = \frac{\sqrt{b^2 - 4 \cdot a \cdot c} - b}{2 \cdot a} \text{ or } x = \frac{-\left(\sqrt{b^2 - 4 \cdot a \cdot c} + b\right)}{2 \cdot a}$$

$$\text{Ans}|a=1 \text{ and } b=1 \text{ and } c=1$$

$$x = \frac{-1 + \sqrt{3}}{2} \cdot i \text{ or } x = \frac{-1 - \sqrt{3}}{2} \cdot i$$

$$\text{solve}\left((x-a) \cdot e^x = x \cdot (x-a), x\right)$$

$$x=a \text{ or } x=0.567143$$

$$(x+1) \cdot \frac{x-1}{x-1} + x-3$$

$$2 \cdot x-2$$

$$\text{solve}(5 \cdot x-2 \geq 2 \cdot x, x)$$

$$x \geq \frac{2}{3}$$

$$\text{exact}\left(\text{solve}\left((x-a) \cdot e^x = x \cdot (x-a), x\right)\right)$$

$$e^x + x = 0 \text{ or } x = a$$

I Radian-vinkelmodus:

$$\text{solve}\left(\tan(x) = \frac{1}{x}, x\right) | x > 0 \text{ and } x < 1$$

$$x=0.860334$$

usann returneres hvis ingen reelle løsninger blir funnet. sann returneres hvis **solve()** kan bestemme at enhver endelig reell verdi av *Var* tilfredsstiller ligningen eller ulikheten.

Siden **solve()** alltid returnerer et Boolsk resultat, kan du bruke "and," "or," og "not" for å kombinere resultatene fra **solve()** med hverandre eller med andre Boolske uttrykk.

Løsninger kan inneholde en unik, ny udefinert konstant av formen *nj*, der *j* er et heltall i intervallet 1–255. Slike variabler betegner et vilkårlig heltall.

I reell modus markerer brøkpotenser med oddetallsnevner bare reell forgreining. Ellers markerer multiple forgreinede uttrykk, som brøkpotens, logaritmer og inverse trigonometriske funksjoner, bare hovedforgreiningen. Dermed produserer **solve()** kun løsninger som samsvarer med den ene reelle forgreiningen eller med hovedforgreiningen.

Merk: Se også **cSolve()**, **cZeros()**, **nSolve()** og **zeros()**.

solve(Lign1 and Lign2 [and...], VarElForslag1, VarElForslag2 [, ...]) ⇒ Boolsk uttrykk

solve(LignSystem, VarElForslag1, VarElForslag2 [, ...]) ⇒ Boolsk uttrykk

solve({Lign1, Lign2 [,...]} {VarElForslag1, VarElForslag2 [, ...]}) ⇒ Boolsk uttrykk

Returnerer reelle løsningsalternativer til de simultane, algebraiske ligningene, der hver *VarElForslag* spesifiserer en variabel som du vil løse med hensyn på.

$\text{solve}(x=x+1,x)$	false
$\text{solve}(x=x,x)$	true

$2 \cdot x - 1 \leq 1 \text{ and } \text{solve}(x^2 \neq 9, x)$	$x \neq -3 \text{ and } x \leq 1$
---	-----------------------------------

I Radian-vinkelmodus:

$\text{solve}(\sin(x)=0,x)$	$x=n \cdot \pi$
-----------------------------	-----------------

$\text{solve}\left(x^{\frac{1}{3}}=-1,x\right)$	$x=-1$
$\text{solve}(\sqrt{x}=-2,x)$	false
$\text{solve}(-\sqrt{x}=-2,x)$	$x=4$

$\text{solve}(y=x^2-2 \text{ and } x+2 \cdot y=1, \{x,y\})$	$x=-\frac{3}{2} \text{ and } y=\frac{1}{4} \text{ or } x=1 \text{ and } y=-1$
---	---

Du kan skille ligningene med and-operatoren, eller du kan legge inn et *LignSystem* ved å bruke en sjablon fra katalogen. Antall argumenter i *VarElForslag* må passe til antallet ligninger. Alternativt kan du spesifisere et startforslag for en variabel. Hver *VarElForslag* må være på formen:

variabel

– eller –

variabel = reelt eller ikke-reelt tall

For eksempel er x gyldig, og det er $x=3$ også.

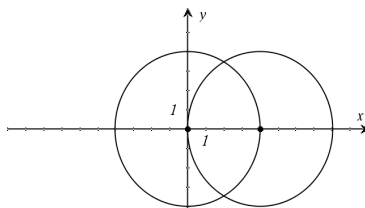
Hvis alle ligningene er polynomer og hvis du IKKE spesifiserer noe startforslag, bruker **solve()** Gröbner/Buchbergers leksikale eliminasjonsmetode for å prøve å bestemme alle reelle løsninger.

La oss for eksempel anta at du har en sirkel med radius r om origo og en annen sirkel med radius r midtstilt der hvor den første sirkelen krysser den positive x -aksen. Bruk **solve()** for å finne skjæringspunktene.

Som vist med r i eksemplet til høyre, kan simultane polynomiske ligninger ha ekstra variabler som ikke har noen verdi, men som representerer gitte numeriske verdier som kan settes inn senere.

Du kan også (eller istedenfor) inkludere løsningsvariabler som ikke forekommer i ligningene. For eksempel kan du inkludere z som en løsningsvariabel for å utvide det forrige eksemplet til to parallelle gjennomskjærende sylindre med radius r .

Sylinderløsningene viser hvordan løsningsfamilier kan inneholde vilkårlige konstanter i form av ck , hvor k er et heltall fra 1 til 255.

$$\text{solve}\left(x^2+y^2=r^2 \text{ and } (x-r)^2+y^2=r^2, \{x,y\}\right)$$

$$x=\frac{r}{2} \text{ and } y=\frac{\sqrt{3}\cdot r}{2} \text{ or } x=\frac{r}{2} \text{ and } y=-\frac{\sqrt{3}\cdot r}{2}$$

$$\text{solve}\left(x^2+y^2=r^2 \text{ and } (x-r)^2+y^2=r^2, \{x,y,z\}\right)$$

$$x=\frac{r}{2} \text{ and } y=\frac{\sqrt{3}\cdot r}{2} \text{ and } z=c1 \text{ or } x=\frac{r}{2} \text{ and } y=-\frac{\sqrt{3}\cdot r}{2} \text{ and } z=c1$$

For å se hele resultatet, trykk på og bruk så og for å bevege markøren.

For polynomiske systemer kan beregningstiden eller plassen i minnet sterkt avhenge av hvilken rekkefølge du setter løsningsvariabler i. Hvis startforslaget bruker opp minneplassen eller tålmodigheten din, kan du prøve å flytte om på variablene i ligningene og/eller *varElForslag*-listen.

Hvis du ikke inkluderer noen forslag og hvis en ligning er ikke-polynomisk i en vilkårlig variabel men alle ligningene er lineære i løsningsvariablene, bruker **solve()** gaussisk eliminasjon for å prøve å bestemme alle reelle løsninger.

Hvis et system verken er polynomisk i alle variablene eller lineær i løsningsvariablene, bestemmer **solve()** som regel en løsning med en tilnærmet iterativ metode. I så fall må antallet løsningsvariabler være lik antallet ligninger, og alle andre variabler (parametre) i ligningene må forenkles til tall.

Hver løsningsvariabel starter ved foreslått verdi hvis den er spesifisert; ellers starter den ved 0.0.

Bruk forslagene til å finne andre løsninger en etter en. For konvergens kan det hende at et forslag må være ganske nært en løsning.

$$\text{solve}\left(x+e^z \cdot y=1 \text{ and } x-y=\sin(z), \{x, y\}\right)$$

$$x=\frac{e^z \cdot \sin(z)+1}{e^z+1} \text{ and } y=\frac{-(\sin(z)-1)}{e^z+1}$$

$$\text{solve}\left(e^z \cdot y=1 \text{ and } -y=\sin(z), \{y, z\}\right)$$

$$y=2.812\text{E-}10 \text{ and } z=21.9911 \text{ or } y=0.001871\text{I}$$

For å se hele resultatet, trykk på ▲ og bruk så ◀ og ▶ for å bevege markøren.

$$\text{solve}\left(e^z \cdot y=1 \text{ and } -y=\sin(z), \{y, z=2 \cdot \pi\}\right)$$

$$y=0.001871 \text{ and } z=6.28131$$

SortA (SorterSt)

SortAListe1[, *Liste2*] [, *Liste3*]...

$$\{2,1,4,3\} \rightarrow \text{list1} \quad \{2,1,4,3\}$$

SortAVektor1[, *Vektor2*] [, *Vektor3*] ...

$$\text{SortA list1} \quad \text{Done}$$

Sorterer elementene i det første argument i stigende rekkefølge.

$$\text{list1} \quad \{1,2,3,4\}$$

Hvis du inkluderer andre argumenter, sorteres elementene av hvert slik at den nye posisjonen deres stemmer overens med den nye posisjonen til elementene i det første argumentet.

$$\{4,3,2,1\} \rightarrow \text{list2} \quad \{4,3,2,1\}$$

$$\text{SortA list2,list1} \quad \text{Done}$$

$$\text{list2} \quad \{1,2,3,4\}$$

$$\text{list1} \quad \{4,3,2,1\}$$

Alle argumentene må være navn på lister eller vektorer. Alle argumentene må ha like dimensjoner.

Tomme (åpne) elementer innenfor det første utsagnet flyttes til bunnen. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

SortD (SorterSy)

SortD *Liste1* [, *Liste2*] [, *Liste3*] ...

$\{2,1,4,3\} \rightarrow list1$ $\{2,1,4,3\}$

SortD *Vektor1* [, *Vektor2*] [, *Vektor3*] ...

$\{1,2,3,4\} \rightarrow list2$ $\{1,2,3,4\}$

Identisk med **SortA**, bortsett fra at **SortD** sorterer elementene i fallende rekkefølge.

SortD *list1*, *list2* Done

list1 $\{4,3,2,1\}$

list2 $\{3,4,1,2\}$

Tomme (åpne) elementer innenfor det første utsagnet flyttes til bunnen. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

►Sphere (sfærisk)

Vektor ►Sphere

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive @>Sphere.

Viser rad- eller kolonnevektor i sfærisk form [ρ $\angle\theta$ $\angle\phi$].

Vektor må være av dimensjon 3 og kan enten være en rad- eller en kolonnevektor.

Merk: ►Sphere er en visningsformat-instruksjon, ikke en omregningsfunksjon. Du kan bare bruke den på slutten av en kommandolinje.

Merk: For å tvinge frem et tilnærmet desimalresultat,

Grafregner: Trykk på .

Windows®: Trykk på **Ctrl+Enter**.

Macintosh®: Trykk på **⌘+Enter**.

iPad®: Hold på **enter**, og velg .

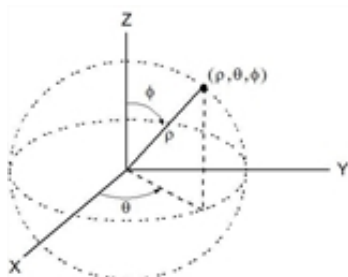
$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \end{bmatrix}$ ►Sphere
 $\begin{bmatrix} 3.74166 & \angle 1.10715 & \angle 0.640522 \end{bmatrix}$

$\begin{pmatrix} 2 & \angle \frac{\pi}{4} & 3 \end{pmatrix}$ ►Sphere
 $\begin{bmatrix} 3.60555 & \angle 0.785398 & \angle 0.588003 \end{bmatrix}$

Trykk på

$$\left(\left[2 \quad \angle \frac{\pi}{4} \quad 3 \right] \right) \text{►Sphere}$$

$$\left[\sqrt{13} \quad \angle \frac{\pi}{4} \quad \angle \sin^{-1} \left(\frac{2 \cdot \sqrt{13}}{13} \right) \right]$$

sqrt() (kvdrft)

sqrt(*Uttr1*)⇒*uttrykk*

$$\sqrt{4} \quad 2$$

sqrt(*Liste1*)⇒*liste*

$$\sqrt{\{9,a,4\}} \quad \{3,\sqrt{a},2\}$$

Returnerer kvadratrotten til argumentet.

For en liste, returneres kvadratrotten til alle elementene i *Liste1*.

Merk: Se også **Kvadratrot-sjablon**, side 1.

stat.results

Viser resultater fra en statistisk beregning.

Resultatene vises som et sett av navn-verdi-par. De spesifikke navnene som vises er avhengige av den aller siste brukte statistikkfunksjonen eller kommandoen.

Du kan kopiere et navn eller en verdi og lime den inn i andre posisjoner.

Merk: Unngå å definere variabler som bruker de samme navnene som de som brukes for statistisk analyse. I noen tilfeller kan det oppstå feilbetingelse. I tabellen nedenfor finner du en liste over variabelnavn som brukes for statistisk analyse.

$xlist:=\{1,2,3,4,5\}$	$\{1,2,3,4,5\}$
$ylist:=\{4,8,11,14,17\}$	$\{4,8,11,14,17\}$
LinRegMx $xlist,ylist,1$: stat.results	
"Title"	"Linear Regression (mx+b)"
"RegEqn"	"m*x+b"
"m"	3.2
"b"	1.2
"r ² "	0.996109
"r"	0.998053
"Resid"	" {... } "
stat.values	"Linear Regression (mx+b)"
	"m*x+b"
	3.2
	1.2
	0.996109
	0.998053
	" { -0.4,0.4,0.2,0.,-0.2 } "

stat.a	stat.dfDenom	stat.MedianY	stat.Q3X	stat.SSBlock
stat.AdjR ²	stat.dfBlock	stat.MEPred	stat.Q3Y	stat.SSCol
stat.b	stat.dfCol	stat.MinX	stat.r	stat.SSX
stat.b0	stat.dfError	stat.MinY	stat.r ²	stat.SSY
stat.b1	stat.dfInteract	stat.MS	stat.RegEqn	stat.SSError
stat.b2	stat.dfReg	stat.MSBlock	stat.Resid	stat.SSInteract
stat.b3	stat.dfNumer	stat.MSCol	stat.ResidTrans	stat.SSReg
stat.b4	stat.dfRow	stat.MSError	stat.σx	stat.SSRow
stat.b5	stat.DW	stat.MSInteract	stat.σy	stat.tList
stat.b6	stat.e	stat.MSReg	stat.σx1	stat.UpperPred
stat.b7	stat.ExpMatrix	stat.MSRow	stat.σx2	stat.UpperVal
stat.b8	stat.F	stat.n	stat.Σx	stat.ȳ
stat.b9	stat.FBlock	stat. $\hat{p}$	stat.Σx ²	stat.ȳ1
stat.b10	stat.Fcol	stat. $\hat{p}1$	stat.Σxy	stat.ȳ2
stat.bList	stat.FInteract	stat. $\hat{p}2$	stat.Σy	stat.ȳDiff
stat.χ ²	stat.FreqReg	stat. $\hat{p}$ Diff	stat.Σy ²	stat.ȳList
stat.c	stat.Frow	stat.PList	stat.s	stat.XReg

stat.CLower	stat.Leverage	stat.PVal	stat.SE	stat.XVal
stat.CLowerList	stat.LowerPred	stat.PValBlock	stat.SEList	stat.XValList
stat.Complist	stat.LowerVal	stat.PValCol	stat.SEPred	stat. $\bar{y}$
stat.CompMatrix	stat.m	stat.PValInteract	stat.sResid	stat. $\hat{y}$
stat.CookDist	stat.MaxX	stat.PValRow	stat.SESlope	stat. $\hat{y}$ List
stat.CUpper	stat.MaxY	stat.Q1X	stat.sp	stat.YReg
stat.CUpperList	stat.ME	stat.Q1Y	stat.SS	
stat.d	stat.MedianX			

Merk: Hver gang applikasjonen Lister og regneark beregner statistiske resultater, kopierer den "stat."-gruppevariablene til en "stat#."-gruppe, der # er et tall som økes automatisk. På den måten kan du bevare tidligere resultater mens du utfører flere beregninger.

stat.values (stat.verdier)

Katalog >

stat.values

Se **stat.results** -eksemplet.

Viser en matrise av verdiene som er beregnet for siste behandlede statistikkfunksjon eller kommando.

I motsetning til **stat.results** utelater **stat.values** navnene som assosieres med verdiene.

Du kan kopiere en verdi og lime dette inn i andre posisjoner.

stDevPop() (stAvvPop)

Katalog >

stDevPop(*Liste*[,*frekvListe*]) $\Rightarrow$ uttrykk

I radian-vinkelmodus og automatisk modus:

Returnerer populasjonens standardavvik for elementene i *Liste*.

$$\text{stDevPop}\left(\left\{a, b, c\right\}\right) = \frac{\sqrt{2 \cdot\left(a^2-a \cdot(b+c)+b^2-b \cdot c+c^2\right)}}{3}$$

Hvert *frekvListe* element teller antallet forekomster av det tilsvarende elementet i *Liste*.

$$\text{stDevPop}\left(\left\{1,2,5,-6,3,-2\right\}\right) = \frac{\sqrt{465}}{6}$$

Merk: *Liste* må ha minst to elementer. Tomme (åpne) elementer ignorerer. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260

$$\text{stDevPop}\left(\left\{1.3,2.5,-6.4\right\},\left\{3,2,5\right\}\right) = 4.11107$$

stDevPop() (stAvvPop)Katalog > **stDevPop**(*Matrise1*[,
FrekvMatrise])⇒*matrise*Returnerer en radvektor av populasjonens standardavvik i kolonnene i *Matrise1*.Hvert *frekvMatrise* element teller antallet forekomster av det tilsvarende elementet i *Matrise1*.**Merk:** *Matrise1* må ha minst to rader. Tomme (åpne) elementer ignorerer. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

$$\text{stDevPop}\left(\begin{bmatrix} 1 & 2 & 5 \\ -3 & 0 & 1 \\ 5 & 7 & 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 4 \cdot \sqrt{6} & \sqrt{78} & 2 \cdot \sqrt{6} \\ 3 & 3 & 3 \end{bmatrix}\right)$$

$$\text{stDevPop}\left(\begin{bmatrix} -1.2 & 5.3 \\ 2.5 & 7.3 \\ 6 & -4 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 4 & 2 \\ 3 & 3 \\ 1 & 7 \end{bmatrix}\right)$$

$$\begin{bmatrix} 2.52608 & 5.21506 \end{bmatrix}$$

stDevSamp() (UtvstdAvv)Katalog > **stDevSamp**(*Liste*[,*frekvListe*])⇒*uttrykk*Returnerer utvalgets standardavvik av elementene i *Liste*.Hvert *frekvListe* element teller antallet forekomster av det tilsvarende elementet i *Liste*.**Merk:** *Liste* må ha minst to elementer. Tomme (åpne) elementer ignorerer. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260**stDevSamp**(*Matrise1*[,
frekvMatrise])⇒*matrise*Returnerer en radvektor av utvalgets standardavvik av kolonnene i *Matrise1*.Hvert *frekvMatrise* element teller antallet forekomster av det tilsvarende elementet i *Matrise1*.**Merk:** *Matrise1* må ha minst to rader. Tomme (åpne) elementer ignorerer. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

$$\text{stDevSamp}\left(\{a, b, c\}\right)$$

$$\frac{\sqrt{3 \cdot (a^2 - a \cdot (b+c) + b^2 - b \cdot c + c^2)}}{3}$$

$$\text{stDevSamp}\left(\{1, 2, 5, -6, 3, -2\}\right) \quad \frac{\sqrt{62}}{2}$$

$$\text{stDevSamp}\left(\{1.3, 2.5, -6.4\}, \{3, 2, 5\}\right)$$

$$4.33345$$

$$\text{stDevSamp}\left(\begin{bmatrix} 1 & 2 & 5 \\ -3 & 0 & 1 \\ 5 & 7 & 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 4 & \sqrt{13} & 2 \end{bmatrix}\right)$$

$$\text{stDevSamp}\left(\begin{bmatrix} -1.2 & 5.3 \\ 2.5 & 7.3 \\ 6 & -4 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 4 & 2 \\ 3 & 3 \\ 1 & 7 \end{bmatrix}\right)$$

$$\begin{bmatrix} 2.7005 & 5.44695 \end{bmatrix}$$

Stop (Stopp)

Katalog >

Stop

Programmeringskommando: Avslutter programmet.

Stop er ikke tillatt i funksjoner.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkt håndboken.

$i:=0$	0
Define $progI()$ =Prgm	Done
For $i,1,10,1$	
If $i=5$	
Stop	
EndFor	
EndPrgm	
$progI()$	Done
i	5

Lagre

Se → (lagre), side 242.

String() (Streng)

Katalog >

string(Utt) $\Rightarrow$ string

Forenkler Utt og returnerer resultatet som en tegnstring.

string(1.2345)	"1.2345"
string(1+2)	"3"
string(cos(x)+√3)	"cos(x)+√(3)"

subMat() (undermatrise)

Katalog >

subMat($MatriseI$ [, $startRad$] [, $startKol$] [, $endRad$] [, $endKol$]) $\Rightarrow$ matrise

Returnerer den spesifiserte undermatrisen til $MatriseI$.

Grunninnstillinger: $startRad=1$, $startKol=1$, $endRad$ =siste rad, $endKol$ =siste kolonne.

$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{bmatrix} \rightarrow m1$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{bmatrix}$
subMat($m1,2,1,3,2$)	$\begin{bmatrix} 4 & 5 \\ 7 & 8 \end{bmatrix}$
subMat($m1,2,2$)	$\begin{bmatrix} 5 & 6 \\ 8 & 9 \end{bmatrix}$

Sum (Sigma)

Se G(), side 232.

sum()Katalog > **sum(Liste[, Start[, Slutt]])**⇒uttrykkReturnerer summen av elementene i *Liste*.*Start* og *Slutt* er alternativer. De spesifiserer et elementområde.

Et tomt utsagn produserer et tomt resultat.
Tomme (åpne) elementer i *Liste* ignorerer.
For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

sum(MatriseI[, Start[, Slutt]])⇒matriseReturnerer en radvektor som inneholder summene av elementene i kolonnene i *MatriseI*.*Start* og *Slutt* er alternativer. De spesifiserer et radområde.

Et tomt utsagn produserer et tomt resultat.
Tomme (åpne) elementer i *MatriseI* ignorerer. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

$\text{sum}\left(\{1,2,3,4,5\}\right)$	15
$\text{sum}\left(\{a,2\cdot a,3\cdot a\}\right)$	$6\cdot a$
$\text{sum}\left(\text{seq}\left(n,n,1,10\right)\right)$	55
$\text{sum}\left(\{1,3,5,7,9\},3\right)$	21

$\text{sum}\left(\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \end{pmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} 5 & 7 & 9 \end{bmatrix}$
$\text{sum}\left(\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{pmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} 12 & 15 & 18 \end{bmatrix}$
$\text{sum}\left(\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{pmatrix},2,3\right)$	$\begin{bmatrix} 11 & 13 & 15 \end{bmatrix}$

sumIf()Katalog > **sumIf(Liste,Kriterium[, SumListe])**⇒verdi

Returnerer samlet sum av alle elementene i *Liste* som møter de spesifiserte *Kriterier*. Eventuelt kan du spesifisere en endringsliste, *sumListe*, for å hente de elementene som skal samles (akkumuleres).

Liste kan være et uttrykk, en liste eller en matrise. *SumListe*, hvis spesifisert, må ha samme dimensjon(er) som *Liste*.

Kriterium kan være:

- En verdi, et uttrykk eller en streng. For eksempel, **34** samler kun de elementene i *Liste* som forenkles til verdien 34.
- Et boolsk uttrykk som inneholder symbolet **?** som plassholder for hvert element. For eksempel, **?<10** samler kun de elementene i *Liste* som er mindre enn 10.

$\text{sumIf}\left(\{1,2,\mathbf{e},3,\pi,4,5,6\},2.5<?<4.5\right)$	$\mathbf{e}+\pi+7$
$\text{sumIf}\left(\{1,2,3,4\},2<?<5,\{10,20,30,40\}\right)$	70

Hvis et *Liste*-element møter *Kriteriene*, legges dette elementet til den samlende summen. Hvis du inkluderer *sumListe*, legges tilsvarende element fra *sumListe* til summen istedenfor.

I applikasjonen *Ilster* og regneark kan du bruke et celleområde istedenfor *Liste* og *sumListe*.

Tomme (åpne) elementer ignoreres. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

Merk: Se også **countIf()**, side 37.

system(*Uttr1* [, *Uttr2* [, *Uttr3* [, ...]]])

system(*Ekv1* [, *Ekv2* [, *Ekv3* [, ...]]])

$$\text{solve}\left(\begin{cases} x+y=0 \\ x-y=8 \end{cases}, x, y\right) \quad x=4 \text{ and } y=-4$$

Returnerer et ligningssystem, formatert som en liste. Du kan også opprette et system med en sjablon.

Merk: Se også **Ligningssystemer**, side 3.

T

Matrise $I^T \Rightarrow$ *matrise*

Returnerer den komplekse konjugerte transponerte av *Matrise1*.

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive @t.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{bmatrix}^T \quad \begin{bmatrix} 1 & 4 & 7 \\ 2 & 5 & 8 \\ 3 & 6 & 9 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}^T \quad \begin{bmatrix} a & c \\ b & d \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 1+i & 2+i \\ 3+i & 4+i \end{bmatrix}^T \quad \begin{bmatrix} 1-i & 3-i \\ 2-i & 4-i \end{bmatrix}$$

tan()**tan**(*Uttr1*)⇒*Uttrykk*

I Grader-vinkelmodus:

tan(*Liste1*)⇒*liste*

$\tan\left(\frac{\pi}{4}\right)$	1
----------------------------------	---

tan(*Uttr1*) returnerer tangens til argumentet som et uttrykk.

$\tan(45)$	1
$\tan(\{0,60,90\})$	$\{0,\sqrt{3},\text{undef}\}$

tan(*Liste1*) returnerer en liste over tangensene til alle elementene i *Liste1*.

Merk: Argumentet tolkes som grader, gradianer eller som radianer, avhengig av aktuell vinkelmodus. Du kan bruke °, G, eller π for å hoppe over vinkelmodusen midlertidig.

I Gradian-vinkelmodus:

$\tan\left(\frac{\pi}{4}\right)$	1
----------------------------------	---

$\tan(50)$	1
$\tan(\{0,50,100\})$	$\{0,1,\text{undef}\}$

I Radian-vinkelmodus:

$\tan\left(\frac{\pi}{4}\right)$	1
----------------------------------	---

$\tan(45^\circ)$	1
$\tan\left(\left\{\pi, \frac{\pi}{3}, \pi, \frac{\pi}{4}\right\}\right)$	$\{0,\sqrt{3},0,1\}$

tan(*kvadratMatrise1*)⇒*kvadratMatrise*

I Radian-vinkelmodus:

Returnerer matrisetangensen av *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne tangens for hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

$\tan\left(\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} -28.2912 & 26.0887 & 11.1142 \\ 12.1171 & -7.83536 & -5.48138 \\ 36.8181 & -32.8063 & -10.4594 \end{bmatrix}$
---	--

kvadratMatrise1 må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

tan⁻¹()**tan⁻¹**(*Uttr1*)⇒*Uttrykk*

I Grader-vinkelmodus:

tan⁻¹(*Liste1*)⇒*liste*

$\tan^{-1}(1)$	45
----------------	----

tan⁻¹(*Uttrykk1*) returnerer vinkelen med tangens lik *Uttr1*, som et uttrykk.

I Gradian-vinkelmodus:

tan⁻¹(*Liste1*) returnerer en liste over de inverse tangenser til hvert element i *Liste1*.

tan⁻¹()

trig **tast**

Merk: Resultatet returneres som en vinkel i enten grader, gradianer eller radianer, avhengig av aktuell vinkelmodus-innstilling.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **arctan (...)**.

tan⁻¹(kvadratMatrise I)⇒kvadratMatrise

Returnerer matrisens inverse tangens til *kvadratMatrise I*. Dette er ikke det samme som å beregne invers tangens til hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

kvadratMatrise I må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

$\tan^{-1}(1)$	50
----------------	----

I Radian-vinkelmodus:

$\tan^{-1}(\{0,0,2,0,5\})$	$\{0,0.197396,0.463648\}$
----------------------------	---------------------------

I Radian-vinkelmodus:

$\tan^{-1}\begin{pmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{pmatrix}$	$\begin{bmatrix} -0.083658 & 1.26629 & 0.62263 \\ 0.748539 & 0.630015 & -0.070012 \\ 1.68608 & -1.18244 & 0.455126 \end{bmatrix}$
---	---

tangentLine()

katalog >

tangentLine(Uttr I, Var, Punkt)⇒uttrykk

tangentLine(Uttr I, Var=Punkt)⇒uttrykk

Returnerer tangentlinjen til kurven som er representert av *Uttr I* i punktet som er spesifisert i *Var=Punkt*.

Sørg for at den uavhengige variabelen ikke er definert. Hvis for eksempel $f1(x):=5$ og $x:=3$, vil **tangentLine(f1(x),x,2)** returnere "false" ("usant").

$\text{tangentLine}(x^2, x, 1)$	$2 \cdot x - 1$
$\text{tangentLine}((x-3)^2 - 4, x=3)$	-4
$\text{tangentLine}(x^{\frac{1}{3}}, x=0)$	$x=0$
$\text{tangentLine}(\sqrt{x^2-4}, x=2)$	undef
$x:=3; \text{tangentLine}(x^2, x, 1)$	5

tanh()

Katalog >

tanh(Uttr I)⇒Uttrykk

tanh(Liste I)⇒liste

tanh(Uttr I) returnerer hyperbolsk tangens til argumentet som et uttrykk.

tanh(Liste I) returnerer en liste av hyperbolske tangenser til hvert element i *Liste I*.

tanh(kvadratMatrise I)⇒kvadratMatrise

I Radian-vinkelmodus:

$\tanh(1.2)$	0.833655
$\tanh(\{0,1\})$	$\{0, \tanh(1)\}$

Returnerer matrisens hyperbolske tangens til *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne hyperbolsk tangens til hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

kvadratMatrise1 må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

$$\tanh \begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -0.097966 & 0.933436 & 0.425972 \\ 0.488147 & 0.538881 & -0.129382 \\ 1.28295 & -1.03425 & 0.428817 \end{bmatrix}$$

tanh⁻¹(Uttr1)⇒Uttrykk

I rektangulært, kompleks format:

tanh⁻¹(Liste1)⇒liste

$$\tanh^{-1}(0) = 0$$

tanh⁻¹(Uttrykk1) returnerer invers hyperbolsk tangens til argumentet som et uttrykk.

$$\tanh^{-1}(\{1, 2, 1, 3\}) = \left\{ \text{undef}, 0.518046 - 1.5708 \cdot i, \frac{\ln(2)}{2} - \frac{\pi}{2} \cdot i \right\}$$

tanh⁻¹(Liste1) returnerer en liste over invers hyperbolsk tangens til hvert element i *Liste1*.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **arctanh(...)**.

tanh⁻¹(kvadratMatrise1)⇒kvadratMatrise

I radian-vinkelmodus og rektangulært, kompleks format:

Returnerer matrisens inverse hyperbolske tangens til *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne invers hyperbolsk tangens til hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

$$\tanh^{-1} \begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -0.099353 + 0.164058 \cdot i & 0.267834 - 1.4908 \\ -0.087596 - 0.725533 \cdot i & 0.479679 - 0.94730 \\ 0.511463 - 2.08316 \cdot i & -0.878563 + 1.7901 \end{bmatrix}$$

kvadratMatrise1 må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

For å se hele resultatet, trykk på og bruk så og for å bevege markøren.

taylor()Katalog >

taylor(*Utr1*, *Var*, *Orden*[, *Punkt*]) $\Rightarrow$ uttrykk

Returnerer etterspurt Taylor polynom. Polynomet inkluderer ikke-null-ledd med grader i heltall fra null til *Orden* i (*Var* minus *Punkt*). **taylor()** returnerer seg selv hvis det ikke er noen kuttet potensrekke av denne orden, eller hvis den krever negative eksponenter eller brøk-eksponenter. Bruk substitusjon og/eller midlertidig multiplikasjon med en potens av (*Var* minus *Punkt*) for å bestemme mer generell potensrekke.

Punkt grunninnstilles til null og er "utvidelsespunktet".

$$\begin{array}{l} \text{taylor}(e^{\sqrt{x}}, x, 2) \qquad \text{taylor}(e^{\sqrt{x}}, x, 2, 0) \\ \text{taylor}(e^t, t, 4) | t = \sqrt{x} \qquad \frac{3}{24} + \frac{x^2}{6} + \frac{x}{2} + \sqrt{x} + 1 \\ \text{taylor}\left(\frac{1}{x \cdot (x-1)}, x, 3\right) \qquad \text{taylor}\left(\frac{1}{x \cdot (x-1)}, x, 3, 0\right) \\ \text{expand}\left(\frac{\text{taylor}\left(\frac{x}{x \cdot (x-1)}, x, 4\right)}{x}, x\right) \\ -x^3 - x^2 - x - \frac{1}{x} - 1 \end{array}$$

tCdf()Katalog >

tCdf(*nedGrense*, *øvGrense*, *df*) $\Rightarrow$ tall hvis *nedGrens* og *øvGrens* er tall, liste hvis *nedGrens* og *øvGrens* er lister

Beregner student-*t*-fordelingens sannsynlighet mellom *nedGrense* og *øvGrense* for spesifisert grader av frihet *df*.

For $P(X \leq \text{øvreGrense})$, sett *nedreGrense* = $-\infty$.

tCollect() (tSlåSmn)Katalog >

tCollect(*Utr1*) $\Rightarrow$ uttrykk

Returnerer et uttrykk der produkter og heltallspotenser av sinus og cosinus er omregnet til en lineær kombinasjon av sinus og cosinus med flersifrede vinkler, vinkelsummer og vinkelforskjeller. Transformasjonene omregner trigonometriske polynomer til en lineær kombinasjon av deres harmoniske ekvivalenter.

$$\begin{array}{l} \text{tCollect}((\cos(\alpha))^2) \qquad \frac{\cos(2 \cdot \alpha) + 1}{2} \\ \text{tCollect}(\sin(\alpha) \cdot \cos(\beta)) \qquad \frac{\sin(\alpha - \beta) + \sin(\alpha + \beta)}{2} \end{array}$$

Noen ganger vil **tCollect()** oppnå en ønsket forenkling når den grunninnstilte trigonometriske forenklingen ikke gjør det. **tCollect()** kan omgjøre endringer som ble gjort med **tExpand()**. Noen ganger kan et uttrykk forenkles hvis du bruker **tExpand()** på et resultat fra **tCollect()**, eller omvendt, i to separate omganger.

tExpand() (tUtvid)

tExpand(Uttr1)⇒uttrykk

Returnerer et uttrykk der sinus og cosinus av flersifrede heltallsvinkler, vinkelsummer og vinkelforskjeller er utvidet. På grunn av identiteten $(\sin(x))^2 + (\cos(x))^2 = 1$, er det mange mulige ekvivalente resultater. Derfor kan et resultat være forskjellig fra fra et resultat som vises i andre publikasjoner.

Noen ganger vil **tExpand()** oppnå målene dine når den grunninnstilte trigonometriske forenklingen ikke gjør det. **tExpand()** kan omgjøre endringer som ble gjort med **tCollect()**. Noen ganger kan et uttrykk forenkles hvis du bruker **tCollect()** på et resultat fra **tExpand()**, eller omvendt, i to separate omganger.

Merk: Grader-modus-skalering med $\pi/180$ kommer i konflikt med **tExpand()** sin evne til å gjenkjenne uttrykk som kan utvides. For beste resultater bør **tExpand()** brukes i radian modus.

$$\begin{aligned} \text{tExpand}(\sin(3 \cdot \phi)) &= 4 \cdot \sin(\phi) \cdot (\cos(\phi))^2 - \sin(\phi) \\ \text{tExpand}(\cos(\alpha - \beta)) &= \cos(\alpha) \cdot \cos(\beta) + \sin(\alpha) \cdot \sin(\beta) \end{aligned}$$

Text

TextpromptStreng[, VisFlagg]

Programmeringskommando: Stopper programmet og viser tegnstringen *promptStreng* i en dialogboks.

Når brukeren klikker på **OK**, fortsetter programmet å utføre.

Definer et program som stopper for å vise hver av de fem tilfeldige tallene i en dialogboks.

Innenfor malen `Prgm...EndPrgm` fullfører du hver linje ved å trykke på istedenfor på **enter**. På tastaturet på datamaskinen, hold nede **Alt** og trykk på **Enter**.

Det valgfrie *flagg* -argumentet kan være et hvilket som helst uttrykk.

- Hvis *VisFlagg* utelates eller behandles til **1**, blir tekstmeldingen lagt til i Kalkulator-loggen.
- Hvis *VisFlagg* behandles til **0**, blir tekstmeldingen ikke lagt til i loggen.

Hvis programmet trenger et skrevet svar fra brukeren, kan du se etter på **Request**, side 154 eller **RequestStr**, side 156.

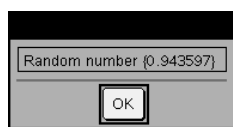
Merk: Du kan bruke denne kommandoen inne i et brukerdefinert program, men ikke inne i en funksjon.

```
Define tekst_demo()=Prgm
  For i,1,5
    strinfo:="Random number " &
      string(rand(i))
    Text strinfo
  EndFor
EndPrgm
```

Kjør program:

tekst_demo()

Eksempel på dialogboks:

Then (Så)

Se If, side 90.

tInterval

katalog >

tInterval *Liste[,Frekv[,CNivå]]*

(Dataliste-inndata)

tInterval $\bar{x},sx,n[,CNivå]$

(Oppsummerende statistikk-inndata)

Beregner et *t*-konfidensintervall. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen. (Se side 183.)

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.CLower, stat.Upper	Konfidensintervall for et ukjent populasjonsgjennomsnitt
stat. $\bar{x}$	Utvalgets gjennomsnitt av datasekvensen fra normal tilfeldig fordeling

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.ME	Feilmargin
stat.df	Grader-av-frihet
stat. σ_x	Utvalgets standardavvik
stat.n	Lengde av datasekvensen med utvalgsgjennomsnitt

tInterval_2Samp

Katalog >

tInterval_2Samp *Liste1, Liste2[, Frekv1
[, Frekv2[, CNivå[, Felles]]]]*

(Dataliste inndata)

tInterval_2Samp $\bar{x}1, sx1, n1, \bar{x}2, sx2, n2$
[, CNivå, Felles]

(Summering statistikk inndata)

Beregner et to-utvalgs t konfidensintervall.
En oversikt over resultatene lagres i
stat.results-variabelen. (Se side 183).

Felles=1 fellesvarianser; *Felles=0* gjør ikke
fellesvarianser.

For informasjon om effekten av tomme
elementer i en liste, se “Tomme (åpne)
elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.CLower, stat.Upper	Konfidensintervall som inneholder konfidensnivå-sannsynligheten for en fordeling
stat. $\bar{x}1-\bar{x}2$	Utvalgsgjennomsnitt av datasekvensene fra normal tilfeldig fordeling
stat.ME	Feilmargin
stat.df	Grader-av-frihet
stat. $\bar{x}1$, stat. $\bar{x}2$	Utvalgsgjennomsnitt av datasekvensene fra normal tilfeldig fordeling
stat. σ_x1 , stat. σ_x2	Utvalgets standardavvik for <i>Liste 1</i> og <i>Liste 2</i>
stat.n1, stat.n2	Antall utvalg i datasekvenser
stat.sp	Det felles standardavviket. Beregnet når <i>Felles = JA</i> .

tmpCnv()

Katalog >

tmpCnv(*Utt*_{°tempEnhet1}, _{°tempEnhet2}) ⇒ *uttrykk* _{°tempEnhet2}

Omregner en temperaturverdi spesifisert av *Utt* fra en enhet til en annen. Gyldige temperaturenheter er:

_{°C} Celsius

_{°F} Fahrenheit

_{°K} Kelvin

_{°R} Rankine

Velg fra symboler i katalogen for å skrive °.

for å skrive _°, trykk på .

For eksempel, 100_{°C} omregnes til 212_{°F}.

For å omregne et temperaturområde, bruk **ΔtmpCnv()** istedenfor.

tmpCnv(100· _{°C} , _{°F})	212· _{°F}
tmpCnv(32· _{°F} , _{°C})	0· _{°C}
tmpCnv(0· _{°C} , _{°K})	273.15· _{°K}
tmpCnv(0· _{°F} , _{°R})	459.67· _{°R}

Merk: Du kan bruke katalogen for å velge temperaturenheter.

ΔtmpCnv()

Katalog >

ΔtmpCnv(*Uttrykk* _{°tempEnhet1}, _{°tempEnhet2}) ⇒ *uttrykk* _{°tempEnhet2}

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **ΔtmpCnv**(...).

Konverterer et temperaturområde (forskjellen mellom to temperaturverdier) som er angitt ved *Uttrykk* fra en måleenhet til en annen. Gyldige temperaturenheter er:

_{°C}Celsius

_{°F}Fahrenheit

_{°K}Kelvin

_{°R}Rankine

Hvis du skal sette inn °, kan du velge det fra symbolpaletten eller skrive @Δ.

For å skrive _°, trykk på .

Velg fra symboler i katalogen for å skrive Δ.

ΔtmpCnv(100· _{°C} , _{°F})	180· _{°F}
ΔtmpCnv(180· _{°F} , _{°C})	100· _{°C}
ΔtmpCnv(100· _{°C} , _{°K})	100· _{°K}
ΔtmpCnv(100· _{°F} , _{°R})	100· _{°R}
ΔtmpCnv(1· _{°C} , _{°F})	1.8· _{°F}

Merk: Du kan bruke katalogen for å velge temperaturenheter.

Δ tmpCnv()

Katalog >

1_°C og 1_°K har samme størrelse, og det har også 1_°F og 1_°R. Men 1_°C er 9/5 så stor som 1_°F.

For eksempel, et 100_°C-område (fra 0_°C til 100_°C) er ekvivalent til et 180_°F-område.

For å omregne en spesiell temperaturverdi istedenfor et -område, bruk **tmpCnv()**.

tPdf()

Katalog >

tPdf(XVerd,df)⇒tall hvis XVerd er et tall, liste hvis XVerd er en liste

Beregner sannsynlighetstetthetsfunksjonen (pdf) for Student-*t*-fordelingen ved en spesifisert *x*-verdi med spesifiserte grader av frihet *df*.

trace()

katalog >

trace(kvadratMatrise)⇒uttrykk

Returnerer diagonalsummen (summen av alle elementene på hoveddiagonalen) til *kvadratMatrise*.

trace	$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{pmatrix}$	15
trace	$\begin{pmatrix} a & 0 \\ 1 & a \end{pmatrix}$	2·a

```
Try
  blokk1
Else
  blokk2
EndTry
```

Utfører *blokk1* med mindre det oppstår en feil. Programmet overfører til *blokk2* hvis en feil oppstår i *blokk1*. Systemvariabelen *feilKode* inneholder feilkoden, dermed kan programmet utføre retting av feil. For en liste over feilkoder, se "*Feilkoder og feilmeldinger*," side 270.

blokk1 og *blokk2* kan enten være et enkelt utsagn eller en sekvens av utsagn som er adskilt med tegnet ":",

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produktboken.

Eksempel 2

For å se kommandoene **Try**, **ClrErr** og **PassErr** i drift, legg inn `egenverdier()` - programmet som vist til høyre. Kjør programmet ved å utføre hver av følgende uttrykk.

$$\text{egenvals}\left(\begin{bmatrix} -3 \\ -41 \\ 5 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -1 & 2 & -3.1 \end{bmatrix}\right)$$

$$\text{egenvals}\left(\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix}\right)$$

Merk: Se også **ClrErr**, side 26, og **PassErr**, side 136.

```
Define prog1()=Prgm
  Try
    z:=z+1
  Disp "z incremented."
  Else
    Disp "Sorry, z undefined."
  EndTry
EndPrgm
```

Done

```
z:=1:prog1()
z incremented.
```

Done

```
DelVar z:prog1()
Sorry, z undefined.
```

Done

Define egenverdier(a,b)=Prgm

© Programmet egenverdier(A,B) viser egenverdier av A·B

Try

Disp "A=",a

Disp "B=",b

Disp ""

Disp "Egenverdier av A·B er:",egVd(a*b)

Else

If feilKode=230 Then

Disp "Feil: Produkt av A·B må være en kvadratmatrise"

ClrErr

Else

PassErr

EndIf

EndTry

EndPrgm

tTest**tTest** $\mu_0, \text{Liste}, [\text{Frekv}], [\text{Hypot}]$

(Dataliste inndata)

tTest $\mu_0, \bar{x}, s_x, n, [\text{Hypot}]$

(Summering statistikk inndata)

Utfører en hypotesetest for ett enkelt ukjent populasjonsgjennomsnitt μ når populasjonens standardavvik σ er ukjent. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen. (Se side 183).

Test $H_0: \mu = \mu_0$, mot ett av følgende:For $H_a: \mu < \mu_0$, sett *Hypot*<0For $H_a: \mu \neq \mu_0$ (standard), sett *Hypot*=0For $H_a: \mu > \mu_0$, set *Hypot*>0

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.t	$(\bar{x} - \mu_0) / (\text{stdev} / \sqrt{n})$
stat.PVal	Minste signifikansnivå som null-hypotesen kan forkastes ved
stat.df	Grader-av-frihet
stat. $\bar{x}$	Utvalgsgjennomsnitt av datasekvensen i <i>Liste</i>
stat.sx	Utvalgets standardavvik av datasekvensen
stat.n	Utvalgenes størrelse

tTest_2Samp**tTest_2Samp** *Liste1, Liste2, Frekv1*

```
[,Frekv2[,Hypot[,Felles]]]
```

(Dataliste inndata)

```
tTest_2Samp  $\bar{x}1, sx1, n1, \bar{x}2, sx2, n2[,Hypot$   
[,Felles]]
```

(Summering statistikk inndata)

Beregner en to-utvalgs t -test. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen. (Se side 183).

Test $H_0: \mu_1 = \mu_2$, mot ett av følgende:

For $H_a: \mu_1 < \mu_2$, sett *Hypot*<0

For $H_a: \mu_1 \neq \mu_2$ (standard), sett *Hypot*=0

For $H_a: \mu_1 > \mu_2$, sett *Hypot*>0

Felles=1 fellesvarianser

Felles =0 gir ikke fellesvarianser

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.t	Standard normalverdi beregnet for forskjellen i gjennomsnitt
stat.PVal	Minste signifikansnivå som null-hypotesen kan forkastes ved
stat.df	Grader av frihet for t -statistikken
stat. $\bar{x}1$, stat. $\bar{x}2$	Utvalgets gjennomsnitt av datasekvenser i <i>Liste1</i> og <i>Liste2</i>
stat.sx1, stat.sx2	Utvalgets standardavvik til datasekvenser i <i>Liste 1</i> og <i>Liste2</i>
stat.n1, stat.n2	Utvalgenes størrelse
stat.sp	Det felles standardavviket. Beregnet når <i>Felles</i> =1.

tvmFV()

```
tvmFV(N,I,PV,Pmt,[PpY],[CpY],  
[PmtAt]) $\Rightarrow$ verdi
```

```
tvmFV(120,5,0,-500,12,12) 77641.1
```

Finansiell funksjon som beregner fremtidig verdi for penger.

tvmFV()Katalog >

Merk: Argumenter som brukes i TVM-funksjonene er beskrevet i tabellen over TVM-argumenter, side 202. Se også **amortTbl()**, side 8.

tvmI()Katalog >

tvmI($N, PV, Pmt, FV, [PpY], [CpY], [PmtAt]$) $\Rightarrow$ verdi

tvmI(240, 100000, -1000, 0, 12, 12) 10.5241

Finansiell funksjon som beregner rentefoten per år.

Merk: Argumenter som brukes i TVM-funksjonene er beskrevet i tabellen over TVM-argumenter, side 202. Se også **amortTbl()**, side 8.

tvmN()Katalog >

tvmN($I, PV, Pmt, FV, [PpY], [CpY], [PmtAt]$) $\Rightarrow$ verdi

tvmN(5, 0, -500, 77641, 12, 12) 120.

Finansiell funksjon som beregner antallet betalingsperioder.

Merk: Argumenter som brukes i TVM-funksjonene er beskrevet i tabellen over TVM-argumenter, side 202. Se også **amortTbl()**, side 8.

tvmPmt()Katalog >

tvmPmt($N, I, PV, FV, [PpY], [CpY], [PmtAt]$) $\Rightarrow$ verdi

tvmPmt(60, 4, 30000, 0, 12, 12) -552.496

Finansiell funksjon som beregner beløpet for hver betaling.

Merk: Argumenter som brukes i TVM-funksjonene er beskrevet i tabellen over TVM-argumenter, side 202. Se også **amortTbl()**, side 8.

tvmPV(*N, I, Pmt, FV, [PpY], [CpY], [PmtAt]*) ⇒ *verdi*

tvmPV(48,4, -500,30000,12,12) -3426.7

Finansiell funksjon som beregner nåverdien.

Merk: Argumenter som brukes i TVM-funksjonene er beskrevet i tabellen over TVM-argumenter, side 202. Se også **amortTbl()**, side 8.

TVM-argument*	Beskrivelse	Datatype
N	Antall betalingsperioder	reelt tall
I	Årlig rente (rentefot)	reelt tall
PV	Nåverdi	reelt tall
Pmt	Betalingsbeløp	reelt tall
FV	Fremtidig verdi	reelt tall
PpY	Antall betalinger pr. år, grunninnstilling=1	heltall > 0
CpY	Antall renteperioder pr. år, grunninnstilling=1	heltall > 0
PmtAt	Betaling som forfaller ved slutten eller begynnelsen av hver periode, grunninnstilling=avslutt	heltall (0=avslutte, 1=begynne)

* Disse tidsverdi-for-penger-argumentnavnene likner TVM-variabelnavnene som f.eks. **tvm.pv** og **tvm.pmt**) som brukes av *Calculator* applikasjonens finansiøser. Men finansielle funksjoner lagrer ikke argumentverdiene eller resultatene til TVM-variablene.

TwoVar *X, Y*, [*Frekv*] [, *Kategori*, *Inkluder*]]

Beregner 2-variabels statistiske observatorer. En oversikt over resultatene lagres i *stat.resultater*-variabelen. (Se side 183.)

Alle listene må ha samme dimensjon bortsett fra *Inkluder*.

X og *Y* er lister av uavhengige og avhengige variabler.

Frekv er en valgfri liste med frekvensverdier. Hvert element i *Frekv* angir hvor ofte hvert korresponderende datapunkt X og Y forekommer. Standardverdien er 1. Alle elementene må være heltall 0.

Kategori er en liste over kategorikoder for de tilsvarende X og Y -dataene..

Inkluder er en liste med én eller flere av kategorikodene. Bare dataelementene med kategorikode som er i listen blir inkludert i beregningen.

Et tomt (åpent) element i enhver av listene X , *Frekv* eller *Kategori* resulterer i et tomt (åpent) element for det tilsvarende elementet til alle disse listene. Et tomt element i enhver av listene fra $X1$ til $X20$ resulterer i et tomt (åpent) element for det tilsvarende elementet i alle disse listene. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat. $\bar{X}$	Gjennomsnitt av x-verdier
stat. x	Sum av x-verdier
stat. x2	Sum av x2 verdier
stat.sx	Utvalgets standardavvik til x
stat. x	Populasjonens standardavvik til x
stat.n	Antall datapunkter
stat. $\bar{y}$	Gjennomsnitt av y-verdier
stat. y	Sum av y-verdier
stat. y ²	Sum av y2-verdier
stat.sy	Utvalgets standardavvik til y
stat. y	Populasjonens standardavvik til y
stat. xy	Sum av x · y -verdier
stat.r	Korrelasjonskoeffisient
stat.MinX	Minimum av x-verdier

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.Q ₁ X	Første kvartil av x
stat.MedianX	Median av x
stat.Q ₃ X	Tredje kvartil av x
stat.MaxX	Maksimum av x-verdier
stat.MinY	Minimum av y-verdier
stat.Q ₁ Y	Første kvartil av y
stat.MedY	Median av y
stat.Q ₃ Y	Tredje kvartil av y
stat.MaxY	Maksimum av y-verdier
stat. (x-) ²	Sum av kvadratavvik fra gjennomsnittet av x
stat. (y-) ²	Sum av kvadrat for avvik fra gjennomsnittet av y

U

unitV() (enhetsV)

Katalog >

unitV(Vektor1)⇒vektor

Returnerer enten en rad- eller kolonne-
enhetsvektor, avhengig av formen på
Vektor1.

Vektor1 må være enten en enkel-rad-
matrise eller en enkel-kolonne-matrise.

unitV($\begin{bmatrix} a & b & c \end{bmatrix}$)

$$\left[\frac{a}{\sqrt{a^2+b^2+c^2}} \quad \frac{b}{\sqrt{a^2+b^2+c^2}} \quad \frac{c}{\sqrt{a^2+b^2+c^2}} \right]$$

unitV($\begin{bmatrix} 1 & 2 & 1 \end{bmatrix}$)

$$\left[\frac{\sqrt{6}}{6} \quad \frac{\sqrt{6}}{3} \quad \frac{\sqrt{6}}{6} \right]$$

unitV($\begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 3 \end{pmatrix}$)

$$\begin{pmatrix} \frac{\sqrt{14}}{14} \\ \frac{14}{\sqrt{14}} \\ 7 \\ 3 \cdot \frac{\sqrt{14}}{14} \end{pmatrix}$$

For å se hele resultatet, trykk på ► og bruk
så ◀ og ► for å bevege markøren.

204 Alfabetisk oversikt

unLock	Katalog > 	
unLock <i>Var1</i> [, <i>Var2</i>] [, <i>Var3</i>] ...	<i>a</i> :=65	65
unLock <i>Var</i> .	Lock <i>a</i>	Done
Låser opp spesifisert variabel eller variabelgruppe. Låste variabler kan ikke modifiseres eller slettes.	getLockInfo(<i>a</i>)	1
	<i>a</i> :=75	"Error: Variable is locked."
	DelVar <i>a</i>	"Error: Variable is locked."
Se Lock , side 110, og getLockInfo() , side 86.	Unlock <i>a</i>	Done
	<i>a</i> :=75	75
	DelVar <i>a</i>	Done

V

varPop()	Katalog > 	
varPop (<i>Liste</i> [, <i>frekvListe</i>])⇒uttrykk	varPop($\{5, 10, 15, 20, 25, 30\}$)	$\frac{875}{12}$
Returnerer populasjonsvariansen for <i>Liste</i> .	Ans: 1.	72.9167
Hvert <i>frekvListe</i> element teller antallet forekomster av det tilsvarende elementet i <i>Liste</i> .		
Merk: <i>Liste</i> må inneholde minst to elementer.		
Hvis et element i en av listene er tomt (åpent), ignoreres dette elementet, og det tilsvarende elementet i den andre listen ignoreres også. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.		

varSamp() (utvalgets varians)	Katalog > 	
varSamp (<i>Liste</i> [, <i>frekvListe</i>])⇒uttrykk	varSamp($\{a, b, c\}$)	$\frac{a^2 - a \cdot (b+c) + b^2 - b \cdot c + c^2}{3}$
Returnerer utvalgets varians for <i>Liste</i> .	varSamp($\{1, 2, 5, 6, 3, 2\}$)	$\frac{31}{2}$
Hvert <i>frekvListe</i> element teller antallet forekomster av det tilsvarende elementet i <i>Liste</i> .	varSamp($\{1, 3, 5\}, \{4, 6, 2\}$)	$\frac{68}{33}$
Merk: <i>Liste</i> må inneholde minst to elementer.		

Hvis et element i en av listene er tomt (åpent), ignorerer dette elementet, og det tilsvarende elementet i den andre listen ignorerer også. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

varSamp(*Matrise1*[,
frekvMatrise])⇒*matrise*

Returnerer en radvektor som inneholder utvalgets varians for hver kolonne i *Matrise1*.

Hvert *frekvMatrise* element teller antallet forekomster av det tilsvarende elementet i *Matrise1*.

Hvis et element i en av matrisene er tomt (åpent), ignorerer dette elementet, og det tilsvarende elementet i den andre matrisen ignorerer også. For mer informasjon om tomme elementer, se side 260.

Merk: *Matrise1* må inneholde minst to rader.

```
varSamp( $\begin{bmatrix} 1 & 2 & 5 \\ -3 & 0 & 1 \\ .5 & .7 & 3 \end{bmatrix}$ )  $\begin{bmatrix} 4.75 & 1.03 & 4 \end{bmatrix}$ 
```

```
varSamp( $\begin{bmatrix} -1.1 & 2.2 \\ 3.4 & 5.1 \\ -2.3 & 4.3 \end{bmatrix}$ ,  $\begin{bmatrix} 6 & 3 \\ 2 & 4 \\ 5 & 1 \end{bmatrix}$ )  $\begin{bmatrix} 3.91731 & 2.08411 \end{bmatrix}$ 
```

W

Wait

Wait tidenISekunder

Utsetter utførelsen i en periode på *tidenISekunder* sekunder.

Wait er spesielt nyttig i et program som krever en kort forsinkelse for at anmodede data skal bli tilgjengelige.

Argumentet *tidenISekunder* må være et uttrykk som forenkler til en desimalverdi i området 0 til og med 100. Kommandoen avrunder denne verdien opp til nærmeste 0,1 sekunder.

For å avbryte en **Wait** som pågår,

- **Grafregner:** Hold nede tasten , og trykk på flere ganger.
- **Windows®:** Hold nede tasten **F12**, og trykk

For å vente 4 sekunder:

Wait 4

For å vente 1/2 sekund:

Wait 0.5

For å vente 1,3 sekunder med bruk av variablen *seccount*:

seccount:=1.3

Wait seccount

Dette slår på en grønn indikatorlampe i 0,5 sekunder og slår den deretter av.

Send "SET GREEN 1 ON"

Wait 0.5

Send "SET GREEN 1 OFF"

på **Enter** flere ganger.

- **Macintosh®**: Hold nede tasten **F5**, og trykk på **Enter** flere ganger.
- **iPad®**: Applikasjonen viser en ledetekst. Du kan fotsette å vente, eller avbryte.

Merk: Du kan bruke kommandoen **Wait** innenfor et brukerdefinert program, men ikke innenfor en funksjon.

warnCodes ()

warnCodes(*Uttr1*, *StatusVar*) $\Rightarrow$ uttrykk

Behandler uttrykk *Uttr1*, returnerer resultatet, og lagrer kodene for alle genererte varsler i listevariabelen *StatusVar*. Hvis ingen varsler er generert, tildeler denne funksjonen *StatusVar* en tom liste.

Uttr1 kan være et hvilket som helst gyldig matematisk uttrykk i TI-Nspire™ eller TI-Nspire™ CAS. Du kan ikke bruke en kommando eller tildeling som *Uttr1*.

StatusVar må være et gyldig variabelnavn.

Se side 278 for en liste over varselkoder og assosierte meldinger.

 $\text{warnCodes}\left(\text{solve}\left(\sin(10 \cdot x) = \frac{x^2}{x}, x\right), \text{warn}\right)$	
$x = -0.84232$ or $x = -0.706817$ or $x = -0.2852$	
<i>warn</i>	{ 10007, 10009 }

For å se hele resultatet, trykk på $\blacktriangle$ og bruk så $\blacktriangleleft$ og $\blacktriangleright$ for å bevege markøren.

when() (når)

when(*Betingelse*, *santResultat* [, *usantResultat*], *ukjentResultat*)
 $\Rightarrow$ uttrykk

Returnerer *santResultat*, *usantResultat*, eller *ukjentResultat*, avhengig av om *Betingelse* er sann, usann eller ukjent. Returnerer inndata hvis det er for få argumenter til å spesifisere korrekt resultat.

Utelat både *usantResultat* og *ukjentResultat* for å definere et uttrykk bare i det området der *Betingelse* er sann.

$\text{when}(x < 0, x + 3) x = 5$	undef
-------------------------------------	-------

Bruk et **udéf** *usantResultat* for å definere et uttrykk som bare plottes grafen på et intervall.

when() er nyttig for å definere rekursive funksjoner.

$\text{when}(n > 0, n \cdot \text{factorial}(n-1), 1) \rightarrow \text{factorial}(n)$	Done
$\text{factorial}(3)$	6
3!	6

While

While *Betingelse*
Blokk

EndWhile

Utfører utsagnene i *Blokk* så lenge som *Betingelse* er sann.

Blokk kan enten være et enkelt utsagn eller en sekvens av utsagn som er adskilt med tegnet.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.

Define $\text{sum_of_recip}(n)$ = Func	
Local $i, \text{tempsum}$	
$1 \rightarrow i$	
$0 \rightarrow \text{tempsum}$	
While $i \leq n$	
$\text{tempsum} + \frac{1}{i} \rightarrow \text{tempsum}$	
$i + 1 \rightarrow i$	
EndWhile	
Return tempsum	
EndFunc	
	Done
$\text{sum_of_recip}(3)$	<u>11</u>
	6

X

xor (enten ...eller ...)

BoolskUttr1 **xor** *BoolskUttr2* returnerer *Boolsk uttrykk*

true xor true	false
5 > 3 xor 3 > 5	true

BoolskListe1 **xor** *BoolskListe2* returnerer *Boolsk liste*

BoolskMatrise1 **xor** *BoolskMatrise2* returnerer *Boolsk matrise*

Returnerer sann hvis *BoolskUttr1* er sant og *BoolskUttr2* er usant eller omvendt.

Returnerer usann hvis begge argumentene er sanne eller hvis begge er usanne. Returnerer et forenklet Boolsk uttrykk hvis ikke noen av argumentene kan avgjøres som sanne eller usanne.

Merk: Se or, side 134.

Heltall1 xor Heltall2 $\Rightarrow$ heltall

Sammenlikner to reelle heltall bit-for-bit med en **xor** -handling. Internt er begge heltallene omregnet til 64-biters binære tall med fortegn. Når tilsvarende biter sammenliknes, er resultatet 1 hvis en av bitene (men ikke begge) er 1; resultatet er 0 hvis begge bitene er 0 eller begge biter er 1. Returnert verdi representerer bit-resultatene og vises i grunntall-modus.

Du kan skrive inn heltallene med hvilket som helst grunntall. Hvis du skriver inn en binær eller heksadesimal verdi, må du bruke hhv. prefiks 0b eller 0h. Uten slik prefiks blir heltall behandlet som desimalt (grunntall 10).

Hvis du oppgir et desimalt heltall som er for stort for et 64-bit binært tall med fortegn, vil en symmetrisk modulusoperasjon bli brukt til å konvertere tallet inn i gyldig verdiområde. For mer informasjon, se **►Base2**, side 18.

Merk: Se or, side 134.

Z

zeros() (nullpkt)

zeros(Uttr, Var) $\Rightarrow$ liste

zeros(Uttr, Var=Forslag) $\Rightarrow$ liste

Returnerer en liste med kandidater til reelle verdier av Var som gjør Uttr=0. **zeros()** gjør dette ved å beregne **exp**liste(solve (Uttr=0,Var),Var).

I heksades grunntall-modus:

Viktig: Null, ikke bokstaven O.

0h7AC36 xor 0h3D5F	0h79169
--------------------	---------

I binær grunntall-modus:

0b100101 xor 0b100	0b10001
--------------------	---------

Merk: Et binært innlegg kan bestå av opptil 64 siffer (i tillegg til prefikset 0b). Et heksadesimalt innlegg kan bestå av opptil 16 siffer.

$$\text{zeros}\left(a \cdot x^2 + b \cdot x + c, x\right) = \left\{ \frac{\sqrt{b^2 - 4 \cdot a \cdot c} - b}{2 \cdot a}, \frac{-\left(\sqrt{b^2 - 4 \cdot a \cdot c} + b\right)}{2 \cdot a} \right\}$$

$$a \cdot x^2 + b \cdot x + c | x = \text{Ans}[2] \quad 0$$

Noen ganger kan resultatformen for **zeros()** være mer praktisk enn den for **solve()**. Men resultatformen for **zeros()** kan ikke uttrykke implisitte løsninger, løsninger som krever ulikheter, eller løsninger som ikke involverer *Var*.

Merk: Se også **cSolve()**, **cZeros()** og **solve()**.

zeros({*Uttr1*, *Uttr2*}, {*VarElForslag1*, *VarElForslag2* [, ...]}) ⇒ *matrise*

Returnerer alternative reelle nullpunkter for simultane algebraiske uttrykk, der hvert *VarElForslag* spesifiserer en ukjent som du vil finne verdien til.

Alternativt kan du spesifisere et startforslag for en variabel. Hvert *VarElForslag* må ha formen:

variabel

– eller –

variabel = *reelt eller ikke-reelt tall*

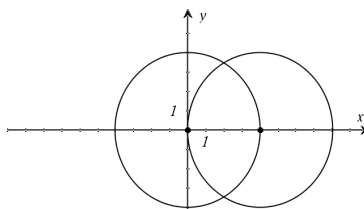
For eksempel er *x* gyldig, og det er *x=3* også.

Hvis alle uttrykkene er polynomiske og hvis du IKKE spesifiserer noe startforslag, bruker **zeros()** Gröbner/Buchbergers leksikale eliminasjonsmetode for å prøve å bestemme alle reelle nullpunkter.

La oss for eksempel anta at du har en sirkel med radius *r* om origo og en annen sirkel med radius *r* midtstilt der hvor den første sirkelen krysser den positive *x*-aksen. Bruk **zeros()** for å finne skjæringspunktene.

Som vist med *r* i eksemplet til høyre, kan simultane polynomiske uttrykk ha ekstra variabler som ikke har noen verdi, men som representerer gitte numeriske verdier som kan legges til senere.

$$\begin{array}{l} \text{exact}\left(\text{zeros}\left(a \cdot (e^x + x) \cdot (\text{sign}(x) - 1), x\right)\right) \quad \{\} \\ \text{exact}\left(\text{solve}\left(a \cdot (e^x + x) \cdot (\text{sign}(x) - 1) = 0, x\right)\right) \\ e^x + x = 0 \text{ or } x > 0 \text{ or } a = 0 \end{array}$$

$$\text{zeros}\left(\left\{x^2 + y^2 - r^2, (x-r)^2 + y^2 - r^2\right\}, \left\{x, y\right\}\right) \begin{bmatrix} \frac{r}{2} & \frac{-\sqrt{3} \cdot r}{2} \\ \frac{r}{2} & \frac{\sqrt{3} \cdot r}{2} \end{bmatrix}$$

Hver rad i resultatmatrisen representerer et alternativt (annet) nullpunkt, med komponentene plassert som i *VarElForslag* -listen. For å trekke ut en rad, pek på matrisen med *[rad]*.

Du kan også (eller istedenfor) inkludere ukjente som ikke forekommer i uttrykkene. For eksempel kan du inkludere z som en ukjent for å utvide det forrige eksemplet til to parallelle gjennomskjærende sylindre med radius r . Sylindernullpunktene viser hvordan løsningsfamilier av nullpunkter kan inneholde vilkårlige konstanter i form av ck , hvor k er et heltall fra 1 til 255.

For polynomiske systemer kan beregningstiden eller plassen i minnet sterkt avhenge av hvilken rekkefølge du setter de ukjente i. Hvis startforslaget bruker opp minneplassen eller tålmodigheten din, kan du prøve å flytte om på variablene i uttrykkene og/eller *VarElForslag*-listen.

Hvis du ikke inkluderer noen forslag og hvis et uttrykk er ikke-polynomisk i en vilkårlig variabel men alle uttrykkene er lineære i alle ukjente, bruker **zeros()** gaussisk eliminasjon for å prøve å bestemme alle reelle nullpunkter.

Hvis et system er verken polynomisk i alle variablene eller lineært i de ukjente, bestemmer **zeros()** som regel ett nullpunkt med en tilnærmet iterativ metode. I så fall må antallet ukjente være lik antallet uttrykk, og alle andre variabler i uttrykkene må forenkles til tall.

Hver ukjente starter ved foreslått verdi hvis den er spesifisert; ellers starter den ved 0.0.

Bruk forslagene til å finne andre løsninger en etter en. For konvergens kan det hende at et forslag må være ganske nært et nullpunkt.

Trekk ut rad 2:

$$\text{Ans}[2] \quad \left[\begin{array}{cc} r & \sqrt{3} \cdot r \\ 2 & 2 \end{array} \right]$$

$$\text{zeros}\left(\left\{x^2+y^2-r^2, (x-r)^2+y^2-r^2\right\}, \{x, y, z\}\right) \quad \left[\begin{array}{cc} r & \sqrt{3} \cdot r \\ 2 & 2 \end{array} \right] \quad \begin{array}{l} c1 \\ c1 \end{array}$$

$$\text{zeros}\left(\left\{x+e^z \cdot y-1, x-y-\sin(z)\right\}, \{x, y\}\right) \quad \left[\begin{array}{cc} e^z \cdot \sin(z)+1 & -(\sin(z)-1) \\ e^z+1 & e^z+1 \end{array} \right]$$

$$\text{zeros}\left(\left\{e^z \cdot y-1, y-\sin(z)\right\}, \{y, z\}\right) \quad \left[\begin{array}{cc} 0.041458 & 3.18306 \\ 0.001871 & 6.28131 \\ 4.76\text{E-}11 & 1796.99 \\ 2.\text{E-}13 & 254.469 \end{array} \right]$$

$$\text{zeros}\left(\left\{e^z \cdot y-1, y-\sin(z)\right\}, \{y, z=2 \cdot \pi\}\right) \quad \left[\begin{array}{cc} 0.001871 & 6.28131 \end{array} \right]$$

zInterval $\sigma, \text{Liste}, [\text{Frekv}], [\text{CNivå}]$

(Dataliste inndata)

zInterval $\sigma, \bar{x}, n$ [,CNivå]

(Summering statistikk inndata)

Beregner et z konfidensintervall. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen (side 183).

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.CLower, stat.Upper	Konfidensintervall for et ukjent populasjonsgjennomsnitt
stat. $\bar{x}$	Utvalgets gjennomsnitt av datasekvensen fra normal tilfeldig fordeling
stat.ME	Feilmargin
stat.sx	Utvalgets standardavvik
stat.n	Lengde av datasekvensen med utvalgsgjennomsnitt
stat. σ	Kjent populasjons standardavvik for datasekvens <i>Liste</i>

zInterval_1Prop

zInterval_1Prop x, n [,CNivå]

Beregner et en-proporsjons z konfidensintervall. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen. (Se side 183).

x er et ikke-negativt heltall.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.CLower, stat.Upper	Konfidensintervall som inneholder konfidensnivå-sannsynligheten for en fordeling
stat. $\hat{p}$	Beregnet andel (brøkdel) av suksesser
stat.ME	Feilmargin
stat.n	Antall utvalg i datasekvens

zInterval_2Prop $x1, n1, x2, n2, [CNivå]$

Beregner et to-proporsjons z konfidensintervall. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen. (Se side 183).

$x1$ og $x2$ er ikke-negative heltall.

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.CLower, stat.Upper	Konfidensintervall som inneholder konfidensnivå-sannsynligheten for en fordeling
stat. $\hat{p}$ Diff	Beregnet differanse mellom andeler (brøkdeler)
stat.ME	Feilmargin
stat. $\hat{p}1$	Beregnet andel av suksesser i utvalg 1
stat. $\hat{p}2$	Beregnet andel av suksesser i utvalg 2
stat.n1	Utvalgsstørrelse i datasekvens 1
stat.n2	Utvalgsstørrelse i datasekvens 2

zInterval_2Samp**zInterval_2Samp** $\sigma_1, \sigma_2, Liste1, Liste2$
[,Frekv1[,Frekv2[,CNivå]]]

(Dataliste inndata)

zInterval_2Samp $\sigma_1, \sigma_2, \bar{x}1, n1, \bar{x}2, n2, [CNivå]$

(Summering statistikk inndata)

Beregner et to-utvalgs z konfidensintervall. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen. (Se side 183).

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.CLower, stat.Upper	Konfidensintervall som inneholder konfidensnivå-sannsynligheten for en fordeling
stat. $\bar{x}1$ - $\bar{x}2$	Uvalgsgjennomsnitt av datasekvensene fra normal tilfeldig fordeling
stat.ME	Feilmargin
stat. $\bar{x}1$, stat. $\bar{x}2$	Uvalgsgjennomsnitt av datasekvensene fra normal tilfeldig fordeling
stat. $\sigma x1$, stat. $\sigma x2$	Uvalgets standardavvik for <i>Liste 1</i> og <i>Liste 2</i>
stat.n1, stat.n2	Antall utvalg i datasekvenser
stat.r1, stat.r2	Kjent populasjons standardavvik for datasekvens <i>Liste 1</i> og <i>Liste 2</i>

zTest

Katalog >

zTest $\mu0, \sigma, Liste, [Frekv[, Hypot]]$

(Dataliste inndata)

zTest $\mu0, \sigma, \bar{x}, n[, Hypot]$

(Summering statistikk inndata)

Utfører en *z*-test med frekvens *frekvliste*.

En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen. (Se side 183).

Test $H_0: \mu = \mu0$, mot ett av følgende:

For $H_a: \mu < \mu0$, sett *Hypot*<0

For $H_a: \mu \neq \mu0$ (standard), sett *Hypot*=0

For $H_a: \mu > \mu0$, sett *Hypot*>0

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.z	$(\bar{x} - \mu0) / (\sigma / \text{sqrt}(n))$
stat.P-Verdi	Minste sannsynlighet som null-hypotesen kan forkastes ved
stat. $\bar{x}$	Uvalgsgjennomsnitt av datasekvensen i <i>Liste</i>
stat.sx	Uvalgets standardavvik av datasekvensen. Returneres kun for inndata <i>Data</i> .
stat.n	Utvalgenes størrelse

zTest_1Prop $p0, x, n[, Hypot]$

Beregner en en-proporsjons z -test. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen. (Se side 183).

x er et ikke-negativt heltall.

Test $H_0: p = p0$ mot ett av følgende:

For $H_a: p > p0$, sett *Hypot*>0

For $H_a: p \neq p0$ (standard), sett *Hypot*=0

For $H_a: p < p0$, sett *Hypot*<0

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se "Tomme (åpne) elementer" (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.p0	Hypotesisk populasjonsandel
stat.z	Standard normalverdi beregnet for andelen
stat.PVal	Minste signifikansnivå som null-hypotesen kan forkastes ved
stat. $\hat{p}$	Beregnet andel av suksesser
stat.n	Utvalgenes størrelse

zTest_2Prop $x1, n1, x2, n2[, Hypot]$

Beregner en to-proporsjons z -test. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen. (Se side 183).

$x1$ og $x2$ er ikke-negative heltall.

Test $H_0: p1 = p2$ mot ett av følgende:

For $H_a: p1 > p2$, sett *Hypot*>0

For $H_a: p1 \neq p2$ (standard), sett *Hypot*=0

For $H_a: p < p0$, sett *Hypot*<0

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.z	Standard normalverdi beregnet for differansen av andelene
stat.PVal	Minste signifikansnivå som null-hypotesen kan forkastes ved
stat. $\hat{p}_1$	Beregnet andel av suksesser i utvalg 1
stat. $\hat{p}_2$	Beregnet andel av suksesser i utvalg 2
stat. $\hat{p}$	Beregnet samlet andel av suksesser
stat.n1, stat.n2	Antall utvalg som er tatt i forsøk 1 og 2

zTest_2Samp $\sigma_1, \sigma_2, \text{Liste1}, \text{Liste2}, \text{Frekv1}$
 $[\text{Frekv2}, \text{Hypot}]$

(Dataliste inndata)

zTest_2Samp $\sigma_1, \sigma_2, \bar{x}_1, n1, \bar{x}_2, n2, \text{Hypot}$

(Summering statistikk inndata)

Beregner en to-utvalgs z -test. En oversikt over resultatene lagres i *stat.results*-variabelen. (Se side 183).

Test $H_0: \mu_1 = \mu_2$, mot ett av følgende:

For $H_a: \mu_1 < \mu_2$, sett *Hypot*<0

For $H_a: \mu_1 \neq \mu_2$ (standard), sett *Hypot*=0

For $H_a: \mu_1 > \mu_2$, *Hypot*>0

For informasjon om effekten av tomme elementer i en liste, se “Tomme (åpne) elementer” (side 260).

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat.z	Standard normalverdi beregnet for forskjellen i gjennomsnitt
stat.PVal	Minste signifikansnivå som null-hypotesen kan forkastes ved

Utdata-variabel	Beskrivelse
stat. $\bar{x}$ 1, stat. $\bar{x}$ 2	Utvalgets gjennomsnitt av datasekvenser i <i>Liste1</i> og <i>Liste2</i>
stat.sx1, stat.sx2	Utvalgets standardavvik til datasekvenser i <i>Liste 1</i> og <i>Liste2</i>
stat.n1, stat.n2	Utvalgenes størrelse

Symboler

+ (addere)		 tast
$Uttr1 + Uttr2 \Rightarrow uttrykk$	56	56
Returnerer summen av de to argumentene.	$56+4$	60
	$60+4$	64
	$64+4$	68
	$68+4$	72
$Liste1 + Liste2 \Rightarrow liste$	$\left\{22,\pi,\frac{\pi}{2}\right\} \rightarrow I1$	$\left\{22,\pi,\frac{\pi}{2}\right\}$
$Matrise1 + Matrise2 \Rightarrow matrise$	$\left\{10,5,\frac{\pi}{2}\right\} \rightarrow I2$	$\left\{10,5,\frac{\pi}{2}\right\}$
Returnerer en liste (eller matrise) som inneholder summene av tilsvarende elementer i $Liste1$ og $Liste2$ (eller $Matrise1$ og $Matrise2$).	$I1+I2$	$\{32,\pi+5,\pi\}$
	$Ans+\{\pi,-5,\pi\}$	$\{\pi+32,\pi,0\}$
Dimensjonene i argumentene må være like.	$\begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} a+1 & b \\ c & d+1 \end{bmatrix}$
$Uttr + Liste1 \Rightarrow liste$	$15+\{10,15,20\}$	$\{25,30,35\}$
$Liste2 + Uttr \Rightarrow liste$	$\{10,15,20\}+15$	$\{25,30,35\}$
Returnerer en liste som inneholder summene av $Uttr$ og hvert element i $Liste1$.		
$Uttr + Matrise1 \Rightarrow matrise$	$20+\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 21 & 2 \\ 3 & 24 \end{bmatrix}$
$Matrise1 + Uttr \Rightarrow matrise$		
Returnerer en matrise med $Uttr$ addert til hvert element på diagonalen til $Matrise1$. $Matrise1$ må være kvadratisk.		
Merk: Bruk $.+$ (prikk pluss) for å addere et uttrykk til hvert element.		
- (subtrahere)		 tast
$Uttr1 - Uttr2 \Rightarrow uttrykk$	$6-2$	4
Returnerer $Uttr1$ minus $Uttr2$.	$\pi - \frac{\pi}{6}$	$\frac{5 \cdot \pi}{6}$

–(subtrahere)

$Liste1 - Liste2 \Rightarrow liste$

$$\left\{ 22, \pi, \frac{\pi}{2} \right\} - \left\{ 10, 5, \frac{\pi}{2} \right\} = \left\{ 12, \pi - 5, 0 \right\}$$

$Matrise1 - Matrise2 \Rightarrow matrise$

$$\begin{bmatrix} 3 & 4 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 1 & 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & 2 \end{bmatrix}$$

Subtraherer hvert element i *Liste2* (eller *Matrise2*) fra tilsvarende element i *Liste1* (eller *Matrise1*), og returnerer resultatene.

Dimensjonene i argumentene må være like.

$Uttr - Liste1 \Rightarrow liste$

$$15 - \{ 10, 15, 20 \} = \{ 5, 0, -5 \}$$

$Liste1 - Uttr \Rightarrow liste$

$$\{ 10, 15, 20 \} - 15 = \{ -5, 0, 5 \}$$

Subtraherer hvert *Liste1* element fra *Uttr* eller subtraherer *Uttr* fra hvert *Liste1* element og returnerer en liste over resultatene.

$Uttr - Matrise1 \Rightarrow matrise$

$$20 - \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 19 & -2 \\ -3 & 16 \end{bmatrix}$$

$Matrise1 - Uttr \Rightarrow matrise$

Uttr - Matrise1 returnerer en matrise av *Uttr* hver gang identitetsmatrisen trekkes fra *Matrise1*. *Matrise1* må være kvadratisk.

Matrise1 - Uttr returnerer en matrise av *Uttr* hver gang identitetsmatrisen subtraheres fra *Matrise1*. *Matrise1* må være kvadratisk.

Merk: Bruk .- (prikk minus) for å subtrahere et uttrykk fra hvert element.

•(multiplisere)

$Uttr1 \cdot Uttr2 \Rightarrow uttrykk$

$$2 \cdot 3,45 = 6,9$$

Returnerer produktet av de to argumentene.

$$x \cdot y \cdot x = x^2 \cdot y$$

$Liste1 \cdot Liste2 \Rightarrow liste$

$$\{ 1, 2, 3 \} \cdot \{ 4, 5, 6 \} = \{ 4, 10, 18 \}$$

Returnerer en liste som inneholder produktene av samsvarende elementer i *Liste1* og *Liste2*.

$$\left\{ \frac{2}{a}, \frac{3}{2} \right\} \cdot \left\{ a^2, \frac{b}{3} \right\} = \left\{ 2 \cdot a, \frac{b}{2} \right\}$$

Dimensjonene i listene må være like.

•(multiplisere)

✖ tast

Matrise1•*Matrise2*⇒*matrise*

Returnerer matriseproduktet av *Matrise1* og *Matrise2*.

Antallet kolonner i *Matrise1* må være likt antallet rader i *Matrise2*.

Uttr•*Liste1*⇒*liste*

Liste1•*Uttr*⇒*liste*

Returnerer en liste som inneholder produktene av *Uttr* og hvert element i *Liste1*.

Uttr•*Matrise1*⇒*matrise*

Matrise1•*Uttr*⇒*matrise*

Returnerer en matrise som inneholder produktene av *Uttr* og hvert element i *Matrise1*.

Merk: Bruk •(prikk multipliser) for å multiplisere et uttrykk med hvert element.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} a & d \\ b & e \\ c & f \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a+2\cdot b+3\cdot c & d+2\cdot e+3\cdot f \\ 4\cdot a+5\cdot b+6\cdot c & 4\cdot d+5\cdot e+6\cdot f \end{bmatrix}$$

$$\pi \cdot \{4, 5, 6\} \quad \{4\cdot\pi, 5\cdot\pi, 6\cdot\pi\}$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix} \cdot 0.01 = \begin{bmatrix} 0.01 & 0.02 \\ 0.03 & 0.04 \end{bmatrix}$$

$$\lambda \cdot \text{identity}(3) = \begin{bmatrix} \lambda & 0 & 0 \\ 0 & \lambda & 0 \\ 0 & 0 & \lambda \end{bmatrix}$$

/ (divider)

÷ tast

Uttr1 / *Uttr2*⇒*uttrykk*

Returnerer kvotienten av *Uttr1* dividert med *Uttr2*.

Merk: Se også **Brøk-sjablon**, side 1.

Liste1 / *Liste2*⇒*liste*

Returnerer en liste som inneholder kvotientene av *Liste1* dividert med *Liste2*.

Dimensjonene i listene må være like.

Uttr / *Liste1* ⇒ *liste*

Liste1 / *Uttr* ⇒ *liste*

Returnerer en liste som inneholder kvotientene av *Uttr* dividert med *Liste1* eller *Liste1* dividert med *Uttr*.

Matrise1 / *Uttr* ⇒ *matrise*

$$\frac{2}{3.45} = 0.57971$$

$$\frac{x^3}{x} = x^2$$

$$\frac{\{1, 2, 3\}}{\{4, 5, 6\}} = \left\{0.25, \frac{2}{5}, \frac{1}{2}\right\}$$

$$\frac{a}{\{3, a, \sqrt{a}\}} = \left\{\frac{a}{3}, 1, \sqrt{a}\right\}$$

$$\frac{\{a, b, c\}}{a\cdot b\cdot c} = \left\{\frac{1}{b\cdot c}, \frac{1}{a\cdot c}, \frac{1}{a\cdot b}\right\}$$

$$\frac{\begin{bmatrix} a & b & c \end{bmatrix}}{a\cdot b\cdot c} = \begin{bmatrix} \frac{1}{b\cdot c} & \frac{1}{a\cdot c} & \frac{1}{a\cdot b} \end{bmatrix}$$

/ (divider)

Returnerer en matrise som inneholder kvotientene av *Matrise1* / *Uttr*.

Merk: Bruk . / (prikk divider) for å dividere et uttrykk med hvert element.

^ (potens)

Uttr1 ^ *Uttr2* $\Rightarrow$ *Uttrykk*

$$4^2 \quad 16$$

Liste1 ^ *Liste2* $\Rightarrow$ *liste*

$$\{a, 2, c\}^{\{1, b, 3\}} \quad \{a, 2^b, c^3\}$$

Returnerer det første argument opphøyd i det andre argumentet.

Merk: Se også **Eksponent-sjablon**, side 1.

For en liste, returneres elementene i *Liste1* opphøyd i tilsvarende elementer i *Liste2*.

I reell grunnmengde bruker brøkpotens som har forkortet eksponent med oddetall i nevner en rell forgreining i motsetning til hovedforgreining for kompleks modus.

Uttr ^ *Liste1* $\Rightarrow$ *liste*

$$p^{\{a, 2, 3\}} \quad \left\{ p^a, p^2, \frac{1}{p^3} \right\}$$

Returnerer *Uttr* opphøyd i elementene i *Liste1*.

Liste1 ^ *Uttr* $\Rightarrow$ *liste*

$$\{1, 2, 3, 4\}^{-2} \quad \left\{ 1, \frac{1}{4}, \frac{1}{9}, \frac{1}{16} \right\}$$

Returnerer elementene i *Liste1* opphøyd i *Uttr*.

kvadratMatrise1 ^ *heltall* $\Rightarrow$ *matrise*

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}^2 \quad \begin{bmatrix} 7 & 10 \\ 15 & 22 \end{bmatrix}$$

Returnerer *kvadratMatrise1* opphøyd i *heltall* -potens.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}^{-1} \quad \begin{bmatrix} -2 & 1 \\ 3 & -1 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}$$

kvadratMatrise1 må være en kvadratmatrise.

Hvis *heltall* = -1, beregnes invers matrise.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}^{-2} \quad \begin{bmatrix} 11 & -5 \\ 2 & 2 \\ -15 & 7 \\ 4 & 4 \end{bmatrix}$$

Hvis *heltall* < -1, beregnes invers matrise opphøyd i en korrekt positiv potens.

x² (kvadrat)**x² tast***Uttr1* ² ⇒ *Uttrykk*

$$4^2 \qquad 16$$

Returnerer kvadratet av argumentet.

$$\{2,4,6\}^2 \qquad \{4,16,36\}$$

Liste1 ² ⇒ *liste*

$$\begin{bmatrix} 2 & 4 & 6 \\ 3 & 5 & 7 \\ 4 & 6 & 8 \end{bmatrix}^2 \qquad \begin{bmatrix} 40 & 64 & 88 \\ 49 & 79 & 109 \\ 58 & 94 & 130 \end{bmatrix}$$

Returnerer en liste med kvadrater av elementene i *Liste1*.*kvadratMatrise1* ² ⇒ *matrise*

$$\begin{bmatrix} 2 & 4 & 6 \\ 3 & 5 & 7 \\ 4 & 6 & 8 \end{bmatrix}.^2 \qquad \begin{bmatrix} 4 & 16 & 36 \\ 9 & 25 & 49 \\ 16 & 36 & 64 \end{bmatrix}$$

Returnerer matrisens kvadrat av *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne kvadratet av hvert element. Bruk $.^2$ for å beregne kvadratet av hvert element.

.+ (prikk adder)**.+ taster***Matrise1* .+ *Matrise2* ⇒ *matrise*

$$\begin{bmatrix} a & 2 \\ b & 3 \end{bmatrix} .+ \begin{bmatrix} c & 4 \\ 5 & d \end{bmatrix} \qquad \begin{bmatrix} a+c & 6 \\ b+5 & d+3 \end{bmatrix}$$

Uttr .+ *Matrise1* ⇒ *matrise*

$$x .+ \begin{bmatrix} c & 4 \\ 5 & d \end{bmatrix} \qquad \begin{bmatrix} x+c & x+4 \\ x+5 & x+d \end{bmatrix}$$

Matrise1 .+ *Matrise2* returnerer en matrise som er summen av hvert par av samsvarende elementer i *Matrise1* og *Matrise2*.

Uttr .+ *Matrise1* returnerer en matrise som er summen av *Uttr* og hvert element i *Matrise1*.

.- (prikk subtr.)**.- taster***Matrise1* .- *Matrise2* ⇒ *matrise*

$$\begin{bmatrix} a & 2 \\ b & 3 \end{bmatrix} .- \begin{bmatrix} c & 4 \\ d & 5 \end{bmatrix} \qquad \begin{bmatrix} a-c & -2 \\ b-d & -2 \end{bmatrix}$$

Uttr .- *Matrise1* ⇒ *matrise*

$$x .- \begin{bmatrix} c & 4 \\ d & 5 \end{bmatrix} \qquad \begin{bmatrix} x-c & x-4 \\ x-d & x-5 \end{bmatrix}$$

Matrise1 .- *Matrise2* returnerer en matrise som er differansen mellom hvert par av samsvarende elementer i *Matrise1* og *Matrise2*.

Uttr .- *Matrise1* returnerer en matrise som er differansen av *Uttr* og hvert element i *Matrise1*.

• (prikk mult.)

  taster

Matrise1 • *Matrise2* $\Rightarrow$ *matrise*

$$\begin{bmatrix} a & 2 \\ b & 3 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} c & 4 \\ 5 & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a \cdot c & 8 \\ 5 \cdot b & 3 \cdot d \end{bmatrix}$$

Uttr • *Matrise1* $\Rightarrow$ *matrise*

$$x \cdot \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a \cdot x & b \cdot x \\ c \cdot x & d \cdot x \end{bmatrix}$$

Matrise1 • *Matrise2* returnerer en matrise som er produktet av hvert par av samsvarende elementer i *Matrise1* og *Matrise2*.

Uttr • *Matrise1* returnerer en matrise med produkter av *Uttr* og hvert element i *Matrise1*.

./ (prikk divider)

  taster

Matrise1 ./ *Matrise2* $\Rightarrow$ *matrise*

$$\begin{bmatrix} a & 2 \\ b & 3 \end{bmatrix} ./ \begin{bmatrix} c & 4 \\ 5 & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{a}{c} & \frac{1}{2} \\ \frac{b}{5} & \frac{3}{d} \end{bmatrix}$$

Uttr ./ *Matrise1* $\Rightarrow$ *matrise*

$$\begin{bmatrix} \frac{a}{c} & \frac{1}{2} \\ \frac{b}{5} & \frac{3}{d} \end{bmatrix}$$

Matrise1 ./ *Matrise2* returnerer en matrise som er kvotient av hvert par av samsvarende elementer i *Matrise1* og *Matrise2*.

$$x ./ \begin{bmatrix} c & 4 \\ 5 & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{x}{c} & \frac{x}{4} \\ \frac{x}{5} & \frac{x}{d} \end{bmatrix}$$

Uttr ./ *Matrise1* returnerer en matrise som er kvotienten av *Uttr* og hvert element i *Matrise1*.

.^ (prikk potens)

  taster

Matrise1 .^ *Matrise2* $\Rightarrow$ *matrise*

$$\begin{bmatrix} a & 2 \\ b & 3 \end{bmatrix} .^ \begin{bmatrix} c & 4 \\ 5 & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a^c & 16 \\ b^5 & 3^d \end{bmatrix}$$

Uttr .^ *Matrise1* $\Rightarrow$ *matrise*

$$x .^ \begin{bmatrix} c & 4 \\ 5 & d \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} x^c & x^4 \\ x^5 & x^d \end{bmatrix}$$

Matrise1 .^ *Matrise2* returnerer en matrise, der hvert element i *Matrise2* er eksponenten for samsvarende element i *Matrise1*.

Uttr .^ *Matrise1* returnerer en matrise, der hvert element i *Matrise1* er eksponenten for *Uttr*.

- (negere)

(⇐)
tast

-*Uttr1* ⇒ *Uttrykk*

-*Liste1* ⇒ *liste*

-*Matrise1* ⇒ *matrise*

Returnerer argumentets negasjon.

For en liste eller matrise returneres alle elementene negert.

Hvis argumentet er et binært eller heksadesimalt heltall, gir negasjonen komplementet til to.

-2.43	-2.43
$-\{-1,0.4,1.2\}$	$\{1,-0.4,-1.2\}$
$-a \cdot -b$	$a \cdot b$

I binær grunntall-modus:

Viktig: Null, ikke bokstaven O

-0b100101
0b11111111111111111111111111111111▶

For å se hele resultatet, trykk på ▲ og bruk så ◀ og ▶ for å bevege markøren.

% (prosent)

ctrl

taster

Uttr1 % ⇒ *Uttrykk*

Liste1 % ⇒ *liste*

Matrise1 % ⇒ *matrise*

argument

Returnerer 100

For en liste eller matrise, returneres en liste eller matrise med hvert element dividert med 100.

Merk: For å tvinge frem et tilnærmet desimalresultat,

Grafregner: Trykk på ctrl enter.

Windows®: Trykk på **Ctrl+Enter**.

Macintosh®: Trykk på **⌘+Enter**.

iPad®: Hold på **enter**, og velg ≈.

13%	0.13
$\{\{1,10,100\}\}\%$	$\{0.01,0.1,1.\}$

= (er lik)

=
tast

Uttr1 = *Uttr2*⇒*Boolsk uttrykk*

Liste1 = *Liste2*⇒*Boolsk liste*

Matrise1 = *Matrise2*⇒*Boolsk matrise*

Returnerer sann hvis *Uttr1* er bestemt å være lik *Uttr2*.

Returnerer usann hvis *Uttr1* er bestemt å være ulik *Uttr2*.

Eksempel på funksjon som bruker

matematiske testsymboler: =, ≠, <, ≤, >, ≥

= (er lik)

 tast

Alt annet returnerer en forenklet form av ligningen.

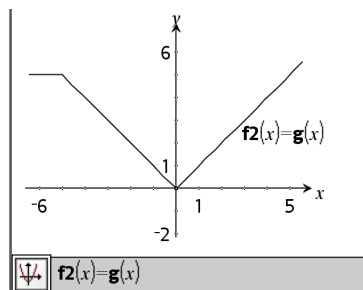
For lister og matriser, returneres sammenlikninger element for element.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.

```
Define g(x)=Func
  If x<=5 Then
    Return 5
  ElseIf x>-5 and x<0 Then
    Return -x
  ElseIf x≥0 and x≠10 Then
    Return x
  ElseIf x=10 Then
    Return 3
  EndIf
EndFunc
```

Done

Resultat av grafisk fremstilling $g(x)$

≠ (ulik)

  taster

$Uttr1 \neq Uttr2 \Rightarrow \text{Boolsk uttrykk}$

Se "=" (er lik) eksempel.

$Liste1 \neq Liste2 \Rightarrow \text{Boolsk liste}$

$Matrise1 \neq Matrise2 \Rightarrow \text{Boolsk matrise}$

Returnerer sann hvis $Uttr1$ er bestemt å være ulik $Uttr2$.

Returnerer usann hvis $Uttr1$ er bestemt å være lik $Uttr2$.

Alt annet returnerer en forenklet form av ligningen.

For lister og matriser, returneres sammenlikninger element for element.

$\neq$ (ulik)

  taster

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra tastaturet ved å skrive $\neq$

$<$ (mindre enn)

  taster

$Uttr1 < Uttr2 \Rightarrow$ *Boolsk uttrykk*

Se " $=$ " (er lik) eksempel.

$Liste1 < Liste2 \Rightarrow$ *Boolsk liste*

$Matrise1 < Matrise2 \Rightarrow$ *Boolsk matrise*

Returnerer sann hvis $Uttr1$ er bestemt å være mindre enn $Uttr2$.

Returnerer usann hvis $Uttr1$ er bestemt å være større enn eller lik $Uttr2$.

Alt annet returnerer en forenklet form av ligningen.

For lister og matriser, returneres sammenlikninger element for element.

$\leq$ (mindre enn eller lik)

  taster

$Uttr1 \leq Uttr2 \Rightarrow$ *Boolsk uttrykk*

Se " $=$ " (er lik) eksempel.

$Liste1 \leq Liste2 \Rightarrow$ *Boolsk liste*

$Matrise1 \leq Matrise2 \Rightarrow$ *Boolsk matrise*

Returnerer sann hvis $Uttr1$ er bestemt å være mindre enn eller lik $Uttr2$.

Returnerer usann hvis $Uttr1$ er bestemt å være større enn $Uttr2$.

Alt annet returnerer en forenklet form av ligningen.

For lister og matriser, returneres sammenlikninger element for element.

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra tastaturet ved å skrive $\leq$

> (større enn)

  taster

$Uttr1 > Uttr2 \Rightarrow \text{Boolsk uttrykk}$

Se “=” (er lik) eksempel.

$Liste1 > Liste2 \Rightarrow \text{Boolsk liste}$

$Matrise1 > Matrise2 \Rightarrow \text{Boolsk matrise}$

Returnerer sann hvis $Uttr1$ er bestemt å være større enn $Uttr2$.

Returnerer usann hvis $Uttr1$ er bestemt å være mindre enn eller lik $Uttr2$.

Alt annet returnerer en forenklet form av ligningen.

For lister og matriser, returneres sammenlikninger element for element.

$\geq$ (større enn eller lik med)

  taster

$Uttr1 \geq Uttr2 \Rightarrow \text{Boolsk uttrykk}$

Se “=” (er lik) eksempel.

$Liste1 \geq Liste2 \Rightarrow \text{Boolsk liste}$

$Matrise1 \geq Matrise2 \Rightarrow \text{Boolsk matrise}$

Returnerer sann hvis $Uttr1$ er bestemt å være større enn eller lik $Uttr2$.

Returnerer usann hvis $Uttr1$ er bestemt å være mindre enn eller lik $Uttr2$.

Alt annet returnerer en forenklet form av ligningen.

For lister og matriser, returneres sammenlikninger element for element.

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra tastaturet ved å skrive $>=$

⇒ (logisk implikasjon)

ctrl = -taster

BoolskUttr1 ⇒ *BoolskUttr2* returnerer
Boolsk uttrykk

5>3 or 3>5 true

5>3 ⇒ 3>5 false

BoolskListe1 ⇒ *BoolskListe2* returnerer
Boolsk liste

3 or 4 7

3 ⇒ 4 -4

BoolskMatrise1 ⇒ *BoolskMatrise2*
returnerer *Boolsk matrise*

{1,2,3} or {3,2,1} {3,2,3}

{1,2,3} ⇒ {3,2,1} {-1,-1,-3}

Heltall1 ⇒ *Heltall2* returnerer *Heltall*

Behandler uttrykket **not** <argument1> or <argument2> og returnerer sann, usann eller en forenklet form av ligningen.

For lister og matriser, returneres sammenlikninger element for element.

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra tastaturet ved å skrive =>

⇔ (logisk dobbel implikasjon, XNOR)

ctrl = -taster

BoolskUttr1 ⇔ *BoolskUttr2* returnerer
Boolsk uttrykk

5>3 xor 3>5 true

5>3 ⇔ 3>5 false

BoolskListe1 ⇔ *BoolskListe2* returnerer
Boolsk liste

3 xor 4 7

3 ⇔ 4 -8

BoolskMatrise1 ⇔ *BoolskMatrise2*
returnerer *Boolsk matrise*

{1,2,3} xor {3,2,1} {2,0,2}

{1,2,3} ⇔ {3,2,1} {-3,-1,-3}

Heltall1 ⇔ *Heltall2* returnerer *Heltall*

Returnerer negasjon av en **XOR** Boolsk handling på de to argumentene. Returnerer sann, usann eller en forenklet form av ligningen.

For lister og matriser, returneres sammenlikninger element for element.

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra tastaturet ved å skrive <=>

! (fakultet) **tast***Uttr1!* $\Rightarrow$ *Uttrykk*

5! 120

Liste1! $\Rightarrow$ *liste* $\{\{5,4,3\}\}!$ $\{120,24,6\}$ *Matrise1!* $\Rightarrow$ *matrise* $\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}!$ $\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 6 & 24 \end{bmatrix}$

Returnerer argumentets faktultet.

For en liste eller matrise, returneres en liste eller matrise av elementenes faktulteter.

& (legg til) **taster***Streng1 & Streng2* $\Rightarrow$ *streng*

"Hello "&"Nick"

"Hello Nick"

Returnerer en tekststreng som er *Streng2* lagt til *Streng1*.

d () (derivert)**Katalog** > **d**(*Uttr1*, *Var*[, *Orden*]) $\Rightarrow$ *uttrykk* $\frac{d}{dx}(f(x) \cdot g(x))$ $\frac{d}{dx}(f(x)) \cdot g(x) + \frac{d}{dx}(g(x)) \cdot f(x)$ **d**(*Liste1*, *Var*[, *Orden*]) $\Rightarrow$ *liste* $\frac{d}{dy}\left(\frac{d}{dx}(x^2 \cdot y^3)\right)$ $6 \cdot y^2 \cdot x$ **d**(*Matrise1*, *Var*[, *Orden*]) $\Rightarrow$ *matrise* $\frac{d}{dx}\left(\left\{x^2, x^3, x^4\right\}\right)$ $\left\{2 \cdot x, 3 \cdot x^2, 4 \cdot x^3\right\}$

Returnerer den første deriverte av det første argumentet med hensyn på variabel *Var*.

Orden, hvis inkludert, må være et heltall. Hvis orden er mindre enn null, vil resultatet være en anti-derivert.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **derivative** (...).

d() følger ikke normal behandlingsmekanisme når det gjelder å forenkle argumentene fullstendig og deretter bruke funksjonsdefinisjonen til disse fullstendig forenklede argumentene. Istedenfor utfører **d()** følgende trinn:

1. Forenkler det andre argumentet kun slik at det ikke fører til en ikke-variabel.
2. Forenkler det første argumentet kun slik at det ikke henter frem noen lagret

verdi for variabelen som ble bestemt ved trinn 1.

3. Bestemmer den symbolske deriverte av resultatet av trinn 2 med hensyn på variabelen fra trinn 1.

Hvis variabelen fra trinn 1 har en lagret verdi eller en verdi som er spesifisert av begrensingsoperator ("|"), settes denne verdien inn i resultatet fra trinn 3.

Merk: Se også Første deriverte, side 5; Andre deriverte, side 6; eller N-te deriverte, side 6.

f() (integral)

f(Uttr1, Var[, Nedre, Øvre]) ⇒ uttrykk

f(Uttr1, Var[, Konstant]) ⇒ uttrykk

Returnerer integralet av *Uttr1* med hensyn på variabelen *Var* fra *Nedre* til *Øvre*.

Merk: Se også **Bestemt** eller **ubestemt integral-sjablon**, side 6.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **integral (...)**.

Returnerer en antiderivert hvis *Nedre* og *Øvre* utelates. En symbolsk integrasjonskonstant utelates hvis ikke du oppgir argumentet *Konstant*.

$$\int_a^b x^2 dx \quad \frac{b^3}{3} - \frac{a^3}{3}$$

$$\int x^2 dx \quad \frac{x^3}{3}$$

$$\int (a \cdot x^2, x, c) \quad \frac{a \cdot x^3}{3} + c$$

Like, gyldige anti-deriverte kan variere med en numerisk konstant. Særlig kan en slik konstant være skjult, dersom en anti-derivert inneholder logaritmer eller inverse trigonometriske funksjoner. Dessuten blir noen ganger stykkevis konstante uttrykk lagt til for å gjøre en anti-derivert gyldig over et lengre intervall enn den vanlige formelen.

f() returnerer seg selv for stykker av *Uttr1* som ikke kan bestemmes som en eksplisitt endelig kombinasjon av innebygde funksjoner og operatører.

$$\int b \cdot e^{-x^2 + \frac{a}{x^2 + a^2}} dx \quad b \cdot \int e^{-x^2} dx + \tan^{-1}\left(\frac{x}{a}\right)$$

Hvis du oppgir både *Nedre* og *Øvre*, gjøres det et forsøk på å finne eventuelle diskontinuiteter eller diskontinuerlige deriverte i intervallet $Nedre < Var < Øvre$, og dele opp intervallet på de stedene.

For autoinnstilling av modusen **Auto eller Tilnærmet**, brukes numerisk integrasjon hvis mulig, dersom en anti-derivert eller en grense ikke kan bestemmes.

For innstilling i Tilnærmet, prøves numerisk integrasjon først, hvis mulig. Anti-derivert søkes bare der hvor slik numerisk integrasjon ikke er mulig eller ikke lykkes.

Merk: For å tvinge frem et tilnærmet desimalresultat,

Grafregner: Trykk på .

Windows®: Trykk på **Ctrl+Enter**.

Macintosh®: Trykk på **⌘+Enter**.

iPad®: Hold på **enter**, og velg .

$$\int_{-1}^1 e^{-x^2} dx \quad 1.49365$$

∫() kan nestes for å danne flere integraler. Integrasjonsgrensene kan avhenge av integrasjonsvariabler utenfor dem.

Merk: Se også **nInt()**, side 127.

$$\int_0^a \int_0^x \ln(x+y) dy dx$$

$$\frac{a^2 \cdot \ln(a)}{2} + \frac{a^2 \cdot (4 \cdot \ln(2) - 3)}{4}$$

√() (kvadratrotn)

  taster

√(*Uttr1*) ⇒ *Uttrykk*

$$\sqrt{4} \quad 2$$

√(*Liste1*) ⇒ *liste*

$$\sqrt{\{9, a, 4\}} \quad \{3, \sqrt{a}, 2\}$$

Returnerer kvadratroten til argumentet.

For en liste, returneres kvadratroten til alle elementene i *Liste1*.

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **sqrt (...)**

Merk: Se også **Kvadratrotn-sjablon**, side 1.

$\Pi()$ (prodSeq)

Katalog >

$\Pi(Uttr1, Var, Nedre, Øvre) \Rightarrow uttrykk$

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **prodSeq (...)**.

Finner *Uttrykk1* for hver verdi av *Var* fra *Nedre* til *Øvre*, og returnerer produktet av resultatene.

Merk: Se også **Produkt-sjablon (II)**, side 5.

$\Pi(Uttr1, Var, Nedre, Nedre-1) \Rightarrow 1$

$\Pi(Uttr1, Var, Nedre, Øvre) \Rightarrow 1/\Pi(Uttr1, Var, Øvre+1, Nedre-1)$ hvis $Øvre < Nedre$
1

Produktformlene som er brukt er hentet fra følgende referanse:

Ronald L. Graham, Donald E. Knuth, og Oren Patashnik. *Concrete Mathematics: A Foundation for Computer Science*. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1994.

$$\prod_{n=1}^5 \left(\frac{1}{n} \right) \quad \frac{1}{120}$$

$$\prod_{k=1}^n (k^2) \quad (n!)^2$$

$$\prod_{n=1}^5 \left\{ \left\{ \frac{1}{n}, n, 2 \right\} \right\} \quad \left\{ \frac{1}{120}, 120, 32 \right\}$$

$$\prod_{k=4}^3 (k) \quad 1$$

$$\prod_{k=4}^1 \left(\frac{1}{k} \right) \quad 6$$

$$\prod_{k=4}^1 \left(\frac{1}{k} \right) \cdot \prod_{k=2}^4 \left(\frac{1}{k} \right) \quad \frac{1}{4}$$

$\Sigma()$ (sumSeq)

Katalog >

$\Sigma(Uttr1, Var, Nedre, Øvre) \Rightarrow uttrykk$

Merk: Du kan sette inn denne funksjonen fra tastaturet ved å skrive **sumSeq (...)**.

Behandler *Uttrykk1* for hver verdi av *Var* fra *Nedre* til *Øvre*, og returnerer summen av resultatene.

Merk: Se også **Sum-sjablon**, side 5.

$$\sum_{n=1}^5 \left(\frac{1}{n} \right) \quad \frac{137}{60}$$

$$\sum_{k=1}^n (k^2) \quad \frac{n \cdot (n+1) \cdot (2 \cdot n+1)}{6}$$

$$\sum_{n=1}^{\infty} \left(\frac{1}{n^2} \right) \quad \frac{\pi^2}{6}$$

$\Sigma(\text{Utr}1, \text{Var}, \text{Nedre}, \text{Nedre}-1) \Rightarrow 0$

$$\sum_{k=4}^3 (k) \quad 0$$

 $\Sigma(\text{Utr}1, \text{Var}, \text{Nedre}, \text{Øvre}) \Rightarrow \Sigma(\text{Utr}1, \text{Var}, \text{Øvre}+1, \text{Nedre}-1)$ hvis $\text{Øvre} < \text{Nedre}-1$

$$\sum_{k=4}^1 (k) \quad -5$$

Summeringsformlene som er brukt er hentet fra følgende referanse:

Ronald L. Graham, Donald E. Knuth, og Oren Patashnik. *Concrete Mathematics: A Foundation for Computer Science*. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley, 1994.

$$\sum_{k=4}^1 (k) + \sum_{k=2}^4 (k) \quad 4$$

ΣInt()

 $\Sigma\text{Int}(\text{NPmt}1, \text{NPmt}2, N, I, PV, [\text{Pmt}], [\text{FV}], [\text{PpY}], [\text{CpY}], [\text{PmtAt}], [\text{avrundVerdi}]) \Rightarrow \text{verdi}$
 $\Sigma\text{Int}(1, 3, 12, 4.75, 20000, , 12, 12) \quad -213.48$
 $\Sigma\text{Int}(\text{NPmt}1, \text{NPmt}2, \text{amortTabell}) \Rightarrow \text{verdi}$

Amortiseringsfunksjon som beregner rentesummen i løpet av en spesifisert rekke av betalinger.

NPmt1 og *NPmt2* definerer start- og sluttgrensene for betalingsrekken.

N, *I*, *PV*, *Pmt*, *FV*, *PpY*, *CpY* og *PmtAt* er beskrevet i tabellen med TVM-argumenter, side 202.

- Hvis du utelater *Pmt*, grunninnstilles den til *Pmt*=**tvmPmt** (*N*, *I*, *PV*, *FV*, *PpY*, *CpY*, *PmtAt*).
- Hvis du utelater *FV*, grunninnstilles den til *FV*=0.
- Grunninnstillingene for *PpY*, *CpY* og *PmtAt* er de samme som for TVM-funksjonene.

avrundVerdi spesifiserer antallet desimalplasser for avrunding. Grunninnstilling=2.

 $\text{tbl} := \text{amortTbl}(12, 12, 4.75, 20000, , 12, 12)$

0	0.	0.	20000.
1	-77.49	-1632.43	18367.6
2	-71.17	-1638.75	16728.8
3	-64.82	-1645.1	15083.7
4	-58.44	-1651.48	13432.2
5	-52.05	-1657.87	11774.4
6	-45.62	-1664.3	10110.1
7	-39.17	-1670.75	8439.32
8	-32.7	-1677.22	6762.1
9	-26.2	-1683.72	5078.38
10	-19.68	-1690.24	3388.14
11	-13.13	-1696.79	1691.35
12	-6.55	-1703.37	-12.02

 $\Sigma\text{Int}(1, 3, \text{tbl}) \quad -213.48$

ΣInt(NPmt1, NPmt2, amortTabell) beregner rentesummen basert på amortiseringstabell *amortTabell*. Argumentet *amortTabell* må være en matrise i den form som er beskrevet under **amortTbl()**, side 8.

Merk: Se også ΣPrn(), nedenfor, og Bal(), side 17.

ΣPrn()

ΣPrn(NPmt1, NPmt2, N, I, PV, [Pmt], [FV], [PpY], [CpY], [PmtAt], [avrundVerdi]) ⇒ verdi

ΣPrn(1,3,12,4.75,20000,,12,12) -4916.28

ΣPrn(NPmt1, NPmt2, amortTable) ⇒ verdi

tbl:=amortTbl(12,12,4.75,20000,,12,12)

Amortiseringsfunksjon som beregner summen av hovedbetalinger i løpet av en spesifisert rekke av betalinger.

NPmt1 og *NPmt2* definerer start- og sluttgrensene for betalingsrekken.

N, I, PV, Pmt, FV, PpY, CpY og *PmtAt* er beskrevet i tabellen med TVM-argumenter, side 202.

- Hvis du utelater *Pmt*, grunninnstilles den til *Pmt=tvmpmt(N, I, PV, FV, PpY, CpY, PmtAt)*.
- Hvis du utelater *FV*, grunninnstilles den til *FV=0*.
- Grunninnstillingene for *PpY, CpY* og *PmtAt* er de samme som for TVM-funksjonene.

avrundVerdi spesifiserer antallet desimalplasser for avrunding. Grunninnstilling=2.

ΣPrn(NPmt1, NPmt2, amortTabell) beregner summen av hovedbetalinger basert på amortiseringstabell *amortTabell*. Argumentet *amortTabell* må være en matrise i den form som er beskrevet under **amortTbl()**, side 8.

Merk: Se også ΣInt(), over, og Bal(), side 17.

	0	0.	0.	20000.
1	-77.49	-1632.43	18367.57	
2	-71.17	-1638.75	16728.82	
3	-64.82	-1645.1	15083.72	
4	-58.44	-1651.48	13432.24	
5	-52.05	-1657.87	11774.37	
6	-45.62	-1664.3	10110.07	
7	-39.17	-1670.75	8439.32	
8	-32.7	-1677.22	6762.1	
9	-26.2	-1683.72	5078.38	
10	-19.68	-1690.24	3388.14	
11	-13.13	-1696.79	1691.35	
12	-6.55	-1703.37	-12.02	

ΣPrn(1,3,tbl) -4916.28

# (Indir.ref)	 taster
# varNavnStreng	$\#("x"&"y"&"z")$ xyz
Refererer til variabelen med navnet <i>varNavnStreng</i> . På denne måten kan du bruke strenger for å opprette variabelnavn "innenfra" en funksjon.	Oppretter eller refererer til variabelen xyz.
	$10 \rightarrow r$ 10
	$"r" \rightarrow s1$ "r"
	$\#s1$ 10
	Returnerer verdien av variabelen (r) som har et navn som er lagret i variabel s1.

E (vitenskapelig tallnotasjon)	 tast
mantissaEeksponent	23000.23000.
Legger inn et tall i vitenskapelig fremstilling. Tallet blir tolket som en <i>mantissa</i> $\times$ <i>10</i> ^{eksponent} .	2300000000.+4.1E154.1E15
	$3 \cdot 10^4$ 30000
Tips: Hvis du vil legge inn en potens av 10 uten å forårsake desimale verdier i resultatet, bruk 10^{heltall} .	
Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra datamaskintastaturet ved å skrive @E. Eksempel: Skriv 2.3@E4 for å legge inn 2.3E4.	

g (gradian)	 tast
UttlrIg $\Rightarrow$ <i>Uttrykk</i>	I grader, gradian eller radian modus:
UttlrIg $\Rightarrow$ <i>Uttrykk</i>	$\cos(50^g)$ $\frac{\sqrt{2}}{2}$
ListeIg $\Rightarrow$ <i>liste</i>	$\cos(\{0, 100^g, 200^g\})$ $\{1, 0, -1\}$
MatriseIg $\Rightarrow$ <i>matrise</i>	
Denne funksjonen gir deg en mulighet til å spesifisere en vinkel i gradianer mens du er i grader- eller gradian-modus.	
I radian-vinkelmodus, multipliseres <i>UttlrI</i> med $\pi/200$.	

g (gradian)

1 tast

I grader-vinkelmodus, multipliseres $Utr1$ med $g/100$.

I gradian modus, returneres $Utr1$ uendret.

Merk: Du kan sette inn dette symbolet fra datamaskintastaturet ved å skrive @g.

r (radian)

1 tast

$Utr1^r \Rightarrow Utrykk$

$Liste1^r \Rightarrow liste$

$Matrise1^r \Rightarrow matrise$

Denne funksjonen gir deg en mulighet til å spesifisere en gradian vinkel mens du er i grader- eller radian-modus.

I grader-vinkelmodus, multipliseres argumentet med $180/\pi$.

I radian-vinkelmodus, returneres argumentet uendret.

I gradian modus, multipliseres argumentet med $200/\pi$.

Tips: Bruk r hvis du vil tvinge radianer inn en funksjonsdefinisjon uavhengig av hvilken modus som er i bruk når du bruker funksjonen.

Merk: Du kan sette inn dette symbolet fra datamaskintastaturet ved å skrive @r.

I grader, gradian eller radian modus:

$$\cos\left(\frac{\pi}{4^r}\right) \quad \frac{\sqrt{2}}{2}$$
$$\cos\left(\left\{0^r, \frac{\pi}{12}, \frac{\pi}{12}r, -(\pi)^r\right\}\right) \quad \left\{1, \frac{(\sqrt{3+1})\sqrt{2}}{4}, -1\right\}$$

° (grader)

1 tast

$Utr1^\circ \Rightarrow Utrykk$

$Liste1^\circ \Rightarrow liste$

$Matrise1^\circ \Rightarrow matrise$

Denne funksjonen gir deg en mulighet til å spesifisere en grader-vinkel mens du er i gradian eller radian modus.

I grader, gradian eller radian modus:

$$\cos(45^\circ) \quad \frac{\sqrt{2}}{2}$$

I radian modus:

Merk: For å tvinge frem et tilnærmet desimalresultat,

° (grader)

1 tast

I radian-vinkelmodus, multipliseres argumentet med $\pi/180$.

I grader-vinkelmodus, returneres argumentet uendret.

I gradian-vinkelmodus, multipliseres argumentet med 10/9.

Merk: Du kan sette inn dette symbolet fra datamaskintastaturet ved å skrive @d.

Grafregner: Trykk på .

Windows®: Trykk på **Ctrl+Enter**.

Macintosh®: Trykk på **⌘+Enter**.

iPad®: Hold på **enter**, og velg .

$$\cos\left\{\left\{0, \frac{\pi}{4}, 90^\circ, 30.12^\circ\right\}\right\}$$

$$\{1, 0.707107, 0., 0.864976\}$$

°, ', " (grader/minutter/sekunder)

taster

gg°mm'ss.ss'' ⇒ *Uttrykk*

gg Et positivt eller negativt tall

mm Et ikke-negativt tall

ss.ss Et ikke-negativt tall

Returnerer $gg+(mm/60)+(ss.ss/3600)$.

Dette grunntall -60-formatet lar deg:

- Sette inn en vinkel i grader/minutter/sekunder uten hensyn til aktuell vinkelmodus.
- Sette inn tid, som timer/minutter/sekunder.

Merk: Sett to apostrofer (") etter ss.ss, ikke et anførselstegn (').

I Grader-vinkelmodus:

25°13'17.5"	25.2215
25°30'	$\frac{51}{2}$

∠ (vinkel)

taster

[Radius, ∠θ_Vinkel] ⇒ vektor

(polar inndata)

[Radius, ∠θ_Vinkel, Z_Koordinat] ⇒ vektor

(sylindrisk inndata)

[Radius, ∠θ_Vinkel, ∠θ_Vinkel] ⇒ vektor

(sfærisk inndata)

I radian modus og vektorformat innstilt på: rektangulær

$$\left[5 \quad \angle 60^\circ \quad \angle 45^\circ\right] \left[\frac{5 \cdot \sqrt{2}}{4} \quad \frac{5 \cdot \sqrt{6}}{4} \quad \frac{5 \cdot \sqrt{2}}{2}\right]$$

sylindrisk

$$\left[5 \quad \angle 60^\circ \quad \angle 45^\circ\right] \left[\frac{5 \cdot \sqrt{2}}{2} \quad \angle \frac{\pi}{3} \quad \frac{5 \cdot \sqrt{2}}{2}\right]$$

∠ (vinkel)

  taster

Returnerer koordinater som en vektor, avhengig av vektorformatets modusinnstilling: rektangulær, sylindrisk eller sfærisk.

Merk: Du kan sette inn dette symbolet fra datamaskintastaturet ved å skrive @<.

(Størrelse ∠ Vinkel) ⇒ kompleksVerdi
(polar inndata)

Setter inn en kompleks verdi i $(r\angle\theta)$ polar form. *Vinkelen* tolkes avhengig av aktuell vinkelmodus-innstilling.

sfærisk

$$\left[5 \angle 60^\circ \angle 45^\circ \right] \quad \left[5 \angle \frac{\pi}{3} \angle \frac{\pi}{4} \right]$$

I radian-vinkelmodus og rektangulært, komplekst format:

$$5+3 \cdot i - \left(10 \angle \frac{\pi}{4} \right) \quad 5-5 \cdot \sqrt{2} + (3-5 \cdot \sqrt{2}) \cdot i$$

Merk: For å tvinge frem et tilnærmet desimalresultat,

Grafregner: Trykk på .

Windows®: Trykk på **Ctrl+Enter**.

Macintosh®: Trykk på **⌘+Enter**.

iPad®: Hold på **enter**, og velg .

$$5+3 \cdot i - \left(10 \angle \frac{\pi}{4} \right) \quad -2.07107-4.07107 \cdot i$$

' (merke)

 tast

variabel '

variabel ''

Setter inn et derivertsymbol i en differensialligning. Et enkelt derivertsymbol markerer en førsteordens differensialligning, to derivertsymboler markerer en annenordens, osv.

$$\text{deSolve} \left(y'' = y^2 \text{ and } y(0)=0 \text{ and } y'(0)=0, t, y \right) \\ \frac{\frac{3}{2 \cdot y^4}}{3} = t$$

_ (senket strek som et tomt element)

Se "Tomme (åpne) elementer"
|, side 260.

_ (senket strek som enhetsbetegnelse)

  taster

Utt_r_Enhet

$$3 \cdot \text{_m} \text{_ft} \quad 9.84252 \cdot \text{_ft}$$

_ (senket strek som enhetsbetegnelse)

  taster

Markerer enhetene for et *Uttr*. Alle enhetsnavnene må begynne med en senket strek.

Du kan bruke forhåndsdefinerte enheter eller opprette dine egne enheter. For en liste over forhåndsdefinerte enheter, åpne Katalogen og vis Enhetsomregner-fanen. Du kan velge enhetsnavn fra katalogen eller skrive inn enhetsnavnet direkte.

*Variabel*_

Hvis *Variabel* ikke har noen verdi, blir den behandlet som om den representerer et komplekst tall. Ved grunninnstilling, uten _, behandles variabelen som reell.

Hvis *Variabel* har en verdi, ignoreres _ og *Variabel* gjenopptar opprinnelig datatype.

Merk: Du kan lagre et komplekst tall til en variabel uten å bruke _. Men for best resultat i beregninger, som **cSolve()** og **cZeros()**, anbefales_.

Merk: Du kan finne omregningssymbolet, , i katalogen. Klikk på , og klikk så på **Matematiske operatører**.

Assuming z is undefined:

$\text{real}(z)$	z
$\text{real}(z_)$	$\text{real}(z_)$
$\text{imag}(z)$	0
$\text{imag}(z_)$	$\text{imag}(z_)$

► (omregne)

  taster

Uttr_Enhet1 ► *_Enhet2* ⇒ *Uttr_Enhet2*

3·_m►_ft 9.84252·_ft

Omregner et uttrykk fra en enhet til en annen.

Senket strek-tegnet_ markerer enheten. Enhetene må være i samme kategori, som f.eks. Lengde eller Areal.

For en liste over forhåndsdefinerte enheter, åpne Katalogen og vis Enhetsomregner-fanen:

- Du kan velge et enhetsnavn fra listen.
- Du kan velge omregningsoperatoren, ►, fra øverst på listen.

Du kan også skrive inn et navn manuelt. For å skrive inn “_” mens du skriver inn enhetsnavn på grafregneren, trykk på

 .

Merk: For å omregne temperaturrenheter, bruk **tmpCnv()** og **ΔtmpCnv()**. Omregningsoperatoren ► behandler ikke temperaturrenheter.

10^()

Katalog >

10^ (Uttr1) ⇒ Uttrykk

$$10^{1.5} \quad 31.6228$$

10^ (Liste1) ⇒ liste

$$10^{\{0, -2, 2, a\}} \quad \left\{ 1, \frac{1}{100}, 100, 10^a \right\}$$

Returnerer 10 opphøyd i argumentets potens.

For en liste, returneres 10 opphøyd i elementenes potens i *Liste1*.

10^ (kvadratMatrise) ⇒ kvadratMatrise

$$10^{\begin{bmatrix} 1 & 5 & 3 \\ 4 & 2 & 1 \\ 6 & -2 & 1 \end{bmatrix}} \quad \begin{bmatrix} 1.14336\text{E}7 & 8.17155\text{E}6 & 6.67589\text{E}6 \\ 9.95651\text{E}6 & 7.11587\text{E}6 & 5.81342\text{E}6 \\ 7.65298\text{E}6 & 5.46952\text{E}6 & 4.46845\text{E}6 \end{bmatrix}$$

Returnerer 10 opphøyd i potensen av *kvadratMatrise1*. Dette er ikke det samme som å beregne 10 opphøyd i potens av hvert element. For mer informasjon om beregningsmetode, se under **cos()**.

kvadratMatrise1 må kunne diagonaliseres. Resultatet inneholder alltid flytende desimaltall.

^-1(resiprok)

Katalog >

Uttr1 ^-1 ⇒ Uttrykk

$$(3.1)^{-1} \quad 0.322581$$

Liste1 ^-1 ⇒ liste

$$\{a, 4, -0.1, x, -2\}^{-1} \quad \left\{ \frac{1}{a}, \frac{1}{4}, -10., \frac{1}{x}, \frac{-1}{2} \right\}$$

Returnerer den inverse verdien av et argument.

For en liste, returneres den inverse verdien av elementene i *Liste1*.

kvadratMatrise1 ^-1 ⇒ kvadratMatrise

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}^{-1} \quad \begin{bmatrix} -2 & 1 \\ 3 & -1 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}$$

Returnerer den inverse verdien av *kvadratMatrise1*.

kvadratMatrise1 må være en ikke-singulær kvadratisk matrise.

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ a & 4 \end{bmatrix}^{-1} \quad \begin{bmatrix} \frac{-2}{2 \cdot (a-2)} & \frac{1}{2 \cdot (a-2)} \\ \frac{a}{2 \cdot (a-2)} & \frac{-1}{2 \cdot (a-2)} \end{bmatrix}$$

Uttr | BoolskUttr1 [and BoolskUttr2]...

Uttr | BoolskUttr1 [or BoolskUttr2]...

Begrensningssymbolet ("|") fungerer som en binær operator. Operanden til venstre for | er et uttrykk. Operanden til høyre for | spesifiserer en eller flere relasjoner som kan ha innvirkning på forenklingen av uttrykket. Flere forbindelser etter | må sammenføres av logiske "and" eller "or" operatore.

Med begrensningsoperatoren har du tre utgangstyper av funksjonalitet:

- Erstatninger
- Intervallbegrensninger
- Eksklusjoner

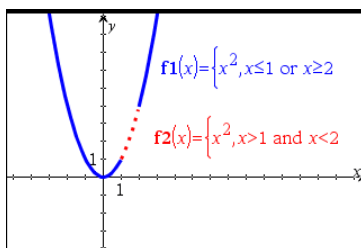
En erstatning har form som en ligning, som $x=3$ eller $y=\sin(x)$. For at den skal være mest effektiv, bør den venstre siden være en enkel variabel. *Uttr | Variabel = verdi* vil erstatte *verdi* for hver forekomst av *Variabel* i *Uttr*.

Intervallbegrensninger tar form som en eller flere ulikheter som er føyd sammen av logiske "and" eller "or" operatore. En intervallbegrensning tillater også forenkling som ellers kan være ugyldig eller ikke mulig å beregne.

$x+1 x=3$	4
$x+y x=\sin(y)$	$\sin(y)+y$
$x+y \sin(y)=x$	$x+y$

$x^3-2\cdot x+7\rightarrow f(x)$	Done
$f(x) x=\sqrt{3}$	$\sqrt{3}+7$
$(\sin(x))^2+2\cdot\sin(x)-6 \sin(x)=d$	$d^2+2\cdot d-6$

$\text{solve}(x^2-1=0,x) x>0 \text{ and } x<2$	$x=1$
$\sqrt{x}\cdot\frac{1}{x} x>0$	1
$\sqrt{x}\cdot\frac{1}{x}$	$\sqrt{\frac{1}{x}}\cdot\sqrt{x}$

| (begrensningsoperator)

ctrl **-taster**

Eksklusjoner bruker relasjons-operatoren "ulik" ($\neq$ or $\neq$) for å ekskludere en spesifikk verdi fra å komme i betraktning. Den brukes først og fremst for å ekskludere en eksakt løsning når du bruker **cSolve()**, **cZeros()**, **fMax()**, **fMin()**, **solve()**, **zeros()**, osv.

$$\text{solve}(x^2 - 1 = 0, x) | x \neq 1 \quad x = -1$$

→ (lagre)

ctrl **var** **tast**

Uttr → *Var*

$$\frac{\pi}{4} \rightarrow \text{myvar} \quad \frac{\pi}{4}$$

Liste → *Var*

$$2 \cdot \cos(x) \rightarrow y1(x) \quad \text{Done}$$

Matrise → *Var*

$$\{1, 2, 3, 4\} \rightarrow \text{lst5} \quad \{1, 2, 3, 4\}$$

Uttr → *Funksjon*(*Param1*,...)

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \end{bmatrix} \rightarrow \text{matg} \quad \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \end{bmatrix}$$

Liste → *Funksjon*(*Param1*,...)

$$\text{"Hello"} \rightarrow \text{str1} \quad \text{"Hello"}$$

Matrise → *Funksjon*(*Param1*,...)

Hvis variabel *Var* ikke eksisterer, opprettes *Var* og initialiseres den til *Uttr*, *Liste*, eller *Matrise*.

Hvis *Var* allerede eksisterer og ikke er låst eller beskyttet, erstattes innholdet med *Uttr*, *Liste*, eller *Matrise*.

Tips: Hvis du skal til å gjøre symbolske beregninger med udefinerte variabler, bør du unngå å lagre dem under de mest vanlig brukte en-bokstavs variabler, som a, b, c, x, y, z og så videre.

Merk: Du kan sette inn denne operatoren fra tastaturet ved å skrive **=:** som en snarvei. Eksempel: Skriv **pi/4 =:** **minvar**.

:= (tildele)

  taster

Var := *Uttr*

Var := *Liste*

Var := *Matrise*

Funksjon(*Param1*,...) := *Uttr*

Funksjon(*Param1*,...) := *Liste*

Funksjon(*Param1*,...) := *Matrise*

Hvis variabel *Var* ikke eksisterer, opprettes *Var* og initialiserer den til *Uttr*, *Liste*, eller *Matrise*.

Hvis *Var* allerede eksisterer og ikke er låst eller beskyttet, erstattes innholdet med *Uttr*, *Liste*, eller *Matrise*.

Tips: Hvis du skal til å gjøre symbolske beregninger med udefinerte variabler, bør du unngå å lagre dem under de mest vanlig brukte en-bokstavs variabler, som a, b, c, x, y, z og så videre.

$myvar := \frac{\pi}{4}$	$\frac{\pi}{4}$
$yI(x) := 2 \cdot \cos(x)$	<i>Done</i>
$lst5 := \{1, 2, 3, 4\}$	$\{1, 2, 3, 4\}$
$matg := \begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \end{bmatrix}$
$str1 := \text{"Hello"}$	"Hello"

© (kommentar)

  taster

© [*tekst*]

© fremstiller *tekst* som en kommentarlinje som lar deg kommentere funksjoner og programmer som du oppretter.

© kan plasseres ved begynnelsen eller hvor som helst på linjen. Alt som er til høyre for ©, til slutten av linjen, er kommentaren.

Merk for å legge inn eksemplet: For anvisninger om hvordan du legger inn flerlinjede program- og funksjonsdefinisjoner, se avsnittet Kalkulator i produkthåndboken.

Define $g(n)$ = Func

© *Declare variables*

Local *i, result*

result := 0

For *i*, 1, *n*, 1 © Loop *n times*

result := *result* + i^2

EndFor

Return *result*

EndFunc

Done

$g(3)$ 14

Ob, Oh

  taster,   **taster**

Ob *binærTall*

I desimalt grunntall-modus:

Oh *heksadesimalTall*

0b10+0hF+10 27

Markerer hhv. et binært eller heksadesimalt tall. For å sette inn et binært eller heksadesimalt tall må du sette inn prefikset Ob eller Oh uavhengig av grunninnstillingsmodus. Uten prefiks blir et tall behandlet som et desimaltall (grunntall 10).

Resultatene vises i forhold til grunntall-modusen.

I binær grunntall-modus:

0b10+0hF+10	0b11011
-------------	---------

I heksades grunntall-modus:

0b10+0hF+10	0h1B
-------------	------

TI-Nspire™ CX II – Tegnekommandoer

Dette er et tilleggskdokument for TI-Nspire™-referanseguiden og TI-Nspire™ CAS-referanseguiden. Alle TI-Nspire™ CX II-kommandoene vil bli innlemmet og publisert i versjon 5.1 av TI-Nspire™-referanseguiden og TI-Nspire™ CAS-referanseguiden.

Grafikkprogrammering

Nye kommandoer er lagt til på TI-Nspire™ CX II-grafregnere og TI-Nspire™-skrivebordsprogrammer for grafikkprogrammering.

TI-Nspire™ CX II-grafregnere vil bytte til denne grafikkmodusen mens den utfører grafikkkommandoer og bytte tilbake til konteksten der programmet ble utført etter at programmet er ferdig.

Skjermen viser «Kjører ...» i topplinjen mens programmet utføres. Det viser «Ferdig» når programmet er fullført. Ethvert tastetrykk tar systemet ut av grafikkmodus.

- Overgangen til grafikkmodus utløses automatisk når en av Draw (grafikk)-kommando oppstår under utførelsen av TI-Basic-programmet.
- Denne overgangen vil bare skje når du kjører et program fra kalkulator; i et dokument eller kalkulator i kladdemark.
- Overgangen ut av grafikkmodus skjer ved avslutning av programmet.
- Grafikkmodusen er bare tilgjengelig på TI-Nspire™ CX II-grafregnerne og skrivebordsvisningen for TI-Nspire™ CX II CAS-grafregnavisningen. Dette betyr at det ikke er tilgjengelig i datamaskindokumentvisningen eller PublishView (.tnsp) på skrivebordet eller i iOS.
 - Hvis det oppdages en grafikkkommando mens du kjører et TI-Basic-program fra feil kontekst, vises en feilmelding og TI-Basic-programmet avsluttes.

Grafikkskjerm

Grafikkskjerm bildet vil inneholde en overskrift øverst på skjermen som det ikke kan skrives i av grafikkkommandoer.

Tegningsområdet for grafikkskjerm bildet vil bli slettet (farge = 255, 255, 255) når grafikkskjerm bildet initialiseres.

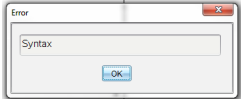
Grafikkskjerm	Standard
Høyde	212
Bredde	318
Farge	hvit: 255,255,255

Standardvisning og innstillinger

- Statusikonene i topplinjen (batteristatus, trykk-for-å-teste-status, nettverksindikator etc.) vil ikke være synlige når et grafikkprogram kjører.
- Standard tegnefarge: Black (0,0,0)
- Standard pennestil – normal, glatt
 - Tykkelse: 1 (tynn), 2 (normal), 3 (tykkest)
 - Stil 1 (jevn), 2 (stiplet), 3 (punkt)
- Alle tegnekommandoer vil bruke de nåværende innstillingene for farge og penn; enten standardverdier eller de som ble angitt via TI-Basic-kommandoer.
- Skrivestilen er fastsatt og kan ikke endres.
- Eventuelle utdata til grafikkskjerm bildet vil bli tegnet i et klippevindu som er på størrelse med tegneområdet på grafikkskjermen. Tegnede utdata som strekker seg utenfor dette klippede grafikkskjermområdet, tegnes ikke. Ingen feilmelding vises.
- Alle x,y-koordinater angitt for tegnekommandoer er definert slik at 0,0 er øverst til venstre i grafikkskjermens tegneområde.
 - **Unntak:**
 - **DrawText** bruker koordinatene som nedre venstre hjørne av markeringsrammen for teksten.
 - **SetWindow** bruker nedre venstre hjørne av skjermen
- Alle parametere for kommandoene kan gis som uttrykk, som evaluerer til et tall som deretter rundes av til nærmeste heltall.

Feilmeldinger på grafikkskjerm

Hvis valideringen mislykkes, vises en feilmelding.

Feilmelding	Beskrivelse	Vise
Feil Syntaks	Dersom syntakskontrollen oppdager syntaksfeil, vises en feilmelding, og kontrollen prøver å plassere markøren nær den første feilen så du kan korrigere den.	
Feil For få argumenter	Funksjonen eller kommandoen mangler et eller flere argumenter	Error Too few arguments The function or command is missing one or more arguments.
Feil For mange argumenter	Funksjonen eller kommandoen inneholder for mange argumenter og kan ikke behandles.	Error Too many arguments The function or command contains an excessive number of arguments and cannot be evaluated.
Feil Ugyldig datatype	Et argument er av feil datatype.	Error Invalid data type An argument is of the wrong data type.

Ugyldige kommandoer i grafikkmodus

Noen kommandoer er ikke tillatt når programmet bytter til grafikkmodus. Hvis disse kommandoene oppstår i grafikkmodus, vises feil og programmet avsluttes.

Forbudt kommando	Feilmelding
Forespør	Forespørselen kan ikke utføres i grafikkmodus
ForespørStr	RequestStr kan ikke utføres i grafikkmodus
Tekst	Tekst kan ikke utføres i grafikkmodus

Kommandoene som skriver ut tekst til kalkulatoren – **disp** og **dispAt** – vil være støttede kommandoer i grafikkkonteksten. Teksten fra disse kommandoene vil bli sendt til Kalkulator-skjermbildet (ikke på Grafikk) og vil være synlig etter at programmet er avsluttet og systemet skifter tilbake til kalkulator-appen

Slett

Katalog >
CXII**Tøm** *x, y, bredde, høyde*

Slett

Tømmer hele skjermen hvis ingen parametere er spesifisert.

Tømmer hele skjerm

Hvis *x, y, bredde* og *høyde* er spesifisert, blir rektangelet som er definert av parametrene slettet.

Clear 10,10,100,50

Tømmer et rektangelområde med øverste venstre hjørne på (10, 10), med bredde 100 og høyde 50

DrawArcKatalog >
CXII**DrawArc** *x, y, bredde, høyde, startAngle, arcAngle*

Tegn en bue i det definerte avgrensede rektangelet med de angitte start- og buevinklene.

x, y: øvre venstre koordinat for avgrensede rektangel

bredde, høyde: dimensjoner av avgrensede rektangel

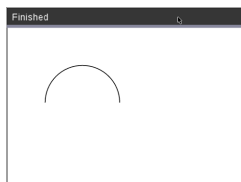
«arc angle» definerer vinkelåpningen for buen.

Disse parametere kan gis som uttrykk, som evaluerer til et tall som deretter rundes av til nærmeste heltall.

DrawArc 20,20,100,100,0,90

DrawArc 50,50,100,100,0,180

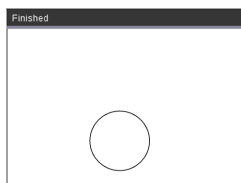
Se også: [FillArc](#)

DrawCircleKatalog >
CXII**DrawCircle** *x, y, radius*

x, y: koordinat for sentrum

radius: radiusen på sirkelen

DrawCircle 150,150,40

Se også: [FillCircle](#)

DrawLine

Katalog >
CXII

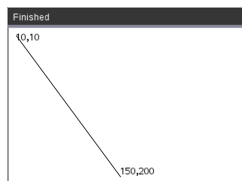
DrawLine $x1, y1, x2, y2$

Tegn en linje fra $x1, y1, x2, y2$.

Uttrykk som evaluerer til et tall som deretter rundes av til nærmeste heltall.

Skjermgrenser: Hvis de angitte koordinatene fører til at en del av linjen tegnes utenfor grafikkskjermen, blir den delen av linjen klippet og ingen feilmelding vises.

DrawLine 10,10,150,200

DrawPoly

Katalog >
CXII

Kommandoene har også to varianter:

DrawPoly $xlist, ylist$

eller

DrawPoly $x1, y1, x2, y2, x3, y3...xn, yn$

Merk: DrawPoly $xlist, ylist$

Form vil koble $x1, y1$ til $x2, y2$, $x2, y2$ til $x3, y3$ og så videre.

Merk: DrawPoly $x1, y1, x2, y2, x3, y3...xn, yn$

xn, yn vil **IKKE** kobles til $x1, y1$ automatisk.

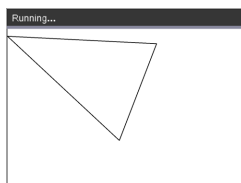
Uttrykk som evaluerer til en liste over reelle flyttall
 $xlist, ylist$

Uttrykk som evaluerer til ett enkelt reelt flyttall
 $x1, y1...xn, yn$ = koordinater for polygonhjørnene

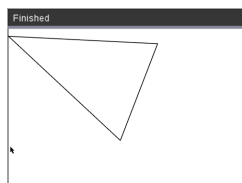
$xlist:=\{0,200,150,0\}$

$ylist:=\{10,20,150,10\}$

DrawPoly $xlist, ylist$

DrawPoly 0,10,200,20,150,150,0,10

Merk: DrawPoly: Inndata-størrelsesdimensjoner (bredde/høyde) i forhold til tegnede linjer. Linjene tegnes i en avgrensingsboks rundt den angitte koordinaten og dimensjoneres slik at den faktiske størrelsen på den tegnede polygon vil være større enn det bredden og høyden indikerer.

Se også: [FillPoly](#)

DrawRect

DrawRect *x, y, bredde, høyde*

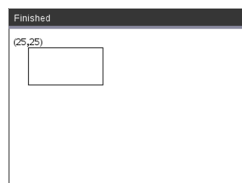
x, y: øvre venstre koordinat for rektangel

bredde, høyde: bredde og høyde for rektangel (rektangel tegn rett ned og til høyre fra startkoordinat).

Merk: Linjene tegnes i en avgrensingsboks rundt den angitte koordinaten og dimensjoneres slik at den faktiske størrelsen på det tegnede rektangelet vil være større enn det bredden og høyden indikerer.

Se også: [FillRect](#)

DrawRect 25,25,100,50

DrawText

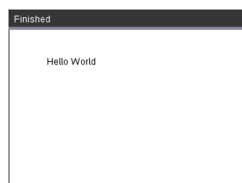
DrawText *x, y, exprOrString1*
[,exprOrString2]...

x, y: koordinat for tekstutdata

Tegner teksten i *exprOrString* på den angitte *x, y*-koordinatposisjonen.

Reglene for *exprOrString* er de samme som for **Disp** – **DrawText** kan ta flere argumenter.

DrawText 50,50,«Hello World»

FillArcKatalog >
CXII**FillArc** *x, y, bredde, høyde, startAngle, arcAngle*

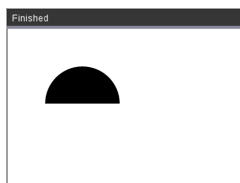
FillArc 50,50,100,100,0,180

x, y: øvre venstre koordinat for avgrensede rektangel

Tegn og fyll en bue i det definerte avgrensede rektangelet med de angitte start- og buevinklene.

Standard fyllfarge er svart. Fyllfargen kan angis av [SetColor](#)-kommandoen

«arc angle» definerer vinkelåpningen for buen

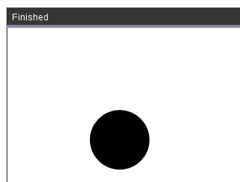
FillCircleKatalog >
CXII**FillCircle** *x, y, radius*

FillCircle 150,150,40

x, y: koordinat for sentrum

Tegn og fyll en sirkel på det angitte senteret med den angitte radiusen.

Standard fyllfarge er svart. Fyllfargen kan angis av [SetColor](#)-kommandoen.

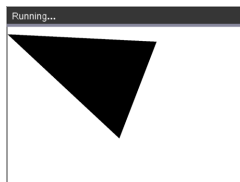
Her!

FillPolyKatalog >
CXII**FillPoly** *xlist, ylist*

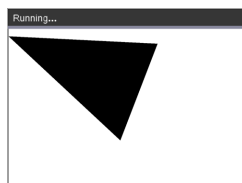
eller

FillPoly *x1, y1, x2, y2, x3, y3...xn, yn**xlist*={0,200,150,0}*ylist*={10,20,150,10}FillPoly *xlist,ylist*

Merk: Linjen og fargen er spesifisert av [SetColor](#) og [SetPen](#)

FillPoly 0,10,200,20,150,150,0,10

FillRect

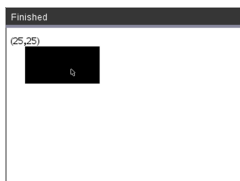
FillRect *x, y, bredde, høyde*

FillRect 25,25,100,50

x, y: øvre venstre koordinat for rektangel

bredde, høyde: bredde og høyde for rektangel

Tegn og fyll et rektangel med øverste venstre hjørne ved koordinaten spesifisert av (*x,y*)

Standard fyllfarge er svart. Fyllfargen kan angis av [SetColor](#)-kommandoen

Merk: Linjen og fargen er spesifisert av [SetColor](#) og [SetPen](#)

getPlatform()Katalog >
CXII**getPlatform()**

getPlatform()

"dt"

Returnerer:

«dt» på skrivebordsprogrammer

«hh» på TI-Nspire™ CX-grafregnere

«ios» på TI-Nspire™ CX iPad®-app

PaintBuffer

Katalog >
CXII

PaintBuffer

Tegn grafikkbuffer på skjerm

Denne kommandoen brukes sammen med UseBuffer for å øke visningshastigheten på skjermen når programmet genererer flere grafiske objekter.

UseBuffer

For n,1,10

x:=randInt(0,300)

y:=randInt(0,200)

radius:=randInt(10,50)

Wait 0,5

DrawCircle x,y,radius

EndFor

PaintBuffer

Dette programmet viser alle de 10 sirklene samtidig.

Hvis kommandoen «UseBuffer» fjernes, vises hver sirkel slik den er tegnet.

Se også: [UseBuffer](#)

PlotXY $x, y, form$ x, y koordinat for plottform*form*: skriv inn et tall mellom 1 og 13 for å spesifisere formen

1 – Fylt sirkel

2 – Tom sirkel

3 – Fylt firkant

4 – Tom firkant

5 – Kryss

6 – Pluss

7 – Tynn

8 – middels punkt, fast

9 – middels punkt, tomt

10 – større punkt, fast

11 – større punkt, tomt

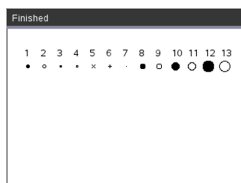
12 – største punkt, fast

13 – største punkt, tomt

PlotXY 100,100,1

For $n, 1, 13$ DrawText $1+22*n, 40, n$ PlotXY $5+22*n, 50, n$

EndFor

SetColor
Katalog > **CXII**
SetColor

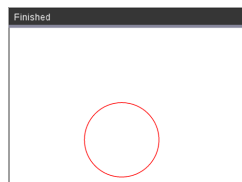
Red-value, Green-value, Blue-value

Gyldige verdier for rød, grønn og blå er mellom 0 og 255

Angir fargen for påfølgende Tegnekommandoer

SetColor 255,0,0

DrawCircle 150,150,100

SetPen
Katalog > **CXII**
SetPen

tykkelse, stil

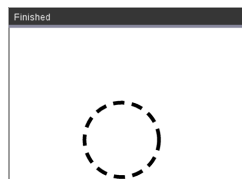
tykkelse: 1 <= tykkelse <= 3 | 1 er tynnest, 3 er tykkest

stil: 1 = Jevn, 2 = Stiplet, 3 = Punkt

Angir pennestilen for påfølgende Tegnekommandoer

SetPen 3,3

DrawCircle 150,150,50

SetWindow
Katalog > **CXII**
SetWindow

xMin, xMax, yMin, yMax

Etablerer et logisk vindu som settes inn på grafikktegneområdet. Alle parametere er nødvendige.

Hvis deler av et tegnet objekt er utenfor vinduet, blir utdataene klippet (ikke vist) og ingen feilmelding vises.

SetWindow 0,160,0,120

vil sette utskriftsvinduet til 0,0 i nederste venstre hjørne med en bredde på 160 og en høyde på 120

DrawLine 0,0,100,100

SetWindow 0,160,0,120

SetPen 3,3

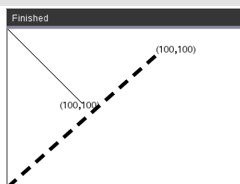
DrawLine 0,0,100,100

Hvis x_{min} er større enn eller lik x_{max} eller y_{min} er større enn eller lik y_{max} , vises en feilmelding.

Eventuelle objekter som er tegnet før en SetWindow-kommando, blir ikke tegnet på nytt i den nye konfigurasjonen.

For å tilbakestille vindusparametrene til standardinnstillingene, bruk:

SetWindow 0,0,0,0

UseBuffer

Katalog >
CXII**UseBuffer**

Tegn til grafikkbuffer utenfor skjermen i stedet for til skjerm (for å øke ytelsen)

Denne kommandoen brukes sammen med PaintBuffer for å øke visningshastigheten på skjermen når programmet genererer flere grafiske objekter.

Med UseBuffer vises all grafikk først etter at neste PaintBuffer-kommando er utført.

UseBuffer trenger bare å bli anropt én gang i programmet, dvs. hver bruk av PaintBuffer trenger ikke en tilsvarende UseBuffer

UseBuffer

For n,1,10

x:=randInt(0,300)

y:=randInt(0,200)

radius:=randInt(10,50)

Wait 0,5

DrawCircle x,y,radius

EndFor

PaintBuffer

Dette programmet viser alle de 10 sirklene samtidig.

Hvis kommandoen «UseBuffer» fjernes, vises hver sirkel slik den er tegnet.

Se også: [PaintBuffer](#)

Tomme (åpne) elementer

Når du analyserer reelle data, kan det hende at du ikke alltid har et komplett datasett. TI-Nspire™ CAS tillater tomme eller åpne dataelementer, slik at du kan fortsette med data som nesten er komplette istedenfor å måtte starte på nytt eller forkaste oppgaver som ikke er fullført.

Under “*Plotte graf fra regnearkdata*” i kapitlet Lister og regneark finner du et eksempel på data som involverer tomme elementer.

Med funksjonen **delVoid()** kan du fjerne tomme elementer fra en liste. Med funksjonen **isVoid()** kan du teste for et tomt element. For detaljer, se **delVoid()**, side 50, og **isVoid()**, side 97.

Merk: For å legge inn et tomt element manuelt i et matematisk uttrykk, skriv “ ” eller nøkkelordet **void**. Nøkkelordet **void** konverteres automatisk til et “ ”-symbol når uttrykket blir behandlet. For å skrive inn “ ” på grafregneren, trykk på .

Beregninger som involverer åpne elementer

De fleste beregninger som involverer et åpent (tomt) innlegg, vil produsere et åpent (tomt) resultat. Se spesialtilfeller nedenfor.

$\lfloor _ \rfloor$	–
$\gcd(100, _)$	–
$3 + _$	–
$\{5, _, 10\} - \{3, 6, 9\}$	$\{2, _, 1\}$

Listeutsagn som inneholder åpne (tomme) elementer

Følgende funksjoner og kommandoer ignorerer (hopper over) åpne (tomme) elementer som blir funnet i listeutsagn.

count, **countif**, **cumulativeSum**, **freqTable**, **list**, **frequency**, **max**, **mean**, **median**, **product**, **stDevPop**, **stDevSamp**, **sum**, **sumIf**, **varPop**, og **varSamp**, samt regresjonsberegninger, **OneVar**, **TwoVar** og **FiveNumSummary** statistikk, konfidensintervaller og statistikktester

$\text{sum}(\{2, _, 3, 5, 6, 6\})$	16.6
$\text{median}(\{1, 2, _, _, 3\})$	2
$\text{cumulativeSum}(\{1, 2, _, 4, 5\})$	$\{1, 3, _, 7, 12\}$
$\text{cumulativeSum}\left(\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & - \\ 5 & 6 \end{bmatrix}\right)$	$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 4 & - \\ 9 & 8 \end{bmatrix}$

SortA og **SortD** flytter alle åpne (tomme) elementer innenfor det første utsagnet til bunnen.

$\{5, 4, 3, _, 1\} \rightarrow \text{list1}$	$\{5, 4, 3, _, 1\}$
$\{5, 4, 3, 2, 1\} \rightarrow \text{list2}$	$\{5, 4, 3, 2, 1\}$
$\text{SortA list1, list2}$	Done
list1	$\{1, 3, 4, 5, _ \}$
list2	$\{1, 3, 4, 5, 2\}$

Listeutsagn som inneholder åpne (tomme) elementer

I regresjoner introduserer en åpning i en X- eller Y-liste en åpning for det tilsvarende elementet i en rest.

$\{1,2,3,_,5\} \rightarrow list1$	$\{1,2,3,_,5\}$
$\{1,2,3,4,5\} \rightarrow list2$	$\{1,2,3,4,5\}$
SortD list1,list2	Done
list1	$\{5,3,2,1,_{-}\}$
list2	$\{5,3,2,1,4\}$
$I1:=\{1,2,3,4,5\}; I2:=\{2,_,3,5,6,6\}$	$\{2,_,3,5,6,6\}$
LinRegMx I1,I2	Done
stat.Resid	$\{0.434286,_, -0.862857, -0.011429, 0.44\}$
stat.XReg	$\{1,_,3,4,5\}$
stat.YReg	$\{2,_,3,5,6,6\}$
stat.FreqReg	$\{1,_,1,1,1,1\}$

En utelatt kategori i en regresjon introduserer en åpning (tomt element) for det tilsvarende elementet i en rest.

$I1:=\{1,3,4,5\}; I2:=\{2,3,5,6,6\}$	$\{2,3,5,6,6\}$
$cat:=\{"M", "M", "F", "F"\}; incl:=\{"F"\}$	$\{"F"\}$
LinRegMx I1,I2,1,cat,incl	Done
stat.Resid	$\{_,_,0,0,0\}$
stat.XReg	$\{_,_,4,5\}$
stat.YReg	$\{_,_,5,6,6\}$
stat.FreqReg	$\{_,_,1,1,1\}$

En frekvens på 0 i en regresjon introduserer en åpning (tomt element) for det tilsvarende elementet i en rest.

$I1:=\{1,3,4,5\}; I2:=\{2,3,5,6,6\}$	$\{2,3,5,6,6\}$
LinRegMx I1,I2, $\{1,0,1,1\}$	Done
stat.Resid	$\{0.069231,_, -0.276923, 0.207692\}$
stat.XReg	$\{1,_,4,5\}$
stat.YReg	$\{2,_,5,6,6\}$
stat.FreqReg	$\{1,_,1,1,1\}$

Snarveier/hurtigtaster for å legge inn matematiske uttrykk

Hurtigtaster lar deg legge inn matematiske uttrykk ved å skrive i stedet for å bruke katalogen eller symbolpaletten. Eksempel: Når du skal legge inn uttrykket $\sqrt{6}$, kan du skrive **sqr**t (6) på kommandolinjen. Når du trykker på **enter**, endres uttrykket **sqr**t (6) til $\sqrt{6}$. Noen hurtigtaster kan brukes både fra kalkulatoren og fra tastaturet på datamaskinen. Andre er først og fremst nyttige fra tastaturet på datamaskinen.

Fra kalkulatoren eller datamaskintastaturet

Hvis du skal legge inn dette:	Skriv dette:
π	pi
θ	theta
∞	infinity
$\leq$	<=
$\geq$	>=
$\neq$	/=
$\Rightarrow$ (logisk implikasjon)	=>
$\Leftrightarrow$ (logisk dobbel implikasjon, XNOR)	<=>
$\rightarrow$ (lagre-operator)	=:
$ $ (absoluttverdi)	abs (...)
$\sqrt{()}$	sqr t (...)
$d()$	derivative (...)
$\int()$	integral (...)
$\Sigma()$ (Sum-sjablon)	sumSeq (...)
$\Pi()$ (Produkt-sjablon)	prodSeq (...)
$\sin^{-1}()$, $\cos^{-1}()$, ...	arcsin (...) , arccos (...) , ...
Δ List()	deltaList (...)
Δ tmpCnv()	deltaTmpCnv (...)

Fra tastaturet på datamaskinen

Hvis du skal legge inn dette:	Skriv dette:
$c1$, $c2$, ... (konstanter)	@c1 , @c2 , ...
$n1$, $n2$, ...	@n1 , @n2 , ...

Hvis du skal legge inn dette:	Skriv dette:
(heltallskonstanter)	
i (imaginær konstant)	@i
e (naturlig log-grunntall e)	@e
E (vitenskapelig notasjon)	@E
T (transponert)	@t
r (radianer)	@r
$^{\circ}$ (grader)	@d
g (gradianer)	@g
$\angle$ (vinkel)	@<
$\triangleright$ (konvertering)	@>
$\triangleright$ Decimal, $\triangleright$ approxFraction (), osv.	@>Decimal, @>approxFraction(), osv.

EOS™ (Ligningsoperativsystem)-hierarkiet

Dette avsnittet beskriver Equation Operating System (ligningsoperativsystem) (EOS™) som brukes av TI-Nspire™ CAS -teknologien for undervisning i matematikk og realfag. Tall, variabler og funksjoner legges inn i en enkel, ukomplisert sekvens. EOS™ -programvaren behandler uttrykk og ligninger ved hjelp av parentetisk gruppering og i samsvar med de prioriteringene som beskrives over.

Rekkefølge av beregning

Nivå	Operator
1	Parentes (), hakeparentes [], buet parentes { }
2	Omregning (#)
3	Oppkalling av funksjon
4	Postoperatorer: grader-minutter-sekunder ([°] , ' , "), fakultet (!), prosent (%), radianer (°), senket skrift ([]), transponert (T)
5	Eksponensiering, potens-operator (^)
6	Negasjon (L)
7	Sett sammen streng (&)
8	Multiplikasjon (•), divisjon (/)
9	Addisjon (+), subtraksjon (-)
10	Likhetsrelasjoner: lik (=), ulik (≠ eller ≠), mindre enn (<), mindre enn eller lik (≤ eller ≤), større enn (>), større enn eller lik (≥ eller ≥)
11	Logisk not
12	Logisk and
13	Logiske or
14	enten...eller, verken ...eller, ikke både ...og
15	Logisk implikasjon (⇒)
16	Logisk dobbel implikasjon, XNOR (⇔)
17	Begrensningsoperator (" ")
18	Lagre (→)

Parenteser, hakeparenteser, buede parenteser

Først behandles alle beregninger som står i parentes, hakeparentes eller buet parentes. I uttrykket $4(1+2)$ behandler EOS™ -programvaren for eksempel først den delen av uttrykket som står i parenteser, $1+2$, og multipliserer deretter resultatet, 3, med 4.

Antallet åpne- og lukkeparenteser, åpne- og lukke-hakeparenteser og buede åpne- og lukkeparenteser må være det samme innenfor ett uttrykk eller én ligning. Hvis ikke, vises en feilmelding, som angir det manglende elementet. For eksempel vil $(1+2)/(3+4)$ vise feilmeldingen "Mangler)."

Merk: Siden TI-Nspire™ CAS -programvaren gjør at du kan definere dine egne funksjoner, blir et variabelnavn fulgt av et uttrykk i parentes betraktet som en "oppkalling av funksjon" istedenfor halveis skjult multiplikasjon. For eksempel i $a(b+c)$ blir funksjonen a beregnet for verdien $b+c$ (av den variable). For å multiplisere uttrykket $b+c$ med variabelen a , må du bruke eksplisitt multiplikasjon: $a*(b+c)$.

Omregning

Omregnings-operatoren (#) omregner en streng til et variabel- eller funksjonsnavn. For eksempel oppretter #("x"&"y"&"z") variabelnavnet xyz. Omregning lar deg også opprette og modifisere en variabel mens du er inne i et program. Hvis for eksempel $10 \rightarrow r$ og " r " $\rightarrow s1$, så er $\#s1=10$.

Postoperatorer

En postoperator er en operator som kommer direkte etter et argument, som f.eks. 5!, 25%, eller $60^\circ 15' 45''$. Et argument som er fulgt av en postoperator blir behandlet ved fjerde prioritetsnivå. I uttrykket $4^4 3!$ blir for eksempel 3! behandlet først. Resultatet, 6, blir så eksponenten av 4 for å oppnå 4096.

Ekspensiering

Ekspensiering (^) og element-for-element-ekspensiering (.^) blir behandlet fra høyre til venstre. Uttrykket $2^3 2$ blir for eksempel behandlet som det samme som $2^{(3^2)}$ for å produsere 512. Dette er forskjellig fra $(2^3)^2$, som er 64.

Negasjon

For å legge inn et negativt tall, trykk på $\boxed{-}$ fulgt av tallet. Postoperasjoner og ekspensiering utføres før negasjon. Resultatet av $-x^2$ er for eksempel et negativt tall, og $-9^2 = -81$. Bruk parenteser for å opphøye et negativt tall i annen potens, som f.eks. $(-9)^2$ for å produsere 81.

Begrensning ("|")

Argumentet som følger etter ("|")-operator gir et sett av begrensninger som påvirker hvordan argumentet som står foran operatoren blir behandlet.

TI-Nspire CX II – TI-Basic programmeringsfunksjoner

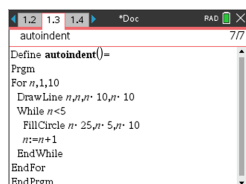
Auto-innrykk i Programmeringseditor

TI-Nspire™ programeditor gir automatisk innrykking av utsagn i en blokkommando.

Blokkommandoer er If/EndIf, For/EndFor, While/EndWhile, Loop/EndLoop, Try/EndTry

Programeditor vil automatisk legge til mellomrom foran programkommandoer i en blokkommando. Den avsluttende kommandoen til blokken blir innrettet likt med åpningskommandoer.

Eksemplet nedenfor viser automatisk innrykk i nestede blokkommandoer.

Kodefragmenter som kopieres og limes inn, beholder originalinnrykket.

Åpning av et program som er opprettet i en tidligere versjon av programvaren, beholder originalinnrykket.

Forbedrede feilmeldinger for TI-Basic

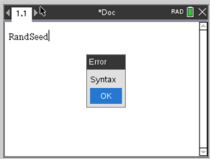
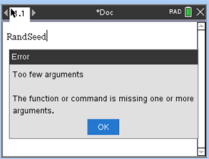
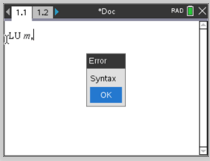
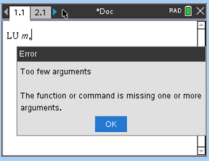
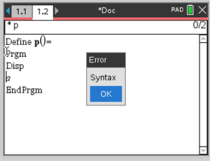
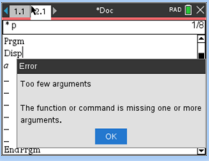
Feil

Feiltilstand	Ny melding
Feil i betinget utsagn (If/While)	Et betinget utsagn ble ikke løst til SANN eller USANN MERK: Etter endringen for å plassere markøren på linjen med feilen, trenger vi ikke lenger å angi om feilen er i et «If»-utsagn eller i et «While»-utsagn.
Mangler EndIf	Forventet EndIf , men fant en annen end-setning
Mangler EndFor	Forventet EndFor , men fant en annen end-setning
Mangler EndWhile	Forventet EndWhile , men fant en annen end-setning
Mangler EndLoop	Forventet EndLoop , men fant en annen end-setning
Mangler EndTry	Forventet EndTry , men fant en annen end-

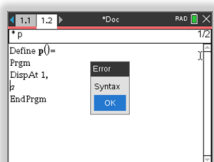
Feiltilstand	Ny melding
	setning
«Then» utelatt etter If <condition>	Mangler If..Then
«Then» utelatt etter Elseif <condition>	Then mangler i blokken: Elseif.
Når «Then», «Else» og «Elseif» ble støttet på utenfor kontrollblokkene	Else er ugyldig utenfor blokkene: If..Then..Endif eller Try..EndTry
«Elseif» vises utenfor «If..Then..Endif»-blokken	Elseif er ugyldig utenfor blokk: If..Then..Endif
«Then» vises utenfor «If....Endif»-blokken	Then er ugyldig utenfor blokkene: If..Endif

Syntaksfeil

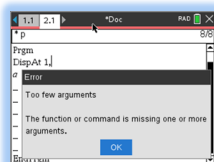
Hvis kommandoer som forventer ett eller flere argumenter blir oppkalt med en ufullstendig liste over argumenter, vil en «**For få argumenter-feil**» vises istedenfor for «**syntaks**»-feil

Gjeldende atferd	Ny CX II-atferd
 The screenshot shows the TI-84 Plus CE OS 2.5.1 interface. The command 'RandSeed' is entered. An error dialog box is displayed with the message 'Syntax' and an 'OK' button.	 The screenshot shows the TI-84 Plus CE OS 2.5.1 interface. The command 'RandSeed' is entered. An error dialog box is displayed with the message 'Too few arguments' and 'The function or command is missing one or more arguments.' and an 'OK' button.
 The screenshot shows the TI-84 Plus CE OS 2.5.1 interface. The command 'LU m' is entered. An error dialog box is displayed with the message 'Syntax' and an 'OK' button.	 The screenshot shows the TI-84 Plus CE OS 2.5.1 interface. The command 'LU m' is entered. An error dialog box is displayed with the message 'Too few arguments' and 'The function or command is missing one or more arguments.' and an 'OK' button.
 The screenshot shows the TI-84 Plus CE OS 2.5.1 interface. The command 'p' is entered. An error dialog box is displayed with the message 'Syntax' and an 'OK' button.	 The screenshot shows the TI-84 Plus CE OS 2.5.1 interface. The command 'p' is entered. An error dialog box is displayed with the message 'Too few arguments' and 'The function or command is missing one or more arguments.' and an 'OK' button.

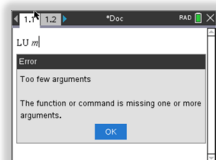
Gjeldende atferd

Ny CX II-atferd

Merk: Når en ufullstendig liste over argumenter ikke etterfølges av et komma, er feilmeldingen: «for få argumenter». Dette er det samme som i tidligere versjoner.

Konstanter og verdier

Den følgende tabellen inneholder konstanter og deres verdier, som er tilgjengelige når du utfører enhetsomregninger. De kan skrives inn manuelt eller velges fra listen

Konstanter i Verktøy > Enhetsomregninger (Håndholdt enhet: trykk på 3).

Konstant	Navn	Verdi
_c	Lysets hastighet	299792458 _m/_s
_Cc	Coulomb-konstant	8987551787.3682 _m/_F
_Fc	Faraday-konstant	96485,33289 _coul/_mol
_g	Gravitasjonens akselerasjon	9,80665 _m/_s ²
_Gc	Gravitasjonskonstant	6,67408E-11 _m ³ /_kg/_s ²
_h	Plancks konstant	6,626070040E-34 _J _s
_k	Boltzmanns konstant	1,38064852E-23 _J/_°K
_μ0	Permeabilitet i vakuum	1,2566370614359E-6 _N/_A ²
_μb	Bohr-magneton	9,274009994E-24 _J _m ² /_Wb
_Me	Elektronets hvilemasse	9,10938356E-31 _kg
_Mμ	Myon-masse	1,883531594E-28 _kg
_Mn	Nøytronets hvilemasse	1,674927471E-27 _kg
_Mp	Protonets hvilemasse	1,672621898E-27 _kg
_Na	Avogadros tall	6,022140857E23 /_mol
_q	Elektronladning	1,6021766208E-19 _coul
_Rb	Bohr-radius	5,2917721067E-11 _m
_Rc	Molar gasskonstant	8,3144598 _J/_mol/_°K
_Rdb	Rydbergs konstant	10973731,568508/_m
_Re	Elektron-radius	2,8179403227E-15 _m
_u	Atommasse	1,660539040E-27 _kg
_Vm	Molarvolum	2,2413962E-2 _m ³ /_mol
_ε0	Permittivitet i vakuum	8,8541878176204E-12 _F/_m
_σ	Stefan-Boltzmann-konstant	5,670367E-8 _W/_m ² /_°K ⁴
_φ0	Magnetisk flukskvantum	2,067833831E-15 _Wb

Feilkoder og feilmeldinger

Hvis det oppstår en feil, er koden knyttet til variabel *feilKode*. Egendefinerte programmer og funksjoner kan undersøke *feilKode* for å bestemme årsaken til feilen. For et eksempel på bruk av *feilKode*, se eksempel 2 under kommandoen **Prøv**, side 198.

Merk: Noen feilforhold gjelder kun for TI-Nspire™ CAS-produktene, og noen gjelder kun for TI-Nspire™-produktene.

Feilkode	Beskrivelse
10	En funksjon returnerte ingen verdi
20	En test ga ikke resultatet SANN eller USANN. Vanligvis kan udefinerte variabler ikke sammenliknes. Testen $If\ a < b$ vil for eksempel forårsake enten at a eller at b ikke er definert, dersom utsagnet If blir utført.
30	Argumentet kan ikke være et mappenavn.
40	Argumentfeil
50	Uoverensstemmelse i argument To eller flere argumenter må være av samme type.
60	Argumentet må være et Boolsk uttrykk eller et heltall
70	Argumentet må være et desimaltall
90	Argumentet må være en liste
100	Argumentet må være en matrise
130	Argumentet må være en streng
140	Argumentet må være et variabelnavn. Pass på at navnet: • ikke begynner med et tall • ikke inneholder mellomrom eller spesialtegn • ikke bruker senket strek eller punktum på ugyldig måte • ikke overgår tillatt lengde Les mer om dette i Kalkulator-avsnittet dokumentasjonen.
160	Argumentet må være et uttrykk
165	For lite strøm i batteriene til å sende/motta Legg i nye batterier før sending eller mottak.
170	Grense Den nedre grensen må være mindre enn den øvre grensen for å definere søkeintervallet.

Feilkode	Beskrivelse
180	Avbryt Det ble trykket på tasten eller under en lang beregning eller mens et program ble utført.
190	Sirkulær definisjon Denne meldingen komme til syne for å unngå at du slipper opp for minne under uendelig erstatning av variable verdier. For eksempel vil $a+1 \rightarrow a$, der a er en udefinert variabel, forårsake denne feilen.
200	Ugyldig begrensingsuttrykk For eksempel vil $\text{løs}(3x^2-4=0,x) \mid x<0$ eller $x>5$ produsere denne feilmeldingen, fordi begrensningen er skilt med "eller" istedenfor "og".
210	Ugyldig datatype Et argument er av feil datatype.
220	Avhengig grense
230	Dimensjon En liste eller matriseindeks er ikke gyldig. Hvis for eksempel listen $\{1,2,3,4\}$ er lagret i L1, så er L1[5] en dimensjonsfeil, fordi L1 kun inneholder fire elementer.
235	Dimensjonsfeil. Ikke nok elementer i listene.
240	Dimensjonsfeil To eller flere argumenter må være av samme dimensjon. For eksempel er $[1,2]+[1,2,3]$ en dimensjonsfeil, fordi matrisene inneholder ulikt antall elementer.
250	Divisjon med null
260	Grunnmengdefeil Et argument må være i en spesifisert grunnmengde. For eksempel er $\text{tilf}(0)$ ikke gyldig.
270	Duplikatnavn på variabel
280	Else og Elseif ugyldig utenfor If...EndIf-blokk
290	EndTry uten tilhørende Else-uttrykk
295	For mange iterasjoner
300	Forventet 2- eller 3-elements liste eller matrise
310	Det første argumentet av nSolve må være en ligning i én variabel. Det kan ikke inneholde noen annen variabel enn den variabelen som vi er interessert i.
320	Det første argumentet til løs eller kLøs må være en ligning eller ulikhet For eksempel er $\text{løs}(3x-4,x)$ ugyldig fordi det første argumentet ikke er en ligning.

Feilkode	Beskrivelse
345	Inkonsistente enheter
350	Indeks utenfor gyldig område
360	Indireksjonsstrengen er ikke et gyldig variabelnavn
380	Udefinert Svar Enten opprettet ikke den forrige beregningen noe Svar, eller det ble ikke lagt inn noe forrige beregning.
390	Ugyldig tildeling
400	Ugyldig tildelingsverdi
410	Ugyldig kommando
430	Ugyldig for de gjeldende modusinnstillingene
435	Ugyldig gjetning (startverdi)
440	Ugyldig "skjult" multiplikasjon For eksempel er $x(x+1)$ ugyldig; derimot er $x*(x+1)$ korrekt syntaks. Dette skal forhindre forvirring mellom halvveis skjult multiplikasjon og oppkalling av funksjon.
450	Ugyldig i en funksjon eller gjeldende uttrykk Det er kun visse kommandoer som er gyldige i en egendefinert funksjon.
490	Ugyldig i Try..EndTry-blokk
510	Ugyldig liste eller matrise
550	Ugyldig utenfor funksjon eller program Et antall kommandoer er ikke gyldige utenfor en funksjon eller et program. For eksempel kan ikke Lokal brukes hvis den ikke er inne i en funksjon eller et program.
560	Ugyldig utenfor Loop..EndLoop-, For..EndFor- eller While..EndWhile-blokk For eksempel er Avslutt-kommandoen kun gyldig inne i disse loop-blokkene.
565	Ugyldig utenfor program
570	Ugyldig banenavn For eksempel er \var ugyldig.
575	Ugyldig polar kompleks verdi
580	Ugyldig programreferanse Det kan ikke refereres til programmer inne i funksjoner eller uttrykk, som f.eks. $1+p(x)$, der p er et program.
600	Ugyldig tabell
605	Ugyldig bruk av enheter

Feilkode	Beskrivelse
610	Ugyldig variabelnavn i Lokalt utsagn
620	Ugyldig variabel- eller funksjonsnavn
630	Ugyldig variabelreferanse
640	Ugyldig vektorsyntaks
650	Kommunikasjons-forbindelse En kommunikasjon mellom to enheter er ikke fullført. Kontroller at forbindelseskabelen er koplet godt til i begge ender.
665	Matrisen kan ikke diagonaliseres
670	Lite minne 1. Slett noen data i dette dokumentet 2. Lagre og lukk dette dokumentet Dersom 1 og 2 mislykkes, ta ut batteriene og sett dem inn igjen
672	Ressursbegrensning
673	Ressursbegrensning
680	Manglende (
690	Manglende)
700	Manglende “
710	Manglende]
720	Manglende }
730	Manglende start eller slutt på blokksyntaks
740	Manglende Then i If..EndIf-blokken
750	Navnet er ikke en funksjon eller et program
765	Ingen funksjoner er valgt
780	Fant ingen løsning
800	Ikke-reelt resultat Hvis for eksempel programvaren er i Reell innstilling, er $\sqrt{-1}$ ugyldig. For å tillate komplekse resultater, endre “Reell eller Kompleks” modusinnstilling til REKTANGULÆR eller POLAR.
830	Overflyt
850	Fant ikke programmet

Feilkode	Beskrivelse
	Det ble ikke funnet en programreferanse i et annet program i oppgitt bane under utføring.
855	Rand-funksjonstyper ikke tillatt i grafer
860	Rekursjonen for dyp
870	Reserverte navn eller systemvariabel
900	Argumentfeil Median-median-modell kunne ikke brukes på datasettet.
910	Syntaksfeil
920	Fant ikke teksten
930	For få argumenter Funksjonen eller kommandoen mangler et eller flere argumenter.
940	For mange argumenter Uttrykket eller ligningen inneholder for mange argumenter og kan ikke behandles.
950	For mange indekser
955	For mange udefinerte variabler
960	Variabelen er ikke definert Variabelen er ikke tildelt noen verdi. Bruk en av følgende kommandoer: • <code>sto</code> → • <code>:=</code> • Define for å tildele variablene verdi.
965	Ulisensiert OS
970	Variabel er i bruk, så referanser eller endringer er ikke tillatt
980	Variabel er beskyttet
990	Ugyldig variabelnavn Pass på at navnet ikke overgår tillatt lengde
1000	Grunnmengde for vindusvariabel
1010	Zoom
1020	Intern feil
1030	Overtredelse av beskyttet minne

Feilkode	Beskrivelse
1040	Ustøttet funksjon. Denne funksjonen krever Computer Algebra System. Prøv TI-Nspire CAS.
1045	Ustøttet operator. Denne operatoren krever Computer Algebra System. Prøv TI-Nspire CAS.
1050	Ustøttet egenskap. Denne operatoren krever Computer Algebra System. Prøv TI-Nspire CAS.
1060	Innlagt argument må være numerisk. Bare innlegg som inneholder numeriske verdier er tillatt.
1070	Trig-funksjonsargument for stort for nøyaktig reduksjon
1080	Ustøttet bruk av Svar. Denne applikasjonen støtter ikke Svar.
1090	Funksjonen er ikke definert. Bruk en av følgende kommandoer: • Define • := • sto → for å definere en funksjon.
1100	Ikke-reell beregning Hvis for eksempel programvaren er i Reell innstilling, er $\sqrt{(-1)}$ ugyldig. For å tillate komplekse resultater, endre "Reell eller Kompleks" modusinnstilling til REKTANGULÆR eller POLAR.
1110	Ugyldige grenser
1120	Tegn ikke endret
1130	Argumentet kan ikke være en liste eller matrise
1140	Argumentfeil Det første argumentet må være et polynomisk uttrykk i det andre argumentet. Dersom det andre argumentet utelates, prøver programvaren å velge en grunninnstilling.
1150	Argumentfeil De første to argumentene må være polynomiske uttrykk i det tredje argumentet. Dersom det tredje argumentet utelates, prøver programvaren å velge en grunninnstilling.
1160	Ugyldig banenavn for bibliotek Et banenavn må være av formen xxx\yyy, der: • Delen xxx kan bestå av mellom 1 og 16 tegn. • Delen yyy kan ha 1 til 15 tegn. Les mer om dette i Bibliotek-avsnittet dokumentasjonen.

Feilkode	Beskrivelse
1170	Ugyldig bruk av banenavn for bibliotek • En verdi kan ikke tildeles et banenavn som bruker Define, := eller sto ➔. • Et banenavn kan ikke erklæres som en lokal variabel eller brukes som parameter i en funksjonsdefinisjon eller programdefinisjon.
1180	Ugyldig variabelnavn på bibliotek Pass på at navnet: • Ikke inneholder punktum • Ikke begynner med senket strek • Ikke består av mer enn 15 tegn Les mer om dette i Bibliotek-avsnittet dokumentasjonen.
1190	Bibliotek-dokumentet ble ikke funnet: • Kontroller om biblioteket er i mappen MittBibl. • Oppdater biblioteker. Les mer om dette i Bibliotek-avsnittet dokumentasjonen.
1200	Bibliotek-variabler ble ikke funnet: • Kontroller om bibliotek-variablene eksisterer i den første oppgaven i biblioteket. • Forsikre deg om at bibliotek-variabelen er blitt definert som BiblOff eller BiblPriv. • Oppdater biblioteker. Les mer om dette i Bibliotek-avsnittet dokumentasjonen.
1210	Ugyldig navn på snarvei til bibliotek. Pass på at navnet: • Ikke inneholder punktum • Ikke begynner med senket strek • Ikke består av mer enn 16 tegn • Ikke er et reservert navn Les mer om dette i Bibliotek-avsnittet i dokumentasjonen.
1220	Grunnmengdefeil: Funksjonene tangentLinje og normalLinje støtter kun funksjoner med reelle verdier.
1230	Grunnmengdefeil. Trigonometriske omregningsoperatorer støttes ikke i Grader- eller Gradian-vinkelmodus.
1250	Argumentfeil

Feilkode	Beskrivelse
	Bruk et system av lineære ligninger. Eksempel på et system av to lineære ligninger med variablene x og y: $3x+7y=5$ $2y-5x=-1$
1260	Argumentfeil: Det første argumentet til nfMin eller nfMax må være et uttrykk i én variabel. Det kan ikke inneholde noen annen variabel enn den variabelen som vi er interessert i.
1270	Argumentfeil Den deriverte må være av orden 1 eller 2.
1280	Argumentfeil Bruk et polynom på utvidet (ekspandert) form i én variabel.
1290	Argumentfeil Bruk et polynom i én variabel.
1300	Argumentfeil Koeffisientene i polynomet må være numeriske verdier.
1310	Argumentfeil: En funksjon kan ikke behandles for ett eller flere av dens argumenter.
1380	Argumentfeil: Nestede oppringinger til område() funksjon er ikke tillatt.

Varselkoder og meldinger

Du kan bruke funksjonen **warnCodes()** for å lagre varselkodene som ble generert da et uttrykk ble behandlet. Denne tabellen opplyster hver numeriske varselkode og dens assosierte melding.

Se **warnCodes()** på side 207 for et eksempel på lagring av varselkoder.

Varselkode	Melding
10000	Kommandoen kan gi falske løsninger.
10001	Derivasjon av en ligning kan gi en ugyldig ligning.
10002	Tvilsom løsning
10003	Tvilsom nøyaktighet
10004	Kommandoen kan utelate løsninger.
10005	KLøs kan spesifisere flere nullpunkter.
10006	Løs kan spesifisere flere nullpunkter.
10007	Flere løsninger kan eksistere. Prøv å angi passende øvre og nedre grenser, og/eller en gjetning. Eksempler ved bruk av solve(): • solve(Ligning, Var=Forslag) nedGrens<Var<øvgrens • solve(Ligning, Var) nedGrens<Var<øvgrens • solve(Ligning,Var=Forslag)
10008	Grunnmengden til resultatet kan være mindre enn grunnmengden til innlegget (inndata).
10009	Grunnmengden til resultatet kan være større enn grunnmengden til innlegget (inndata).
10012	Ikke-reell beregning
10013	∞^0 eller undef^0 erstattet av 1
10014	undef^0 erstattet av 1
10015	1^∞ eller 1^undef erstattet av 1
10016	1^undef erstattet av 1
10017	Overflyt erstattet av ∞ eller $-\infty$
10018	Kommando krever og returnerer 64-bits verdi.
10019	Ressursbegrensning, forenkling kanskje ufullstendig.
10020	Trig-funksjonsargument for stort for nøyaktig reduksjon.

Varselkode	Melding
10021	Inndataene inneholder en udefinert parameter. Resultatet kanskje ikke gyldig for alle mulige parameterverdier.
10022	Å spesifisere riktig nedre og øvre grense kan gi en løsning.
10023	Tallstørrelsen er multiplisert med identitetsmatrisen.
10024	Resultat oppnådd ved bruk av tilnærmet aritmetikk.
10025	Ekvivalens kan ikke verifiseres i EXACT-modus.
10026	Avhengighet kan være ignorert. Spesifiser avhengighet i formen "\" 'Variabel MatteTestSymbol Konstant' eller en forbindelse av disse formene, for eksempel 'x<3 og x>-12'

Generell informasjon

Hjelp på nettet (online)

education.ti.com/eguide

Velg ditt land for mer produktinformasjon.

Kontakt TIs brukerstøtte

education.ti.com/ti-cares

Velg ditt land for tekniske og andre støtteresurser.

Service og garantiinformasjoner

education.ti.com/warranty

Velg ditt land for informasjon om lengden og betingelsene i garantien eller om produktservice.

Begrenset garanti. Denne garantien påvirker ikke dine lovmessige rettigheter.

Texas Instruments Incorporated

12500 TI Blvd.

Dallas, TX 75243

$\wedge$

$\wedge$, potens	221
$-$	
$_$, enhetsmarkering	238
$ $	
$ $, begrensningsoperator	241
$+$	
$+$, addere	218
$/$	
$/$, dividere[*]	220
$=$	
$\neq$, ulik[*]	225
$=$, er lik	224
$>$	
$>$, større enn	227
Π	
Π , produkt, sjablon for	5
Π , produkt[*]	232
Σ	
$\Sigma()$, sum[*]	232
$\Sigma\text{Int}()$	233
$\Sigma\text{Prn}()$	234
$\sqrt{}$	
$\sqrt{}$, kvadratrot[*]	231
$\int$	
$\int$, integral[*]	230

$\leq$		$\odot$	
$\leq$, mindre enn eller lik	226	$\odot$, kommentar	243
$\geq$		$\circ$	
$\geq$, større enn eller lik med	227	$^\circ$, grader fremstilling[*]	236
$\triangleright$		$^\circ$, grader/minutter/sekunder[*]	237
$\triangleright$ Cylind, vise som sylindrisk vektor [Sylind]	44	0	
$\triangleright$ Polar, vise som polar vektor[Polar]	137	Ob, binær indikator	243
$\triangleright$, omregne enheter[*]	239	Oh, heksadesimal indikator	243
$\triangleright$, omregner til gradian vinkel[Grad]	89	1	
$\triangleright$ approxFraction()	14	$10^{\wedge}()$, tier-potens	240
$\triangleright$ cos, vise uttrykt ved cosinus[cos]	31	2	
$\triangleright$ DD, vises som desimalvinkel[DD]	47	2-delers stykkevis funksjon	
$\triangleright$ Desimal, vise resultat som desimal [Decimal]	47	sjablon for	2
$\triangleright$ DMS, vise som grader/minutter/sekunder [DMS (GMS)]	56	2-utvalg F test	77
$\triangleright$ exp, vis uttrykt ved e[exp]	65	A	
$\triangleright$ Grunntall10, vise som desimalt heltall[Grunntall10]	19	abs(), absoluttverdi	8
$\triangleright$ Grunntall16, vise som heksadesimal [Grunntall16]	20	Absoluttverdi sjablon for	4
$\triangleright$ Grunntall2, vise som binær [Grunntall2]	18	addere, +	218
$\triangleright$ Rad, omregne til radian vinkel	148	amortiseringstabell, amortTbl()	8, 17
$\triangleright$ Rect, vise som rektangulær vektor	151	amortTbl(), amortiseringstabell	8, 17
$\triangleright$ sin, vise uttrykt ved sinus[sin]	172	and, Boolsk operator	9
$\triangleright$ Sphere, vise som sfærisk vektor [Sfære (kule)]	181	andrederivert sjablon for	6
$\rightarrow$		angle(), vinkel	10
$\rightarrow$, lagre	242	ANOVA, enveis varians-analyse	10
$\Rightarrow$		ANOVA2-veis, toveis varians-analyse	11
$\Rightarrow$, logisk implikasjon[*]	228, 262	Ans, siste svar	13
$\Leftrightarrow$		antall betingede elementer i en liste, tellIf()	37
$\Leftrightarrow$, logisk dobbel implikasjon[*]	228	antall elementer i en liste, antall()	36
		antall(), antall elementer i en liste	36
		approx(), tilnærmet	13
		approxRational()	14
		arccos()	14
		arccosh()	14

arccot()	14	ikke	129
arccoth()	15	ikke både...og	123
arccsc()	15	verken ... eller	127
arccsch()	15	brøker	
arcLen(), buelengde	15	ekteBrøk	144
arcsec()	15	sjablon for	1
arcsech()	15	buelengde, arcLen()	15
arcsin()	15		
arcsinh()	15	C	
arctan()	16	c 2 2-veis	24
arctanh()	16	c 2 Pdf()	25
argumenter i TVM-funksjoner	202	Cdf()	71
augment(), utvid/sett sammen	16	ceiling(), øvre	21
avgRC(), gjennomsnittlig		centralDiff()	21
endringshastighet	16	cFactor(), kompleks faktor	22
avrund, round()	160	char(), tegnstreng	23
avslutt		charPoly()	23
funksjon, EndFunc	78	χ^2 Cdf()	24
avslutt, Exit	65	χ^2 GOF	25
		ClearAZ	26
B		colDim(), matrisens	
begrensningsoperator " "	241	kolonnedimensjon	27
begrensningsoperator, rekkefølge av		colNorm(), matrisens kolonnenorm	27
beregning	264	comDenom(), fellesnevner	27
behandle polynom, polyEval()	139	completeSquare(), complete square	28
behandling, rekkefølge av	264	conj(), kompleks konjugert	29
bestemt integral		constructMat(), konstruer matrise	29
sjablon for	6	$\cos^{-1}$, invers cosinus	33
bibliotek		cos(), cosinus	32
lage snarveier til objekter	99	cosh ⁻¹ (), hyperbolsk, invers cosinus	34
BibOff	49	cosh(), hyperbolsk cosinus	34
BiblPriv	49	cosinus	
binomCdf()	20, 95	vise uttrykk med hensyn på	31
binomPdf()	21	cosinus, cos()	32
binær		cot ⁻¹ (), invers cotangens	35
indikator, Ob	243	cot(), cotangens	35
vise, ►Grunntall2	18	cotangens, cot()	35
Boolske operatører		coth ⁻¹ (), hyperbolsk invers	
⇒	228, 262	cotangens	36
⇔	228	coth(), hyperbolsk cotangens	36
and	9	cPolyRoots()	37
eller	134	crossP(), kryssprodukt	38
enten ... eller ...	208	csc ⁻¹ (), invers cosekans	39

csc(), cosekans	38	dividere heltall, intDiv()	93
csch ⁻¹ (), invers hyperbolsk cosekans	39	dividere, /	220
csch(), hyperbolsk cosekans	39	dominerende ledd(), dominerende ledd	58
cSolve(), komplekse løs	40	dominerende ledd, dominerende ledd()	58
CubicReg, kubisk regresjon	42	dotP(), prikk produkt	59
cumulativeSum(), kumulativ sum ..	43		
cycle, Løkke	44		
Cycle, løkke	44		
cZeros(), komplekse nullpunkt	44		
		E	
		e eksponent	
		sjablon for	2
		e i en potens, e^()	59, 66
		E, eksponent	235
		e, vise uttrykk uttrykt ved	65
		e^(), e i en potens	59
		eff), omregn nominell til effektiv rente	60
		effektiv rente, eff()	60
		egendefinerte funksjoner	47
		egendefinerte funksjoner og programmer	49
		egenvektor, eigVc()	60
		egenverdi, eigVl()	61
		eigVc(), egenvektor	60
		eigVl(), egenverdi	61
		eksakt, exact()	65
		ekskludering med " " operator	241
		eksponensiell regresjon, ExpReg	68
		eksponent, E	235
		eksponenter	
		sjablon for	1
		ekte brøk, propFrac	144
		eliminasjonsform, ref()	152
		eller (Boolsk), eller	134
		eller, Boolsk operator	134
		else if, Elseif	61
		else, Else	90
		Elseif, else if	61
		en-variabel-statistikk, OneVar	132
		end	
		For...EndFor	74
		if, EndIf	90
		stigningstall, EndLoop	114
D			
d(), første deriverte	229		
dager mellom datoer, dbd()	46		
dbd(), dager mellom datoer	46		
Define, definer	47		
Definer	47		
Definer BiblOff	49		
Definer BiblPriv	49		
definer, Define	47		
definere			
felles (offentlig) funksjon eller program	49		
privat funksjon eller program ..	49		
deltaList()	50		
deltaTmpCnv()	50		
DelVar, slett variabel	50		
delVoid(), fjern gamle elementer ...	50		
derivative()	51		
deriverte			
første deriverte, d()	229		
numerisk derivert, nDeriv()	126		
numerisk derivert, nDerivative()	125		
deriverte eller n-te deriverte			
sjablon for	6		
desimal			
heltall vise, 4Grunntall10	19		
vinkel-visning, ►DD	47		
deSolve(), løsning	51		
det(), matrisedeterminant	53		
diag(), matrisediagonal	53		
dim(), dimensjon	54		
dimensjon, dim()	54		
DispAt	54		

while, EndWhile	208	fjern	
end if, EndIf	90	åpne elementer fra liste	50
end stigningstall, EndLoop	114	floor(), nedre	73
end while, EndWhile	208	fMax(), maksimalpunkt for	
endfunksjon, EndFunc	78	funksjonen	73
Endret internrente av retur, mirr(),	119	fMin(), minimalpunkt for funksjonen	74
EndTry, avslutt prøv	198	For	74
EndWhile, end while	208	for, For	74
enhetsvektor, unitV()	204	For, for	74
enten ... eller ..., Boolsk eksklusiv eller	208	fordelingsfunksjoner	
EOS (Equation Operating System) ..	264	binomCdf()	20, 95
Equation Operating System		binomPdf()	21
(Ligningsoperativsystem)		c 2 Pdf()	25
(EOS)	264	c22-veis()	24
er lik, =	224	invNorm()	95
erstatning med " " operator	241	invt()	96
etikettNavn, Lbl	98	normCdf()	129
euler(), Euler function	62	normPdf()	129
exact(), eksakt	65	poissCdf()	137
Exit, avslutt	65	poissPdf()	137
exp(), e i en potens	66	tCdf()	192
exp►liste(), uttrykk til liste	66	tPdf()	197
expand(), utvid	67	χ^2 Cdf()	24
expr(), streng til uttrykk	111	χ^2 GOF()	25
expr(), streng til uttrykk	68	fordelingssfunksjoner	
ExpReg, eksponensiell regresjon ...	68	Inv χ^2 ()	94
		Forespør	154
F		ForespørStr	156
factor(), faktor	69	format(), formatstreng	75
faktor, factor()	69	formatstreng, format()	75
fakultet, !	229	fortegn, sign()	171
feil og problemløsning		fpart(), funksjonsdel	75
send feil, SendFeil	136	frekvens()	77
slett feil, SlettFeil	26	fremstilling i	
fellesnevner, comDenom()	27	grader/minutter/sekunder	237
Fill, matrise fyller	71	fremstilling minutter,	237
finansielle funksjoner, tvnFV()	200	fremstilling sekunder, "	237
finansielle funksjoner, tvnI()	201	freqTable()	76
finansielle funksjoner, tvnN()	201	Frobenius-norm, norm()	128
finansielle funksjoner, tvnPmt() ...	201	Func, funksjon	78
finansielle funksjoner, tvnPv()	202	Func, programfunksjon	78
FiveNumSummary	72	funksjoner	
fjerdegrads regresjon, QuartReg ...	146	del, fpart()	75
		egendefinere	47

maksimalpunkter for, fMax() ..	73	heltall, int()	93
minimalpunkter for, fMin()	74	heltallsdel, iPart()	96
programfunksjon, Func	78	Hent	80, 254
funksjoner og variabler		hent/returner	
kopiere	30	variabelinformasjon, getVarInfo(	
fyll	252-253	)	85, 88
første deriverte		hurtigtaster	262
sjablon for	5	hvis, Hvis	90
G		hyperbolic (hyperbolsk)	
G, gradianer	235	invers tangens, tanh ⁻¹ ()	191
gcd(), største felles divisor	79	hyperbolsk	
geomCdf()	79	cosinus, cosh()	34
geomPdf()	80	invers cosinus, cosh ⁻¹ ()	34
getDenom(), lesNevner	81	invers sinus, sinh ⁻¹ ()	175
getKey()	81	sinus, sinh()	174
getLangInfo(), hent/returner		tangens, tanh()	190
språkinformasjon	85	høyre(), høyre	157
getLockInfo(), tester låsestatus av		høyre, høyre()	157
variabel eller variabelgruppe	86	høyre, right()	94
getNum(), les/returner teller	87	I	
GetStr	87	identitet(), identitetsmatrise	90
getType(), get type of variable	88	identitetsmatrise, identitet()	90
getVarInfo(), les/returner		If, if	90
variabelinformasjon	88	ifFn()	91
gjennomsnitt, mean()	116	ikke både...og, Boolsk operator	123
gjennomsnittlig endringshastighet,		ikke, Boolsk operator	129
avgRC()	16	imag(), imaginær del	92
Goto, gå til	89	imaginær del, imag()	92
grader fremstilling, °	236	ImpDif(), implisitt derivert	92
grader/minutter/sekunder-visning,		implisitt derivert, Impdif()	92
►DMS	56	Indir.ref, #	235
gradian fremstilling, G	235	innenfor streng, inString()	93
grafregnere		innstillinger, les aktuell	86
omregne	239	Input, inndata	92
grupper, låse og låse opp	110, 205	inString(), innenfor streng	93
grupper, teste låsestatus	86	int(), heltall	93
gå til, Goto	89	intDiv(), dividere heltall	93
H		integral, ∫	230
heksadesimal		interpolere(), interpolere	94
indikator, Oh	243	invers cosinus, cos ⁻¹ ()	33
vise, 4Grunntall16	20	invers kumulativ normalfordeling	
		(invNorm()	95

invers sinus, $\sin()$	174	kvadratrot, $\sqrt{()}$	231
invers tangens, $\tan^{-1}()$	189	kvadratrot, $\sqrt[3]{()}$	182
invers, x^{-1}	240		
invF()	94	L	
invNorm(), invers kumulativ normalfordeling)	95	lagre	
invnt()	96	symbol, &	242-243
Inv $\chi^2()$	94	Lbl, etikettNavn	98
iPart(), heltallsdel	96	lcm, minste felles multiplum	98
irr(), internrente		left(), venstre	98
internrente, irr()	96	legg til, &	229
isPrime(), primtest	97	lengde på streng	54
isVoid(), test for tomrom	97	les	
		modus, lesModus()	167
K		les/returner	
kolUtvid	27	lesNevner, getDenom()	81
kombinasjoner, nCr()	124	lesTeller, getNum()	87
Kommandoen Wait	206	lesModus(), les modus	167
kommentar, ©	243	lesModus(), les modus-innstillinger ..	86
kompleks		libShortcut(), lage snarveier til	
faktor, cFactor()	22	bibliotekobjekter	99
konjugert, conj()	29	ligningssystemer (2-ligning)	
løst, cSolve()	40	sjablon for	3
nullpunkt, cZeros()	44	ligningssystemer (N-ligning)	
konstant		sjablon for	3
iløs()	178	lim	
konstanter		lim()	100
hurtigtaster for	262	limit()	100
idLLøs()	51	sjablon for	7
ikLøs()	41	limit() eller lim(), grense	100
ikNullp()	45	lineær regresjon, LinRegAx	102
iløs()	179	lineær regresjon, LinRegBx	100, 103
konstruer matrise, constructMat() ..	29	LinRegBx, lineær regresjon	100
kopiere variabel eller funksjoner,		LinRegMx, lineær regresjon	102
CopyVar	30	LinRegtIntervals, lineær regresjon ..	103
korrelasjonsmatrise, corrMat()	31	LinRegtTest	104
korrMat(), korrelasjonsmatrise	31	linSolve()	106
kryssprodukt, crossP()	38	Δ list(), differensliste	106
kubisk regresjon, CubicReg	42	list►mat(), liste til matrise	107
kumulativ sum, cumulativeSum() ..	43	liste til matrise, list►mat()	107
kvadratisk regresjon, QuadReg	145	liste, antall betingede elementer i ...	37
kvadratrot		liste, antall elementer i	36
sjablon for	1	lister	
		differens, @liste()	106

differenser i en liste, @list()	106
krøssprodukt, crossP()	38
kumulativ sum, cumulativeSum()	43
liste til matrise, list►mat()	107
maksimum, max()	115
matrise til liste, mat Δliste()	115
midtstreng, mid()	118
minimum, min()	119
nye, newList()	125
prikk produkt, dotP()	59
produkt, product()	143
sorter fallende, SortD	181
sorter stigende, SortA	180
summering, sum()	187
tomme elementer i	260
uttrykk til liste, exp►liste()	66
utvid/sett sammen, utvid()	16
ln(), naturlig logaritme	107
LnReg, logaritmisk regresjon	108
Local, lokal variabel	109
Logaritme sjablon for	2
logaritmer	107
logaritmisk regresjon, LnReg	108
logisk dobbel implikasjon, ⇔	228
logisk implikasjon, ⇒	228, 262
Logistic, logistisk regresjon	111
LogisticD, logistisk regresjon	112
logistisk regresjon, Logistic	111
logistisk regresjon, LogisticD	112
lokal variabel, Local	109
lokal, Local	109
Loop, stigningstall	114
LU (lower-upper), matrisens nedre- øvre dekomposisjon	114
løs, solve()	177
løsning, deSolve()	51
Lås, lås variabel eller variabelgruppe .	110
låse opp variabler og variabelgrupper	205
låse variabler og variabelgrupper ...	110

M

maksimum, max()	115
mat►list(), matrise til liste	115
matrices (matriser) undermatrise, subMat()	188
matrise (1 × 2) sjablon for	4
matrise (2 × 1) sjablon for	4
matrise (2 × 2) sjablon for	4
matrise (m × n) sjablon for	4
matrise til liste, mat Δliste()	115
matriser determinant, det()	53
diagonal, diag()	53
dimensjon, dim()	54
egenvektor, eigVc()	60
egenverdi, eigVl()	61
eliminasjonsform, ref()	152
fill, Fylle	71
identitet, identitet()	90
kolonnedimensjoner, colDim()	27
kolonnenorm, colNorm()	27
kumulativ sum, cumulativeSum()	43
liste til matrise, list►mat()	107
maksimum, max()	115
matrise til liste, mat Δliste()	115
minimum, min()	119
nedre-øvre dekomposisjon, LU (lower-upper)	114
nye, newMat()	125
prikk addisjon, .+	222
prikk divisjon, .P	223
prikk multiplikasjon, .*	223
prikk potens, .^	223
prikk subtraksjon, .N	222
produkt, product()	143
QR faktorisering, QR	144
radaddisjon, rowAdd()	161
raddimensjon, rowDim()	161

radhandling, mRow()	120	N	
radmultiplikasjon og addisjon, mRowAdd()	121	n-te rot	
radnorm, rowNorm()	161	sjablon for	1
radskift, rowSwap()	161	naturlogaritme, ln()	107
redusert eliminasjonsform, rref())	161	nCr(), kombinasjoner	124
summering, sum()	187	nDerivative(), numerisk derivert	125
tilfeldig, tilfMat()	150	nedre, floor()	73
transponert, T	188	negasjon, legge inn negative tall	265
undermatrise, subMat()	186	netto nåverdi, npv()	131
utvid/sett sammen, augment()	16	nevner	27
max(), maksimum	115	newList(), ny liste	125
mean(), gjennomsnitt	116	newMat(), ny matrise	125
med (gitt at),	241	nfMax(), numerisk funksjonsmaksimum	126
median-median linjeregresjon, MedMed	117	nfMin(), numerisk funksjonsminimum	126
median(), median	116	nInt(), numerisk integral	127
median, median()	116	nom), omregn effektiv til nominell rente	127
MedMed, median-median linjeregresjon	117	nominell rente, nom()	127
mid(), midtstreng	118	norm(), Frobenius-norm	128
midtstreng, mid()	118	normal-linje, normalLine()	129
min(), minimum	119	normalLine()	129
mindre enn eller lik, {	226	normCdf()	129
minimum, min()	119	normPdf()	129
minste felles multiplum, lcm	98	nPr(), permutasjoner	130
mirr(), endret internrente av retur	119	npv(), netto nåverdi	131
mod(), modul	120	nSolve(), numerisk løsning	131
modul, mod()	120	nullpunkt, zeroes()	209
modus-innstillinger, lesModus()	86	numerisk	
moduser		derivert, nDeriv()	126
lesing, lesModus()	167	derivert, nDerivative()	125
mRow(), matrise radhandling	120	integral, nInt()	127
mRowAdd(), matrise		løsning, nSolve()	131
radmultiplikasjon og		ny	
addisjon	121	liste, newList()	125
multiplisere, *	219	matrise, newMat()	125
Multipell lineær regresjon ttest	122	når, when()	207
MultReg	121	O	
MultRegIntervals() (MultRegIntervaller)	121	objekter	
MultRegTests() (MultRegTester)	122	lage snarveier til bibliotek	99

regresjon		S	
fjerdegrads, QuartReg	146	sannsynlig normalfordeling,	
kvadratisk, QuadReg	145	normCdf()	129
lineær regresjon, LinRegAx	102	sannsynlig student- t -fordeling, tCdf(	
lineær regresjon, LinRegBx	100	)	192
logaritmisk, LnReg	108	sannsynlighetstetthet for student- t,	
Logistisk	111	tPdf()	197
logistisk, Logistic	112	sannsynlighetstetthet for student- t,	
median-median-linje, MedMed ..	117	tPdf()	197
MultReg	121	sannsynlighetstetthet, normPdf() ..	129
potensregresjon, PowerReg	141	sec ⁻¹ (), invers sekans	162
sinus, SinReg	175	sec(), sekans	162
Regresjon		sech ⁻¹ (), invers hyperbolsk sekans ..	163
lineær regresjon, LinRegBx	103	sech(), hyperbolsk secant	163
regresjoner		sekvens, seq()	164
eksponensiell, ExpReg	68	send feil, SendFeil	136
kubisk, CubicReg	42	SendFeil, send feil	136
potensregresjon,		senket strek, _	238
PowerReg ..	141, 154, 156, 193	seq(), sekvens	164
rekke(), rekke	166	seqGen()	164
rekke, rekke()	166	seqn()	165
rektangulær vektor-visning, ►Rect ..	151	sequence, seq()	164-165
rektangulær x-koordinat, P►Rx() ...	135	sfærisk vektor-visning, ►Sphere	181
remain(), rest	154	shift(), skift	169
resiprok, x ⁻¹	240	sign(), fortegn	171
rest, remain()	154	simult(), simultane ligninger	171
resultat		simultane ligninger, simult()	171
vise uttrykt ved cosinus	31	sin ⁻¹ (), invers sinus	174
vise uttrykt ved e	65	sin(), sinus	173
vise uttrykt ved sinus	172	sinh ⁻¹ (), hyperbolsk invers sinus	175
resultat verdier, statistikker	184	sinh(), hyperbolsk sinus	174
resultater, statistikk	183	SinReg, sinusregresjon	175
Return, retur	157	sinus	
right, right()	28, 62, 207	vise uttrykk uttrykt ved	172
rk23(), Runge Kutta-funksjon	157	sinus, sin()	173
rotate(), rotere	159	sinusregresjon, SinReg	175
rotere, rotate()	159	sjabloner	
round(), avrund	160	(IT), produkt	5
rowAdd(), radaddisjon i matrise ...	161	2-delers stykkevis funksjon	2
rowDim(), raddimensjon i matrise ..	161	Absoluttverdi	4
rowNorm(), radnorm i matrise	161	andredderivert	6
rowSwap(), radskift i matrise	161	bestemt integral	6
rref(), redusert eliminasjonsform ..	161	brøk	1

deriverte eller n-te deriverte	6	fakultet, !	229
e eksponent	2	gjennomsnitt, mean()	116
eksponent	1	kombinasjoner, nCr()	124
første deriverte	5	median, median()	116
kvadratrot	1	permutasjoner, nPr()	130
ligningssystemer (2-ligning)	3	standardavvik, stdDev()	184-185, 205
ligningssystemer (N-ligning)	3	tilfeldig startverdi, RandSeed	151
lim	7	tilfeldig norm, tilfNorm()	150
Logaritme	2	to-variable resultater, TwoVar	202
matrise (1 × 2)	4	varians, variance()	205
matrise (2 × 1)	4	stdDevPop(), populasjonens	
matrise (2 × 2)	4	standardavvik	184
matrise (m × n)	4	stdDevSamp(), utvalgets	
n-te rot	1	standardavvik	185
stykkevis funksjon (N-delers)	3	stigningstall, Loop	114
sum (G)	5	Stoppkommando	186
ubestemt integral	6	streng	
skift, shift()	169	dimensjon, dim()	54
slett		lengde	54
feil, SlettFeil	26	strenger	
åpne elementer fra liste	50	brukes for å opprette	
Slett	248	variabelnavn	265
slettAZ	26	format, format()	75
slette		formatering	75
variabel, DelVar	50	høyre, høyre()	94, 157
SlettFeil, slett feil	26	Indir.ref, #	235
slå sammen trigonometrisk, tCollect()	192	innenfor, inString	93
snarveier, tastatur	262	legg til, &	229
solve(), løs	177	midtstreng, mid()	118
SortA, sorter stigende	180	rotene, rotate()	159
SortD, sorter fallende	181	skift, shift()	169
sorterer		streng til uttrykk, expr()	68, 111
fallende, SortD	181	tegnkode, ord()	135
stigende, SortA	180	tegnstreng, char()	23
språk		uttrykk til streng, string()	186
hente språkinformasjon	85	venstre, left()	98
sqrt(), kvadratrot	182	string(), uttrykk til streng	186
standardavvik, stdDev()	184-185, 205	strings	
stat.resultater	183	right, right()	28, 62, 207
stat.verdier	184	stykkevis funksjon (N-delers)	
statistikk		sjablon for	3
en-variabel-statistikk, OneVar	132	stykkevis()	137
		større enn eller lik med,	227
		større enn, >	227

U

ubestemt integral	
sjablon for	6
ulik, $\neq$	225
undermatrise, subMat()	186, 188
unitV(), enhetsvektor	204
unLock, lås opp variabel eller variabelgruppe	205
uttrykk	
streng til uttrykk, expr()	68, 111
uttrykk til liste, exp►liste()	66
utvid, expand()	67
utvid/sett sammen, augment()	16
utvide trigonometrisk, tExpand() ..	193

V

variabel	
opprette navn fra en tegnstring	265
variabler	
lokal, Local	109
slette alle enkelttegn	26
slette, DelVar	50
variabler og funksjoner	
kopiere	30
variabler, låse og låse opp	86, 110, 205
varians, variance()	205
varPop()	205
varSamp(), utvalgets varians	205
varselkoder og meldinger	278
vektorer	
enhet, unitV()	204
kryssprodukt, crossP()	38
Overfører øyeblikkelig kontroll til den neste iterasjonen i aktuell løkke (For, While, eller Loop).	44
prikk produkt, dotP()	59
venstre, left()	98
verken ... eller, Boolsk operator	127
vinkel, angle()	10
vis data, Vis	54, 163
Vis, vis data	54, 163

vise som

binær, 4Grunntall2	18
desimalt heltall, 4Grunntall10 ..	19
desimalvinkel, ►DD	47
grader/minutter/sekunder, ►DMS	56
heksadesimal, 4Grunntall16	20
polar vektor, ►Polar	137
rektangulær vektor, ►Rect	151
sfærisk vektor, ►Sphere	181
syndrisk vektor, ►Cylind	44

W

warnCodes(), Warning codes	207
when(), når	207
while, While	208
While, while	208

X

x^{-1} , resiprok	240
x^2 , kvadrat	222
XNOR	228

Z

zeroes(), nullpunkt	209
zInterval, z konfidensintervall	211
zInterval_1Prop, en-proporsjons z konfidensintervall	212
zInterval_2Prop, to-proporsjons z konfidensintervall	213
zInterval_2Samp, to-utvalgs z konfidensintervall	213
zTest	214
zTest_1Prop, en-proporsjons z-test ..	215
zTest_2Prop, to-proporsjons z-test ..	215
zTest_2Samp, to-utvalgs z-test	216

Ø

øvre, ceiling()	21, 37
------------------------	--------

Å

åpne (tomme) elementer	260
------------------------------	-----

åpne elementer, fjern	50
-----------------------------	----